

Programmabegroting 2024 – 2027

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave

1	INLEIDING/SAMENVATTING BEGROTING 2024	1
2	BEGROTING IN 1 OOGOPSLAG	10
3	BUDGETTAIR KADER EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	13
3.1	GRONDSLAGEN BEGROTING	16
3.2	BUDGETTAIR KADER	17
3.3	BESCHIKBARE RUIMTE	19
3.4	BESTEDING BESCHIKBARE RUIMTE	21
3.5	INVESTERINGEN	24
3.6	MEERJARENRAMING OVERZICHT	27
3.7	HOOFDPUNTEN WEERSTANDSVERMOGEN	28
4	BELEIDSPROGRAMMA'S	29
4.1	PROGRAMMA 1: MEEDOEN, RONDKOMEN, VOORUITKOMEN	30
4.2	PROGRAMMA 2: DUURZAAM EN LEEFBAAR	49
4.3	PROGRAMMA 3: ECONOMISCH VITAAL EN AANTREKKELIJK	76
4.4	PROGRAMMA 4: BESTUUR EN ORGANISATIE	90
4.5	ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	107
5	VERPLICHTE PARAGRAFEN	113
5.1	LOKALE HEFFINGEN	113
5.2	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	122
5.3	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	130
5.4	FINANCIERING	135
5.5	BEDRIJFSVOERING	140
5.6	VERBONDEN PARTIJEN	146
5.7	GRONDBELEID	168
5.8	WET OPEN OVERHEID (Woo)	175
6	BIJLAGEN	177
6.1	EMU-SALDO	178
6.2	OVERZICHT STRUCTUREEL LASTEN EN BATEN	178
6.3	OVERZICHT INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	179
6.4	STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	187
6.5	RESERVES EN VOORZIENINGEN	188
6.6	INVESTERINGSPROGRAMMA (IVP)	191
6.7	KANSRIJKE INVESTERINGEN 2025-2027	192
6.8	BBV INDICATOREN	193
6.9	OVERZICHT VAN GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	196
6.10	TAAKVELDEN PER PROGRAMMA	198
6.11	FINANCIËLE POSITIE	200
6.12	OVERZICHT KADERNOTA'S EN BELEIDSNOTA'S	201
6.13	WAS / WORDT LIJST PER PROGRAMMA'S	205
6.14	BELEIDSINTENSIVERING AFGEZET TEGEN BESCHIKBAAR BUDGET	208
6.15	TOTAALOVERZICHT 2022 - 2027	209

1 Inleiding/Samenvatting begroting 2024

Vertrekpunt: het Ambitieakkoord

Een sterker Helmond voor iedereen. Dat is de ambitie waarmee we kort voor de zomervakantie van 2022 van start zijn gegaan. Dat vraagt een inclusieve, duurzame en levendige stad. Het tegengaan van de tweedeling en van klimaatverandering zijn daarbij onze grootste uitdagingen.

In deze begroting is, meer nog dan in de vorige, zichtbaar gemaakt op welke manier we dat denken te bereiken. We zijn ruim een jaar verder sinds de start van dit college, en die tijd was nodig om onze ambities te vertalen in concrete plannen. En daar ook de budgetten voor te reserveren. Deze begroting ademt dus nadrukkelijk de geest van het Ambitieakkoord zoals dat juni 2022 is gepresenteerd. Het thema brede welvaart ziet u op veel plekken terugkomen en is vertaald naar vier programma's.

Ook de schaa sprong krijgt in deze begroting meer kleur op de wangen, onder andere in de manier waarop we daar in financieel opzicht op voorsorteren. Verder zijn we volop bezig om het wat abstracte begrip 'andere overheid' tastbaar én merkbaar te maken voor onze inwoners. Een begrip dat met zoveel woorden wil zeggen: we doen het voor u, voor de inwoners van Helmond, en zetten ons maximaal in om het leven in de stad beter te maken. Dat is onze leidraad bij de keuzes die we maken en bij de manier waarop we inwoners tegemoet treden. Een andere overheid staat niet tegenó ver inwoners, bedrijven en organisaties, maar eerder ernaast of erachter. Dat is bijvoorbeeld merkbaar in het wijkgericht gericht werken, in de manier waarop we communiceren en hoe we met participatie omgaan. Maar bovenal wordt het merkbaar in ieder contact dat een inwoner met een ambtenaar of bestuurder heeft. Houding en gedrag, daar gaat het om!

Het financiële beeld

Een begroting met twee gezichten

Dit is een begroting met in financieel opzicht twee gezichten: de eerste twee jaar staan we in de plus maar daarna twee jaar flink in de min; een beeld dat overigens in heel gemeenteland zichtbaar wordt en het gevolg is van een andere financieringssysteem van het gemeentefonds.

En we má ken het zichtbaar, want we rekenen erop dat het rijk hier echt nog wat aan gaat doen. Wel gaan we komend jaar een deel van dat toekomstige tekort oplossen; die bezuinigingstaakstelling hebben we onszelf opgelegd. In 2027 gaat dat om een bedrag van € 2,6 miljoen waarvoor we al komend jaar besparingen willen vinden.

Maar onze uitdaging is nog een stuk groter. We zijn nu een stad van 95.000 inwoners en worden in financieel opzicht als zodanig behandeld. Net als een andere gemeente van datzelfde inwonertal, die ní et een schaa sprong als Helmond gaat maken. Daardoor moeten we zelf geld opzij leggen om tot 2040 te kunnen investeren in de schaa sprong van de stad. Dat doen we door ruimte in onze exploitatiebegroting te creëren om de toenemende kapitaallasten te kunnen dragen. Ter toelichting: een investering van € 10 miljoen in bijvoorbeeld een school, betekent dat er € 500.000 beschikbaar moet zijn in de exploitatiebegroting. Geld dat niet aan andere zaken kan worden besteed. De komende begrotingsjaren starten we daarmee en voeren we een verhoging van het zogeheten kapitaallastenplafond door. Ook stellen we een reserve in voor grote projecten van € 18 miljoen, onder andere gevoed door het jaarrekeningresultaat 2022. Daarmee zijn we er nog niet. Jaarlijks bekijken we in het begrotingsproces welke incidentele middelen we kunnen toevoegen.

Om investeringen die nodig zijn voor de schaa sprong ook na deze collegeperiode te kunnen blijven doen, zouden toekomstige colleges dit plafond nog verder moeten ophogen. Zie hier de uitdaging voor

de komende jaren. Kortom: dit is nu de eerste begroting die een financiële vertaling geeft van de schaa sprong die Helmond gaat maken. Een schaa sprong die we ten goede willen laten komen aan ál onze inwoners!

Indexering en tarieven

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2024 is volgens de CPB-index 12%. Net als voorgaand jaar wordt er, gelet op de voortdurende prijsstijgingen waar iedereen mee te maken heeft, niet voor gekozen dit percentage in Helmond aan te houden. We kiezen voor een lagere indexering van 7%. De meeste tarieven, waaronder de OZB, worden verhoogd met dit percentage. Dat geldt niet voor tarieven waarvoor wettelijke beperkingen gelden. Hieronder vallen met name de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De riool- en afvalstoffenheffing is kostendekkend. Het basistarief van de afvalstoffenheffing stijgt met 8,4%, maar de werkelijke kosten voor een huishouden zijn afhankelijk van wat iemand feitelijk aan afval aanbiedt. De rioolheffing stijgt slechts beperkt met 0,45%. Parkeertarieven blijven gelijk, want die worden tweejaarlijks geïndexeerd en dat is niet dit jaar.

Voor subsidies hanteren we een indexering van 3,6%. Daarbij hebben we wel ruimte gecreëerd voor maatwerk, omdat de ene organisatie nu eenmaal harder wordt getroffen door prijsstijgingen dan de ander.

Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

Een veerkrachtig en inclusief Helmond waarin iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Waar je veilig kunt opgroeien en iedereen dezelfde kansen heeft. Waar je er als overheid bent voor mensen die dat het hardst nodig hebben.

Zoals voor de ouderen; die groep groeit de komende decennia sterk. In 2040 is een kwart van de Helmondse bevolking 65 jaar of ouder. Uit een GGD-monitor blijkt dat ongeveer 20% van deze doelgroep kwetsbaar is en/of eenzaam, een doel mist in het leven, weinig eigen regie ervaart en het moeilijk vindt om hulp te vragen. De zorgvraag van deze groep stijgt daardoor sterk. Op allerlei manieren proberen we daar ondersteuning aan te geven. Via de Sociale Teams Helmond, via een aanpak van valpreventie en bijvoorbeeld via het project 'Praten over Later' dat bedoeld is om ouderen te stimuleren zelf de regie te pakken; door het opbouwen van een sociaal netwerk en het tijdig zorgen voor passende huisvesting. En we gaan door met de financiering van het Netwerk Aandacht voor Ouderen, waar vele organisaties samenwerken om tot een werkelijk integraal ouderenbeleid te komen.

Ook de komende jaren blijven we aandacht houden voor een adequaat vangnet voor alle inwoners. In 2024 actualiseren we het Beleidsplan Armoede en Schulden, met daarin meer nadruk op preventie. We gaan door met het verhogen van de inkomensgrens voor minimaregelingen, waardoor meer mensen daarvan gebruik kunnen maken. Ervaringsdeskundigheid willen we inzetten bij het tegengaan of voorkomen van uitsluiting door (generatie)armoede; ook dat is een uiting van een andere overheid die haar dienstverlening beter laat aansluiten bij wat inwoners werkelijk nodig hebben.

We hopen in 2024 de knoop door te hakken over de aangekondigde Helmondpas; verschillende varianten worden op dit moment uitgewerkt. Verder geven we gevolg aan de raadsmotie om de huidige regeling voor vergoeding van dierenartskosten te verruimen, zodat inwoners met een laag inkomen toch een huisdier kunnen houden.

In 2024 starten we met het gebiedsgerichte meerjarenprogramma jeugd, dat ervoor moet zorgen dat het jeugdpreventie-aanbod beter aansluit bij de behoefte. Daarnaast hopen we volgend jaar de

rijksmiddelen te hebben gekregen om in Helmond het programma 'Preventie met Gezag' uit te voeren, onder andere bedoeld om te voorkomen dat jongeren op het criminele pad raken.

Verder gaan we flink investeren in toekomstbestendige schoolgebouwen, zoals een nieuw gebouw voor Jan van Brabant College.

Op het gebied van inclusie richten we ons op de uitvoering van de Antidiscriminatie-agenda, van het actieplan VN-verdrag Handicap en van het regenboogbeleid.

Het terugbrengen van gezondheidsverschillen doen we op allerlei manieren. We proberen de basisvaardigheden te verhogen en gaan door met de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord. Binnen de wijkontwikkelingsplannen besteden we veel aandacht aan gezondheid. Belangrijk vinden we de samenwerking tussen zorgpartijen binnen het 'Gezond en Actief Leven Akkoord'.

Qua sportbeleving wordt onze stad verrijkt met een nieuw zwembad, met sport- en beleefcampus De Braak (inclusief een aantrekkelijke buitenruimte) en met de vervanging van verschillende sportvelden. In 2024 willen we bovendien via een quick scan inzicht krijgen in mogelijke knelpunten bij geprivatiseerde sportaccommodaties.

Duurzaam en leefbaar

Er komen 15.000 nieuwe woningen bij. Dat vraagt uitbreiding van veel voorzieningen en maakt een mobiliteitstransitie noodzakelijk. Een transitie die bovenal duurzaam moet zijn, om zo de leefbaarheid in de stad te vergroten. We werken toe naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige stad. We investeren niet alleen in nieuwe ontwikkelingen maar zeker ook in bestaande wijken.

Twee belangrijke visies worden in 2024 aan de raad voorgelegd: de omgevingsvisie en de woonvisie. De omgevingsvisie is hét kaderstellende document voor ontwikkelingen in het fysieke domein. De woonvisie geeft de contouren van het woonbeleid voor de komende jaren.

Ook in 2024 blijven we vaart maken met woningbouw. De vraag naar woningen is immers nog steeds groot in onze regio en in onze stad. Houtsdonk, Stationskwartier en Brainport Smart District zijn de grote nieuwe ontwikkellocaties. Daarnaast bouwen we af waar we aan begonnen zijn en versterken we via woningbouw onze bestaande wijken.

Tegelijkertijd zien we dat de woningmarkt (landelijk) in zwaar weer verkeert. We trekken alles uit de kast om de bouw in Helmond aan de gang te houden. Zo werken we een plan uit voor een Helmonds Woonfonds om bouwinitiatieven vooruit te helpen. Daarnaast maken we de reserve volkshuisvesting structureel. Hieruit worden tal van kosten gedekt, bijvoorbeeld voor projecten die bijdragen aan de realisatie van sociale huurwoningen van corporaties, maar ook de deelname aan WoonST en Wonen boven winkels. We gebruiken de reserve ook om senioren te helpen doorstromen op de woningmarkt.

De wijkontwikkeling blijft een andere grote prioriteit. In Helmond-West en de Annawijk zitten we in de afrondende fase en dat geldt ook voor de Weverspoort. De aanpak van de Leonardusbuurt gaat volop door en we starten met de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan Helmond Noord en met diverse projecten in Helmond Oost. Het plan voor Rijpelberg gaat in 2024 naar de gemeenteraad. En de vergroening en verlevendiging van het centrum krijgt een vervolg. Zo wordt de Stadse Aa steeds meer zichtbaar in het hart van onze stad.

Samen met Eindhoven werken we aan het klimaatcontract, dat binnenkort aan de Europese Unie wordt voorgelegd. Met hoge ambities: in 2030 willen we klimaatneutraal zijn. Dat lukt alleen met een plan dat gedragen wordt door de samenleving; de dialoog loopt volop.

Ook bij duurzaamheid geldt: iedereen moet mee kunnen doen! Daarom proberen we op allerlei manier 'energie-armoede' tegen te gaan en ook mensen die het minder breed hebben te helpen om duurzamer te wonen en leven.

Vergroening levert een belangrijke bijdrage aan een meer duurzame stad. Via de stimuleringsregeling landschap zorgen we voor meer groen aan de randen van onze stad. Dat versterkt de klimaatadaptatie, zorgt voor minder hittestress en een betere biodiversiteit.

De nieuwe mobiliteitsvisie is aangeboden aan de gemeenteraad. Ruim baan voor lopen, fietsen en het openbaar vervoer en een minder dominante positie van de auto. Uitvoering van de visie kan alleen sámen: met inwoners, bedrijven, organisaties en medeoverheden. Ook de investeringen kan de gemeente niet alleen dragen. De gemeente moet slim programmeren, werk met werk maken en actief op zoek gaan naar externe financiering. In 2024 en 2025 doen we zelf de eerste stortingen in een mobiliteitsfonds. Leidraad voor de uitvoering van de visie wordt het nog op te stellen Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

We hechten veel waarde aan een verzorgde, openbare ruimte. Daarom herstellen we in 2024 het achterstallig onderhoud van een aantal wegen. We gaan vanaf 2024 meer bomen planten, groenvakken opwaarderen en de overlast van piekbuien beperken door hemelwater anders (ter plekke) af te voeren. En diftar (afval betalen naar rato van het aanbod) wordt verder uitgerold voor mensen die in hoogbouw wonen.

Een leefbare stad is ook een veilige stad. Enkele jaren geleden is besloten om daarin flink te investeren, naar aanleiding van het zogeheten Galan-rapport. We zitten op koers en hebben ons veiligheidsbeleid flink geprofessionaliseerd. Onze informatiepositie is steviger geworden, er lopen meer Boa's op straat en de acties tegen de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit zijn geïntensiveerd. Maar we gaan door, want criminaliteit is een hardnekkig probleem. Prioriteit krijgt de terugdringing van ondermijning, jongeren weerbaarder maken tegen criminaliteit (Preventie met Gezag) en preventieve maatregelen tegen gedigitaliseerde criminaliteit; vooral gericht op kwetsbare groepen. En ook de in 2023 gestarte, intensievere ondersteuning van buurtpreventie krijgt in 2024 een vervolg.

Economisch vitaal en aantrekkelijk

Een vitale economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Zodat we de mogelijkheden hebben om de brede welvaart van onze inwoners te versterken. Dat vraagt een duurzame, flexibele en inclusieve arbeidsmarkt en sterke 'topsectoren'. En een aantrekkelijk cultureel klimaat met voldoende recreatieve activiteiten en voorzieningen. Ook dát is onderdeel van de schaa sprong die we als stad gaan maken.

De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt willen we verbeteren en onze dienstverlening aan ondernemers versterken. Een laagdrempelige en ontschot te toegang tot dienstverlening rondom werk gaat daarbij helpen: er komt één loket, het Regionaal Werkcentrum voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers. De bestaande dienstverlening krijgt daarin een plek.

In 2024 creëren we een sluitende aanpak gericht op jongeren die de overstap van school naar werk of van school naar een vervolgo pleiding niet zelfstandig kunnen maken. En we gaan in de regio een strategie bedenken om meer talent te vinden dat gaat werken aan klimaatadaptatie, de circulaire economie en de energietransitie.

Al deze activiteiten vinden plaats onder de paraplu van het opgestelde regionaal arbeidsmarktplan. Dit plan krijgt een jaarlijks uitvoeringsprogramma, waarbij de triple helix samenwerking sturend is; Helmond vervult daarin de rol van centrumgemeente.

Onze topsectoren automotive en food tech krijgen in 2024 nieuwe impulsen. Binnen Food Tech Brainport wordt de samenwerking tussen bedrijven intensiever gemaakt, onder andere door meer faciliteiten te delen en door innovatieclusters te creëren. Voor de automotive campus moet eind 2024 de nieuwe structuur gereed zijn, in samenspraak met mede-eigenaren provincie en Bouwbedrijf Van de Ven. Voor stedelijke werkmilieus creëren we ruimte in het centrum en in het Stationskwartier. En de slimme maakindustrie blijven we ondersteunen in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs, Brainport Development en Innovatiehuis De Peel.

We zijn al volop bezig met onderzoeken voor de ontwikkeling van bedrijventerrein Varendschut-Noord en binnenkort hopen we samen met de regio tot een locatiekeuze te komen voor het nieuwe regionaal bedrijventerrein. Verder maken we een visie op onze bedrijventerreinen, met nauwe betrokkenheid van de Stichting Bedrijventerreinen Helmond. We trekken daar meer geld voor uit. Herstructurering en toewijzingsbeleid zijn zeker onderdeel van de nieuwe plannen en natuurlijk de stappen die we - ook op bedrijventerreinen - kunnen zetten richting een meer duurzame en circulaire economie. De vastgestelde economische visie en detailhandelsvisie voeren we uit en binnenkort leggen we een nieuwe horecavisie voor aan de raad.

We maken ons grote zorgen over de netwerkcongestie, want dat kan een rem geven op de economische ontwikkeling van Helmond en regio. De structurele oplossing ligt bij de uitbreiding van de capaciteit van het netwerk, maar we zoeken tegelijkertijd naar lokale oplossingen zoals een smart energy hub.

Culturele en recreatieve voorzieningen zijn van grote toegevoegde waarde voor een aantrekkelijke stad die bovendien flink groeit. Daarom willen we het ambitieniveau opschroeven. Dat is niet alleen van belang voor de levendigheid in de stad, maar ook voor de sociale samenhang. De nieuwe cultuurvisie legt daarvoor de basis; de voorbereiding is gestart en in de eerste helft van 2024 kan de raad zich daarover buigen. Ook willen we meer investeren in het aanbod van evenementen; stapsgewijs groeien we naar een niveau dat past bij een stad als Helmond. Vooruitlopend daarop trekken we extra geld uit om organisatoren te helpen bij de stijgende kosten en extra ondersteuning te bieden. En op basis van de vastgestelde Erfgoedvisie gaan we ons waardevol erfgoed beter beschermen.

De verzelfstandiging van het Speelhuis wordt gerealiseerd en we bekijken op welke manier we als gemeente ondersteuning kunnen geven aan de verdere ontwikkeling van het Annatheater en het HomeComputerMuseum. Ook hakken we komend jaar knopen door over mogelijke aanpassingen van de Kunsthal, onderdeel van ons museum.

Bestuur en organisatie

Een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid. Makkelijk benaderbaar, luisterend en die doet wat nodig is. We hebben al belangrijke stappen in die richting gezet, maar we zijn er nog niet. Niet voor niets noemen we het ook 'andere overheid': dat laat zien dat er nog een verdere verandering nodig is.

In het sociaal domein hebben we via de 'Helmond-Aanpak' al een concrete invulling gegeven aan de andere overheid. Die aanpak staat voor een nieuwe manier van (samen)werken met 21 organisaties op het terrein van wonen, inkomen, welzijn en zorg. De vraag van de inwoner staat centraal; niet ons aanbod en niet onze systemen. De ervaring die we hier opdoen, gebruiken we om onze gemeentebrede dienstverlening en communicatie verder te verbeteren.

In 2024 richten we ons in het bijzonder op de versterking van het participatiebeleid (op basis van het beleidskader dat de raad binnenkort behandelt) en van het wijkgericht werken. Want juist op deze

terreinen kunnen we de nabijheid als gemeente merkbaar maken voor onze inwoners. Voor grote participatietrajecten worden startnotities gemaakt die we aan de raad voorleggen.

In 2024 gaan we de opgedane ervaringen met andere overheid vertalen naar een meerjarige aanpak.

Het belang van samenwerking op regionaal en nationaal niveau is, met onze ambities rondom de schaa sprong, evident. We draaien volop mee in netwerken als BrabantsStad en de 40 (middel)grote steden, en natuurlijk in Brainport, Metropoolregio Eindhoven, Stedelijk Gebied Eindhoven en De Peel. Met name de samenwerking in laatstgenoemd verband wordt intensiever.

Er komt een nieuwe aanpak voor het 'vermarkten' van de stad, waarin ook helder wordt wie daarin welke rol vervult (naast gemeente bijvoorbeeld ook Visit Helmond, Centrummanagement en Land van de Peel).

In 2024 openen we het nieuwe hart van onze dienstverlening: het Huis voor de Stad. Een open en transparant gebouw, waar we inwoners op een warme en persoonlijke manier welkom heten en verder helpen. We gaan volop door met de ontwikkeling van onze dienstverlening: zonder poespas, toegankelijk, bereikbaar, persoonlijk en duidelijk. Dienstverlening loopt via verschillende kanalen en die gaan we beter op elkaar laten aansluiten: inwoners moeten een naadloze 'klantreis' ervaren.

Ten slotte onze organisatie: we zijn trots op de resultaten die onze medewerkers de afgelopen jaren hebben geboekt; in een tijd waarin de druk extra hoog was door onder andere corona, de energiecrisis en de vluchtelingenopvang. We willen ervoor zorgen dat de organisatie meegroeit met de uitdagingen die er in de stad liggen. De invulling van de in 2023 toegevoegde formatieplaatsen loopt volop. Daarnaast passen we onze organisatie op enkele onderdelen aan, waardoor we onder andere de bedrijfsvoering en het integraal werken versterken. Ook hebben we ervaren dat een manager aan niet meer dan 20 tot 30 medewerkers leiding zou moeten geven en dat vraagt aanpassingen in onze organisatiestructuur.

We willen graag dat de ambtelijke organisatie een meer divers karakter krijgt; op dit moment loopt er een onderzoek om te bekijken hoe we dat voor elkaar krijgen. We hopen begin 2024 tot concrete acties te komen.

Behandelprocedure

De bestuurlijke behandelprocedure van de Programmabegroting 2024-2027 is als volgt:

- College van burgemeester en wethouders 26 september 2023
- Raad (Algemene beschouwingen en vaststelling) 07 november 2023

Nieuwe indeling begroting en autorisatie

De raad heeft 23 mei jl. besloten tot een nieuwe indeling van de begroting. In deze begroting zijn we overgegaan van dertien naar vier inhoudelijke programma's. Deze programma's: 'Meedoen, rondkomen, vooruitkomen (1), Duurzaam en leefbaar (2), Economisch vitaal en aantrekkelijk (3) en Bestuur en organisatie (4) zijn uitgewerkt, naar de door u vastgestelde thema's en bijbehorend format.

Brede welvaart (Ambitie 2040)

De nieuwe programma-indeling is voor iedereen wennen, maar hiermee verkrijgen we een betere integrale aansluiting en sturing met onze doelen op lange termijn.

Autorisatie

Met het terugbrengen van het aantal programma's zijn nieuwe afspraken gemaakt om het budgetrecht van de raad vorm te geven. Dit om ervoor te zorgen dat enerzijds uw raad voldoende controle kan houden over het doen van uitgaven en anderzijds het college de mogelijkheid heeft om binnen afgesproken grenzen met budgetten te schuiven wanneer daar aanleiding toe is.

Volgens de nieuwe spelregel mag het college tot maximaal € 500.000 schuiven met budgetten binnen een programma (zowel binnen als tussen thema's). Uitgangspunt is dat dit niet ten koste mag gaan van een inhoudelijke ambitie. De raad kan het college hierop te allen tijde bevragen.

Boven deze grens van € 500.000 zal er een begrotingswijziging worden gemaakt. Deze spelregel gaan wij met u na een jaar evalueren. Een verschuiving van budgetten tussen programma's gebeurt altijd via een begrotingswijziging. Naast de hiervoor genoemde spelregel geldt onverkort de plicht om de raad tijdig te informeren over politiek gevoelige zaken.

P&C-cyclus

Bij de jaarverantwoording legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering (zijnde de besteding van de budgetten en de bereikte resultaten) van het betreffende programma. Tussentijds wordt hierover gerapporteerd door middel van bestuursrapportages (Beraps).

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Elly Blanksma

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- en Juridische Zaken en Kabinet & Protocol, Handhaving (coördinatie) en Participatie (coördinatie).

Wethouder Cathalijne Dortmans

Jeugd, Onderwijs, Gezondheid, Brede welvaart/ Global Goals, Programma Andere Overheid, Preventie, Inburgering, 'Ruimte om te leven', Wijkwethouder Mierlo-Hout.

Wethouder Erik de Vries

Sociale Zaken, Armoedebeleid, Centrumontwikkeling, Schuldienstverlening, Participatiewet, Horeca, Vergunningen en Handhaving, Wijkwethouder Binnenstad en Centrum.

Wethouder Gaby van den Waardenburg

Stedelijke Ontwikkeling, Wonen en grondzaken, Schaa sprong Brainport, Ruimtelijke ordening, Omgevingswet, Vastgoed, Straatnamencommissie, Wijkwethouder Dierdonk en Helmond-Noord.

Wethouder Harrie van Dijk

Sport, WMO, Inclusie, Personeel en organisatie, Huis voor de Stad, De Braak, Wijkaccommodaties, Wijkwethouderschap (coördinatie), Antidiscriminatie en diversiteit, Wonen en zorg, Burgerzaken, Wijkwethouder Helmond-West en Brandevoort.

Wethouder Marita van Lierop

Cultuur, Evenementen, Ouderenbeleid, Vrijwilligers en mantelzorgers, Stadsmarketing, Public Affairs, Toerisme en recreatie, Monumenten, Dierenwelzijn, Afval, Wijkwethouder Rijpelberg en Helmond-Oost.

Wethouder Martijn de Kort

Economie, Arbeidsmarkt, Innovatie, Financiën (inclusief inkoop), Automotive Campus, Arbeidsmigranten, Digitalisering, Glasvezelnetwerk, Regionale samenwerking, Deelnemingen, Wijkwethouder Stiphout/ Warande.

Wethouder Arno Bonte

Duurzaamheid, Klimaatadaptatie, Mobiliteit, Energietransitie, Milieu, Openbare ruimte, Natuur en water, Brainport Smart District, Wijkwethouder Brouwhuis.

Gemeentesecretaris Erik de Ruiter

Algemeen directeur ambtelijke organisatie, Secretaris college van burgemeester en wethouders

2 Begroting in 1 oogopslag

- Sport- en beleefcampus De Braak
- Versnelling woningbouw
- Actieve mobiliteit en openbaar vervoer
- Meer bomen planten
- Ondersteuning buurtpreventie

Programma 2:
Fijn wonen in een duurzame en leefbare stad

Programma 4:
Actieve en dienstbare gemeente

- Inwonersparticipatie versterken
- Wijkgericht werken
- Opening Huis voor de stad

Programma 1:
Iedereen moet kunnen meedoen, rondkomen en vooruitkomen

Programma 3:
Een levendige en aantrekkelijke stad

- Verhogen inkomensgrens minimaalregelingen
- Hulp bij energiezuinig maken van de woning
- Kansen voor de jeugd
- Aanpak gezondheid
- Toekomstbestendige schoolgebouwen

Hoeverel betaald ik in 2024 aan:

OZB Bij gem. WOZ-waarde van € 319,000
€ 394,00

Hondenbelasting
€ 71,46

Rioolheffing
€ 187,80

Afvalstoffenheffing
€ 272,87

- Werk voor al het talent
- Visie op bedrijventerreinen
- Een toegankelijk kunst- en cultuuraanbod

Gemeente Helmond Begroting 2024-2027

Waar komt het vandaan? Inkomsten

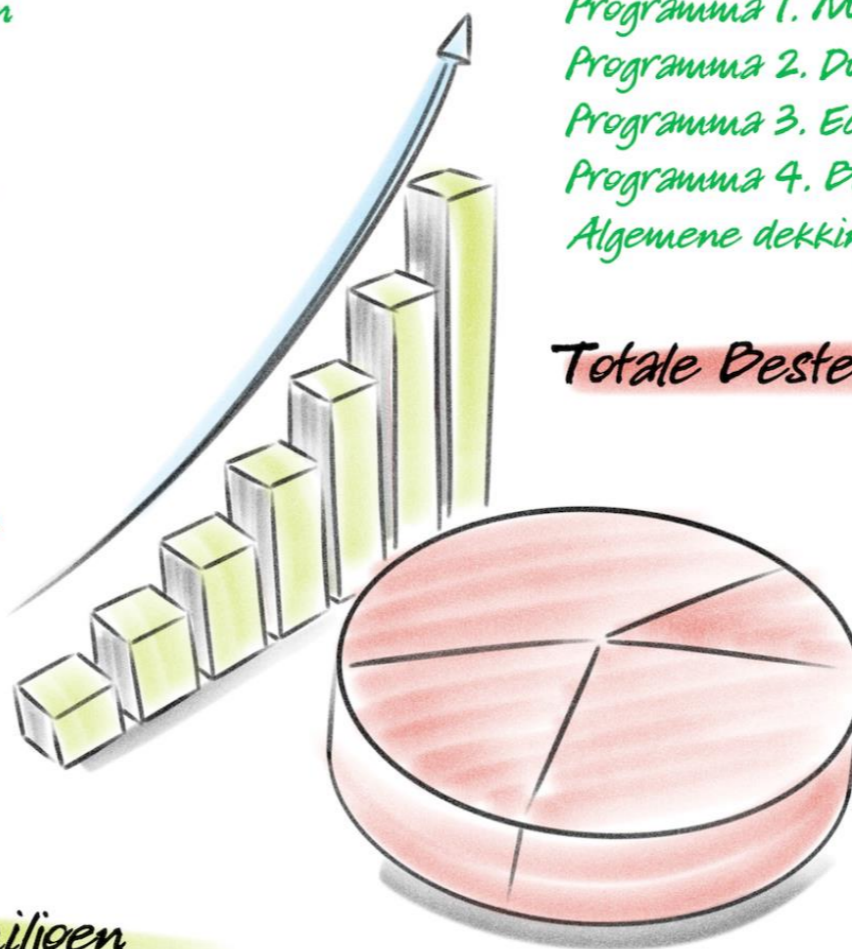
Gemeentefonds	€ 251,4 miljoen
Specifieke uitkeringen	€ 51,6 miljoen
Parkeergelden	€ 3,9 miljoen
OZB	€ 27,3 miljoen
Afvalstoffenheffing	€ 13,9 miljoen
Overige belastingen (oa toeristen- en hondenbelasting)	€ 3,9 miljoen
Leges	€ 5,3 miljoen
Rioolheffing	€ 9,0 miljoen
Opbrengst grondexploitatie	€ 63,4 miljoen
Reserves	€ 12,7 miljoen
Huren en pachten	€ 9,9 miljoen
Overige inkomsten (oa eigen bijdragen WMO, rente, dividend en erfpacht)	€ 7,1 miljoen

Totale Inkomsten 2024 € 459,4 miljoen

Waar gaat het naartoe? Uitgaven

Programma 1. Meedoen, rondkomen, voorkomen	€ 214,6 miljoen
Programma 2. Duurzaam en leefbaar	€ 132,9 miljoen
Programma 3. Economisch vitaal en aantrekkelijk	€ 24,2 miljoen
Programma 4. Bestuur en organisatie	€ 14,2 miljoen
Algemene dekkingsmiddelen	€ 73,5 miljoen

Totale Bestedingen 2024 € 459,4 miljoen

3 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

Algemeen

In deze begroting wordt, meer dan in de vorige, zichtbaar hoe het Ambitieakkoord doorwerkt in het gemeentelijk beleid. Met brede welvaart als basis hebben we onze begroting teruggebracht van 13 inhoudelijke programma's naar 4. Dit leidt tot een betere integrale aansluiting bij de opgaven waar we als stad voor staan.

Via de programma's en de onderliggende thema's, geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen en ambities. Financieel gezien ligt er een grote uitdaging voor de jaren vanaf 2026. Vanaf dat jaar gaat het Rijk uit van een andere financieringssystematiek van het gemeentefonds, waardoor de inkomsten voor gemeenten fors teruglopen. Om gemeenten tegemoet te komen, heeft het kabinet -vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek- vanaf 2026 € 1 miljard structureel beschikbaar gesteld. Ondanks deze maatregel, blijven de inkomsten uit het gemeentefonds vanaf 2026 beduidend lager dan in de jaren daarvoor.

Dat zien we ook terug in deze begroting. Op basis van de richting die de gemeenteraad bij de voorjaarsnota 2023 heeft aangegeven, laten de jaren 2026 en 2027 een tekort zien. Hierbij hebben we ook het advies van de provincie en VNG opgevolgd om voor die jaren een reële begroting te presenteren, waarbij eventuele tekorten zichtbaar gemaakt worden. Het presenteren van een tekort in deze jaren is een tijdelijke oplossing. Uiteindelijk moeten ook deze jaren structureel sluitend zijn. Daarbij is het de vraag in hoeverre het Rijk gemeenten gaat compenseren. Vandaar dat in jaarschijf 2027 een taakstellende stelpost van € 2,6 miljoen is opgenomen. Hierdoor bedraagt het tekort maximaal € 5 miljoen. Mits nog van toepassing, wordt deze taakstelling in de programmabegroting 2025-2028 geconcretiseerd.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk zien we de volgende ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de financiële positie van gemeenten:

- *Hervormingsagenda Jeugd*

Het Rijk en de VNG hebben op 18 april 2023 laten weten dat een financieel principeakkoord bereikt is voor de Hervormingsagenda Jeugd. Eén van de financiële afspraken in het principeakkoord is dat de huidige besparingsreeks (€ 374 miljoen voor 2023, € 463 miljoen voor 2024 en € 563 miljoen voor 2025) voor 2023 tot en met 2025 bevroren is op het niveau van € 374 miljoen. De structurele besparing blijft voorlopig gehandhaafd op € 961 miljoen, oplopend tot iets meer dan € 1 miljard voor 2027.

- *Indexatie volumedeel van het gemeentefonds*

Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek 'samen de trap op en samen de trap af' geïndexeerd. In de Rijksvoorjaarsnota 2023 is besloten om het gemeentefonds voor de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Hiervoor heeft het Rijk een budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. Deze wordt in de septembercirculaire 2023 verwerkt. Het doel van deze nieuwe systematiek is gemeenten een stabiele, solide en duurzame financiële basis te bieden.

- *Verruiming gemeentelijk belastinggebied*

Bij de besprekingen tussen het Rijk en gemeenten over een nieuwe of aangepaste financieringssystematiek, is de verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel. Bekeken wordt welke mogelijkheden er zijn qua modernisering en uitbreiding van het belastinggebied. Op basis van deze uitkomsten wordt een eventueel wetgevingstraject in gang gezet. De looptijd van het wetgevingstraject in combinatie met de implementatie van eventuele nieuwe

belastingsoort(en) bij gemeenten is naar verwachting 3 jaar. Als het Rijk hiertoe besluit betekent dit voor onze gemeente dat we op zijn vroegst over een periode van drie jaar een groter deel van onze inkomsten zelf kunnen beïnvloeden.

Budgettair beeld

In de programmabegroting 2023 hebben we alleen voor het jaar 2023 nieuw beleid opgenomen. In het begrotingstraject 2024 hebben we gefocust op het realistisch uitvoeren van het ambitieakkoord. Dit is ook zo verankerd in deze programmabegroting 2024. Hierbij houden we rekening met het financiële perspectief, het financiële afwegingskader en de slagkracht van de organisatie. Bij het toekennen van financiële ruimte voor nieuwe ambities hanteren we als uitgangspunt dat er een concreet plan aan ten grondslag moet liggen.

Jaarschijf 2026 van de programmabegroting 2023-2026 liet een tekort zien. Door de andere bekostigingssystematiek van het gemeentefonds, zoals eerder in dit hoofdstuk benoemd, zijn de beschikbare financiële middelen onvoldoende om ons takenpakket in de jaren 2026 en 2027 volledig te bekostigen. In een gesprek met het VNG-bestuur op 3 juli 2023 erkende het kabinet dat er vanaf 2026 tekorten ontstaan bij gemeenten en dat dat problemen oplevert bij het opleveren van de ambities van zowel gemeenten als het kabinet. Het advies van de VNG is om lokale tekorten vanaf 2026 zichtbaar te maken. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant ondersteunt deze oproep. Met daarbij de kanttekening dat vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid voor financieel toezicht begrotingsjaar 2024 structureel en reëel sluitend moet zijn. Dit betekent dat structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten.

Zoals blijkt uit het budgettair beeld is jaarschijf 2024 structureel en reëel sluitend. Een deel van de beschikbare ruimte is ingezet voor autonome ontwikkelingen (o.a. indexeringen) en voor nieuwe ambities, die aansluiten bij het ambitieakkoord. Het overschot van € 8,9 miljoen wat resteert, wordt toegevoegd aan de nieuw te vormen reserve grote opgaven/projecten (zie toelichting in het vervolg van deze paragraaf). Het overschot in jaarschijf 2025 wordt nog niet ingezet, maar toegevoegd aan de stelpost 'nieuw beleid/grote opgaven 2025'.

Indexeringen

Voor zowel de inkomsten als de uitgaven, stellen we jaarlijks de budgetten bij voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze bijstelling baseren we op landelijke indexcijfers die opgenomen zijn in de Macro Economische Verkenningen. Daarbij voeren we een correctie door over de afgelopen 3 jaren. Het percentage voor de loonkostenontwikkeling is een inschatting, omdat de huidige CAO geldig is tot en met 31 december 2023.

Gezien de extreem hoge percentages en de claim daardoor op de budgetten, hebben we de systematiek aangepast. Dit betekent dat we onze indexcijfers alleen baseren op de landelijke indexcijfers voor 2024 en geen correctie over voorgaande jaren toepassen. Het beeld wat dan ontstaat, ziet er als volgt uit:

- Prijsindex 2,4%
- Lonen en sociale lasten 3,0%
- Subsidies 3,6%
- OZB en lokale heffingen 7,0%

Ook in deze programmabegroting 2024-2027 nemen we een structureel bedrag van € 2 miljoen op voor aanvullende maatregelen en het leveren van maatwerk. Dat geeft ons de ruimte om daar waar nodig gerichte maatregelen te nemen. Ook in 2023 zijn budgetten extra opgehoogd voor prijsstijgingen en diverse instanties zijn extra gecompenseerd (zie 1^e berap 2023). Daar waar die verhoging structureel van aard was, is dat in deze begroting doorgetrokken.

Toekomstige investeringen

De komende jaren staan we voor forse uitdagingen. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, de schaa sprong en maatschappelijke opgaven. Onze inschatting is dat het hier om zeer grote investeringen gaat, waarbij gedacht moet worden aan zo'n € 800 miljoen over een periode van 15 jaar (t/m 2040). Gezien de grote bedragen die nodig zijn, is het vrijwel onmogelijk om pas middelen vrij te maken op het moment dat zo'n project met bijbehorende investering zich voordoet.

We stellen daarom voor om enerzijds het kapitaallastenplafond op te hogen en anderzijds een reserve in te stellen voor grote projecten.

Ophoging kapitaallastenplafond

Binnen onze gemeente hanteren we een kapitaallastenplafond. De afschrijvingslasten van onrendabele investeringen (investeringen waarvoor geen aparte financieringsbron zoals een reserve of bijdrage van derde beschikbaar is) worden gedekt uit dit budget. Investeringen die we in enig jaar doen, leiden in het daaropvolgende jaar tot kapitaallasten en dus ook pas in dat jaar tot een beroep op de ruimte van het kapitaallastenplafond. Conform onze systematiek wordt de vrijvallende ruimte in het kapitaallastenplafond jaarlijks opnieuw ingezet voor nieuwe investeringen. Hiermee kunnen we jaarlijks vervangingsinvesteringen doen en de ruimte die resteert inzetten voor nieuwe initiatieven. In deze begroting stellen we voor het kapitaallastenplafond stapsgewijs op te hogen, om daarmee de investeringen van jaarschijf 2024 en de kansrijke investeringen 2025-2027 te kunnen bekostigen.

Reserve grote projecten

Daarnaast wordt voorgesteld om een nieuwe reserve in te stellen om te sparen voor grote projecten. Deze reserve wordt ingezet voor:

- Niet geraamde projecten in het lopende jaar die bijdragen aan de grote opgaven als schaa sprong, verduurzaming en maatschappelijke opgaven;
- Toekomstige grote projecten die bijdragen aan deze opgaven en waarvoor geen andere dekking beschikbaar is;
- Projecten waarvoor cofinanciering noodzakelijk is;
- Tekorten op reeds aangegane projecten, bijvoorbeeld in het geval van extreme prijsstijgingen.

Bij deze begroting zijn incidentele middelen beschikbaar, die ingezet worden om de reserve te vullen. In totaal gaat het om € 18,4 miljoen. De opbouw van dat bedrag is als volgt:

- jaarrekeningresultaat 2022 (€ 5,4 miljoen);
- onderuitputting kapitaallasten 2024 (€ 2,4 miljoen);
- ruimte begroting 2024 (€ 8,9 miljoen);
- vrijval reserve cofinanciering (€ 1,7 miljoen).

Hiermee bouwen we een buffer op, waardoor we én sparen én snel kunnen schakelen als dat nodig is. Jaarlijks bekijken we in het begrotingsproces welke incidentele middelen we kunnen toevoegen aan de reserve.

Reserve Mobiliteitsfonds

Helmond staat voor mobiliteitstransitie, waarbij we de omslag maken naar duurzame en betaalbare mobiliteit. In de mobiliteitsvisie is een beeld gegeven van ons toekomstige mobiliteitssysteem en wat nodig is om dit beeld te realiseren. Dit kunnen we alleen uitvoeren in samenwerking met regionale partners, provincie en Rijk. Om de transitie in gang te zetten wordt voorgesteld een reserve mobiliteitsfonds in te stellen en hierin zowel in 2024 als in 2025 € 250.000 te storten.

Instellen woonfonds

Het woningtekort in Helmond en de regio is groot. We zien momenteel dat de ontwikkeling van nieuwbouw stopt, o.a. door hoge rente en de hogere kosten voor materiaal en personeel. Het is lastig om de voorverkooppercentages van nieuwbouwprojecten te halen waardoor ze niet van de grond komen. Vandaar dat we de mogelijkheden onderzoeken om als gemeente een woonfonds op te richten. In het 1e kwartaal 2024 komen we hier via een apart raadsvoorstel op terug.

Incidentele ruimte investeringen

Voor 2024 en latere jaren hebben we de openstaande kredieten (€ 180 miljoen per 1 januari 2023) tegen het licht gehouden om de realiteitswaarde van deze geplande investeringen te beoordelen. Het doel hiervan is een reële planning van de uitgaven, waarbij we als organisatie naar verwachting circa € 60 miljoen per jaar kunnen wegzetten.

Het reëel plannen en daardoor het verschuiven van investeringen naar latere jaren, geeft incidenteel ruimte in de begrote kapitaallasten. Het voordeel in 2024 bedraagt € 2,4 miljoen. Deze ruimte wordt toegevoegd aan de nieuwe reserve grote projecten.

3.1 Grondslagen begroting

Voor de begroting 2024 hanteren we de onderstaande grondslagen en uitgangspunten:

Omschrijving	Grondslagen
Lonen en sociale lasten	3%
Prijzen	2,4%
Algemene uitkering	Meicirculaire 2023
Onroerendezaakbelasting*	WOZ-waarde en tariefindex 7%**
Overige lokale heffingen*:	
- Afvalstoffenheffing / rioolheffing	Kostendekkend
- Overige heffingen	Zie paragraaf lokale heffingen
Tarieven	Kostendekkend
Omslagrente	1%
Aantal inwoners	95.734
Aantal woningen (exclusief recreatie)	42.987

* Vanaf 2024 wordt het aantal termijnen automatische incasso voor de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) verhoogd van 8 termijnen naar 10 termijnen.

** De belastingtarieven, heffingen en leges worden geïndexeerd met 7%. Bij de berekening van het gemeentefonds worden ook de eigen inkomsten van gemeenten betrokken. Dit op basis van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen. Het rekesttarief wat daarbij wordt gehanteerd, wordt gecorrigeerd met een inflatiepercentage van 7%. Om budgettair neutraal uit te komen, moeten de OZB-tarieven in 2024 ook met dit percentage, gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de WOZ-waarden, worden verhoogd.

3.2 Budgettair kader

Ter voorbereiding op de programmabegroting 2024-2027 hebben we voor de zomer de voorjaarsnota 2023 opgesteld en in de raad behandeld. In deze voorjaarsnota hebben we de raad geïnformeerd over het geactualiseerde meerjarenperspectief en autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de beschikbare ruimte. Daarbij is de raad op hoofdlijnen meegenomen in de beleidsmatige en budgettaire ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting en zijn een aantal overwegingen voorgelegd.

De actualisatie van het budgettair kader leidt tot het volgende beeld:

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Actuele begroting 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Budgettair beeld				
	Begroting	Meerjarenbegroting		
Oorspronkelijke begroting 2023-2026	0	0	-7.888	-8.772
Saldo actuele begroting 2023-2026	0	0	-7.888	-8.772
Nieuwe ontwikkelingen begroting 2024-2027				
	2024	2025	2026	2027
Beschikbare ruimte				
Algemene uitkering	8.071	8.785	12.052	12.082
Reservering voor nieuw beleid/grote opgaven - begroting 2023-2026	11.950	14.500		
Totaal beschikbare ruimte	20.021	23.285	12.052	12.082
Reservering loon- en prijsontwikkelingen	-2.000	-2.000	-2.000	-5.000
Bezuinigingsopgave	0	0	0	2.570
Onontkoombare knelpunten	-1.966	34	34	34
Beleidsintensivering	-16.055	-6.213	-5.664	-5.915
Reservering nieuw beleid / grote opgaven 2025	0	-15.106	0	0
Totaal besteding beschikbare ruimte	-20.021	-23.285	-7.630	-8.311
Saldo ontwerp begroting 2024-2027				
	0	0	-3.466	-5.001

Toelichting

Het startpunt voor het actueel budgettair kader is de vastgestelde programmabegroting 2023-2026. Dit beeld is vervolgens geactualiseerd bij de voorjaarsnota 2023. Bij de behandeling hiervan heeft de raad denkrichtingen en keuzes aangegeven. Deze zijn nu concreet vertaald in deze begroting.

Bij de mutaties in de begroting maken we onderscheid tussen structurele (jaarlijks terugkerende) baten en lasten en de inzet van incidentele middelen. In de tabellen in het vervolg van dit hoofdstuk zijn deze opgenomen als S (structureel) of I (incidenteel).

De begroting is in 2024 structureel in evenwicht. Hiermee voldoen we aan de regelgeving. De provincie toetst hierop vanuit haar rol als toezichthouder.

Beschikbare ruimte: ruimte ontstaat enerzijds door externe ontwikkelingen, zoals het gemeentefonds, en anderzijds door meevallers of het vrijmaken van budgetten. In de programmabegroting 2023-2027 zijn de overschotten in de jaren 2024 en 2025 van respectievelijk € 11,9 miljoen en 14,5 miljoen niet ingezet, maar verwerkt als stelpost 'nieuw beleid/grote opgaven 2024/2025'. Deze stelpost is in deze begroting ingezet als beschikbare ruimte.

Besteding beschikbare ruimte: de ruimte die ontstaat, wordt ingezet voor beleidsintensiveringen. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 3.4 en in de afzonderlijke programma's worden deze

toegelicht. De in deze begroting opgenomen beleidsintensiveringen doen zich voor als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en bijstellingen ten aanzien van het bestaande beleid

In het saldo van de Programmabegroting 2024-2027 zijn alle bekende ontwikkelingen verwerkt, inclusief de meircirculaire 2023 van het gemeentefonds. Het jaar 2024 is daarmee structureel sluitend. De jaren 2024 en 2025 laten forse overschotten zien, waarbij het saldo van 2024 wordt ingezet voor de reserve 'grote projecten'. Het saldo 2025 wordt opnieuw gestort in de stelpost 'nieuw beleid/grote opgaven 2025'. Zoals in het algemene deel van dit hoofdstuk is aangegeven, laten de jaren 2026 en 2027 een tekort zien, waarbij in jaarschijf 2027 een taakstelling van € 2,6 miljoen is opgenomen om het tekort terug te brengen tot maximaal € 5 miljoen.

3.3 Beschikbare ruimte

In deze paragraaf geven we inzicht in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2024-2027 en de beschikbare bestedingsruimte.

3.3.1 Beschikbare ruimte gemeentefonds

Bij de voorjaarsnota 2023 informeerden wij de raad over de stand van de algemene uitkering van het gemeentefonds op basis van de september- en decembercircularie 2022. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 gaan we, conform onze uitgangspunten, uit van de stand in de meicircularie 2023. In onderstaande tabel zijn de totale effecten voor het meerjarenperspectief van de begroting 2024 opgenomen.

- is negatief en bedragen x 1.000

Beschikbare ruimte algemene uitkering	2024	2025	2026	2027
Beschikbare ruimte gemeentefonds uit septembercircularie 2022	€ 3.575	€ 3.434	€ 8.866	€ 3.515
Beschikbare ruimte gemeentefonds uit decembercircularie 2022	€ -1.249	€ -1.250	€ -1.264	€ -1.264
Beschikbare ruimte gemeentefonds uit meicircularie 2023	€ 5.745	€ 6.601	€ 4.322	€ 9.687
Richtlijn provincies jeugdzorgmiddelen in meerjarenraming			€ 128	€ 572
Uitname extra bijdrage deel BCF (bij septembercircularie 2023)				€ -428
Beschikbare ruimte algemene uitkering	€ 8.071	€ 8.785	€ 12.052	€ 12.082

Ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres (de jaarlijkse groei van het gemeentefonds). In afwachting van een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten is het volumedeel van het accres voor de jaren 2024-2026 vastgezet. Dit betekent dat het gemeentefonds in deze jaren alleen gecorrigeerd wordt voor loon- en prijsontwikkelingen. Vooruitlopend op de nieuwe systematiek heeft het Rijk vanaf 2026 een extra bijdrage van € 1 miljard structureel beschikbaar gesteld om de teruggang van het gemeentefonds in 2026 (het zogenoemde ravijnjaar) voor gemeenten te beperken. Een deel hiervan wordt toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds (BCF) in plaats van het gemeentefonds. De verwerking hiervan vindt plaats bij de septembercircularie 2023. In bovenstaand overzicht hebben we de toevoeging alvast zichtbaar gemaakt wat dit financieel betekent voor onze gemeente.

Richtlijn provincies jeugdzorgmiddelen in meerjarenraming

De provincies als financieel toezichthouders erkennen de noodzaak om op de ontwikkelingen in de Hervormingsagenda Jeugd te anticiperen. Zij hebben geoordeeld dat gemeenten in de jaarschijven 2026 en 2027 de middelen, zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken, als structurele en reële raming mogen meenemen in hun meerjarenraming. In onze begroting hadden we de bedragen voor 2026 en 2027 voor 75% opgenomen. We nemen ze nu volledig mee. Dit leidt tot een plus van € 128.000 in 2026 en € 572.000 in 2027.

Indexatie volumedeel gemeentefonds vanaf 2027

In de Rijksvoorjaarsnota 2023 is besloten dat in de nieuwe financieringssysteem voor onder andere gemeenten het gemeentefonds vanaf 2027 voor het volumedeel geïndexeerd gaat worden op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Het uitgangspunt is dat het gemeentefonds (maar ook het provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt die van het lopende

jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. Het doel is gemeenten hiermee een stabiele, solide en duurzame financiële basis te bieden. In de Rijksvoorjaarsnota zijn hiervoor middelen gereserveerd. De verwerking in het gemeentefonds vindt plaats bij de septembercirculaire 2023, waardoor we deze nu ook niet kunnen betrekken bij de financiële ruimte voor het opstellen van de begroting.

Voortdurende discussie over het schrappen van de opschalingskorting

In 2015 heeft het Rijk een structurele korting toegepast op het gemeentefonds. Deze zogenoemde opschalingskorting loopt op naar landelijk € 975 miljoen vanaf 2025. De gedachte erachter was dat door een grootschalige herindeling van alle gemeenten naar minimaal 100.000 inwoners, een besparing op het gemeentefonds mogelijk was. De zogenaamde 'taakwijziging' is vervolgens als niet onderbouwd plan geschrapt, maar de korting bleef staan. In 2020-2025 heeft het Rijk de oploop van de opschalingskorting laten vervallen. Gemeenten pleiten, bij monde van de VNG, nog steeds voor het volledig schrappen van de opschalingskorting.

Inzet van de gemeentefondsmiddelen

In de algemene uitkering zijn ook middelen opgenomen die beschikbaar worden gesteld of in mindering worden gebracht voor bepaalde taken. Ons beleid voor deze taakwijzigingen is dat we ze 1-op-1 verrekenen met het beleidsveld waar ze betrekking op hebben. Hetzelfde geldt voor de decentralisatie-uitkeringen. Het effect hiervan op het budgettaire beeld is daardoor nihil.

In onderstaande tabellen is opgenomen welke wijzigingen uit de meicirculaire 2023 in deze begroting aan welk programma worden besteed. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in een overzicht met de taakwijzigingen en decentralisatie-uitkeringen en een overzicht voor de integratie-uitkeringen. Een inhoudelijke toelichting op de wijzigingen leest u in raadsinformatiebrief 97-2023 over de meicirculaire 2023.

- is negatieve bedragen x 1.000

Prog.	Taakwijzigingen en decentralisatie-uitkeringen	2024	2025	2026	2027
1	Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)		€ 652	€ 631	€ 626
1	Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO		€ 573	€ 555	€ 549
1	Herinvoering eigen bijdrage WMO			€ -1.292	€ -1.279
1	Voorschoolse educatie	€ 4	€ 5	€ 4	€ 5
1	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	€ -404	€ -404	€ -404	€ -404
1	Maatschappelijke opvang en OGGz en vrouwenopvang	€ -11	€ -11	€ -11	€ -11
1	Voorschoolse voorziening peuters	€ -8	€ -8	€ -8	€ -8
1	Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
1	Armoedebestrijding kinderen	€ 9	€ 9	€ 9	€ 9
2	Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	€ 16	€ 17	€ 17	€ 17
4	Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	€ 17	€ 18	€ 18	€ 18
	Totale bijstelling taakwijzigingen en decentralisatie-uitkeringe	€ -360	€ 867	€ -464	€ -463

- is negatieve bedragen x 1.000

Prog.	Integratie-uitkeringen	2024	2025	2026	2027
1	Beschermd wonen	€ 1.283	€ 1.284	€ 1.284	€ 1.284
1	Participatie - WSW	€ 11.202	€ 10.752	€ 10.271	€ 9.693
1	Participatie - beschut werk	€ 55	€ 59	€ 64	€ 68
	Totale bijstelling integratie-uitkeringen	€ 12.540	€ 12.095	€ 11.620	€ 11.046

3.4 Besteding beschikbare ruimte

In voorgaande paragraaf is inzicht gegeven in de financiële uitgangspositie voor de programmabegroting 2024-2027 en de budgettaire bestedingsruimte die beschikbaar is. In deze paragraaf gaan we in op de besteding van die ruimte. De bestedingen die aangeduid zijn met een I zijn incidenteel en die met een S zijn structureel.

3.4.1 Besteding beschikbare ruimte voor autonome ontwikkelingen

In de voorjaarsnota 2023 is onderstaand overzicht van 'autonome ontwikkelingen/reeds genomen besluiten' opgenomen en ook toegelicht. Het betreft ontwikkelingen met financiële gevolgen die zich tijdens het jaar voordoen én waar de gemeente geen directe invloed op kan uitoefenen of het betreft eerdere genomen besluiten. Deze zijn in deze begroting verwerkt.

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Progr. Autonome ontwikkeling	2024	2025	2026	2027	I/S
1 Correctie taakstelling transitie Jeugdzorg / taakstelling Sociale Teams*		-2.000	-2.000	-2.000	S
Totaal programma 1	-	-2.000	-2.000	-2.000	
2 Herziening erfpachtcanons	103	103	103	103	S
2 Extra bijdrage VRBZO begroting 2024	420	420	420	420	S
2 Extra bijdrage GRR Blink begroting 2024	752	752	752	752	S
2 <i>Wegen reiniging en gladheidsbestrijding - dekking uit reguliere indexering</i>	-198	-198	-198	-198	S
2 <i>Afval - dekking via tarief afvalstoffenheffing</i>	-554	-554	-554	-554	S
2 Arealontwikkeling beheer en onderhoud				41	S
2 Extra bijdrage ODZOB begroting 2024	178	178	178	178	S
Totaal programma 2	701	701	701	742	
3 Herziening taakstelling Bibliotheek en Kunstkwartier	520	520	520	520	S
Totaal programma 3	520	520	520	520	
AD Arealontwikkeling personele capaciteit				185	S
AD Accountantskosten	100	100	100	100	S
AD Indexering kapitaallasten investeringen				40	S
AD <i>Dekking uit accres gemeentefonds</i>				-40	S
AD Opbredingen belastingen/gemeentefonds				-226	S
AD Ophoging bijdrage VNG	120	120	120	120	S
AD Groei personele kosten (systemen, arbo) door stijgend aantal medewerkers	170	170	170	170	S
AD Groei opleidingsbudget (2%) door stijgend aantal medewerkers	160	160	160	160	S
Totaal algemene dekkingsmiddelen	550	550	550	509	
Totaal	€ 1.771	€ -229	€ -229	€ -229	

* betreft taakstelling opgenomen in begroting 2022 die abusievelijk in begroting 2023 verrekend is met de taakstelling Rijk jeugd

Ten opzichte van de voorjaarsnota zijn er nog drie autonome ontwikkelingen geweest die in het betreffende programmahoofdstuk worden toegelicht:

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Progr. Autonome ontwikkeling	2024	2025	2026	2027	I/S
2 Afschaffen leges nog niet onherroepelijke bouw-/omgevingsvergunning	10	10	10	10	S
Totaal programma 2	10	10	10	10	
AD Actualisatie verordening rechtspositie raads- en commissieleden	95	95	95	95	S
AD Stijging verzekeringskosten gemeente	90	90	90	90	S
Totaal algemene dekkingsmiddelen	185	185	185	185	
Totaal	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195	

3.4.2 Besteding beschikbare ruimte voor beleidsintensivering

De beschikbare ruimte gebruiken we om beleidsintensiveringen te kunnen doen. Hiermee kunnen we op een duurzame manier invulling geven aan de uitdagingen die we als gemeente op meerdere aandachtsgebieden hebben. Een overzicht van alle intensiveringen is opgenomen in onderstaande tabel. Een nadere toelichting op deze kosten is opgenomen in het betreffende programmahoofdstuk.

		- Is negatief (bedragen x 1.000)				
Progr.	Beleidsintensiveringen	2024	2025	2026	2027	I/S
1	Integrale ondersteuning ouderen	100	100	100	100	S
1	<i>Dekking: Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)</i>	-100	-100	-100	-100	S
1	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering	669	669	669	669	S
1	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering uitvoering regeling	80	80	80	80	S
1	Voucher dierenarts	40	40	40	40	S
1	<i>Dekking: Bestaand budget bijzondere bijstand</i>	-40	-40	-40	-40	S
1	Helmondse Educatieve Agenda (HEA)	700	700	700	700	S
1	<i>Dekking: Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs</i>	-500				I
1	Uitvoering aanpak gezondheidsverschillen		350	350	350	S
	Totaal programma 1	949	1.799	1.799	1.799	
2	Toezicht bouwen en wonen	117	117			I
2	<i>Dekking: reserve leges</i>	-117	-117			I
2	Nieuwe ontwikkelingen wonen	111	111	111	111	S
2	Exploitatielasten verduurzaming vastgoed gebouwen	200	100	100	100	S
2	<i>Dekking: CDOKE tijdelijke regeling</i>	-100	-100	-100	-100	S
2	Aanpak Ondernijning	105	105	105	105	S
2	Aanpak digitale criminaliteit	118	118	118	118	S
2	Beveiliging politieke ambtsdragers	55	15	15	15	S
2	Uitvoeringsbudget brede veiligheidsthema's	40	40	40	40	S
2	Versterken Veiligheidsinformatieknooppunt	50	35	35	35	S
2	Verstevenen buurtpreventie	50	50			I
2	Wijkregisseur Helmond West	174	174	174	174	S
2	Uitbreiding boa	277	277	277	277	S
2	Verstevenen uitvoeren Wet Bibob	98	98	98	98	S
2	Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	30	30	30	30	S
2	Beleidsmedewerker civiel circulair/ co2 neutraal	98	98	98	98	S
2	<i>Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)</i>	-98	-98	-98	-98	S
2	Regisseur ondergrond	98	98	98	98	S
2	<i>Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)</i>	-98	-98	-98	-98	S
2	Budget Klimaat- en energie	1.251	1.251	1.251	1.251	S
2	<i>Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)</i>	-1.251	-1.251	-1.251	-1.251	S
2	Data op orde mobiliteit	100	100			I
2	Deelmobiliteit	100				I
2	Inrichten vraagafhankelijk vervoer	350	350			I
2	Reserve Mobiliteitsfonds	250	250			I
2	Plannen elektrische laadpalen per wijk/ verplaatsingskosten	60	10	10	10	S
2	Smart Mobility	500	500	500	500	S
2	Uitwerken Mobiliteitsvisie	111	111	111	111	S
2	MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong	70	70	220	220	S
2	<i>Dekking: Onttrekking uit de reserve grote opgaven/projecten</i>	-70	-70	-220	-220	S
2	Onderhoud wegen	1.000	-	-	-	I
2	Exploitatielasten toegekende investeringen	28	40	48	50	S
2	Administratief medewerker afval	42	42	42	42	S
2	<i>Dekking: afvalstoffenheffing</i>	-42	-42	-42	-42	S
2	Technisch medewerker afval	72	72	72	72	S
2	<i>Dekking: afvalstoffenheffing</i>	-72	-72	-72	-72	S
2	Beleidsadviseur afval	52	52	52	52	S
2	<i>Dekking: afvalstoffenheffing</i>	-52	-52	-52	-52	S
2	Uitbreiding formatie riolering	195	195	195	195	S
2	<i>Dekking: rioleringheffing</i>	-195	-195	-195	-195	S
5	Nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan 2024 / voordeel btw compensatiefonds	-800	-800	-800	-800	S
	Totaal programma 2	2.907	1.614	872	874	

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Progr. Beleidsintensiveringen	2024	2025	2026	2027	I/S
3 Automotive Campus	600	600	600	600	S
3 Dekking: reserve automotive			-100	-600	S
3 Doorontwikkeling Food Tech Brainport	450	300	250	-	I
3 Onderwijs en arbeidsmarkt	260	260	260	260	S
3 Dekking: Onderwijs en arbeidsmarkt	-260	-260	-260	-260	S
3 Centrumrol Social Return (SROI)	345	345	345	345	S
3 Dekking: Regio Social Return (SROI)	-220	-220	-220	-220	S
3 Actieplan bedrijven	350	350	350	350	S
3 Uitvoeringsbudget Economische Visie	75	75	75	75	S
3 Cultuurparticipatie / Cultuurcontract	70	70	70	70	S
3 Verhogen evenementenbudget	150	150	150	150	S
3 Digitaliseren cultuur historische Helmondse archieven	60				I
3 Bekostiging Dit is Helmond	85	85	85	85	S
3 Broedplaatsen / POST#5700	110	110	110	110	S
3 Home computer museum	75	75	75	75	S
3 Uitbreiding cultuur	111	111	111	111	S
Totaal programma 3	2.261	2.051	1.901	1.151	
4 80 jaar vrijheid Helmond	150	40			I
4 Participatiebeleid	80	80	80	80	S
4 Verwerken ID/ Paspoorten	246	246	246	246	S
4 Dekking: leges	-156	-156	-156	-156	S
4 Evenementencoördinator	88	88	88	88	S
4 Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad	156	156			I
4 Beveiliging Huis voor de Stad	400	400	400	400	S
4 Burgerberaad	100				I
Totaal programma 4	1.064	854	658	658	
AD DNA (Vernieuwing van de arbeidsvoorwaarden)	130	130	130	130	S
AD Impuls thuiswerken onderdeel van DNA	240				I
AD Dekking: Reserve arbeidsvoorwaarden	-240				I
AD Integriteitsmedewerker	110	110	110	110	S
AD Onderzoeksmiddelen schaa sprong	400				I
AD Ophogen kapitaallastenplafond begroting 2024	-	500	1.250	2.250	S
AD Vrijval stelpost begroting 2024	-667	-846	-1.057	-1.056	S
AD Reserve grote projecten	8.900				I
AD Bezuiniging opgave				-2.570	S
AD Reserveren voor grote opgaven 2025		15.106			I
Totaal algemene dekkingsmiddelen	8.873	15.000	433	-1.136	
Totaal	€ 16.055	€ 21.319	€ 5.664	€ 3.345	

3.4.3 Overige technische mutaties

In deze begroting zijn ook wijzigingen opgenomen die voortkomen uit autonome wijzigingen in de individuele begrotingsjaren, de zogenoemde 'overige technische mutaties'. Deze zijn budgettair neutraal.

De wijzigingen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- De ramingen van de mutaties in de diverse grondexploitatieprojecten;
- De ramingen van de onttrekkingen van de inzet van de diverse, door de raad geautoriseerde bestemmingsreserves. In bijlage 6.5 Reserves en voorzieningen is een overzicht opgenomen van alle verrekeningen met reserves;
- De ramingen van de (gewijzigde en nieuwe) kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen;
- De verwerking van de nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie) op basis van de afgesproken percentages;
- De actualisatie van de doorbelasting van de salariskosten (uren) naar de diverse programma's.

3.5 Investerings

De onderstaande investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2024 worden opgenomen in het Investeringsprogramma 2024 (verder IVP). De investeringsvoorstellen die opgenomen zijn in de jaren 2025 – 2027 komen op de lijst met "kansrijke investeringen". Conform onze nota investeringsbeleid vindt de afweging hierover plaats in de betreffende jaarschijf; voor 2025 is dit de begroting 2025-2028. De kapitaallasten van het Investeringsprogramma 2024 zijn bij deze begroting volledig en meerjarig gedekt.

Ten opzichte van de kansrijke investeringen die in de begroting 2023 voor de jaarschijf 2024 waren opgenomen, zijn de volgende nieuwe investeringen toegevoegd:

- Ambulance post (dekking kostprijs dekkende huur) € 4.500.000
- Herinrichting terrein Adelaarplein-Abdijlaan-Vinkelaan Helmond Noord € 200.000
- Wijkaccommodatie de Boerderij € 250.000
- Stationskwartier € 750.000
- Gebiedsgerichte aanpak Natuur € 50.000
- Opwaarderen openbare ruimte Annawijk € 400.000
- Herinrichting openbare ruimte Den Herd € 58.000
- Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk) € 500.000
- Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk € 150.000
- Uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave € 120.000

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed is hoger opgenomen ten opzichte van de begroting 2023. Daarnaast is door een realistische raming van de investeringen een aantal investeringen verschoven naar latere jaren. Mocht blijken dat investeringen toch eerder nodig zijn, dan leggen we dit via een apart raadsvoorstel of een berap aan de raad voor. Het betreft: wegen regulier, Kasteel Traverse, projecten cultuur, uitvoering Fietsagenda Helmond, vergroenen van de stad, regionale Bereikbaarheidsagenda.

Progr. Investeringsprogramma 2024	2024	2025	2026	2027	Totaal
	IVP	Kansrijke investeringen			
Vervangingsinvesteringen					
1 Speelvoorzieningen	100	400	250	250	1.000
1 Skatevoorzieningen	65	0	0	0	65
1 Skatevoorzieningen - ophoging begroting 2023	220	0	0	0	220
1 Vervanging sportvelden	700	300	300	300	1.600
1 Vervanging sportvelden - ophoging begroting 2023	50	90	165	30	335
2 Wegen regulier	3.600	3.600	3.600	3.600	14.400
2 Wegen regulier - ophoging begroting 2023	0	0	0	1.400	1.400
2 Opwaarderen openbare verlichting	700	700	700	700	2.800
2 Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	1.420	1.710	1.870	1.870	6.870
2 Openbaar groen	450	450	450	450	1.800
2 Vervanging bomen	450	450	450	450	1.800
2 Vervanging natuur en recreatie	75	225	150	150	600
2 Kasteel Traverse	0	1.250	1.250	0	2.500
2 Kasteel Traverse - ophoging begroting 2023	0	450	0	0	450
2 Deurneseweg	0	0	0	1.500	1.500
2 Deurneseweg - ophoging begroting 2023	0	0	0	300	300
2 Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	1.793	1.793	1.793	1.793	7.172
2 Dekking rioolrecht	-1.793	-1.793	-1.793	-1.793	-7.172
2 Vervanging containers	60	60	60	60	240
2 Dekking afvalstoffenheffing	-60	-60	-60	-60	-240
AD Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	0	135	323	1.202	1.660

Bedragen x € 1.000

Progr.	Investeringsprogramma 2024	2024	2025	2026	2027	Totaal
Nieuw beleid						
1	Buitenruimte Campus De Braak aanvullend krediet	0	1.600	0	0	1.600
1	Jan van Brabant verhoging krediet	0	0	0	9.091	9.091
1	Jan van Brabant infrastructurele aanpassingen	0	0	1.970	0	1.970
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout	0	pm	0	0	0
1	Ambulance post (dekking kostprijsdekkende huur)	4.500	820	0	0	5.320
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond	1.750	2.450	1.125	800	6.125
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond - <i>ophoging begroting 2023</i>	0	0	1.000	1.200	2.200
2	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	0	900	850	525	2.275
2	Vergroenen van de stad	575	900	900	875	3.250
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	0	0	1.500	1.500	3.000
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum - <i>ophoging begroting 2023</i>	1.500	1.500	0	0	3.000
2	Wonen	350	350	350	0	1.050
2	30 km-zones in Helmond-Noord en Dierdonk	750	0	0	0	750
2	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.000	1.000	4.000	4.000	10.000
2	Flankerende maatregelen N279	0	0	0	2.500	2.500
2	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	0	250	0	0	250
2	Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	500	4.960	4.960	4.960	15.380
2	<i>Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)</i>	-320	-3.220	-3.220	-3.220	-9.980
2	Uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave	120	300	400	400	1.220
2	Multifunctionele Accommodatie (MFA) Rijpelberg	0	2.750	3.000	3.000	8.750
2	WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	0	500	750	750	2.000
2	Uitvoering duurzaamheidsopgave (vervolg Energiearmoede) klimaatopgave	0	190	0	0	190
2	Herinrichting terrein Adelaarplein-Abdijlaan-Vinkelaan Helmond Noord	200	0	0	0	200
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-200	0	0	0	-200
2	Verkeersmaatregelen Helmond Noord Adelaarplein en omgeving	0	185	0	0	185
2	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	250	0	0	500
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-250	-250	0	0	-500
2	Stationskwartier	750	1.500	1.500	1.500	5.250
2	Gebiedsgerichte aanpak Natuur	50	0	0	0	50
2	Opwaarderen openbare ruimte Annawijk	400	0	0	0	400
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-400	0	0	0	-400
2	Herinrichting openbare ruimte Den Herd	58	0	0	0	58
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-58	0	0	0	-58
3	Projecten cultuur	750	1.375	150	500	2.775
3	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	150	850	0	0	1.000
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed - <i>ophoging begroting 2023</i>	2.150	3.125	4.375	4.375	14.025
AD	<i>Dekking MJOP en Rijk</i>	-295	-865	-415	-415	-1.990
Realistische raming investeringsprogramma (excl. dekking)		25.486	37.368	38.191	50.031	151.076

Toelichtingen op de investeringen uit het IVP zijn opgenomen in de desbetreffende programma's.

In eerdere begrotingen zijn de investeringen uit onderstaande tabel meerjarig vastgesteld. Ook voor deze investeringen geldt dat hiervoor een realistische planning is opgesteld. Daardoor zijn bedragen over de jaren verschoven. Het totaal beschikbare krediet wijzigt niet.

Bedragen x € 1.000

Meerjarig vastgestelde investeringen	Herziene investeringsplanning						
	<i>Bedragen x € 1.000</i>	t/m 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma onderwijshuisvesting periode 2018-2025 € 24,4 mln.		2.450	250	3.750	7.900	7.950	2.000
Huis voor de Stad € 41,567 mln.		21.000	16.000	4.600	-	-	-
Investering Sportpark de Braak € 44,7 mln. (Saldo uitgaven 48,3 mln. - inkomsten 3,6 mln.)		7.484	9.400	13.300	14.500	-	-
Nieuwe zwemvoorziening € 13,725 mln.		4.834	8.380	250	261	-	-
Vervanging sluis 9 € 7,3 mln.		2.345	52	25	4.900	-	-
Jan van Brabant (inclusief voorbereiding) € 19,2 miljoen. € 2,7 miljoen gepland in 2027		-	250	1.250	6.000	9.000	2.700
Totaal (lasten reeds afgedekt)		38.113	34.332	23.175	33.561	16.950	4.700

3.6 Meerjarenraming Overzicht

(bedragen x €1000/ - = negatief)

Meerjarenbegroting		2024	2025	2026	2027
--------------------	--	------	------	------	------

Lasten (excl.storting reserves)					
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	214.560	213.908	211.957	212.066
2	Duurzaam en Leefbaar	131.405	126.969	112.701	94.022
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	24.174	23.936	23.998	23.628
4	Bestuur en organisatie	13.854	13.715	13.660	13.294
5	Algemene dekkingsmiddelen	53.956	76.534	70.476	77.217
Totaal lasten		437.949	455.062	432.792	420.227

Meerjarenbegroting		2024	2025	2026	2027
--------------------	--	------	------	------	------

Baten (excl.onttrekking reserves)					
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	55.816	54.533	55.843	55.836
2	Duurzaam en Leefbaar	101.077	96.708	82.810	64.169
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	4.455	4.455	4.455	4.455
4	Bestuur en organisatie	2.541	2.539	2.828	2.011
5	Algemene dekkingsmiddelen	282.728	291.850	280.970	285.430
Totaal baten		446.617	450.085	426.906	411.901

Totaal resultaat programma's		8.668	-4.977	-5.886	-8.326
-------------------------------------	--	--------------	---------------	---------------	---------------

Verrekeningen met reserves					
Storting in reserves		21.351	4.274	3.301	404
Onttrekkingen aan reserves		12.683	9.251	5.721	3.729
Totaal verrekeningen met reserves		-8.668	4.977	2.420	3.325

Totaal resultaat programma's		0	0	-3.466	-5.001
-------------------------------------	--	----------	----------	---------------	---------------

3.7 Hoofdpunten weerstandsvermogen

In deze begroting zijn zowel het risicoprofiel als de beschikbare weerstandscapaciteit geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2022. In onderstaande tabel is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	1-1-2023	1-1-2024
Incidentele weerstandscapaciteit	143.837	136.845
Structurele weerstandscapaciteit	3.974	1.250
Totale weerstandscapaciteit	147.811	138.095
Totaal aan specifieke risico's	67.355	72.260
Weerstandsvermogen	2,19	1,91

In de financiële verordening is opgenomen dat onze ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn. De huidige ratio van 1,91 voldoet daar ruimschoots aan, wat betekent dat onze financiële weerbaarheid goed is. Met het inzetten van de ruimte gaan we terughoudend om. Namelijk door ruimte beschikbaar te houden, kunnen we in de toekomst inspelen op eventuele nieuwe ontwikkelingen bijv. om kostenstijgingen in de bouw op te vangen. Daarnaast hebben we nog uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, digitalisering en mobiliteit. Nu en in de toekomst is het belangrijk om een structureel gezonde financiële huishouding te behouden. Een verdere toelichting op het weerstandsvermogen en de risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

4 Beleidsprogramma's

Bij wijze van leeswijzer vind u hieronder de beleidsprogramma's volgens de nieuwe indeling en de thema's die horen bij elk van deze programma's. Een was/wordt lijst van de programma's is opgenomen in bijlage 6.13

3.1 Programma 1 Meedoen, rondkomen vooruitkomen	3.2 Programma 2 Duurzaam & Leefbaar	3.3 Programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.4 Programma 4 Bestuur & Organisatie
3.1.1 Zorg en welzijn 3.1.2 Werk & Inkomen 3.1.3 Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs 3.1.4 Inclusie 3.1.5 Gezondheid 3.1.6 Sport	3.2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf) 3.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum & wijken) 3.2.3 Veiligheid 3.2.4 Klimaat & energie / gezonde leefomgeving 3.2.5 Mobiliteit 3.2.6 Beheer en onderhoud	3.3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieus 3.3.2 Onderwijs/ arbeidsmarkt 3.3.3 Bedrijventerreinen / circulaire economie 3.3.4 Cultuur & recreatie	3.4.1 Andere Overheid 3.4.2 Strategische positionering /lobby (incl. regionale samenwerking en citymarketing) 3.4.3 Participatiebeleid 3.4.4 Wijkgericht werken 3.4.5 Dienstverlening 3.4.6 Digitale Stad 3.4.7 Personeel & Organisatie

4.1 Programma 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

Wat willen we bereiken?

We willen zorgen voor een veerkrachtig en inclusief Helmond waarin iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Dit is een van de drie hoofdpogingen om toe te werken naar brede welvaart in 2040, zoals verwoord in 'Helmond, Ambitie 2040'. Als stad kunnen we pas écht ontwikkelen als iedereen kan meedoen en meegroeien in een veilige, leefbare en aantrekkelijke omgeving en de ruimte heeft om te leven. Dat betekent een stad waarin je veilig kunt opgroeien en er voor iedereen dezelfde kansen zijn in het onderwijs, en om gelukkig en gezond oud te worden. Ongeacht afkomst, leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking of plek waar je bed staat. Wie moet vluchten voor zijn leven wordt in Helmond gastvrij ontvangen. Dat geldt voor mensen uit Oekraïne en van elders uit de wereld. We streven naar een thuis voor iedereen en waar nodig zorg en begeleiding, gericht op meedoen. Vooral voor de inwoners die ons het hardste nodig hebben willen we nu, maar ook in de toekomst, goede zorg en ondersteuning garanderen. Zeker nu de toegankelijkheid ervan – zowel in het sociaal als medisch domein - steeds meer onder druk komt te staan vanwege vergrijzing en een krappe arbeidsmarkt. In 2040 is namelijk een kwart van de Helmondse bevolking 65 jaar of ouder. We werken daarom aan een beweging waarbij we problemen en zorgvragen van inwoners zoveel mogelijk vóór zijn en vroegtijdig oppakken. Hiermee streven we ook naar een sociaal stelsel dat in 2024 en daarna binnen de financiële kaders van het Sociaal Domein blijft. We zetten in op een sterke sociale basis in de stad met inclusieve basisvoorzieningen en sterke sociale netwerken (samenredzaamheid). We werken ook aan sociale teams die beschikkingsvrij brede basisondersteuning kunnen bieden en goed zijn verankerd in onze wijken. Bovendien zetten we in op het organiseren van goede specialistische zorg voor als dat nodig is. We werken in regionaal verband samen met zorgpartijen en zorgverzekeraars aan de juiste zorg op de juiste plek. Het accent verschuift de komende periode nog meer naar preventie en het versterken van de sociale basis en kansengelijkheid.

We zetten daarnaast in op gezond en actief leven voor jong en oud, basisvaardigheden en onderwijskansen en bestaanszekerheid. In met name de oudere delen van de stad wonen relatief veel mensen die een lager inkomen hebben en/of niet economisch zelfstandig zijn. Vaak speelt er ook problematiek op andere fronten zoals laaggeletterdheid, digitale vaardigheid, leefstijl en gezondheid. Met de gestegen prijzen voor dagelijkse boodschappen en energie, hebben deze inwoners het extra moeilijk en is ondersteuning hard nodig. Ook onze jongeren willen we perspectief bieden op een goede toekomst. In Helmond hebben we daarom de aanpak Perspectief voor Jeugd. Een belangrijk onderdeel daarvan is de aanpak van risicojongeren. De komende jaren intensiveren we deze aanpak.

4.1.1 Zorg en welzijn

Beoogd maatschappelijk effect:

Inwoners zien om naar elkaar en zetten zich actief in voor hun eigen omgeving. Iedereen kan meedoen aan de samenleving en deelnemen aan activiteiten.

Problemen en zorgvragen van inwoners zijn we zoveel mogelijk vóór en worden vroegtijdig opgepakt. Inwoners die zichzelf niet kunnen redden, kunnen rekenen op goede ondersteuning, dichtbij, in samenhang en op maat.

Doelstellingen

- We versterken de sociale netwerken en voorzieningen in de sociale basis door te investeren in de ondersteuning van inwoners en organisaties die zich inzetten voor eigen buurt, wijk, of gemeenschap.
- Problemen en zorgvragen van inwoners zijn we zoveel mogelijk vóór en pakken we vroegtijdig op, met behulp van een sterke sociale basis:
  - Met krachtige sociale teams zorgen we voor vrij toegankelijke brede basisondersteuning voor wie het niet zelf redt en aanvullende specialistische zorg en ondersteuning voor als dat nodig is.
  - Het bereik van de sociale teams in de wijken Helmond-West, Helmond-Noord, Helmond-Binnenstad, Helmond-Oost en Rijpelberg neemt toe, terwijl het bereik in de overige wijken tenminste gelijk blijft.
- Zorg en ondersteuning in het sociaal domein is tijdig, werkt en bereikt de mensen die dit het hardst nodig hebben.
- Zorg en ondersteuning blijft toegankelijk en betaalbaar, ook op lange termijn.
- Een passend aanbod van wonen en zorg gericht op doorstroming.
- Onze inwoners worden vitaal ouder en zijn voorbereid op hun oude dag.

Wat gaan we ervoor doen?**Integraal Zorgakkoord (IZA)/ Peel Duurzaam Gezond**

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn landelijke afspraken gemaakt met als doel het verbeteren van de gezondheid, het inperken van de toenemende vraag naar zorg en het beheersen van de toenemende kosten van de zorg in de zorgverzekeringswet.

Deze afspraken werken we op regionaal niveau uit in een regioplan. We doen dit in het samenwerkingsnetwerk Peel Duurzaam Gezond, waarin naast gemeente Helmond, GR Peelgemeenten, zorgverzekeraar CZ, zorg- en welzijnsorganisaties en vertegenwoordigers van inwoners deelnemen. De prioritaire opgaven waar we vanaf 2024 aan werken zijn gericht op het bevorderen van gezondheid door de inzet van passende zorg en ondersteuning, het vergroten van de eigen regie en zingeving, een toekomstbestendige arbeidsmarkt in de zorg en een gezonde leefomgeving.

Uitbreiding aanpak 'Kansrijk'

'Kansrijk' is een wijkgerichte aanpak in de vorm van een bewonersinitiatief. In de aanpak staat de vraag van de inwoner centraal. Vrijwilligers werken samen met professionele organisaties aan het welzijn van inwoners en creëren zo een wijk waarin men zich thuis voelt. Wegnemen van drempels, verbinden van initiatieven en organisaties, van vraag en aanbod, het bevorderen van sociale samenhang en ontmoeten zijn kernbegrippen in deze aanpak. Deze aanpak wordt in 2024 uitgebreid naar andere wijken.

Een passend aanbod van wonen en zorg gericht op doorstroming

Om diverse doelgroepen die zorg ontvangen beter te bedienen werken we samen met de woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties op basis van de visie op wonen, welzijn en zorg een afwegingskader wonen en zorg uit. Door de inzet van een verhuiscoach of seniorenmakelaar stimuleren we doorstroming. We richten ons hierbij eerst op de sociale huurmarkt en onderzoeken of uitbreiding naar de particuliere huur- en koopmarkt mogelijk is.

Time-out & Verblijfsvoorziening

Nu de locatiekeuze is gemaakt, vindt in 2024 de planuitwerking en voorbereiding voor de realisatie van de Time-out & Verblijfsvoorziening plaats. Dit doen we samen met zorgpartners, woningcorporaties en een klankbordgroep bestaande uit belanghebbenden. Onderdeel hiervan is de oplevering van een ondernemingsplan, bouwontwerp en veiligheids- en beheerplan. De feitelijke realisatie is beoogd voor 2025/2026.

Project 'Praten over Later'

Het is belangrijk dat alle ouderen zich ervan bewust worden dat zij zelf een verantwoordelijkheid hebben bij de inrichting van hun oude dag. Het gaat dan over het tijdig opbouwen van een sterk sociaal netwerk en het tijdig zorgen voor passende huisvesting. De partners van het Netwerk Aandacht voor Ouderen rollen in 2024 het project 'Praten over Later' uit in diverse wijken in onze stad. Met dit project willen we dat mensen in gesprek gaan over de vraag hoe zij ouder willen worden, over hun wensen en verwachtingen. Dit doen we door het organiseren van wijkbijeenkomsten waarin geschoolde vrijwilligers een hoofdrol spelen. Waar nodig volgen individuele gesprekken met professionals.

Verder werken we in 2024 aan meer verbinding tussen partijen die zich vanuit verschillende terreinen inzetten voor ouderen.

Integrale aanpak Valpreventie

In 2024 start de aanpak Valpreventie als onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Ouderen met een beperktere mobiliteit en een hoog valrisico worden gesignaleerd via informatiebijeenkomsten in de wijken en door de huisarts, zorg- en welzijnsprofessionals, de KBO en de sociale omgeving. Op basis van een korte valrisico-test worden mensen geleid naar gevalideerde valpreventieprogramma's. Elk kwartaal start het programma in vier nieuwe wijken. Na afronding van het individuele programma worden ouderen gestimuleerd om door te gaan met een passend regulier beweegaanbod.

Monitoring en evaluatie opdracht Sociale Teams Helmond

Binnen de overeenkomst zijn prestatieafspraken en Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) afgesproken op de uitvoering, het bereik, de tijdigheid en tevredenheid met de hulp, en op de samenwerking met partners. Jaarlijks verantwoordt STH zich hiervoor.

We hebben voor een periode van maximaal acht jaar een contract gesloten met Stichting Sociale Teams Helmond. Eind 2024 evalueren we de opdracht ter voorbereiding op besluitvorming voor de eerste contractverlenging per 1 januari 2026.

Huis van het Recht

Dit betreft een fysiek loket waar mensen terecht kunnen met problemen die betrekking hebben op juridisch én sociaal terrein. In de raadsinformatiebrief 46 van 4 april 2023 is de stand van zaken weergegeven van de uitvoering van de motie inzake het Huis van het Recht.

De mogelijkheden worden nu onderzocht om te komen tot Justitie in de wijk in de vorm van wijkrechtspraak. Dat gebeurt door aansluiting te zoeken met het project Preventie met Gezag.

De koppeling van Justitie in de wijk met Preventie met Gezag is al aanwezig bij projecten in de gemeenten Eindhoven en Tilburg. Helmond wil lering trekken uit die projecten.

In Helmond wordt bezien of de onderwerpen schoolverzuim en schuldenproblematiek zich lenen voor nadere uitwerking, omdat dit in Helmond belangrijke risicofactoren zijn.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
673	Integrale ondersteuning ouderen	100	100	100	100
673	Dekking: Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	-100	-100	-100	-100
Totaal Beleidsintensivering Zorg en Welzijn		0	0	0	0

Integrale ondersteuning ouderen

Deze middelen worden ingezet om het Netwerk Aandacht voor Ouderen te continueren. In dit netwerk zijn relevante organisaties uit welzijn, zorg, sport en cultuur maar ook ouderenbonden en vrijwilligersorganisaties vertegenwoordigd. Het Netwerk vormt een belangrijke schakel in het integraal vormgeven van het ouderenbeleid.

Dekking vindt plaats vanuit de middelen Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK-GALA).

Specificatie per hoofdproduct thema Zorg en Welzijn

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
640 Sociale Netwerken	805		-805
642 Basisvoorzieningen accommodaties	2.002	1.497	-505
673 Basisvoorzieningen overig	2.437	100	-2.337
675 Specialistische ondersteuning	4.351	170	-4.182
677 Sociaal innovatief fonds			
690 Wmo individuele voorzieningen	4.446	162	-4.283
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	41.267	1.642	-39.625
700 Wmo subsidieregelingen			
720 Lijkbezorging	10		-10
Totaal Zorg en Welzijn	55.318	3.571	-51.747

4.1.2 Werk en inkomen

Beoogd maatschappelijk effect:

We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners. We hebben aandacht voor een adequaat vangnet voor alle inwoners die worstelen met bestaanszekerheid en/of hulp nodig hebben bij het vinden van een passende werkplek.

Onderdeel daarvan is een inclusieve arbeidsmarkt waarin vaardigheden centraal staan om elk talent te benutten, zeker in de huidige tijd van arbeidsmarktkrapte.

Doelstellingen

- Borging van bestaans- en inkomenszekerheid.
- Iedereen die kan is aan het werk of participeert, waar nodig met ondersteuning.
- Meer inwoners hebben een inkomen waarmee zij kunnen voorzien in hun levensonderhoud.
- (Generatie)armoede doorbreken zodat iedereen rondkomt, meedoet en vooruitkomt.
- Vermindering energiearmoede zowel voor de korte als lange termijn (zie ook Hoofdstuk 4.2.4, Klimaat en Energie/Gezonde leefomgeving).
- Vroegtijdig signaleren schuldenproblematiek en een drempelloze toegang tot hulp.
- Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten op elkaar aan (zie ook Hoofdstuk 4.3.2, Onderwijs/arbeidsmarkt).

Wat gaan we ervoor doen?

Inzet participatie voor inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt

In 2023 is een regionale pilot gestart voor inwoners met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt. Doel is het ontwikkelen van een integrale aanpak gericht op het laten meedoen van inwoners in de maatschappij, juist als werk (nog) niet haalbaar is. In 2024 wordt de pilot geëvalueerd. Voor de uitvoering van deze pilot zijn vanuit het positief resultaat 2021 van Senzer middelen beschikbaar gesteld. De uitkomsten worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van de reguliere dienstverlening van Senzer.

Vorbereidingen herziening Participatiewet in Balans

De herziening van de Participatiewet bestaat uit twintig maatregelen waarmee o.a. meer ruimte is voor maatwerk en werken vanuit vertrouwen. Naar verwachting treedt de wet op 1 januari 2025 in werking. In 2024 treft Senzer de benodigde voorbereidingen zodat in 2025 volgens de uitgangspunten gewerkt kan worden.

Arbeidsmarkttoeleiding statushouders

Per 2024 start de pilot 'startbanen' met een looptijd van een jaar. Statushouders krijgen bij vestiging in de gemeente een betaalde baan aangeboden waardoor ze direct kunnen participeren en de taal leren op de werkvloer. Door middel van vier proeven met een aantal gemeenten (waaronder de gemeente Helmond), onderzoeken we in samenwerking met SZW, VNG en Divosa wat goed werkt om de arbeidsmarktpositie van statushouders te verbeteren.

Daarnaast maken we de komende vier jaar gebruik van een nieuwe rijksregeling waarbij we een 'regionale verbinder' aanstellen om het creëren van extra kansen (op werk) voor statushouders te bevorderen.

Social Return on Investment

Social Return on Investment (SROI) is een arbeidsmarktinstrument dat door de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel ingezet wordt zodat iedereen naar vermogen kan participeren.

Opdrachtnemers worden door sociale criteria in de opdrachtverstrekking verplicht om werkgelegenheid te creëren voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De onlangs opgerichte regionale servicedesk SROI ondersteunt opdrachtnemers bij het vervullen van hun SROI-verplichting en ziet toe op de uitvoering ervan.

Helmondpas

In het Ambitieakkoord is opgenomen dat we de mogelijkheden van een Helmondpas onderzoeken om meer mensen te kunnen laten meedoen. We werken verschillende varianten uit. Dit is noodzakelijk om de breedte van het project in kaart te brengen alsmede de benodigde investeringen en de consequenties voor bestaande werkprocessen. Met deze verkenning beogen we dat er in 2024 een weloverwogen beslissing genomen kan worden over de richting en de gewenste ambities rondom de Helmondpas.

Aanpak Ervaringsdeskundigheid

In 2024 ontwikkelen we op basis van een gezamenlijke visie met inwoners en partners in de stad een plan van aanpak voor inzet ervaringsdeskundigheid bij het tegengaan of voorkomen van uitsluiting door (generatie-)armoede.

Inzet van ervaringsdeskundigheid helpt de menselijke maat terug te brengen en het vertrouwen tussen overheid en burger te vergroten. Het helpt de opgehaalde ervaringen te duiden, op hun waarde te schatten en in een bredere context te plaatsen, zodat de gemeente en/of partners ervaringskennis effectief kunnen inzetten om beleid en dienstverlening beter te laten aansluiten bij wat inwoners werkelijk nodig hebben.

Verhoging inkomensgrens minimaregelingen

Conform het Ambitieakkoord hebben we de inkomensgrenzen voor de inkomensverklaring verhoogd van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. Per 1 januari 2024 verhogen we de inkomensgrenzen van een aantal regelingen binnen de bijzondere bijstand en voor de Collectieve Aanvullende Verzekering (CAV). In 2024 bekijken we op welke wijze de individuele inkomensvoet (IIT) voor inwoners met een langdurig laag inkomen moet worden aangepast, zodat dit per 1 januari 2025 in werking kan treden.

Beleidsplan minima- en schuldhulpverlening 2024-2028

In 2024 actualiseren we het Beleidsplan armoede en schulden. In dit plan komt meer nadruk te liggen op preventie. Dit betekent onder meer dat we naar aanleiding van de wettelijke verkorting van de schuldhulpverleningstrajecten extra inzetten op (na)begeleiding bij iedere schuldregeling. We stimuleren het gebruik van saneringskredieten bij schuldregelingen. Zo verminderen we financiële stress bij inwoners en zorgen we dat het loont om te gaan werken tijdens het schuldentraject. Een ander onderdeel uit het plan is het ontwikkelen van een duidelijkere en blijvende doorlopende leerlijn financiële educatie in samenwerking met het onderwijs.

Uitvoering regeling energiezuinig witgoed voor lage inkomens

De gemeente wil inwoners met een laag inkomen helpen de energierekening zo laag mogelijk te houden en tegelijkertijd een stap zetten in de verduurzaming. Een witgoedregeling, waartoe de gemeenteraad in een motie heeft opgeroepen, levert daar een positieve bijdrage aan. Indien de raad bij de begrotingsbehandeling 2024 positief besluit over de regeling inclusief de bijbehorende kosten, wordt deze in het eerste half jaar van 2024 uitgevoerd.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
603	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering	669	669	669	669
603	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering uitvoering regeling	80	80	80	80
603	Voucher dierenarts	40	40	40	40
603	Dekking: Bestaand budget bijzondere bijstand	-40	-40	-40	-40
Totaal Beleidsintensivering Werk en inkomen		749	749	749	749

120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering

In het ambitieakkoord is opgenomen dat we de draagkrachtnorm voor inwoners met een laag inkomen verhogen naar 130% van de bijstandsnorm. Door verhoging van de draagkrachtnorm kunnen meer inwoners een beroep doen op financiële ondersteuning en zijn daardoor beter financieel redzaam. Voor meer informatie, zie hiervoor 'Verhoging inkomensgrens minimaregelingen' bij het onderdeel 'Wat gaan we ervoor doen'.

Voucher dierenarts

Voor inwoners met een laag inkomen wordt het steeds lastiger om de dierenartskosten te betalen bij een ziek of gewond huisdier. Uit diverse onderzoeken blijkt dat een huisdier belangrijk is voor het welzijn van inwoners. Het hebben van een huisdier draagt bij aan voorkomen van eenzaamheid. De raad heeft middels een motie opgeroepen om de huidige regeling voor vergoeding kosten dierenarts te verruimen, zodat de kosten minder een belemmering vormen voor het hebben van een huisdier. Dekking vindt plaats vanuit de Bijzondere Bijstand.

Specificatie per hoofdproduct thema Werk en inkomen

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	56.264	41.927	-14.337
603 Bijzondere bijstand	9.151	213	-8.938
604 Schulddienstverlening	1.704	259	-1.445
618 Werkgelegenheidsbeleid	15.721		-15.721
619 Minima beleid	1.428	10	-1.418
621 Participatie	4.893	832	-4.061
Totaal Werk en Inkomen	89.161	43.241	-45.920

4.1.3 Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect:

We willen dat onze jeugd zich optimaal kan ontwikkelen en daarbij de kans krijgt hun talenten te ontdekken, zodat zij mee kunnen doen aan onze (toekomstige) samenleving. Jeugdigen voor wie dit niet vanzelfsprekend is helpen we met adequate ondersteuning en hulp.

Doelstellingen

- Kinderen en jeugdigen groeien gezond, veilig en kansrijk op in Helmond en krijgen wat nodig is om vanaf het prille begin een kansrijke en gezonde start te maken en zich ten volle te ontwikkelen (zie ook programma 2, thema Veiligheid).
- Versterken van onderwijskansen en onderwijsdeelname van onze jeugdige inwoners. Alle kinderen en jeugdigen hebben een ontwikkelrecht, het liefst in een onderwijsomgeving waarin ze hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Gezinnen en jeugdigen die ondersteuning nodig hebben bij bijv. opvoeding, inkomen, financiën of psychische problemen of stoornissen krijgen deze snel en laagdrempelig, licht waar mogelijk, zwaarder en specialistisch indien nodig.
- Kinderopvang/onderwijs en jeugdhulp sluiten beter op elkaar aan.
- We voorkomen voortijdige schoolverlaters en thuiszitters en benutten de talenten van jongeren optimaal.
- Er komen meer kleinschalige verblijfsvoorzieningen voor jeugdigen die hulp en ondersteuning nodig hebben, als alternatief voor gesloten jeugdhulp.
- Passende en toekomstbestendige huisvesting voor onze onderwijsinstellingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Vaststellen en uitvoeren Ontwikkelkansenbeleid

In 2024 werken we met de uitvoeringspartners aan uitwerking en uitvoering van het tweetal centrale thema's (de beste vroege start en taal centraal) opgenomen in het Ontwikkelkansenbeleid. De uitwerking van de nota verbinden we aan uitvoeringsprogramma's en ontwikkelopdrachten van de Helmondse Educatieve Agenda.

Verdere uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda 2020-2030 (HEA)

We intensiveren de uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda om (gelijke) kansen van jeugdigen te versterken. In 2024 werken we aan:

- Het creëren van aanbod passende kinderopvang als onderdeel van de nota onderwijskansen.
- Het starten van kansrijke pilots op het gebied van onderwijs-zorgarrangementen i.s.m. scholen en andere mogelijke partners.
- Het uitbreiden en structureel borgen van de Verlengde Schooldag op scholen met een hoge achterstandscore.
- Afhankelijk van het rijksaanbod ontwikkelen van lokaal aanbod schoolontbijt.

Voorkomen voortijdig schoolverlaters en thuiszitters

In 2024 continueren we de 'aanpak Mazl' waarmee we ziekteverzuim signaleren en voorkomen samen met de scholen, GGD en leerplicht. We werken met partners verder aan een gezamenlijke aanpak, om langdurig verzuim en thuiszitten terug te dringen.

Ook de voorziening Walhallab Helmond zetten we voort in 2024. Hiermee wordt voorkomen dat jongeren vroegtijdig stoppen met school, geen startkwalificatie behalen en verkeerde opleidingskeuzes maken en zij tussen wal en schip raken.

In 2024 stellen we een nieuw regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2025-2029 op, alsook een nieuw vierjarig RMC beleidskader (doorstroompunt).

Daarnaast actualiseren we in 2024 de verordening leerlingenvervoer conform de nieuwe VNG-modelverordening.

Visie op nieuwkomersonderwijs

Het nieuwkomersonderwijs in de regio Helmond staat onder druk als gevolg van de toenemende stroom aan nieuwkomers. De huidige voorzieningen bereiken met regelmaat de grens van hun capaciteit. Toenemende instroom van nieuwkomers en de veranderende doelgroepen maken dat we opnieuw de vraag willen stellen hoe, en in welk samenwerkingsverband, we de eerste opvang van nieuwkomers in het onderwijs het beste kunnen organiseren. In 2024 leveren we een visie op nieuwkomersonderwijs op dat richting geeft voor de ontwikkeling van het nieuwkomersonderwijs in de komende jaren.

Uitwerking Hervormingsagenda Jeugd

We bereiden ons gedurende 2024 voor op de lokale en regionale implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd. Ook bekijken we wat het wetstraject 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' voor de gemeente en de bestaande samenwerkingen gaat betekenen. Hierin wordt namelijk een verplichting opgenomen voor sterkere samenwerking tussen gemeente onderling.

Effectieve jeugdpreventie in de wijk

In 2024 starten we met de uitvoering van ons gebiedsgericht meerjarenprogramma jeugd en formuleren we samen met professionals in de wijk doelstellingen voor onze jeugd en gezinnen. Het resultaat hiervan is een wijkgericht, effectief jeugdpreventie-aanbod dat aansluit bij de behoefte.

Oplevering integraal huisvestingsplan onderwijs

In 2024 leveren we een herijkt integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2040 op. Met dit plan hebben we inzicht in de maatregelen die de komende jaren tot 2040 moeten worden getroffen om te komen tot toekomstbestendige schoolgebouwen, die het onderwijsproces optimaal faciliteren. We stellen de toekomstige behoefte aan voorzieningen in de onderwijshuisvesting op basis van leerlingprognoses voor de komende 20 jaar vast en geven inzicht in de financiële consequenties op de korte, middellange en lange termijn van de te treffen huisvestingsmaatregelen.

Monitoring en evaluatie opdracht Sociale Teams Helmond

Binnen de overeenkomst zijn prestatieafspraken en Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) afgesproken op de uitvoering, het bereik, de tijdigheid en tevredenheid met de hulp, en op de samenwerking met partners. Jaarlijks verantwoordt STH zich hiervoor.

We hebben voor een periode van maximaal acht jaar een contract gesloten met Stichting Sociale Teams Helmond. Eind 2024 evalueren we de opdracht ter voorbereiding op besluitvorming voor de eerste contractverlenging per 1 januari 2026.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
406	Helmondse Educatieve Agenda (HEA)	700	700	700	700
406	Dekking: Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs	-500	0	0	0
Totaal Beleidsintensivering Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs		200	700	700	700

Helmondse Educatieve Agenda

In het ambitieakkoord is opgenomen dat we de Helmondse Educatieve Agenda (HEA) gaan intensiveren om (gelijke) kansen van jeugdigen te versterken. Samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp blijft daarbij van groot belang. De dekking voor 2024 vindt deels plaats vanuit Rijksmiddelen.

Investerings

Vorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
575	Speelvoorzieningen	100	0	100
575	Skatevoorzieningen	65	0	65
575	Skatevoorzieningen – Ophoging begroting 2023	220	0	220
Totaal Jeugd, jeugdzorg en onderwijs		385	0	385

Speelvoorzieningen

We investeren in speelvoorzieningen in de hele stad. Hieraan ligt het Meerjarenplan speelruimte 2021 – 2024 ten grondslag en de uitwerking daarvan in de wijkspeelplannen. Uitgaande van actuele inspectiegegevens, stellen we in het najaar een concreet uitvoeringsplan op voor 2024.

Daarbij gaat het globaal om drie type ingrepen:

- Herinrichten (gelijkwaardig): vervangen speeltoestellen en ondergronden;
- Impuls in speel- en verblijfsruimte, sportfuncties, of natuurlijk spelen;
- Omvormen tot informele natuurlijke speelruimte, zonder speeltoestellen.

Met de uitvoering van de speelprojecten geven we, waar mogelijk, ook een impuls aan de openbare ruimte. Dit doen we door het verbreden van de speelprojecten tot integrale, klimaatbestendige en inclusieve plannen voor een aantrekkelijke beweegvriendelijke woonomgeving.

Skatebaan Claassenstraat

Voor de Claassenstraat was voor 2024 reeds € 65.000 opgenomen als kansrijke investering. In verband met inflatiecorrectie en andere prijsstijgingen is voor deze vervangingsinvestering een budget van € 85.000 noodzakelijk. Voor deze vervangingsinvestering is € 20.000 extra dekking nodig.

Skatevoorziening Tienerhuis

In 2024 dient de skatevoorziening bij het Tienerhuis vervangen te worden.

Voor de totale renovatie van het skatepark bij het Tienerhuis is een globale inschatting van de kosten gemaakt van ca € 200.000.

Specificatie per hoofdproduct thema Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
403 Sociale Netwerken	234		-234
404 Basisvoorzieningen accommodaties	1.042	930	-112
405 Basisvoorzieningen overig	3.822	500	-3.322
406 Maatschappelijke ondersteuning	9.787	4.810	-4.977
409 Specialistische ondersteuning	35.539	750	-34.789
410 Huisvesting onderwijs	6.096	962	-5.134
478 Techniekeducatie	92		-92
575 Openbare speelgelegenheden	318	4	-314
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	1.198	370	-828
Totaal Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	58.128	8.326	-49.802

4.1.4 Inclusie

Beoogd maatschappelijk effect:

Een inclusieve stad waar inwoners zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn. Waar iedereen gelijke kansen heeft om mee te doen, ongeacht afkomst, leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking of plek waar je bed staat.

Doelstellingen

- We maken Helmond de komende jaren toegankelijker (fysiek en sociaal) zodat alle inwoners volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.
- Het tegengaan van discriminatie, ook richting organisaties en bedrijven waarmee wij samenwerken. Daarnaast het stimuleren van meldingsbereidheid bij inwoners die discriminatie ervaren.
- Inwoners die over een te smalle beurs of onvoldoende basisvaardigheden beschikken om hun weg te zoeken in het digitale stelsel, helpen we deze achterstand te overbruggen (zie ook Hoofdstuk 4.4.6: Digitale Stad, digitale inclusie).
- Voor meer statushouders en asielzoekers, waaronder ook Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV'ers) is passende opvang, huisvesting en onderwijs beschikbaar.
- Statushouders krijgen de begeleiding die ze nodig hebben om te kunnen integreren in onze samenleving en een nieuw bestaan op te kunnen bouwen.

Wat gaan we ervoor doen?**Uitvoering Antidiscriminatie-agenda Helmond**

Vaststellen en uitvoeren van een gezamenlijke aanpak met inwoners en partners in de stad om de emancipatie te bevorderen en de positie te versterken van groepen inwoners die discriminatie ervaren.

Opstellen en uitvoeren actieplan VN-verdrag Handicap (2024-2025)

In 2024 werken we samen met een groep ervaringsdeskundigen met uiteenlopende beperkingen opnieuw een tweejarig actieplan uit voor het VN-verdrag Handicap. Het doel van dit actieplan (2024-2025) is:

- Het vergroten van de bewustwording van het belang van toegankelijkheid
In 2024 richten we ons daarbij nadrukkelijk op inwoners met een verstandelijke beperking en autismestoornissen.
- Om de fysieke toegankelijkheid te vergroten wordt een toegankelijkheidsstandaard ontwikkeld voor de openbare ruimte die in 2023 is opgesteld.
- Het derde speerpunt is het bevorderen van beweegactiviteiten voor mensen met een beperking.

Uitvoering meerjarenbeleidsplan regenboogbeleid 2023-2026

In 2024 richten we ons met name op de omgeving van de LHBTIQ+-doelgroep met als doel de bewustwording, acceptatie en daarmee de sociale veiligheid van de LHBTIQ+ gemeenschap – jong én oud - te vergroten. We faciliteren de doorontwikkeling van 'Het Huis onder de Regenboog' en eventuele initiatieven uit de gemeenschap zelf, zoals Pride Helmond.

Diversity Day

Op 3 oktober j.l. hebben we voor het eerst als gemeente Helmond deelgenomen aan Diversity Day. Deze dag stond in het teken van de educatie over Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid (DIG). Ook de komende jaren zullen we deelnemen en een passende invulling geven aan Diversity Day waar we medewerkers informeren en inspireren over DIG.

Ontwikkelen Cultuurvisie 2040

In 2024 gaan we samen met de stad de Cultuurvisie 2040 opstellen waarin een toegankelijk kunst en culturaanbod een van de uitgangspunten is. Acties hiervoor worden opgenomen in een meerjarige uitvoeringsagenda (Zie ook programma 3, thema Cultuur).

Digitale Inclusie

We geven uitvoering aan het in 2023 vastgestelde en herijkte Plan van Aanpak Digitale Inclusie. We werken samen met diverse partners in de stad, onder meer in het kader van het Convenant Digitaal Bewustzijn (met o.a. bibliotheek, onderwijs- en welzijnsorganisaties en politie). Samen met de Erasmus Universiteit onderzoeken we onze huidige lokale context, de diverse doelgroepen en hun specifieke behoeften. Ook onderzoeken we in welke mate de Helmondpas hierbij een rol kan spelen.

Realisatie nieuwe opvanglocaties

Op basis van het Regioplan streven we naar de realisatie van een nieuwe tijdelijke AMV-locatie in onze stad. Daarnaast onderzoeken we een tijdelijke grotere opvanglocatie voor asielzoekers.

Huisvesten statushouders

Elke gemeente krijgt halfjaarlijks een taakstelling voor het huisvesten van statushouders.

Statushouders huisvesten we op grond van de regionale huisvestingsverordening met urgentie in sociale huurwoningen van de woningcorporaties.

Tevens kijken we in onze gemeente naar nieuwe kansen voor Nidos woningen/woonvormen (Nidos is de voogdij-instelling voor AMV'ers) waar AMV-statushouders onder begeleiding kunnen wonen.

Integratie statushouders

Vanaf het eerste moment zetten we in op het leren van de taal, voorbereiding op werk/participatie en deelname aan de lokale samenleving. Daarom zorgen we ervoor dat ook bij verhoogde instroom er voldoende inburgeringstrajecten zijn en dat statushouders zowel maatschappelijk als naar werk worden begeleid.

4.1.5 Gezondheid

Beoogd maatschappelijk effect:

We streven naar het versterken van de sociale structuur, leefbaarheid en gezondheid in met name de aandachtswijken. Dit doen we vanuit het idee dat de aanpak van de bestaande gezondheidsverschillen verder gaat dan leefstijlinterventies. Daarbij wordt dan ook intensief de link gelegd met de aanpak van armoede en het versterken van basisvaardigheden.

Doelstellingen

- In 2040 zijn de gezondheidsverschillen kleiner met 30% en leven alle Helmonders 5 jaar langer in goede gezondheid.
- Inwoners van Helmond beschikken over voldoende basisvaardigheden (rekenen, taal en burgerschap) om deel te nemen aan de samenleving op een manier die goed bij hun identiteit, vaardigheden en leven past.
- Tweedeling verminderen via de speerpunten in 'Ruimte om te leven':
  - Meer welzijn voor de burger: samenwerken aan preventie en ondersteuning
  - Preventie via de werkvloer
  - Alle jongeren actief

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering Stadsplan Basisvaardigheden

Met de uitvoering van het stadsplan vergroten we de basisvaardigheden van mensen zodat zij zich beter kunnen redden in de steeds ingewikkelder wordende maatschappij. We doen dit door naast het reguliere aanbod aanvullend in te zetten op preventie, 'NT1-ers' (Helmonders met Nederlands als eerste taal) de eerste stap te laten zetten middels een gezinsaanpak, begeleiding vanuit belangrijke vindplekken, een werkgeversaanpak en door de inzet van het taalhuis als centraal coördinatiepunt van vraag en aanbod. Het stadsplan wordt uitgevoerd met verschillende partners in de stad. In 2024 is het Taalhuis beter geïntegreerd in de stad met eigen communicatiekanalen, starten we als een van de pilotgemeenten met de landelijke Gemeentelijke Gezinsaanpak, worden werkgevers actiever benaderd en betrokken, breiden we de wijkaanpak uit over verschillende wijken en worden ambassadeurs meer ingezet. De doorontwikkeling van het Taalhuis omvat bijv. ook het werven van Taalhuisvrijwilligers en het opstellen en volgen van een jaarplan.

Uitvoeren Lokaal Preventieakkoord

In 2024 zal de samenwerking tussen de 100 partners die aangesloten zijn bij de drie thematafels (Helmond Rookvrij, gezonde voeding en beweging en denormaliseren alcohol en drugs) geïntensiveerd worden, gefaciliteerd door de gemeente. Daarnaast worden de thematafels geëvalueerd. Er wordt besloten of ze een vervolg krijgen, en zo ja in welke vorm. Ook worden de huidige drie thema's tegen het licht gehouden en wordt er gekeken of er thema's a.d.h.v. de actualiteit worden toegevoegd.

In 2024 wordt ook ingezet op het (deels) implementeren van de drie Preventieakkoordpijlers op Sport- en beleefcampus de Braak en uiteraard het Huis voor de Stad, o.a. middels een gezonde en duurzame kantine.

Wijkgerichte aanpak

Binnen zowel de Wijkontwikkelplannen Oost, Noord als Rijpelberg (zie ook 4.2.2) is gezondheid een centraal thema. In 2024 zullen voor die wijken interventies ontwikkeld worden die bijdragen aan het

verbeteren van de ervaren gezondheid van bewoners, met als uitgangspunt dat we kijken waar de wijk zelf behoefte aan heeft.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

We zetten ons al geruime tijd in om de gezondheidsperspectieven van onze inwoners te verbeteren en om gelijke kansen voor onze inwoners te creëren. In het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) maken verschillende zorgpartijen, waaronder gemeenten, nu ook afspraken over de gezondheidsdoelen voor de komende jaren. De financiering voor de uitvoering van de afspraken vindt plaats via een brede Specifieke Uitkering (SPUK). De brede SPUK komt in plaats van een vijftiental (bestaande) programma's (waaronder preventie-akkoord, sportakkoord, regeling combinatiefunctionarissen). We geven de komende periode uitvoering aan ons plan van aanpak GALA. Dit plan van aanpak bestaat voornamelijk uit het samenbrengen van interventies die we reeds uitvoeren.

Ruimte om te leven

De afgelopen twee jaar is de beweging Ruimte om te leven opgestart. Inmiddels zijn vele partners uit de stad aangesloten. In 2024 richten we ons meer op het betrekken van het bedrijfsleven en wat zij kunnen doen richting hun werknemers waar het gaat om geldzorgen, vitaliteit en basisvaardigheden. Er zal meer toegespitst worden op de verschillende bloedgroepen: zorg, maatschappelijk veld, ondernemers.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
679	Uitvoering aanpak gezondheidsverschillen	0	350	350	350
Totaal Beleidsintensivering Zorg en Welzijn		0	350	350	350

Uitvoering aanpak gezondheidsverschillen

De bestaande gezondheidsverschillen tussen de verschillende Helmondse wijken vinden we onacceptabel. Begin 2023 is er voor de aanpak van Gezondheid structurele capaciteit van 2 FTE toegevoegd. De beschikbare middelen vanuit de Impuls Gezondheid (bestuursperiode 2018-2022) zijn beschikbaar tot en met 2024. Vanuit het GALA komen de zogenaamde SPUK- middelen ten dele beschikbaar voor deze aanpak Gezondheid. In 2023 is bepaald vanuit welke verdeling middelen beschikbaar zijn voor de aanpak Gezondheid. Begin 2024 wordt bepaald voor welke onderdelen structurele dekking dient te worden vastgelegd. De aanpak van gezondheidsverschillen vraagt namelijk een zeer langjarige aanpak vanuit verschillende invalshoeken.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
679	Ambulance post (dekking kostprijsdekkende huur)	4.500	0	4.500
Totaal Gezondheid		4.500	0	4.500

Ambulancepost

Helmond heeft aan de Lage Dijk 4 een ambulancepost. De (particuliere) huurovereenkomst voor deze locatie loopt echter eind 2024 af en kan niet verlengd worden omdat de eigenaar deze locatie opnieuw wil ontwikkelen. Nieuwbouw op deze locatie is te duur. Er is reeds contact gelegd met de GGD: de onderhandelingen over een nieuwe ambulancepost zijn in een vergevorderd stadium. Vooruitlopend op het resultaat hiervan is er reeds een investeringskrediet opgenomen. De totale investering bedraagt ruim € 5,3 miljoen; een deel van de kosten valt in 2025. De kosten van de nieuwe ambulancepost worden volledig gedekt door de GGD in de vorm van een kostprijsdekkende huur.

Specificatie per hoofdproduct thema Gezondheid

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
679 Maatschappelijke ondersteuning	4.527	58	-4.469
Totaal Gezondheid	4.527	58	-4.469

4.1.6 Sport

Beoogd maatschappelijk effect:

Onze ambitie is dat een leven lang sport en bewegen vanzelfsprekend is voor alle Helmonders en dat alle sportaanbieders en sportparken in Helmond toegankelijk zijn voor iedereen.

- Iedere inwoner van Helmond sport en/of beweegt een leven lang met plezier, ongeacht leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid of inkomen.
- Het vergroten van de bekendheid en toegankelijkheid van het sportaanbod in Helmond.
- Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen door verenigingsondersteuning te optimaliseren en professionaliseren.
- Toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen welke meegroeien met de Schaa sprong die we in Helmond gaan maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Sport- en beleefcampus De Braak

Medio 2024 wordt deze multifunctionele sportaccommodatie door de aannemer opgeleverd en zullen onze partners het gebouw inrichten en naar verwachting eind 2024 in gebruik gaan nemen.

Daarnaast staan we aan de vooravond van de aanbesteding voor het grootste deel van de nieuwe buitenruimte. Zoals in de afgelopen periode meermaals aangekondigd kunnen we de buitenruimte niet binnen de bestaande budgetten realiseren. Bij het bepalen van het budget in 2017 konden wij de grote prijsstijgingen van de afgelopen jaren niet voorzien. Bij de paragraaf Voorgenomen Investeringsen gaan we hier nader op in.

Wat betreft Fase 2 geldt dat in 2023 Zwembad de Braak door de aannemer is opgeleverd en in gebruik is genomen door de exploitant. 2024 zal het eerste jaar zal zijn waarin het zwembad (Fase 2a) volledig geëxploiteerd wordt. Daarnaast werken we in 2024 het gebiedsontwikkelingsplan voor Fase 2b verder uit. Fase 2b bestaat onder andere uit een aantal commerciële partijen, een aantal amateursportverenigingen, gemeenschappelijk vastgoed en openbare ruimte.

Lokaal Sportakkoord Helmond

In 2024 wordt de uitvoering van het hernieuwd Lokaal Sportakkoord nog verder geoptimaliseerd door onder andere gebruik te maken van een stuurgroep en (bestaande) werkgroepen. Een coördinator sport en preventie blijft de voortgang bewaken en aanjagen op de volgende onderdelen:

1. Inclusie en diversiteit
2. Sociaal veilige sport
3. Vitale sportaanbieders
4. Vaardig in bewegen
5. Ruimte voor sport en bewegen

Verenigingsondersteuning.

Voor het intensiveren en professionaliseren van de verenigingsondersteuning komt er een duidelijk lokaal aanspreekpunt voor de wensen en hulpvragen van onze sportaanbieders. We brengen de kennis van verschillende organisaties in kaart. Afhankelijk van het type hulpvraag wordt bepaald welke partij deze het beste op kan pakken om de vereniging verder te helpen.

Accommodatiescan (amateur)sportinfrastructuur

Op basis van de quickscan maakten we een totaaloverzicht van de huidige en toekomstige knelpunten ten aanzien van beheer, onderhoud en optimale bezetting van de geprivatiseerde sportaccommodaties in relatie tot de financiële (on)mogelijkheden. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek stellen we in 2024 beleid voor hoe om te gaan met mogelijke knelpunten bij geprivatiseerde sportaccommodaties.

Sport en beweegnota 2021-2030: Uitvoeringsprogramma 2025-2026

Het huidige uitvoeringsprogramma van de Sport- en beweegnota kent een looptijd tot 2025. We gaan in 2024 op de gestelde ambities reflecteren en een nieuw tweejaarlijks uitvoeringsprogramma 2025-2026 opstellen.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
550	Vervanging sportvelden	700	0	700
550	Vervanging sportvelden – <i>Ophoging begroting 2023</i>	50	0	50
Totaal Sport		750	0	750

Vervanging sportvelden

In het ambitieakkoord staat beschreven dat onder andere sportvoorzieningen mee moeten groeien met de schaa sprong die we in Helmond gaan maken. Om dit mogelijk te maken, moeten de velden voldoen aan de gestelde normen, onder andere van de KNVB. Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan voor de buitensport herijkt aan de hand van de huidige prijzen en de noodzaak van vervangen. Uit de geactualiseerde MJOP blijkt dat er de komende jaren geïnvesteerd moet worden in meerdere sportvelden.

Specificatie per hoofdproduct thema Sport

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
550 Sport en bewegen	7.387	2.658	-4.729
570 Groenvoorzieningen - recreatie	39		-39
Totaal Sport	7.426	2.658	-4.768

4.1.7 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel is een totaal van de thema's opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x €1000/ - = negatief)

Begroting				
	2024	2025	2026	2027
Lasten	214.560	213.908	211.957	212.066
Baten	55.816	54.533	55.843	55.836
Saldo	-158.744	-159.375	-156.114	-156.230
<i>Verrekening met reserves</i>				
Storting				
Onttrekking	2.037	3.711	853	876
Saldo	-156.707	-155.664	-155.261	-155.354

4.2 Programma 2: Duurzaam en leefbaar

Wat willen we bereiken?

Wij werken samen met de stad toe naar een duurzame en leefbare stad voor iedereen. Dit is de tweede hoofdgave waarmee we toewerken naar een verhoogde brede welvaart in Helmond in 2040 ('Helmond, Ambitie 2040'). De schaa sprong is een belangrijk middel om dit doel te bereiken. De 15.000 nieuwe woningen en de vele ruimtelijke ontwikkelingen die hiermee gepaard gaan, zorgen voor bouwkranen in het straatbeeld en extra dynamiek in Helmond. Het grootste deel van deze ontwikkelingen landt in het Centrum+-gebied, dat een bruisend, levendig, groen en duurzaam centrumgebied wordt. Maar we investeren niet alleen in nieuwe ontwikkelingen, maar ook volop in bestaande wijken. Dat doen we onder meer samen met inwoners en partners via wijkontwikkelingsplannen. Al deze investeringen bieden volop kansen om Helmond sterker te maken op vele gebieden. Met de schaa sprong moeten ook de culturele, sociaal-maatschappelijke, onderwijs- en dagelijkse voorzieningen meegroeien, naar een aanbod dat past bij de stad die we in 2040 zijn.

Door goed samen te werken met partners in de samenleving, streven we naar veiligere en leefbare wijken. Sommige kwetsbare wijken verdienen hierin meer aandacht. Iedereen moet zich veilig en vrij kunnen voelen in Helmond. Veiligheid is een randvoorwaarde voor een aantrekkelijke en leefbare stad.

De schaa sprong benutten we om een kwaliteitssprong te maken en de brede welvaart te verhogen. Zo moet het sterk bijdragen aan het tegengaan van de sociale tweedeling. Onder meer de leefomgeving, de verduurzaming, het mobiliteitssysteem en de woningvoorraad spelen hierin een rol en kunnen bijdragen aan meer kansengelijkheid. Zowel in het Centrum+, als in de bestaande wijken. We zorgen voor een passend woningaanbod voor alle doelgroepen, waaronder ook nieuwe doelgroepen zoals studenten en expats, waarvan in 2040 70% betaalbaar is, volgend uit de afspraken rondom de Woondeal met het Rijk. Zo versterken we de sociale basis van de stad. We werken toe naar een klimaatneutrale en – bestendige stad, waarin iedereen profiteert van duurzame energie (klimaatneutraal). We willen iedere inwoner van onze gemeente hierbij betrekken. Zie ook hoofdstuk 4.1.2. Werk en Inkomen. We streven ook naar een fijne en groene woonomgeving (klimaatbestendig in 2050) voor nu en ook voor de volgende generaties. Met sterke robuuste groenstructuren waaronder de Stadse Aa en de Goorloop die een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit, leefbaarheid en gezondheid. De stad wordt groener en natuurrijker. De schaa sprong maakt dat we in Helmond een mobiliteitstransitie moeten inzetten waarin fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit een steeds grotere rol spelen om zo onze stad bereikbaar en leefbaar te houden. Om dat te kunnen realiseren is zijn ook investeringen in weginfrastructuur (robuuste randen, bundelroutes en inprikkers), smart mobility en inzet op gedragsverandering noodzakelijk, om de stad, met alle nieuwe inwoners, bereikbaar en leefbaar te houden.

4.2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)

Beoogd maatschappelijk effect:

Een prettig, veilig en groen leefklimaat in bestaande én nieuwe wijken met een divers, passend, betaalbaar en voldoende woningaanbod voor alle doelgroepen.

Doelstellingen

- De voorgenomen invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt aangegrepen om onze werkwijzen te optimaliseren, onze dienstverlening te verbeteren en om de integratie van alle inhoudelijke thema's en beleidsambities in het fysieke domein te realiseren.
- De 'ruimtelijke ordening' wordt via het instrumentarium van de Omgevingswet verbreed naar omgevingsbeleid met als doel een 'evenwichtige toedeling van functies en activiteiten aan locaties'. Daarbij worden meer onderwerpen meegewogen dan voorheen in de klassieke ruimtelijke ordening.
- Het beperken van het woningtekort en het vergroten van de keuzemogelijkheden (typologie, prijssegment en woonmilieu) van woningzoekenden uit Helmond en de regio- door het toevoegen van woningen en door het bevorderen van de doorstroming
- We streven naar een gemiddelde woningbouwproductie van 750 woningen per jaar.
- De sociaal-economische tweedeling willen we in de stad verminderen, ook via de woningbouw.
- De bestaande woningvoorraad wordt verduurzaamd en levensloopbestendig. Doel is te komen tot leefbare levensloopbestendige wijken, waar mensen binnen hun sociale netwerk stappen op de woningmarkt kunnen zetten.
- In 2030 is de sociale huurwoningvoorraad verduurzaamd naar label A.
- Met de wijkontwikkelingsplannen worden onze wijken versterkt met fysieke en sociaal-maatschappelijke ingrepen.
- We realiseren sterke robuuste groenstructuren, waarin minimaal een basiskwaliteit natuur in stand kan blijven. De stad wordt groener en natuurrijker.
- We zorgen dat de openbare ruimte duurzamer en klimaatbestendiger wordt.

Wat gaan we ervoor doen?

Omgevingsvisie Helmond 2040

We leggen de Omgevingsvisie Helmond 2040 voor ter vaststelling. Hierin zijn de doelen en ambities voor ontwikkelingen in het fysieke domein opgenomen, met als planhorizon 2040. De omgevingsvisie is daarmee onder andere het kaderstellende document om de wenselijkheid van ontwikkelingen te kunnen toetsen. Daarnaast geeft de Omgevingsvisie de kaders aan waarbinnen thematisch en gebiedsgericht beleid verder uitgewerkt wordt. De omgevingsvisie is een verplicht instrument onder de Omgevingswet.

Uitwerking van de Omgevingsvisie in integraal afgestemde thematische en gebiedsgerichte omgevingsprogramma's (waaronder de Woonvisie, de Mobiliteitsvisie, de landschapvisie, de Erfgoedvisie en wijkontwikkelingsplannen).

Omgevingsplan

Het vaststellen van de eerste wijzigingen van het omgevingsplan, waaronder voor het gebied 't Hout en de regels van de 'bruidsschat'. Het omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen, lokale verordeningen en gedecentraliseerde Rijksregels in het fysieke domein. We moeten uiterlijk in 2032 een gebiedsdekkend omgevingsplan hebben. We groeien daar via een transitiepad de aankomende jaren stapsgewijs naartoe.

Woningbouwversnelling

We versnellen in 2024 de woningbouw, onder meer door het versnellen van procedures en de samenwerking met corporaties verder te verbeteren. De inzet van een woningbouwregisseur en de middelen voor een provinciale Flexpool 2.0 (mits toegekend) zorgen voor extra capaciteit voor de woningbouwversnelling.

Woonvisie

De woonvisie wordt begin 2024 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd. In de woonvisie zijn de doelen van het woonbeleid opgenomen. Na vaststelling zal worden gestart met het uitvoeringsprogramma, we verkennen mogelijkheden als gebiedspaspoorten, eventuele beleidsregel splitsen woningen, een doelgroepenverordening en bijvoorbeeld gebiedsgericht sturen op het aandeel sociale huur in nieuwbouw.

Regionale woonafspraken

We voeren in 2024 regionale woonafspraken uit, zoals de Woondeal 2023, actualisering van de Urgentieregeling en realisatie gestandaardiseerde sociale huurwoningen (WoonST 1.0 en de nieuwe tender WoonST 2.0).

Implementatie/ uitwerking van nieuwe wet- en regelgeving

In 2024 implementeren we nieuwe wet- en regelgeving zoals de Wet Regie op de Volkshuisvesting, en wet Goed Verhuurderschap (lokale regelgeving voor verhuurders en/of specifiek arbeidsmigranten).

Huisvesting arbeidsmigranten

in 2024 realiseren we de locatie Varenschut voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Onderzoek naar woonfonds

We onderzoeken en werken de mogelijkheid van een woonfonds uit. Het doel van woonfonds is om gewenste woningbouwontwikkelingen aan te jagen, juist in een tijd waar de bouw het moeilijker lijkt te krijgen. De vraag naar woningen blijft in onze regio immers onverkort groot. Begin 2024 ontwikkelen we hiervoor een plan.

Afwegingskader wonen en zorg

In 2024 houden we ons bezig met het opstellen, uitwerken en vaststellen van een afwegingskader wonen en zorg. We verkennen nieuwe ontwikkelingen zoals de mogelijkheden voor pre-mantelzorgeenheden en het aanstellen van verhuiscoaches.

Grondbedrijf

Het grondbedrijf faciliteert ontwikkelingen door de beleidsdoelstellingen mee te nemen in het grondbeleid. In de paragraaf grondbedrijf is dit verder toegelicht.

Eeuwigdurende grafrust

We onderzoeken de juridische en ruimtelijke mogelijkheden om te kunnen voorzien in de behoefte aan ruimte voor eeuwigdurende grafrust. Die behoefte leeft in de stad. In 2024 informeren wij uw raad over die mogelijkheden en eventuele planuitwerking.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
840	Toezicht bouwen en wonen	117	117		
840	Dekking: reserve leges	-117	-117		
850	Nieuwe ontwikkelingen wonen	111	111	111	111
890	Exploitatielasten verduurzaming vastgoed gebouwen	200	100	100	100
890	Dekking: CDOKE tijdelijke regeling	-100	-100	-100	-100
Totaal Beleidsintensivering Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)		211	111	111	111

Toezicht bouwen en wonen

Toezicht op bouwprojecten is onderdeel van een veilige en leefbare stad. Want om de schaa sprong en woningbouwversnelling mogelijk te maken, is voldoende capaciteit op toezicht en handhaving belangrijk. Daarnaast is sprake van de invoering van de Omgevingswet en andere recente nieuwe wet- en regelgeving waardoor er in deze overgangsfase onvoldoende basiscapaciteit aanwezig is om de wettelijke taken kwalitatief en tijdig te kunnen uitvoeren. Voor 2024 en 2025 is een uitbreiding van de huidige basiscapaciteit nodig met 1,5 fte naar 3,0 fte. De voor deze jaren benodigde incidentele middelen worden gedekt uit de Reserve Bouwleges. Medio 2025 zal worden geëvalueerd welke structurele basiscapaciteit nodig is voor een adequate uitvoering in de jaren daarna.

Nieuwe ontwikkelingen wonen

Op het thema wonen zijn er veel nieuwe ontwikkelingen. Mede door de schaa sprong van de regio en de wooncrisis is er een MRE-Wonen opgericht en is er een Woondeal gesloten met het Rijk. De uitwerking daarvan vraagt om extra inzet, bijvoorbeeld voor de regionale versnellingstafel, de ontwikkeling van een regionaal monitoringssysteem, realisatie van flexwoningen etc. Binnen Helmond is er sprake van een woningtekort, met name aan betaalbare woningen. Dit vraagt om een vlotte realisatie van extra sociale en betaalbare woningen. Ook de vele nieuwe, landelijke wetgeving, zoals de Wet Regie op de Volkshuisvesting, de Spreidingswet, de Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur, wijziging Volkshuisvestingswet etc. brengen nieuwe en extra taken met zich mee.

Exploitatielasten verduurzaming vastgoed gebouwen

Een belangrijk onderdeel van de verduurzaming van de 150 panden is ook het actief monitoren van het energieverbruik. Hiermee kan bespaard worden op energie. De jaarlijkse kosten van een energiemanager bedragen € 100.000. Deze kosten worden afgedekt door uit de door het Rijk toegekende middelen vanuit de zogenaamde CDOKE. Daarnaast wordt eenmalig € 100.000 beschikbaar gesteld in 2024 voor de extra materiële kosten voor verduurzaming in 2024. Na 1 jaar moet blijken welke opbrengsten/besparingen de verduurzaming met zich meebrengt.

Knelpunten

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Knelpunten	2024	2025	2026	2027
840	Afschaffen leges nog niet onherroepelijke bouw-/omgevingsvergunning	10	10	10	10
Totaal Knelpunten Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)		10	10	10	10

Afschaffen leges nog niet onherroepelijke bouw-/omgevingsvergunning

Tijdens de vaststelling van de begroting 2023 heeft de raad een amendement aangenomen om geen leges te heffen voor de (digitale) inzage van de betreffende, ingediende stukken wanneer een ingediende bouw-/omgevingsvergunning nog niet onherroepelijk is. Dit leidt naar verwachting tot maximaal € 10.000 minder opbrengsten. Deze wijziging voorziet in de verwerking van dit amendement als autonome ontwikkeling in de begroting 2024 en verder.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
850	Wonen	350	0	350
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)		350	0	350

Wonen

In het kader van eerder genomen maatregelen voor flankerend beleid op het gebied van Wonen zijn diverse investeringen nodig voor projecten die bijdragen aan de realisatie van sociale huurwoningen, maar voor de deelname aan de regionale woningverdeling, urgentieverordering, Digitale Sloten, de Woonadviescommissie, de Blijverslening en Wonen boven winkels. Tot slot is dit ook bedoeld voor de doorstroming van ouderen op de woningmarkt.

Specificatie per hoofdproduct thema Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. grondbedrijf)

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
820	Ruimtelijke ordening stafafdelingen	30		-30
825	Ruimtelijke ordening algemeen	822	89	-734
830	Planproductie PBH	579		-579
840	Bouw- en woningtoezicht	3.123	3.430	307
850	Volkshuisvesting	1.682	374	-1.308
880	Grondexploitatie	63.449	63.449	0
885	Facilitair grondbeleid			
890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	2.352	2.850	499
Totaal	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	72.037	70.192	-1.845

4.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)

Beoogd maatschappelijk effect:

We benutten de schaalessprong en groei die Helmond doormaakt om een kwaliteitssprong te maken en de brede welvaart te verhogen door bijvoorbeeld in te zetten op klimaatneutraliteit, kansengelijkheid, mobiliteitstransitie en bereikbaarheid.

Doelstellingen

- Het centrum+-gebied van onze stad wordt verdergaand verstedelijkt met wonen, werken, vergroening en andere functies, en verder autoluw gemaakt, om de levendigheid en aantrekkingskracht van onze stad te vergroten.
- Door het benutten van kansen en herstructurering en transformatie, vooral in oude en/of kwetsbare wijken, zetten we in op het realiseren van weerbare en evenwichtige wijken. Dit doen we door ongelijkheid te bestrijden met ongelijkheid in aandacht en aanpak.
- De aandachtswijken Helmond Noord, West, Oost, de Binnenstad en Rijpelberg worden aan de hand van de wijkontwikkelingsplannen versterkt door middel van sociale en fysieke ingrepen.

Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen centrum

We werken verder aan de plannen voor Centrum Noord, waar de eerste resultaten van een nieuw Helmond al heel zichtbaar zijn. Er staat nog veel meer te gebeuren met de oplevering van Oranjekade en de start en verdere doorontwikkeling van projecten als Ons Oostende, Piet Blomplein, Marktkwartier en De Waart.

Vergroening centrum

De Stadse Aa krijgt steeds meer vorm met de aanleg van het 25 Septemberpark en de ontwerpstudie naar het centrumdeel. Hiermee vergroenen we het centrum verder. Daarnaast onderzoeken we ook andere mogelijkheden tot vergroening van het centrum.

Aanleg Noordelijke Lus

Met de start van de aanleg van de Noordelijke Lus, inclusief de brug bij de Waardstraat, borgen we de autobereikbaarheid van het noordelijk deel van het centrum. We zetten daarmee een belangrijke stap op weg naar het autoluw maken van andere delen van het centrum. Ook maken we plannen voor de transformatie van de Kanaaldijk Noordwest naar een fiets en wandelboulevard.

Ontwikkelperspectief Helmond Centrum+

Om de schaalessprong verder vorm te geven, werken we niet alleen aan deelplannen of thema's en gebieden, maar ook aan een integraal perspectief waarin alles bij elkaar komt. Dit heet het ontwikkelperspectief Helmond Centrum+ wordt in 2024 aangeboden aan de gemeenteraad. Het ontwikkelperspectief geeft de ruimtelijke interventies weer die nodig zijn om van de schaalessprong een kwaliteitssprong te maken en bij te dragen aan de brede welvaart. Zie ook paragraaf 4.5.1.

Ontwikkeling Stationskwartier

In het Stationskwartier gaan we verder met de eerste ontwikkelingen, waaronder de Stationstuin (met daarin het Huis voor de Stad en omgeving en het nieuwe politiebureau) en het EHAD-terrein. Op het EHAD-terrein streven we naar een hoogstedelijke mix van wonen, werken en voorzieningen. Om te voorkomen dat pas over een aantal jaar de eerste resultaten in het Stationskwartier te zien zijn maken we ook actief werk van placemaking in de vorm van bijvoorbeeld vergroening, kunst en cultuur en tijdelijke invulling van leegstaande gebouwen als broedplaats.

Suytkade

Op Suytkade bouwen we volop door en werken we aan de nieuwe locatie van het Jan van Brabantcollege

Wijkontwikkelingsplannen

- Ook bij de herstructurering van de Weverspoort voeren we de laatste projecten uit met de bouw van het winkelplein en het Advocaat Botsplein
- Met de voltooiing van de Boemerang ronden we de herstructurering van Helmond West af
- De aanpak van de Leonardusbuurt gaat verder. De openbare ruimte volgt de renovatie van de woningen. Aan het veldje in de Dijksestraat werken we aan de ontwikkeling van woningbouw
- We starten met de uitvoering van het wijkontwikkelingsplan Helmond Noord. Op het voormalig Pnemterrein werken we aan woningbouw, verkeersmaatregelen en herinrichting openbare ruimte. Op de voormalige Knippenberglocatie komen woningen. We maken samen met de corporatie een integrale ruimtelijke visie voor de Bloem- en Paardenvelden
- In Helmond Oost starten we projecten uit het vastgestelde ruimtelijke ontwikkelingsplan op. Het appartementencomplex op Lindberghplein wordt opgeleverd, een blok verouderde woningen wordt vervangen en werken we aan projecten voor de vergroening.
- We zijn volop aan de slag met het wijkontwikkelingsplan Rijpelberg. In 2024 zal dat aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden. Daarna zal de uitvoering starten, evenals de ontwikkeling van een MFA. Hiertoe zullen in de begroting van 2025 middelen worden toegekend om de wijk Rijpelberg duurzaam te versterken. In 2024 wordt gestart met de uitvoering van de woningbouw van het Lobke.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte Bijdrage	Netto Investering
310	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum - ophoging begroting 2023	1.500	0	1.500
310	Stationskwartier	750	0	750
810	Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	500	0	500
810	<i>Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)</i>	-320	0	-320
810	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	0	250
810	<i>Dekking: reserve stedelijke vernieuwing</i>	-250	0	-250
810	Opwaarderen openbare ruimte Annawijk	400	0	400
810	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-400	0	-400
810	Herinrichting openbare ruimte Den Herd	58	0	58
810	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing</i>	-58	0	-58
815	Herinrichting terrein Adelaarplein-Abdijlaan-Vinkelaan Helmond Noord	200	0	200
815	<i>Dekking: reserve stedelijke vernieuwing</i>	-200	0	-200
Totaal Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)		2.430	0	2.430

Vergroten aantrekkelijkheid Centrum

Helmond heeft ambitieuze plannen en daar hoort een aantrekkelijk centrum bij. Om het centrum aantrekkelijk te maken zijn in het verleden plannen vastgesteld, zoals het centrumperspectief, de herijking van het centrumperspectief en de visie op parkeren en bereikbaarheid centrum. Uit deze visies is een aantal opgaven gekomen. In de afgelopen periode is de uitvoering begonnen en deze wordt komende periode voortgezet. Hieronder vergroenen, verlevendigen en verkeersluw maken. Dat vraagt de komende jaren om investeringen.

Stationskwartier

In het stationskwartier realiseren we ongeveer 2000 woningen in een bruisend woon-werkmilieu. Deze ontwikkeling vraagt om vele ingrepen, maar ook om verdere uitwerking. Voor een aantal deelgebieden is dit onder te brengen in grondexploitaties, maar een deel ook niet. Met name de openbare ruimte en fysieke ingrepen, maar ook placemaking (kleine initiatieven zoals broedplaatsen) behoeven een extra investering. Ook de plankosten voor de onrendabele deelgebieden moeten worden geborgd. De ontwikkeling van het Stationskwartier is een langjarig traject, waarbij de middelen voor meerdere jaren geborgd moeten zijn.

Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)

In 2023 is het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Houtsdonk vastgesteld. Het plan geeft weer hoe invulling kan worden gegeven vanuit de verschillende opgaven op het gebied van o.a. woningbouw, mobiliteit en landschap. De mobiliteitsmaatregelen kosten € 24,8 miljoen, waarvoor we een subsidie van € 16,1 miljoen van het Rijk ontvangen. De subsidie biedt mooie kansen voor Helmond om de beoogde woningbouwopgave in het gebied te realiseren en de mobiliteitstransitie in het centrumgebied verder vorm te geven.

Wijkaccommodatie de Boerderij

In het Wijkontwikkelingsprogramma van Helmond Noord is aangegeven dat de grootste wijk van Helmond, te weten Helmond Noord, de kleinste wijkaccommodatie (De Boerderij) kent. Naast het feit deze accommodatie te klein is, is hij ook gedateerd. Samen met de keuze om geen MFA te realiseren, vraagt dit om investeringen in het in de wijk aanwezige maatschappelijke vastgoed. Beter geoutilleerd maatschappelijk vastgoed zal het gebruik daarvan door in de wijk actieve organisaties ten goede komen. Dit geldt niet alleen voor diverse bewonersinitiatieven, maar ook voor het aanwezig zijn van medewerkers van onze maatschappelijke partners in de wijkaanpak.

Herinrichting openbare ruimte Annawijk

De openbare ruimte in de Annawijk moet opnieuw worden ingericht. Door de gestegen kosten valt dit €400.000 hoger uit dan aanvankelijk gepland. Deze dekking hiervoor komt uit de reserve stedelijke vernieuwing. Hiermee komt er een einde aan de herontwikkeling van de Annawijk.

Inrichting openbare ruimte Den Herd

Na sloop van Den Herd, is in 2023 gestart met de nieuwbouw. Begin 2024 wordt dit project opgeleverd, waarna we starten met de herinrichting van de openbare ruimte. Dit is in samenwerking met omwonenden tot stand gekomen.

Herinrichting terrein Adelaarplein-Abdijlaan-Vinkelaan Helmond Noord

In 2019 is de participatiepilot Adelaarplein en omgeving gestart. De participatie was breed opgezet in het kader van de aanstaande omgevingswet. Participatie krijgt in de omgevingswet straks een belangrijke rol. Met de omwonenden is gekeken naar welke maatregelen zij belangrijk vinden voor hun omgeving. Een van de aspecten die werden benoemd was de (her)inrichting van het terrein tussen Abdijlaan en Uiverlaan. Een opknopbeurt voor dit gebied is wenselijk. Er is in deze omgeving behoefte

aan een ontmoetingsplek. Bij voorkeur met een parkachtige uitstraling. En met een knipoog naar de geschiedenis van Binderen. Samen met de bewoners is hiervoor een ontwerp gemaakt.

Specificatie per hoofdproduct thema Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
310 Centrum	838	144	-694
805 Stadsvernieuwing visie en strategie			
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	905	400	-505
815 Stadsvernieuwing algemeen	1.012	414	-598
Totaal Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)	2.755	958	-1.797

4.2.3 Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect:

Minder criminaliteit en overlast in Helmond én dat onze inwoners en ondernemers zich veilig(er) voelen. In het bijzonder in onze kwetsbare wijken.

Doelstellingen

- Het verminderen van het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) net als de ervaren overlast van verstoring gedrag.
- Het verhogen van de barrière tegen (ondermijnende) criminaliteit zodat inwoners en ondernemers beter zijn beschermd tegen inmenging van criminelen.
- Minder overlast en criminaliteit door jongeren en bieden van perspectief aan risicjongeren op een veilige, gezonde en kansrijke toekomst.
- Het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven.
- Stimuleren en vergroten van de betrokkenheid van inwoners en organisaties bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Wat gaan we ervoor doen?**Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid**

Voor 2024 wordt een Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid opgesteld. In het uitvoeringsplan maken we onze inspanningen en activiteiten inzichtelijk en stellen daarbij concrete doelstellingen. Voor 2024 voorzien we onder meer de onderstaande prioriteiten.

Terugdringing ondermijning

We werken intensief samen met onze partners politie, OM en de Belastingdienst om de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit terug te dringen. Dit doen we onder andere door inzet van het Peelland Interventie Team, versterking van onze informatiepositie, Bibob-toetsing en door te investeren in het vergroten van de weerbaarheid van gemeentelijke organisatie, de inwoners en ondernemers.

Preventie met Gezag

Als Helmond zijn we geselecteerd voor het landelijke programma "Preventie met Gezag" van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het doel is om jongeren in kwetsbare wijken weerbaarder te maken tegen criminaliteit en te voorkomen dat ze in de criminaliteit belanden of daarin doorgroeien. In 2023 zijn het plan van aanpak voor Preventie met Gezag en het brede Meerjarenprogramma Jeugd gereed. In 2024 starten we met de uitvoering. Voor Preventie met Gezag geldt dat dit onder voorbehoud van daadwerkelijke toekenning vanuit het Rijk is.

Daarnaast worden de mogelijkheden nu onderzocht om te komen tot Justitie in de wijk in de vorm van wijkrechtspraak, in aansluiting op het project Preventie met Gezag. De koppeling van Justitie in de wijk met Preventie met Gezag is al aanwezig bij projecten in de gemeenten Eindhoven en Tilburg. Helmond wil lering trekken uit die projecten. In Helmond wordt gezien of de onderwerpen schoolverzuim en schuldenproblematiek zich lenen voor nadere uitwerking, omdat dit in Helmond belangrijke risicofactoren zijn.

Gedigitaliseerde criminaliteit

Om te voorkomen dat inwoners en ondernemers in Helmond slachtoffer worden van gedigitaliseerde Criminaliteit nemen we preventieve maatregelen waardoor kwetsbare groepen zich beter leren beschermen. In 2023 voeren we een diepteanalyse uit zodat we versterkt inzicht hebben op de

kwetsbaarheid van de specifieke doelgroepen in onze stad. Op basis hiervan wordt een plan van aanpak met gerichte acties opgesteld waarvan de uitvoering in 2024 start.

Wijkgericht werken versterken

We versterken het wijkgericht werken dicht bij onze inwoners, zoals ook beschreven in paragraaf 4.4.4. Hiermee hebben we goed zicht op de problematiek en kunnen we gericht inzetten op de problemen die spelen, dus afgestemd op de behoefte van de wijk. We willen laagdrempelig bereikbaar zijn in de wijk. Dit doen we onder andere door de inzet van wijkboa's met vaste gezichten, de stadsmarinier in de Binnenstad en in een vergelijkbare vorm de wijkregisseur in Helmond-West.

Ondersteuning buurtpreventie

Onze inwoners zijn de oren en ogen in de wijk. Daarom zetten we extra in op de ondersteuning van buurtpreventie. Buurtpreventie kent verschillende vormen, passend bij de diversiteit van inwoners en wijken die onze stad rijk is. In 2023 zijn we samen met de LEV-groep gestart met de benodigde impuls van buurtpreventie. In 2024 zetten we deze impuls door waarin we concrete acties ondernemen gericht op drie pijlers: (1) ondersteuning van bestaande teams, (2) heractiveren van inactieve teams en (3) uitbreiding met nieuwe teams.

Beleidsintensivering

bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
110	Aanpak Ondernijning	105	105	105	105
110	Aanpak digitale criminaliteit	118	118	118	118
110	Beveiliging politieke ambtsdragers	55	15	15	15
110	Uitvoeringsbudget brede veiligheidsthema's	40	40	40	40
110	Versterken Veiligheidsinformatieknooppunt	50	35	35	35
110	Verstevigen buurtpreventie	50	50		
110	Wijkregisseur Helmond West	174	174	174	174
120	Uitbreiding boa	277	277	277	277
125	Verstevigen uitvoering Wet Bibob	98	98	98	98
140	Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	30	30	30	30
Totaal Beleidsintensivering Veiligheid		977	942	892	892

Aanpak ondernijning en digitale criminaliteit

In 2023 is het Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026 vastgesteld. Voor de uitvoering van dit plan is de formatie voor de onderdelen aanpak van ondernijning en digitale criminaliteit aangepast.

Beveiliging politieke ambtsdragers

Collegeleden, raadsleden en ambtenaren kunnen in hun functie te maken krijgen met agressie, bedreiging, intimidatie of geweld. Incidenten kunnen plaatsvinden in de werkomgeving, maar ook in de privésfeer. De persoonlijke veiligheid van een raadslid, collegelid of ambtenaar is een groot goed. Als gemeente nemen we hierin allerlei maatregelen om de veiligheid te vergroten.

Uitvoeringsbudget brede veiligheidsthema's

Naast de accenten uit het Masterplan Integrale Veiligheid behouden ook de andere veiligheidsthema's onze aandacht en inzet. Voor de uitvoering van de activiteiten rondom deze thema's is, mede gelet op intensivering van de veiligheidsaanpak, het uitvoeringsbudget niet toereikend. Bijvoorbeeld op het gebied van High Impact Crimes, en overige vermogenscriminaliteit (zoals aanpak fietsendiefstal). Om hier wel uitvoering aan te kunnen geven is een structureel uitvoeringsbudget noodzakelijk.

Versterken Veiligheidsinformatieknooppunt

Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is een belangrijke basis voor een integraal en informatie gestuurde aanpak van veiligheid en leefbaarheid. We verkrijgen daarmee onder andere actuele veiligheidsbeelden en inzicht in achterliggende problemen en onderliggende patronen. We investeren de komende jaren in verdere versterking en structurele doorontwikkeling van het VIK, onder meer op het gebied van software, licenties en opleidingen.

Verstevigen buurtpreventie

In 2024 zetten we de ondersteuning van buurtpreventie kracht bij en voeren we actief campagne om het buurtpreventienetwerk uit te breiden. Voor deze impuls zijn extra middelen nodig. Er zit namelijk veel verschil in de mate waarin buurtpreventieteams of Whatsappgroepen actief zijn. Samen met de LEV-groep investeren we extra in de ondersteuning van buurtpreventie, als onderdeel van de bredere participatieopgave, en streven daarbij naar een stadsbreed dekkend netwerk.

Wijkregisseur Helmond-West

In Helmond-West leveren we samen met onze partners een extra inspanning om de wijkspecifieke opgaven integraal aan te pakken. Belangrijkste doel is om de intergenerationele problemen te doorbreken en nieuwe perspectieven te bieden. Als gemeente nemen we hierin de regierol. Dit doen we door de inzet van een wijkregisseur. Hiermee geven we ook invulling aan de door de raad aangenomen motie. Voor de financiering van de wijkregisseur en het benodigde werkbudget zijn vanaf 2024 structurele middelen nodig. Dit past tevens binnen de doelen van wijkgericht werken in paragraaf 4.4.4.

Uitbreiding boa

De komende jaren brengen we het team Toezicht & Handhaving verder op sterkte die passend is bij een gemeente als Helmond. Op dit moment is er 24,0 fte aan capaciteit. Het eerder uitgevoerde onderzoek door de Galan Groep verwijst naar minstens 30,0 fte. Met de aankomende schaalessprong streven we naar 35,0 fte. Vanaf 2024 breiden we de capaciteit met 4,0 fte uit. We zorgen met de uitbreiding van de capaciteit dat onze boa's nog meer in de wijken aanwezig kunnen zijn en zo voor onze inwoners dichtbij, laagdrempelig en bereikbaar zijn.

Verstevigen uitvoering Wet Bibob

De inzet van de Wet Bibob is een belangrijk instrument in de aanpak van ondermijning en het vergroten van de bestuurlijk weerbaarheid. Met de inzet hiervan willen we binnen Helmond barrières opwerpen tegen het ongewild faciliteren door de overheid van criminele organisaties. We investeren in structurele uitbreiding van capaciteit op uitvoering van dit proces. Het betreft veelal juridische, complexe materie en vraagt om specifieke expertise en voldoende capaciteit om in de uitvoering te realiseren.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Naast de taken die zijn belegd bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost hebben we als gemeente ook zelf verantwoordelijkheden en werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. We zetten onder andere in op het versterken en professionaliseren van de interne

crisisstructuur waarbij alle afdelingen weten wat er op welke moment van hen verwacht wordt. In de begroting 2023 zijn hiervoor incidenteel middelen opgenomen en nu creëren we hiermee de structureel benodigde ruimte.

Specificatie per hoofdproduct thema Veiligheid

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	3.104	445	-2.658
120 Handhavingsbeleid	2.140		-2.140
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca	98		-98
140 Brandweer	5.967	265	-5.702
Totaal Veiligheid	11.309	710	-10.598

4.2.4 Klimaat & energie / gezonde leefomgeving

Beoogd maatschappelijk effect:

We werken toe naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige stad, waarin iedereen profiteert van duurzame energie, een fijne en groene woonomgeving met robuuste groenstructuren. Het verder vergroenen van de stad levert een belangrijke bijdrage aan biodiversiteit, klimaatadaptatie, leefbaarheid en gezondheid. Zo houden we een leefbare stad ook voor de volgende generaties.

Doelstellingen

- Onze stad is in 2035 klimaatneutraal.
- We doen mee met de Europese call klimaatneutraal met Eindhoven en maken een delta-plan
- In 2050 is Helmond klimaatbestendig.
- De stad zorgt voor 4% energiebesparing per jaar.
- Iedereen heeft binnen 300 meter van de woning een schaduwrijke plek en 40% van alle loop- en fietsroutes is beschaduwd.
- Gas wordt vervangen door collectieve en individuele duurzame warmtesystemen.
- We bouwen voor de toekomst, klimaatneutraal en in stappen circulair
- We isoleren onze woningbouwvoorraad
- We realiseren robuuste groenstructuren in de stad, waarin minimaal een basiskwaliteit natuur in stand kan blijven, danwel zich kan ontwikkelen. De stad wordt groener en natuurrijker.
- Samen met partners realiseren we het Natuur Netwerk Brabant (NNB)

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025

We werken aan de hand van de Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025 verder aan het klimaatadaptief maken van de stad. Dit betreft fysieke ontwikkelingen zoals woningbouw, bedrijventerreinen en voorzieningen. Als het gaat om ons eigen (maatschappelijk) vastgoed en beheer van de openbare ruimte geven we hierin het goede voorbeeld.

Met publieksacties zorgen we voor bewustwording bij onze inwoners. Operatie Steenbreek is hiervan een voorbeeld. In 2024 starten we ook de publieksactie met adoptie plantvakken en geveltuinen en treffen we de voorbereidingen voor de volgende uitvoeringsagenda 2026-2030. Onder andere door het actualiseren van de stresstesten om zo de actuele knelpunten en acties inzichtelijk te maken.

Landschapsvisie Groen & Gezond Helmond

We leveren de landschapsvisie Groen & Gezond Helmond met daarbij een meerjarenuitvoeringsprogramma op. In dit meerjarenuitvoeringsprogramma zijn projecten opgenomen die een bijdrage leveren aan een groenere en (be)leefbare stad. Zoals realisatie van ecologische verbindingzones en realisatie van nieuwe recreatieve routes.

We werken met onze partners in meerdere gebieden aan het opstellen van integrale gebiedsvisies en uitvoeringsprogramma's. Dit doen we voor Landschapspark Kloostereind, buitengebied van Stiphout (Goorloop en omgeving landgoed Croy), het Groot Goor en 't Gulden Land (De Bundertjes). Door het verder uitwerken van deze integrale gebiedsontwikkelingen realiseren we verschillende doelen waaronder nieuwe natuur, nieuwe recreatieve routes, nieuwe economische dragers in het buitengebied en vergroten we de beleving van het landschap.

Regionale Energie Strategie

Met alle gemeenten binnen de MRE wordt uitvoering gegeven aan het S&UP (samenwerking,- en uitvoeringsprogramma) als uitwerking van de RES. Tevens wordt verder gewerkt aan de RES 2.0, hierin wordt het vervolg en de uitwerking van de RES 1.0 verder vormgegeven.

Klimaatcontract

Het klimaatcontract wordt samen met de gemeente Eindhoven verder uitgewerkt en voorgelegd aan Europa. Tevens wordt invulling gegeven aan de uitwerking van het langjarige lokale klimaatdeltaplan met de stakeholders uit de stad.

Energiearmoede

Met de woningbouwcorporaties, LEVgroep en maatschappelijk partners werken we aan het plan energiearmoede. Hieronder vallen projecten als de Kierenjagers, afspraken met de corporaties en aanpak woningeigenaren. Deze laatste betreft 800 woningen waar fysieke aanpassingen aan de woning worden gemaakt en de eigenaren worden ontzorgd. Zie ook hoofdstuk 4.1.2. Werk en Inkomen.

Uitvoering warmtetransitie

We werken aan de uitvoering van onze warmtetransitie plannen en ontwikkelen een visie ten aanzien van de nieuwe warmtewet inclusief de benodigde rol die wij hierin als gemeente nemen.

Rolneming opwek duurzame energie

We nemen een actievere rol in de ontwikkeling van de duurzame opwek van energie (warmte en elektra) en zorgen hierbij dat we de uitdagingen rondom netwerkschaarste meenemen. Dit omdat de opwek van duurzame elektriciteit voor eigen gebruik en het ontlasten van het elektranetwerk door duurzame warmte in plaats van elektrificatie communicerende vaten zijn.

Inzet op besparen

We zetten met alle partners en stakeholders in op een gezamenlijke besparing, door middel van isoleren, het circulair maken van ketens en een benodigde gedragstransitie.

Bestendige bedrijventerreinen

We werken met de bedrijventerreinen aan bestendige bedrijventerreinen waar duurzame opwek, besparing, vergroening en gezondheid samen komen. Zie ook hoofdstuk 4.3.3. Bedrijventerreinen / circulaire economie.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
780	Beleidsmedewerker civiel circulair/ co2 neutraal	98	98	98	98
780	Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-98	-98	-98	-98
780	Regisseur ondergrond	98	98	98	98
780	Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-98	-98	-98	-98
780	Budget Klimaat- en energie	1.251	1.251	1.251	1.251
780	Dekking: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-1.251	-1.251	-1.251	-1.251
Totaal Beleidsintensivering Klimaat & Energie / gezonde leefomgeving		0	0	0	0

Beleidsmedewerker civiel circulair/ co2 neutraal

Om onze klimaat en duurzaamheid ambities te halen moeten grote stappen worden gezet in het circulair en CO2 neutraal uitvoeren van onze (infrastructurele) projecten. Om dit moment ontbreekt het aan capaciteit om structureel op deze onderwerpen door te ontwikkelen en kennis uit de praktijk te vertalen naar projecten. Versterking met een beleidsmedewerker civiel circulair/ CO2 neutraal is hiervoor noodzakelijk. Deze nieuwe collega heeft als taak om de kennis rondom deze thema's actief op te halen in het land en deze samen met de Helmondse collega's te vertalen naar projecten. Anders dan vanuit het programma duurzame en gezonde stad, richt deze medewerker zich in de diepte op de praktijk van de civiele en groen projecten.

Regisseur ondergrond

De realisatie van al onze ambities (verstedelijking, klimaatadaptatie, energietransitie) vraagt een stevige regie op het gebruik van onze spaarzame ondergrond. Door het ontbreken hiervan creëren we belemmeringen voor het gebruik van de ondergrond in de toekomst. We moeten de ondergrond zien als een "asset" dat vanuit een beleidsmatig perspectief beheerd moet worden. We wegen de claims op de ondergrond af vanuit een meerjarenvisie. Deze regisseur zorgt ervoor dat de ondergrond een toekomstbestendige meerwaarde levert voor onze ambities.

Budget Klimaat- en energie

De Europese klimaatopgave is 55% CO2 reductie in 2030 en 95% in 2050. Onze ambitie is klimaatneutraal te zijn in 2035. De CDOKE-middelen) regeling Tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) zijn beschikbaar gesteld door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland(RVO). Het RVO is een onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat. Dit zijn middelen voor de Europese klimaatopgave om de ambities in 2030 door intensivering van beleid te kunnen behalen. Voor de periode 2023 – 2025 stelt het RVO zo'n € 4.7 miljoen, in jaarlijks tranches, beschikbaar. Deze middelen zijn aangevraagd en inmiddels toegekend.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
780	Uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave	120	0	120
Totaal Klimaat en energie / gezonde leefomgeving		120	0	120

Uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave

Vanuit het Rijk hebben we middelen ontvangen vanuit de CDOKE. Hier kunnen we een groot deel van de kosten van de klimaatopgave realiseren. Daarnaast zijn er ten behoeve van de uitvoering ook aanvullende investeringen en onderzoeksgeld noodzakelijk. Dit in het kader van de ontwikkelingen rondom netwerkschaarste en de vraagstukken volgend uit de nieuwe warmtewet inzake warmtebedrijven en de rol die wij hierin als gemeente moeten nemen. We bereiden ons hierop voor en bekijken welke rol we kunnen en willen nemen in uitvoering en exploitatie van warmtenetten en welke consequenties hier voor ons als gemeente aan zitten.

Specificatie per hoofdproduct thema Klimaat & Energie / gezonde leefomgeving

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
370 Energie opwekken	18	5	-13
780 Milieubeheer	5.088	2.345	-2.743
Totaal Klimaat & Energie / gezonde leefomgeving	5.106	2.350	-2.756

4.2.5 Mobiliteit

Beoogd maatschappelijk effect:

We maken een omslag (de mobiliteitstransitie) naar duurzame en betaalbare mobiliteit waarin fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit een steeds grotere rol spelen om zo onze stad bereikbaar en leefbaar te houden.

In het toekomstbeeld van Helmond staat de kwaliteit van leven bovenaan. Mobiliteit draagt daaraan bij door de invulling van de mobiliteitsbehoefte te combineren met de hoogst haalbare ruimtelijke kwaliteit in de woon- en verblijfsomgeving, het faciliteren van een gezonde levensstijl en het bieden van de mogelijkheden voor iedereen om zich te kunnen verplaatsen.

Doelstellingen

- Meer lopen en fietsen: actieve mobiliteit wordt leidend in het verplaatsingsgedrag.
- Minder ruimte voor de auto: de dominantie van de auto als vervoermiddel in de stad wordt kleiner.
- Openbaar vervoer en deelmobiliteit als krachtige ondersteuning: OV en deelmobiliteit moeten meer een alternatief worden voor de auto en voor als fietsen (een keer) niet kan
- Slim waar het slim kan: continu zoeken naar vernieuwende mobiliteitsoplossingen om onze doelstellingen te behalen.
- Autoverkeer wordt zoveel mogelijk om de stad heen geleid via de robuuste randen die betrouwbaar zijn in termen van capaciteit en doorstroming.
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Mobiliteitsvisie

In het najaar van 2023 wordt de nieuwe mobiliteitsvisie van Helmond aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. Met deze visie wordt de koers uitgezet voor een mobiliteitstransitie waarbij actieve mobiliteit en openbaar vervoer de boventoon voeren en de dominante positie van het autoverkeer wordt teruggedrongen.

Deze visie wordt uitgewerkt in een Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit om concrete invulling te geven aan de opgaven waar Helmond (en de regio) voor staan. De inzet op een breed scala aan maatregelen is noodzakelijk om de mobiliteitstransitie in gang te zetten en de mobiliteitsvisie uit te voeren.

Uitvoering Fietsagenda

We vernieuwen de Fietsagenda en we geven hier uitvoering aan. Hiermee geven we invulling aan Het Nieuwe Fietsen zoals benoemd in de nog vast te stellen Mobiliteitsvisie. De nieuwe fietsagenda richt zich nadrukkelijk(er) op het totale systeem (fietsnetwerk, fietsvriendelijk ontwerp, fietsveiligheid, fietsparkeren en het beïnvloeden van het gedrag om mensen meer te laten fietsen.

Verkeersveiligheid

De verkeersonveiligheid neemt toe en het bestrijden daarvan vraagt om een nieuwe aanpak. Hiervoor stellen we een verkeersveiligheidsplan op waarin we aangeven hoe we de verkeersonveiligheid een halt toe roepen. In 2024 en daarna wordt in die wijken waar dat nu nog niet het geval een maximumsnelheid van 30 km/uur ingevoerd.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
250	Data op orde mobiliteit	100	100	0	0
250	Deelmobiliteit	100	0	0	0
250	Inrichten vraagafhankelijk vervoer	350	350	0	0
250	Reserve Mobiliteitsfonds	250	250	0	0
250	Plannen elektrische laadpalen per wijk/ verplaatsingskosten	60	10	10	10
250	Smart Mobility	500	500	500	500
250	Uitwerken Mobiliteitsvisie	111	111	111	111
250	MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong	70	70	220	220
250	Dekking: Onttrekking uit de reserve grote opgaven/projecten	-70	-70	-220	-220
Totaal Beleidsintensivering Mobiliteit		1.471	1.321	621	621

Data op orde mobiliteit

Als gemeente Helmond zijn we verplicht via zowel Nederlandse (2023) als Europese wetgeving (2025 & 2027) om mobiliteitsdata aan te bieden. Deze mobiliteitsdata dienen beschikbaar gemaakt te worden in een nationaal portaal. Denk aan MaaS, deelmobiliteit, verkeersborden, snelheidslimieten, maar ook waar voertuigen wel of niet mogen rijden. Deze data moeten overgenomen worden door voertuigen, serviceproviders en navigatiesystemen. Voorwaarde is dat deze beschikbaar is en van goede kwaliteit. Op beide vlakken lopen wij fors achter o.a. wegens een gebrek aan formatieplaatsen. Hiermee zijn we dus niet in staat om deze mogelijkheden in te zetten voor de mobiliteitstransitie en Helmond bereikbaar, veilig en leefbaar te houden. Om ook onze positie als koploper in Smart Mobility te houden is het van belang om deze data zo snel mogelijk op orde te krijgen.

Deelmobiliteit

In september 2021 is door de Raad de Visie en Aanpak Deelmobiliteit Helmond vastgesteld. Deelmobiliteit speelt een onmisbare rol in de schaa sprong waar Helmond voor staat. Deelmobiliteit moet bijdragen aan een leefbare, gezonde, en veilige stad. Om uitwerking te geven aan de vastgestelde visie zijn financiële middelen noodzakelijk. Het gaat hierbij concreet om de realisatie van mobiliteitshubs met bijbehorend mobiliteitsaanbod, het uitvoeren van (gedrags)onderzoeken en wijkgerichte behoeftenonderzoeken, het opzetten van een samenwerkingsconstructie om deelmobiliteit blijvend beschikbaar te maken voor de nieuw te bouwen woningen in het centrum en elders, zoals Brainport Smart District. Omdat we niet alle kennis en capaciteit in huis hebben zal voor de realisatie inhuur of inschakeling van externe adviesbureaus noodzakelijk zijn.

Inrichten vraagafhankelijk vervoer

De gemeente Helmond zet in op een mobiliteitstransitie. Naast het stimuleren van actieve vormen van mobiliteit is ook een schaa sprong in het aanbod van OV en deelmobiliteit noodzakelijk. Ten aanzien van OV wordt voor de lokale invulling onder meer ingezet op vraagafhankelijk vervoer. Dit is alleen mogelijk indien ook de gemeente Helmond zelf financieel bijdraagt. Voor 2024 en 2025 wordt incidenteel budget aangevraagd om een dergelijke vervoersvoorziening in Helmond op te richten.

Reserve Mobiliteitsfonds

Voor de inrichting van het fonds zijn er in 2024 en 2025 incidentele middelen noodzakelijk voor de oprichting van het fonds en de eerste stortingen in het fonds.

Plannen elektrische laadpalen per wijk/ verplaatsingskosten

De plaatsing van extra laadpalen is nodig om aan de vraag te kunnen voldoen en bij te dragen aan schonere mobiliteit. Extra laadpalen in een wijk leidt vaak tot discussie met bewoners. Daarom is het wenselijk om voor alle woonwijken een plan uit te werken over waar en de wijze waarop de toekomstige laadvoorzieningen worden gerealiseerd (solitaire laadpalen of geconcentreerde laadpleinen of anders). Deze werkwijze zorgt voor een versnelling. Voor het maken van deze wijkplannen is eenmalig een bedrag van € 50.000 nodig. Daarnaast is budget nodig om bestaande laadpalen te kunnen verplaatsen omdat dit om verschillende redenen wenselijk is. Met een structureel bedrag van € 10.000 kunnen de verplaatsingen uitgevoerd worden.

Smart Mobility

De eerste Smart Mobility oplossingen komen beschikbaar om te implementeren. Innovatie, testen en pilots blijven de komende jaren noodzakelijk (bijvoorbeeld het verhogen van de snelheid van de zelfrijdende shuttle). Deze projecten dragen bij aan het oplossen van Helmondse mobiliteitsvraagstukken en ze stimuleren de Smart Mobility-sector in stad en regio. We laten Smart Mobility zoveel mogelijk een rol spelen bij de oplossingen waar we voor kiezen. Dat is ook belangrijk om Helmond economisch sterker te profileren als 'City of Smart Mobility'. Daarom is het van belang om de Smart Mobility impuls middelen voort te zetten, net zoals het voortzetten van een aantal reeds aangegane verplichtingen rondom de bereikbaarheidsagenda en Brainport Bereikbaar, (Europese) samenwerkingsprojecten, evenementen als de Automotive Week en het beschikbaar houden en verder professionaliseren van het living lab Smart Mobility. Dit laatste samen met partners op de Automotive Campus in een Smart Mobility innovatie centrum. Benodigde financiële middelen voor het doortrekken van Smart Mobility: € 500.000 per jaar.

Uitwerken Mobiliteitsvisie

In het ambitieakkoord 2022-2026 hebben we een nieuwe mobiliteitsvisie 2040 aangekondigd voor de toekomstige mobiliteit. Een mobiliteit passend bij de groei van de stad en de opgaven om de stad leefbaar en bereikbaar te houden. De mobiliteitsvisie wordt uitgewerkt in een meerjaren uitvoeringsprogramma mobiliteit. Om tot realisatie over te gaan is voldoende ambtelijke capaciteit nodig.

MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong

Recent werd duidelijk dat de Metropoolregio Eindhoven (MRE) veel harder groeit dan verwacht. Om de groei aan inwoners, woningen en banen in Brainport Eindhoven op te vangen is een mobiliteitstransitie onvermijdelijk en noodzakelijk. Dit vraagt om een forse investering. Om invulling te geven aan de regionale bijdrage t.b.v. de schaa sprong van de Brainport is op de schaal van de MRE een regionale bekostigingssystematiek voor de bereikbaarheid uitgewerkt.

Het financieringsvoorstel betreft voor de gemeente Helmond een bijdrage van € 4,7 miljoen over de komende 10 jaar. De bijdrage hieraan wordt gedekt uit de reserve grootschalige projecten. Middels een Raadsinformatiebrief wordt uw raad hierover nader geïnformeerd.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
250	Uitvoering Fietsagenda Helmond	1.750	0	1.750
250	30 km-zones in Helmond-Noord en Dierdonk	750	0	750
250	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.000	0	1.000
Totaal Mobiliteit		3.500	0	3.500

Uitvoering Fietsagenda Helmond

Voor het uitvoeren van projecten uit de fietsagenda 2016-2025 is in 2024 een bedrag van € 1.750.000 nodig. In 2024 wordt de fietsagenda geactualiseerd.

30 km-zones in Helmond-Noord en Dierdonk

Nederland volgt al decennialang het verkeersveiligheidsbeleid op basis van de 'Duurzaam Veilig principes', waarbij verblijfsgebieden binnen de bebouwde kom als 30km zones worden ingericht. In Helmond zijn de meeste verblijfsgebieden inmiddels als 30km zones aangeduid. Uitzonderingen hierop zijn delen van Helmond-Noord en de wijk Dierdonk. In 2023 zijn we gestart met de planvorming en uitvoering, dat ook 2024 doorloopt. Dit betreft maatregelen zoals snelheidsremmers, rijbaanversmallingen en het type verharding (geen asfalt).

Regionale Bereikbaarheidsagenda

We geven voortvarend uitvoering aan de Bereikbaarheidsagenda van Zuidoost-Brabant. Hiervoor is de periode 2019-2030 in totaal € 24,0 miljoen benodigd. Jaarlijks reserveerden we hiervoor gemiddeld € 2,0 miljoen. De uit te voeren projecten volgen niet het jaarlijks gemiddelde: de projecten zijn verschillend in kosten en in uitwerkingsfase. Voor 2024 is een bedrag van € 1.000.000 nodig.

Specificatie per hoofdproduct thema Mobiliteit

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
250 Verkeer en vervoer beleid	4.239	284	-3.955
Totaal Mobiliteit	4.239	284	-3.955

4.2.6 Beheer en onderhoud

Beoogd maatschappelijk effect:

We zorgen dat het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in stand blijft, waarbij we de middelen zoveel mogelijk inzetten om bij te dragen aan onze maatschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie en vergroening.

Doelstellingen

- De bestaande onderhoudsniveaus worden gehandhaafd.
- We zorgen dat het beheer en onderhoud van de openbare ruimte bijdraagt aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving en een schone en veilige stad.

Wat gaan we ervoor doen?

Blink

In 2024 wordt verder onderzoek uitgevoerd naar een nieuw ondernemingsplan voor de organisatie Blink. De ontvlechting met Prezero (de marktpartij binnen de samenwerkingsorganisatie) en de opzet van de nieuwe organisatie Blink zal een doorlooptijd en besluitvormingstraject hebben in 2024.

Onderhoud openbare ruimte

Onze aannemers onderhouden de stad op de bestaande onderhoudsniveaus. Dit doen we via planmatig beheer op basis van opgestelde assetsheets (beheerplannen). In 2024 worden voor 8 resterende assets de onderliggende assetsheets opgesteld

We 'Beheren met meerwaarde'. We gaan aan de slag waar dit het hardste nodig is, combineren werkzaamheden waar mogelijk en verwerken integraal onze opgaven rondom klimaatadaptatie, CO2 reductie, circulariteit, biodiversiteit en vergroening in projecten.

Bij aanleg en onderhoud van groen en bomen spelen we in op het veranderende klimaat op om uitval van nieuwe aanplant te voorkomen.

Voor de asset Wegen gaan wij in 2024 het achterstallig onderhoud herstellen. Dit doen wij om het onderhoudsniveau op peil te houden. Het afgesproken onderhoudsniveau voor de asset Wegen is C. Onderhoudsniveau D betekent achterstallig onderhoud en dit moeten wij voorkomen. Vanwege prijsstijgingen wordt het onderhoudsbudget Wegen verhoogd om de gestegen onderhoudskosten te dekken.

De komende jaren gaan we meer bomen planten om zo in de bebouwde stad meer koelteplekken te creëren. Dit helpt om in 2050 klimaat adaptief te zijn. In 2023 is gestart met de voorbereiding, in 2024 start de realisatie.

Wij gaan verder met het opwaarderen en energiezuinig maken van de openbare verlichting. Dit beleid wordt al jaren uitgevoerd. Vanwege de stijging van de energieprijzen stijgt ook de noodzaak voor deze ontwikkeling.

Wij gaan een aantal VRI's (verkeersregelinstallatie) vervangen en deze slimmer maken. Dit draagt bij aan de mobiliteit in de stad. Daarnaast draagt een betere en slimmere afwikkeling van het verkeer bij aan de doelstelling klimaat-neutrale stad.

Binnen het water en rioleringsprogramma (WRP) richten we ons meer op de realisatie van klimaatadaptieve projecten. Denk hierbij aan projecten om hemelwater lokaal te infiltreren en projecten die overlast van piekbuien beperken.

De invoering van gemeentedeckend Diftar in 2024, zorgt voor betere afval- en nascheiding. Dit geldt dus niet meer alleen voor mensen die in laagbouw wonen, maar ook voor mensen die in hoogbouw wonen. Iedere inwoner heeft regie op zijn afvalscheiding en –inzameling.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
210	Onderhoud wegen	1.000	0	0	0
580	Exploitatielasten toegekende investeringen	28	40	48	50
730	Uitbreiding formatie afval	166	166	166	166
730	Dekking afvalstoffenheffing	-166	-166	-166	-166
760	Uitbreiding formatie riolering	195	195	195	195
760	Dekking rioleringsheffing	-195	-195	-195	-195
760	Nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan 2024 / voordeel btw compensatiefonds	-800	-800	-800	-800
Totaal Beleidsintensivering Beheer en Onderhoud		228	-760	-752	-750

Onderhoud wegen

Naar aanleiding van de in 2021 uitgevoerde wegininspecties heeft er in 2022 een maatregeltoets plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er sprake is van achterstallig onderhoud dat uiterlijk in 2024 moet worden uitgevoerd. Dit ligt in lijn met de door de Raad in 2020 vastgestelde assetsheet Wegen. Daarbij is aangegeven dat nader onderzoek van de kwaliteit van het verhardingsareaal kan leiden tot aanvullende voorstellen/maatregelen.

Exploitatielasten toegekende investeringen

Het toekennen van investeringen leidt in veel gevallen tot een hoger bedrag aan structurele exploitatielasten. In deze begroting betreft het de volgende investeringen:

- Vergroening Helmond door aanleg koelteplekken
- Herinrichting Adelaarplein-Abdijlaan en Vinkenlaan Helmond Noord
- Gebiedsgerichte aanpak natuur

Uitbreiding formatie afval

Het omgaan met afval in de stad wordt steeds complexer. De invoering van Diftar en de steeds strengere wettelijke eisen rondom afvalscheiding vragen om meer sturing vanuit de gemeente. Daarom is uitbreiding van de huidige bezetting nodig.

Uitbreiding formatie riolering

Om te voldoen aan de doelen op het gebied van water, riolering en klimaatadaptatie is het noodzakelijk de beschikbare capaciteit uit te breiden. Hierbij ligt de nadruk op inzet op het gebied van klimaatadaptatie (visie, beleid, planvorming en afstemming) en de doorontwikkeling van databeheer en onderzoek.

Nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan 2024/ voordeel btw compensatiefonds

Het voordeel van € 800.000 wordt veroorzaakt door extra toe te rekenen BTW aan het product riolering. Deze extra toerekening volgt uit het door de Raad vastgestelde Water- en rioleringsprogramma (WRP) en hierbij behorende nieuwe kostendekkingsplan.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
210	Wegen regulier	3.600	0	3.600
210	Opwaarderen openbare verlichting	700	0	700
260	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	1.420	0	1.420
580	Openbaar groen	450	0	450
580	Vervanging bomen	450	0	450
580	Vervanging natuur en recreatie	75	0	75
580	Vergroenen van de stad	575	0	575
580	Gebiedsgerichte aanpak Natuur	50	0	50
730	Vervanging containers	60	0	60
730	dekking afvalstoffenheffing	-60	0	-60
760	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	1.793	0	1.793
760	dekking rioolrecht	-1.793	0	-1.793
Totaal Beheer en onderhoud		7.320	0	7.320

Wegen regulier

In 2024 worden voor wegen een aantal grote investeringsprojecten gerealiseerd. Structurele investeringen in wegbeheer zijn noodzakelijk om het areaal op een voldoende onderhoudsniveau te houden. De projecten zijn onderdeel van een meerjareninvesteringsprogramma wegen.

Opwaarderen openbare verlichting

Conform het assetmanagementplan wordt de verouderde openbare verlichting vervangen voor nieuwe, duurzame en energiezuinige ledverlichting.

Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)

Conform het assetmanagementplan en beheerplan verkeerslichten worden verkeerslichten vervangen na einde van de levensduur. Door een toename van het areaal, bundeling van vervangingen en transitie van VRI naar iVRI zijn de investeringen toegenomen.

Openbaar groen

Na het vrijgemaakte Corona geld voor het stedelijk groen in de wijken Helmond-Noord, Helmond-West, Helmond-Oost en de Binnenstad in 2022 en 2023 gaan we verder met het opwaarderen van groenvakken en waar mogelijk verharding vervangen voor groen in de andere wijken. Door de technische keuring hebben we goed in beeld welke vakken aangepakt moeten worden. Jaarlijks selecteren we een aantal wijken die we aanpakken. In 2024 zijn dat Dierdonk, Brouwhuis en eventueel Rijpelberg (afhankelijk van inpassing in WOP). Op andere plekken in de stad gebruiken we deze investering om aan te sluiten bij andere projecten en zo werk met werk te maken.

Vervanging bomen

Jaarlijks worden bomen vervangen om potentieel onveilige situaties te voorkomen die ontstaan door ouderdom, (storm) schade of andere redenen. Ook is het noodzakelijk bomen te vervangen vanwege stedelijke ontwikkelingen. Daarnaast is wortelopdruk op diverse plaatsen in de stad een probleem. Jaarlijks worden de meest urgente locaties aangepakt waarbij we streven naar een structurele oplossing. In de afgelopen decennia zijn om allerlei redenen bomen verdwenen in de beschermde structuren. Wij willen deze bomen herplanten om de structuren te herstellen.

Vervanging natuur en recreatie

Vervangingsinvesteringen in onze natuurgebieden zijn noodzakelijk om de kwaliteit op niveau te houden. In 2024 wordt verdere uitvoering gegeven aan het monitoringsplan. Hierop volgt een uitvoeringsplan dat concreet invulling geeft aan projecten die in 2024 en verder worden uitgevoerd.

Vergroenen van de stad

Bomen zorgen verkoeling in de stedelijke omgeving. Op basis van onze hittestresskaart weten we dat er in Helmond onvoldoende koelteplekken zijn. In 2024 gaan we op 50 tot 100 locaties in de stad meerdere bomen planten om zo extra koelteplekken te creëren en zo hittestress tegen te gaan. Met deze investering gaat onze ambitie om Helmond groener te maken hand in hand met onze ambities om de stad klimaatadaptief te maken.

Gebiedsgerichte aanpak Natuur

Door het opstellen van een gebiedsgerichte aanpak natuur zorgen we dat er in de hele stad een betere 'dekking' is om soorten te beschermen. Door inzichtelijk te maken waar soorten binnenstedelijk voorkomen, krijgen we een beter inzicht in het ecologisch stedelijke netwerk. Door gericht te investeren kunnen we de leefgebieden van deze soorten verbeteren. Met de gebiedsgerichte aanpak investeren we in concrete vergroening in plaats van enkel ecologisch onderzoek.

Vervanging containers

Naast het plaatsen van nieuwe containers vanwege de invoering van Diftar in de hoogbouw, worden elk jaar afgeschreven of defecte ondergrondse containers vervangen. Met deze vervangingsinvestering zorgen we dat de kwaliteit van de containers op niveau blijft.

Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)

In 2023 is het nieuwe Water- en Rioolplan opgesteld. Dit beleid geldt tussen 2024 en 2028. De kosten voor de gemeentelijke watertaken worden geheel gedekt uit de inkomsten rioolheffing. Afvalwater, hemelwater en grondwater worden doelmatig verwerkt of afgevoerd. Doordat de staat van de huidige riolering goed is, kunnen we stevig inzetten op klimaatadaptieve maatregelen. Een voorbeeld hiervan is het terugbrengen van de Stadse Aa. Ook komt er extra formatie voor beheer- en inrichtingstaken.

Specificatie per hoofdproduct thema Beheer en Onderhoud

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
210 Wegen	7.330	776	-6.554
225 Wegen - reiniging	3.751	386	-3.365
230 Parkeervoorzieningen	2.374	3.944	1.570
260 Verkeer en vervoer uitvoering	1.017	27	-990
270 Binnenhavens en waterwegen	921	49	-872
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	5.676	291	-5.385
595 Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen	104		-104
722 Begraafplaatsen	7		-7
730 Huishoudelijke afvalstoffen	9.676	13.894	4.218
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen	326		-326
755 Reinigingen graffiti	253	139	-114
760 Rioleringen	5.986	9.008	3.022
Totaal Beheer en Onderhoud	37.421	28.514	-8.907

4.2.7 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten van de thema's uit dit programma opgenomen.
Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x €1000/ - = negatief)

Begroting				
	2024	2025	2026	2027
Lasten	131.405	126.969	112.701	94.022
Baten	101.077	96.708	82.810	64.169
Saldo	-30.328	-30.261	-29.891	-29.853
<i>Verrekening met reserves</i>				
Storting	1.458	500	2.900	
Onttrekking	1.932	1.336	3.686	882
Saldo	-29.854	-29.425	-29.105	-28.971

4.3 Programma 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk

Wat willen we bereiken?

Helmond wil een slimme, innovatieve en aantrekkelijke stad zijn. Een stad met een vitale economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat dat talent en bedrijven aantrekt en voor langere tijd vasthoudt. Dit is de derde hoofdpoging om brede welvaart te realiseren voor onze inwoners, vanuit de positie van tweede stad in Brainport (zie ook 'Helmond, Ambitie 2040'). We zetten in op een 'duurzame, flexibele en inclusieve arbeidsmarkt', de doorontwikkeling van onze topsectoren, het creëren van stedelijke werkmilieus en culturele en creatieve broedplaatsen. Het is een kwestie van voortzetten wat goed gaat rondom Automotive, Food Tech en Slimme Maakindustrie, en versterken en verbeteren waar nodig. Daar bovenop kiezen we voor het fors uitbreiden van onze inzet op de thema's waar dat het meest noodzakelijk is en het meeste oplevert. Zo willen we de samenwerking met en dienstverlening aan onze ondernemers versterken. Evenals de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs in het belang van zowel schoolgaanden als onze werkgevers.

Met voldoende en passend werk voor alle talent en voldoende mogelijkheden op alle niveaus voor een leven lang ontwikkelen. Dit betekent, door de Schaa sprong, een groei met zo'n 15.000 extra arbeidsplaatsen tot 2040.

De groei van de stad vraagt om forse investeringen in de infrastructuur. Daarnaast moeten we er ook voor zorgen dat Helmond in de toekomst leefbaar blijft en dat we een stad blijven waar mensen graag willen wonen, werken, verblijven en elkaar ontmoeten. Inwoners hebben daarbij recht op een aantrekkelijke stad met voldoende culturele en recreatieve activiteiten en voorzieningen. Het is dan ook van groot belang dat het culturele en recreatieve aanbod en voorzieningenniveau meegroeit met de schaa sprong die we gaan maken. Bij uitstek draagt dit bij aan een inclusieve, leefbare en gezonde stad. Deze ambities vragen om investeringen. Niet alleen financieel, maar ook in investeringen in doordachte visies en beleid, zoals de cultuurvisie, de erfgoedvisie en de evenementenvisie. Kortom, onze stad heeft een aantrekkelijk voorzieningenaanbod nodig.

Helmond als een lerende en innoverende stad, verbindende en ondernemende stad, inclusieve en voorzienende stad (met een basisniveau van stedelijke voorzieningen waar iedereen toegang toe moet hebben), zijn de thema's waarmee we aan de slag gaan voor onze inwoners, bedrijven en instellingen. Naast deze ambities stellen we dat Helmond zich op een duurzame wijze moet ontwikkelen. We zetten ons in om onze bedrijven te helpen deze stap te maken.

De arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, met Helmond als centrumgemeente, streeft naar een arbeidsmarkt die klaar is voor de opgaven van morgen en inspeelt op uitdagingen van vandaag. Hier spannen we ons samen met onze regionale partners (werkgevers, werknemers, overheid, onderwijs en uitvoeringspartners) voor in vanuit zes ambities. We stimuleren een arbeidsmarkt waaraan iedereen mee kan doen en gestimuleerd wordt om een leven lang te ontwikkelen. Het onderwijsaanbod en de arbeidsmarkt vraag sluiten optimaal op elkaar aan; praktijkgericht en gericht op skills. Daarnaast proberen we talent aan te trekken en werkgevers te ondersteunen bij vraagstukken rondom menselijk kapitaal. Tot slot willen we werkzoekenden, werkgevers en werkenden een laagdrempelige en ontschot te toegang bieden tot dienstverlening rondom werk.

4.3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieus

Beoogd maatschappelijk effect: Door Helmond economisch sterker te maken helpen we het vergroten van brede welvaart ten behoeve van een inclusieve, leefbare en gezonde stad.

Doelstellingen

- Helmond speelt als tweede centrumstad in de Brainportregio een dragende rol in het economisch profiel, de economische ontwikkeling en economische prestatie van de regio
- De topsectoren Automotive, FoodTech en Smart Industry worden verder ontwikkeld en versterkt.
- De Automotive Campus heeft in 2024 een nieuwe (juridische) structuur, waarin publieke en private partijen gezamenlijk samenwerken aan de doorontwikkeling en versterking van het unieke ecosysteem en het verder ontwikkelen van de innovatie testomgeving.
- In het kader van de Schaalsprong worden stedelijke werkmilieus en broedplaatsen ontwikkeld waarin functiemenging bijdraagt aan levendige en leefbare gebieden.
- Een toekomstbestendig MKB en, op basis van de detailhandelsvisie, versterking van bestaande winkelcentra.

Wat gaan we ervoor doen?

Food Tech Brainport (FTB)

Uitvoeren agenda doorontwikkeling FTB samen met o.a. de provincie, de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) en Brainport Development. Deze agenda bevat o.a. de volgende onderdelen:

- Community building: het versterken van de samenwerking tussen de huidige kernbedrijven van FTB en nieuwe partijen (foodbedrijven, (food)machinebouwers als kennis- en onderwijsinstellingen).
- Het ophalen van innovatievraagstukken en het creëren van innovatieclusters oftewel ecosystemen (inclusief kennis- en onderwijsinstellingen) rondom die vraagstukken.
- Uitbouwen van (toegang tot) techfaciliteiten: De marktvrage moet leiden tot aanvullende Techfaciliteiten, die gebruikt kunnen worden als hybride leeromgeving, voor starters en andere geïnteresseerde bedrijven.
- Een communicatieplan wordt opgezet en uitgevoerd. Dit bevat o.a. een campagne om FTB aan een breder publiek te presenteren. De communicatiecampagne werkt ondersteunend bij het ophalen van innovatievraagstukken bij het bedrijfsleven.
- Parkontwikkeling en uitbouwen van (toegang tot) generieke faciliteiten: Het park/de campus moet als een (inter)nationale magneet gaan fungeren voor startende ondernemers en voor nieuwe (startup)vestigingen en scale-ups van andere bedrijven in de foodsector. Het moet een plek worden voor kennisvalorisatie en open innovatie. Volgens dat concept kunnen partijen sneller innovaties realiseren, kwaliteit van onderzoek verhogen en kosten delen door de vaak kostbare faciliteiten gezamenlijk te gebruiken. Het aantrekken van bedrijven met hoog innovatiepotentieel (startups, spin-offs, scale-ups, MKB en grote organisaties) is een activiteit voor zowel FTB als Gemeente Helmond.

Automotive Campus

Gezamenlijk met mede campuseigenaren Provincie Noord-Brabant en Bouwbedrijf Van de Ven wordt in 2024 uitgewerkt hoe partijen samen vormgeven aan de campus. We werken de constructie van de bv en mogelijke werkmaatschappijen uit en maken afspraken over de governance van de

samenwerking. De inbreng van eigendommen en de zeggenschap van de verschillende aandeelhouders worden daarvoor uitgewerkt. Inzet is om eind 2024 de nieuwe structuur gereed te hebben.

Daarnaast zetten we inhoudelijk in op het verder ontwikkelen van het innovatie-ecosysteem op de Automotive Campus, o.a. middels het onderzoeken van een Smart Mobility Innovatie Centrum en deelname aan gezamenlijke innovatieprojecten op regionaal, nationaal en Europees niveau.

Stedelijke werkmilieus

Met stedelijke werkmilieus creëren we plekken waar functies worden gemengd, mensen elkaar ontmoeten en waar ondernemers en creatievelingen de kans geboden wordt om zich te vestigen. In de nieuwe ontwikkelingen in het centrum en het Stationskwartier wordt hiervoor ruimte gecreëerd. Het gaat om het faciliteren van nieuwe en bestaande ondernemingen, via bijvoorbeeld Helmond Start, om zo een ecosysteem op te bouwen. Daarbij worden ook hybride leerlijnen geïntegreerd.

Slimme Maakindustrie

Bij de Slimme Maakindustrie ondersteunen we de sector in de gewenste ontwikkeling. Dit in samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, Brainport Development en Innovatiehuis de Peel.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
340	Automotive Campus	600	600	600	600
340	Dekking reserve automotive	0	0	-100	-600
340	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	450	300	250	0
Totaal Beleidsintensivering Topsectoren / stedelijke werkmilieus		1.050	900	750	0

Automotive Campus

Wij hebben de overtuiging dat in een publiek-private samenwerking de toekomst van de Automotive campus het beste wordt geborgd. Hiervoor werken wij gezamenlijk met andere campusgrondeigenaren (Provincie en Bouwbedrijf Van de Ven) een model uit. Duidelijk is dat hiermee ook op de langere termijn een financiële opgave voor de ontwikkeling van de campus bij de gemeente ligt. Tot op heden bekostigen wij onze ambities voor de campus vanuit een hiervoor ingerichte reserve (Reserve High Tech Automotive Campus). Deze reserve zetten we in de jaren 2026 en 2027 in. Deze keuze houdt verband met de problematiek 'ravijnjaar' zoals eerder toegelicht in deze begroting.

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

De doorontwikkeling van Food Tech Brainport (FTB) is onderdeel van de economische visie van de gemeente Helmond en draagt bij aan de realisatie van verschillende doelstellingen in het Ambitieakkoord. Samen met de betrokken partners is een concept visie en concept uitvoeringsagenda tot stand gekomen die ook gezamenlijk verder wordt uitgewerkt. Ook is FTB onderdeel van de innovatiecoalitie van de provincie. Uitgangspunt is dat onze gemeente, samen met ondernemers, onderwijs en overige partners, meerjarig commitment geeft aan de realisatie van de doorontwikkeling. Voor deze doorontwikkeling zijn in de jaren 2024-2026 middelen benodigd. FTB zal uiteindelijk in 2027 grotendeels financieel zelfredzaam zijn, hoewel er mogelijk wel sprake zal zijn van een stukje

onrendabele top voor de meer maatschappelijk georiënteerd opgaven. Een voorstel over de doorontwikkeling van FTB wordt overigens nog separaat aan de raad voorgelegd.

Specificatie per hoofdproduct thema Topsectoren / stedelijke werkmilieus

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2024	2024	2024
		Lasten	Baten	Saldo
340	Economische en industriële zaken	1.115	50	-1.065
Totaal	Topsectoren / stedelijke werkmilieus	1.115	50	-1.065

4.3.2 Onderwijs / arbeidsmarkt

Beoogd maatschappelijk effect:

Een inclusieve, flexibele en duurzame arbeidsmarkt is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van brede welvaart voor alle inwoners. Dat betekent een arbeidsmarkt met zo min mogelijk mismatches waarin iedereen kan meedoen. Met voldoende en passend talent voor onze economische ambities en maatschappelijke transitie, ten behoeve van een inclusieve, leefbare en gezonde stad.

Doelstellingen

- Iedere inwoner heeft een duurzame, passende plek op de arbeidsmarkt waarbij de jeugdwerkloosheid jaarlijks afneemt en lager is dan het Nederlands gemiddelde, het onbenut arbeidspotentieel daalt en het aantal bedrijven dat mensen met een beperking in dienst heeft groeit.
- Het onderwijsaanbod en arbeidsmarktvraag sluiten (beter) op elkaar aan; praktijkgericht en gericht op ontwikkeling en ontplooiing van skills. Samenwerkingsvormen met en tussen het onderwijs (voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs), werkgevers en samenleving (o.a. hybride leeromgevingen, campussen, broedplaatsen) zijn ontwikkeld en/of uitgebreid.
- Iedereen die woont en/of werkt in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel ontwikkelt zich gedurende de loopbaan continu door.
- Op regionaal niveau hebben we voldoende en passend talent met de juiste skills om de maatschappelijke opgaven, transitie en economische ontwikkeling waar te kunnen maken.
- Alle bedrijven hebben inzicht in hun (strategische) HR-vraagstukken en zijn actief bezig met het behouden en ontwikkelen van talent.
- Alle werkenden, werkzoekenden en werkgevers hebben toegang tot een laagdrempelige en ontschotter dienstverlening waarin de klant centraal staat.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeringsprogramma regionaal arbeidsmarktplan (2024)

Het regionaal arbeidsmarktplan Helmond-De Peel (2023-2027) wordt vertaald naar een jaarlijks uitvoeringsprogramma. De voortgang wordt gemonitord op basis van sturingsinformatie uit het dashboard van de arbeidsmarktregio. In 2024 ligt de focus met name op onderstaande activiteiten. Alle dienstverlening, activiteiten en projecten vinden plaats vanuit de triple helix samenwerking in de arbeidsmarktregio (kerngroep arbeidsmarktregio Helmond-De Peel) met de gemeente Helmond als centrumgemeente.

Een (ontschotter) en integrale dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers

Het Regionaal Werkcentrum (RWC) biedt een gezamenlijke toegang voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers met een arbeidsgerelateerde ondersteuningsvraag. Bestaande dienstverlening vanuit huidige loketten (het Werkgeversservicepunt, BOOST, het Leerwerkloket en het Regionaal Mobiliteitsteam) onder andere gericht op "leven lang ontwikkelen" krijgt hierbinnen een plek. Vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen en vanuit onze regionale ambitie opent arbeidsmarktregio Helmond-De Peel begin 2024 een basis voor een RWC. In de loop van 2024 ontwikkelen we het RWC door op basis van de eerste ervaringen/ inzichten en de landelijke ontwikkelingen.

Sluitende aanpak Jeugd en Werk

In 2024 ligt er in arbeidsmarktregio Helmond-De Peel een sluitende aanpak Jeugd en Werk. Deze aanpak richt zich op alle jongeren die de overstap van school naar werk of van school naar een vervolgopleiding niet zelfstandig kunnen maken. Hiermee willen we jeugdwerkloosheid bestrijden en gelijke kansen bevorderen. Verder bekostigen we in 2024 -via onder meer ESF-middelen- projecten waarmee kwetsbare groepen jongeren op de arbeidsmarkt worden begeleid.

Human capital agenda voor klimaattransities

Het tekort aan passend talent is een grote uitdaging bij het realiseren van ambities rondom klimaatadaptatie, het circulair maken van de economie en de energietransitie. We komen in 2024 daarom tot een meerjarige en sectoroverstijgende arbeidsmarktstrategie via een Human Capital Agenda (HCA). Hierbij is onder meer aandacht voor “een leven lang ontwikkelen”. Deze Human Capital Agenda stellen we samen met onze partners op Brainportniveau op. Specifieke opgaven van arbeidsmarktregio Helmond-De Peel nemen we hierin mee. Dit traject is bovendien ingebed binnen de Eindhovense en Helmondse klimaatmissie.

Informatie Punt Arbeidsmarktregio Helmond-de Peel

Voor een betere bescherming, informatievoorziening en dienstverlening aan arbeidsmigranten en hun werkgevers ontwikkelt Arbeidsmarktregio Helmond-de Peel een informatiepunt. Begin 2024 is hiervoor een basisvoorziening operationeel waarbij ondersteuning en begeleiding wordt geboden aan de doelgroep. In de loop van 2024 ontwikkelen we de voorziening door, waarbij onder andere de samenwerking wordt aangegaan met het Regionaal Werkcentrum.

Strategische Agenda Brainport (onderdeel Talent)

Samen met de triple helix partners in de Brainport Agenda en het Rijk geven we uitvoering aan het onderdeel Talent van de Strategische Agenda Brainport. Dit onderdeel is gericht op de arbeidsmarkttopgave van de Brainportregio rondom Tech en IT en de vertaling daarvan naar benodigde maatregelen om de brede welvaart van de Brainportregio mogelijk te maken.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
615	Onderwijs & Arbeidsmarkt	260	260	260	260
615	Dekking onderwijs & Arbeidsmarkt	-260	-260	-260	-260
615	Centrumrol Social Return (SROI)	345	345	345	345
615	Dekking Regio Social Return (SROI)	-220	-220	-220	-220
Totaal Beleidsintensivering Onderwijs / arbeidsmarkt		125	125	125	125

Onderwijs & Arbeidsmarkt

Leidend voor de activiteiten van het programma onderwijs & arbeidsmarkt vanaf 2023 is het regionaal arbeidsmarktplan 2023-2027. Met dit plan wordt, op regionaal niveau (arbeidsmarktregio Helmond-De Peel) uitvoering gegeven aan de ambities uit het ambitieakkoord.

Centrumrol Social Return (SROI)

Gemeenten kunnen door middel van de inzet van Social Return on Investment (SROI) banen (kansen) creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeenten van de Arbeidsregio

Helmond-de Peel gaan samenwerken op dit gebied, zodat elke inwoner de kans wordt geboden om betrokken te zijn bij gemeentelijke opdrachten. Hiermee werken gemeenten aan een inclusieve samenleving en stimuleren zij het sociaal ondernemerschap.

Specificatie per hoofdproduct thema Onderwijs / arbeidsmarkt

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
615 Onderwijs & Arbeidsmarkt	1.379	780	-599
615 Stadsleerbedrijf	1.036	0	-1.036
Totaal Onderwijs / arbeidsmarkt	2.415	780	-1.635

4.3.3 Bedrijventerreinen / circulaire economie

Beoogd maatschappelijk effect: Relatie leggen met Ambitieakkoord en Ambitie 2040.

(Nieuwe) werklocaties dragen aantoonbaar bij aan de werkgelegenheid in de stad en aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Het gewenst stedelijk werkmilieu verhoogt de verblijfswaarde, het aantal arbeidsplaatsen in en de dynamiek van het centrum.

Doelstellingen

- Nieuwe economische activiteiten passen binnen een duurzaam kader en dragen bij aan circulariteit.
- Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en efficiënter gebruik van de bestaande ruimte op bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door verdichting.
- De ontwikkeling van nieuwe werklocaties, inclusief broedplaatsen en de ontwikkeling van een regionaal bedrijventerrein.

Wat gaan we ervoor doen?

Schaalsprong

Voor de schaa sprong wordt ingezet op stedelijke bedrijvigheid, en hebben we ook aandacht voor bedrijven die als gevolg van woningbouw zullen moeten verhuizen.

Ontwikkeling Vareschut-Noord en regionaal bedrijventerrein

Voor Vareschut-Noord worden in 2024 de benodigde onderzoeken afgerond. Voor het regionaal bedrijventerrein zijn we in de afrondende fase van een locatiekeuze voor de ontwikkeling van regionaal bedrijventerrein.

Visie 'bedrijventerreinen Helmond'

We werken aan een visie 'bedrijventerreinen Helmond' waarmee bedrijventerreinen toekomstbestendig worden gehouden of worden gemaakt door herstructurering. Onderdeel van de visie is ook het toewijzingsbeleid, in samenwerking met het bedrijfsleven. In samenwerking met Stichting Bedrijventerreinen Helmond werken we ook gezamenlijk aan acties op de korte termijn. In samenwerking met onze stakeholders in de stad, zoals Stichting Bedrijventerreinen Helmond en Smart Synergy Helmond, werken we aan een meer duurzame en meer circulaire economie. Dat uit zich in projecten als de waterrotonde, de warmterotondes en de grondstoffenrotonde. Voor die laatste wordt onderzocht of ook het centrum hierop aan kan haken.

Kansen en oplossingen netcongestie

We zoeken naar kansen en oplossingen voor de netcongestie die een rem zet op de doorontwikkeling en verduurzaming van onze werklocaties. Dit doen we lokaal met partijen die willen werken aan een smart energy hub, zoals de Automotive Campus, maar ook regionaal in samenwerking met Brainport, de MRE en de buurgemeenten. Uiteraard blijven we in contact met TenneT en Enexis.

Versterken Centrum

We versterken ons centrum, de winkelcentra en het klein MKB. Dit onder andere door gericht accountmanagement en de uitvoering van het nieuwe detailhandelsbeleid. De nieuwe horecavisie, die binnenkort ter besluitvorming naar de gemeenteraad gaat, moet hier ook aan bijdragen. De ontwikkeling van het centrum is ook onderdeel van de schaa sprong. Startende ondernemers ondersteunen we met Helmond Start.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
340	Actieplan bedrijventerreinen	350	350	350	350
340	Uitvoeringsbudget Economische Visie	75	75	75	75
Totaal Beleidsintensivering Bedrijventerreinen / circulaire economie		425	425	425	425

Actieplan bedrijventerreinen:

In samenhang met partners zoals de Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH) werken we aan stapsgewijze verbeteringen van de Helmondse bedrijventerreinen. Doel is een impuls aan de bestaande bedrijventerreinen om deze beter te benutten, vitaler, duurzamer en toekomstbestendiger te maken. Dit wordt gedaan door projecten of programma's op het terrein van *Schoon, heel en veilig*, *Huisvesting*, *Werkgelegenheid* en *Energiebewust & duurzaam*. Om deze gezamenlijke ambities met het bedrijfsleven te bereiken, kiezen we ervoor om meer geld dan de afgelopen jaren uit te trekken voor de uitvoering van het actieplan bedrijventerreinen. De afgelopen jaren was dit bedrag €250.000. In 2023 is het actieplan geactualiseerd. Daarvoor is jaarlijks een bijdrage van € 350.000 vanuit de gemeentelijke begroting nodig. De cofinanciering komt vanuit de ondernemers zelf en wordt gefinancierd uit het Ondernemersfonds.

Uitvoeringsbudget Economische Visie

In samenspraak met de ondernemers in de stad is in 2022 de Economische Visie 2030 vastgesteld. In de visie zijn vier strategische thema's (de lerende en innoverende stad, de verbindende stad, de ondernemende stad en de inclusieve en voorzienende stad) opgenomen. Als horizontale thema's lopen daar *duurzaamheid* en *schaalsprong* doorheen. Onderdeel van deze economische visie is een uitvoeringsprogramma. Om uitvoering te kunnen geven aan dit programma is een uitvoeringsbudget nodig van waaruit deelprojecten opgepakt kunnen worden. Daaronder valt o.a. het opstellen van een visie bedrijventerreinen en de economische component van de schaalessprong (hoe komen we aan 15.000 extra arbeidsplaatsen).

Specificatie per hoofdproduct thema Bedrijventerrein / circulaire economie*

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
340 Economische en industriële zaken	3.950	25	-3.925
360 Markten	173	266	94
Totaal Bedrijventerreinen / circulaire economie	4.123	291	-3.831

4.3.4 Cultuur en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect: Relatie leggen met Ambitieakkoord en Ambitie 2040.

In Helmond wordt hard gewerkt aan een toekomstbestendige stad. Een stad waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Voor een aantrekkelijke stad zijn culturele en recreatieve activiteiten en voorzieningen van grote betekenis. Deze geven karakter aan de stad, zorgen voor levendigheid en zijn belangrijk voor ontspanning, ontmoeting en ontplooiing. Daarnaast dragen cultuur en recreatie bij aan de sociale samenhang in de stad en versterken ze het vestigingsklimaat en de aantrekkingskracht van de stad en de regio.

Doelstellingen

- Onze culturele en recreatieve voorzieningen en activiteiten groeien mee met de schaa sprong die we gaan maken.
- Hiervoor moet het ambitieniveau voor cultuur en recreatie in de gehele linie omhoog zodat we meer aansluiting vinden bij de andere grote steden in Brabant.
- We willen meer ruimte voor culturele experimenten en werkruimten voor creatieve makers, waarmee we innovatie stimuleren.
- Ook vinden we het van belang om het lokale evenementenaanbod verder te professionaliseren en versterken,
- Cultuur en recreatie moet toegankelijk zijn voor iedereen, er mogen geen drempels zijn voor deelname.

Wat gaan we ervoor doen?

Regioprofiel 'BrabantStad maakt het 2021-2024'

Samen met de partners in BrabantStad werken we op basis van het regioprofiel 'BrabantStad maakt het 2021-2024' aan de versterking van kunst en cultuur in Brabant. BrabantStad toont zich een belangrijke partner in het krijgen van een beter beeld van culturele, sociale en economische functies die kunst en cultuur vervullen zoals de bijdragen op de leefbaarheid, sociale cohesie, werkgelegenheid en aantrekkelijkheid voor inwoners, nieuw of oud.

Kennisopbouw en -deling voor culturele instellingen

Het komende jaar wordt ingezet op kennisopbouw en -deling voor culturele instellingen op basis van de werving, uitvoering en analyse van publieksdata en de toepassing van publieksanalyses. Daarnaast wordt de vierde editie van de onderzoeksmonitor *Waarde van cultuur - de staat van de culturele sector in Noord-Brabant* gepubliceerd.

Cultuurvisie 2040

Onze culturele voorzieningen en activiteiten moeten kunnen meegroeien met de schaa sprong die we gaan maken. Daarom stellen we samen met de stad de Cultuurvisie 2040 op, inclusief een meerjarig uitvoeringsprogramma.

Uitvoeren Erfgoedvisie

In 2024 gaan we aan de slag met de doelen en acties uit de Erfgoedvisie. Zoals het uitbreiden van het bestaande beschermingsinstrumentarium met de lichtere beleidsinstrumenten karakteristiek pand en beschermd stadsgezicht, opstellen van beleid voor duurzaamheidsmaatregelen zoals zonnepanelen op monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden en het digitaal toegankelijk maken van informatie over het erfgoed in de stad, voor bewoners en bezoekers.

Cacaofabriek en Speelhuis

Medio 2023 is besloten tot de separate verzelfstandiging van het Speelhuis, concernvorming met de Cacaofabriek is vooralsnog niet aan de orde. De komende periode wordt een sociaal plan afgesloten voor de gemeentemedewerkers, komen er afspraken voor de horeca in Het Speelhuis en worden alle overige afspraken gemaakt met een verzelfstandigd Speelhuis (te denken valt aan een huurovereenkomst, afspraken over onderhoud (MJOP) en subsidieverplichtingen voor 2024 en verder.

Annatheater

Het onderzoek naar het toekomstperspectief van het Annatheater bevindt zich in een afrondende fase. We willen in de loop van oktober een standpunt innemen over de gepresenteerde scenario's.

HomeComputerMuseum

In het laatste kwartaal van 2023 start een onderzoek naar de vitaliteit en de positionering van het HomeComputerMuseum. In 2024 kan op basis van dit onderzoek een standpunt worden ingenomen over de uitkomsten van het onderzoek, waarna de besluitvorming kan plaatsvinden over de positie van het HCM in het culturele landschap van de gemeente. Dan wordt een besluit genomen over de opheffing van de subsidie.

Uitvoerend beleidskader voor evenementen

Nadat we in 2023 een nieuw strategisch beleidskader evenementen vaststellen, gaan we in 2024 aan de slag met het opstellen en vaststellen van een uitvoerend beleidskader voor evenementen. Het strategisch beleidskader beschrijft de visie, ambitie en doelstellingen van de gemeente op het gebied van evenementen. Het uitvoerend beleidskader beschrijft op welke manier we hier als gemeente invulling aan willen geven en wat hiervoor nodig is.

Urban

Om de urban scene te versterken wordt het werk van de externe kwartiermaker voortgezet. We werken aan een pumptrack bij de Kasteeltraverse en kijken ook naar andere mogelijkheden in de stad. Als zich kansen voordoen voor een indoorlocatie, onderzoeken we die.

Kunsthall

Het is onze ambitie om de Kunsthall verder te openen en te verbinden met haar omgeving. Zo kunnen méér mensen en meer verschillende doelgroepen makkelijker gebruik maken van deze culturele voorziening. In de eerste helft van 2024 wordt een keuze gemaakt, op basis van voorlopig ontwerp, businessplan en beschikbare middelen, of het doorontwikkelen van de Kunsthall haalbaar is. Groot onderhoud en verduurzaming van het pand hebben prioriteit.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
502	Cultuurparticipatie / CultuurContact	70	70	70	70
525	Verhogen evenementenbudget	150	150	150	150
530	Digitaliseren cultuurhistorische Helmondse archieven	60	0	0	0
542	Bekostiging Dit is Helmond	85	85	85	85
542	Broedplaatsen / POST#5700	110	110	110	110
542	Home Computer Museum	75	75	75	75
542	Uitbreiding Cultuur	111	111	111	111
Totaal Beleidsintensivering Cultuur en Recreatie		661	601	601	601

Cultuurparticipatie/CultuurContact

Voor de periode 2019 – 2022 was er een cultuurverbinder aangesteld en ondergebracht bij de organisatie CultuurContact, met de focus op ouderen. In 2023 is uitbreiding gerealiseerd, met als speciaal aandachtsgebied 'jongeren'. De impuls is voor 2023 eenmalig vastgesteld. Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023 heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld voor het vervolg van deze cultuurverbinders. Echter vooralsnog was dit niet structureel. Wij stellen voor om dit nu wel structureel te maken, om duurzaam de brug te slaan tussen het sociaal en culturele domein.

Verhogen evenementenbudget

Inmiddels is duidelijk dat we niet alleen te maken hebben met inflatie, maar met een veelvoud aan problematieken, die maken dat de kosten voor evenementen sterk stijgen, terwijl het tegelijkertijd moeilijker wordt om eigen inkomsten te genereren. Daarbij worden de eisen ten aanzien van veiligheid, duurzaamheid, en inclusie steeds hoger. Er is substantieel extra geld nodig om organisatoren te kunnen ondersteunen bij het organiseren van een evenement. Dit is van groot belang met het oog op het behoud van een aantrekkelijk evenementenaanbod dat veilig in Helmond georganiseerd kan worden.

Digitaliseren cultuurhistorische Helmondse archieven

Op 8 december 2022 is het project 'Digitaliseren fotocollectie Jozef van den Broek' opgeleverd. Door gezamenlijke inspanningen van het historisch veld in Helmond, Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) en gemeente is deze collectie -in bewaring bij het RHCE- digitaal toegankelijk gemaakt. Daarbij heeft de raad uitgesproken veel waarde toe te kennen aan het digitaal toegankelijk maken van archiefschatten van Helmond. Op verzoek van de gemeente Helmond heeft RHCE een drietal vervolprojecten op Jozef van den Broek benoemd. Deze projecten zijn extra op de jaarlijkse bijdragen van de gemeente Helmond aan het RHCE. Het gaat in alle gevallen om archiefcollecties uit de geschiedenis van Helmond met cultuurhistorische waarden. Een incidentele bijdrage van € 60.000 stelt het RHCE in staat om één van de drie projecten i.s.m. vrijwilligers uit het historisch veld in Helmond uit te voeren.

Bekostiging Dit is Helmond

De raad heeft ingestemd met het Toekomstplan Dit is Helmond 2022 – 2027. Daarbij werd besloten om voor 2023 in totaal € 165.000 aan subsidie te verlenen aan de lokale publieke omroep DitisHelmond. In de begroting 2023 was voor de periode 2024 en verder een structurele bijdrage

voorzien van € 80.000. Omwille van continuïteit stellen wij nu voor om in de programmabegroting een structurele bijdrage toe te voegen van € 85.000 om structureel een totaal van € 165.000 subsidie te kunnen verlenen aan DitisHelmond.

Broedplaatsen / POST#5700

Met de komst van stichting POST#5700 is er een nieuwe broedplaats ontstaan in het hart van de stad. De stichting heeft zich voorlopig gevestigd in het voormalig postsorteercentrum aan de Watermolenwal en richt zich op jonge makers en talentontwikkeling bij de jonge generatie. De stichting heeft inmiddels onder andere muzikanten, kunstenaars en theatermakers aan zich weten te binden en er vinden tal van activiteiten plaats. Om dit mogelijk te maken is voor 2023 een beroep gedaan op incidentele middelen vanuit het Ministerie van OCW. Deze middelen zijn echter incidenteel, terwijl het initiatief duurzame ondersteuning behoeft. Naast het stimuleren van Broedplaats POST#5700 willen we een impuls geven aan het ontstaan en kunnen doorontwikkelen van andere initiatieven, zoals het geven van een invulling aan de leegstaande brugwachtershuisjes van Helmond. Ook een initiatief als VOLOP, waarbij leegstaande panden in het winkelcentrum een tijdelijke culturele of maatschappelijke invulling krijgen, sluit hierbij aan.

Home Computer Museum

Op 10 november 2022 heeft uw raad tijdens de behandeling van de Programmabegroting een motie aangenomen. Hierin is gevraagd om in overleg te gaan met directie van het museum om te bezien welke bedragen nodig zijn om de ergste nood te lenigen. Daarnaast is gevraagd om te onderzoeken of het museum op termijn onderdeel kan uitmaken van onze culturele basisinstellingen. Deze onderzoeksopdracht is uitgezet. Vooralsnog wordt uitgegaan van een structurele ophoging van € 75.000.

Uitbreiding Cultuur

De stad en haar cultuurvoorzieningen en activiteiten zijn groeiende. Met de huidige bezetting is het niet mogelijk om alle bestaande werkzaamheden tijdig en adequaat op te pakken. Gelet op de toekomstige ontwikkelingen vragen wij uw raad om de formatie uit te breiden.

Investeringen

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
525	Projecten cultuur	750	0	750
525	Projecten cultuur: evenemententerrein Berkendonk	150	0	150
Totaal Cultuur en recreatie		900	0	900

Projecten cultuur

De projecten die onder cultuur vallen zijn onder andere de Kunsthal en uitgaven op het gebied van urban activiteiten.

Projecten cultuur en recreatie: evenemententerrein Berkendonk

We willen uitvoering geven aan de ontwikkeling van een evenemententerrein in recreatiegebied Berkendonk, dat qua omvang en schaal past bij Helmond. In 2023 hebben we hiervoor een ruimtelijke visie opgesteld. Onderdeel hiervan was het doorlopen van een breed participatietraject, waarbij betrokken partijen, ondernemers en direct omwonenden hebben meegedacht over nadere invulling van de zuidkant van Berkendonk en specifiek hierin het evenemententerrein. In 2024 willen we nader

uitvoering geven aan de ruimtelijke visie. Hierbij werken we de kansen voor verbetering van de huidige recreatieve voorzieningen uit, maar hebben we ook aandacht voor het verbeteren van de parkeer- en nutsvoorzieningen, het opwekken van zonne-energie en voor de landschappelijke versterking.

Specificatie per hoofdproduct thema Cultuur en Recreatie

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
502 Stichting kunstkwartier	1.981		-1.981
505 Beeldende kunst en vormgeving	83		-83
510 Museum	2.546	530	-2.016
515 Speelhuis	3.044	1.167	-1.877
520 Bibliotheek Helmond-Peel	2.779	888	-1.891
522 Amateur.kunstbeoefening	349		-349
525 Evenementen festiviteiten	1.015	299	-716
530 Monumentenzorg en archeologie	558	25	-533
540 Toeristische aangelegenheden	676	102	-574
542 Overige culturele aangelegenheden	3.256	632	-2.624
572 Recreatiegebieden	235	6	-229
Totaal Cultuur en Recreatie	16.522	3.649	-12.873

4.3.5 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel is een totaal van de thema's opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x €1000/ - = negatief)

Begroting				
	2024	2025	2026	2027
Lasten	24.174	23.936	23.998	23.628
Baten	4.455	4.455	4.455	4.455
Saldo	-19.719	-19.481	-19.543	-19.173
<i>Verrekening met reserves</i>				
Storting				
Onttrekking	315	269	589	1.089
Saldo	-19.404	-19.212	-18.954	-18.084

4.4 Programma 4: Bestuur en organisatie

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar een toekomstbestendige organisatie te zijn met een duidelijke identiteit, die wendbaar is en qua inrichting, kwaliteit en omvang meebeweegt met de grote opgaven waar we voor staan en bij de schaa sprong die we als stad maken.

Doel is om als overheid 'naast de mensen, ondernemers en vele organisaties te gaan staan', door als gemeente 'mee te denken, ons open te stellen en transparant te communiceren en daarnaast ook vertrouwen te geven en ruimte te bieden, te denken in mogelijkheden en kansen.' Dat vraagt om een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid die niet gaat zitten afwachten, maar durft te experimenteren en het voortouw neemt. We willen een overheid zijn die benaderbaar is, luistert en doet wat nodig is. We handelen open, maatschappelijk verantwoord en verbindend richting de inwoners, organisaties en ondernemers in de stad, en vragen dat ook van onze partners.

Mondiale en regionale ontwikkelingen kunnen van grote invloed zijn op wat we in Helmond aan het doen zijn. Provinciaal, nationaal en Europees beleid evenzeer. Ontwikkelingen en beleid 'van buiten' bieden ook kansen in de aanpak van onze opgaven. Deze kansen willen we benutten. Met de regiogemeenten, maar ook met steden met vergelijkbare opgaven trekken we daarom op om onze belangen in provincie, het rijk en in Europa voortdurend onder de aandacht te brengen en beleid in ons voordeel te beïnvloeden. Wij zijn ons bewust van onze positie in de regio en benutten die positie. Met Eindhoven zijn wij duostad van de Brainportregio en tegelijkertijd zijn we de centrumstad van de Peel. We investeren in regionale samenwerking waarbij de inhoud van de opgaven leidend is. Samenwerking is geen doel, maar middel om de ambities in programma's 1, 2 en 3 mee te kunnen realiseren.

4.4.1 Andere Overheid

Beoogd maatschappelijk effect:

De gemeente Helmond is voor haar inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties een betrouwbare en dienstbare overheid die meedenkt, zich openstelt, transparant communiceert en dicht bij de leefwereld van de inwoner staat. We willen een Andere Overheid zijn, waarbij meer nadruk wordt gelegd op samenwerking, participatie en innovatie. Het concept van de Andere Overheid is gericht op het moderniseren en verbetering van de samenwerking en interactie van de overheid met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Doelstellingen

- De gemeente Helmond is benaderbaar, luistert en doet wat nodig is.
- De gemeente Helmond levert maatwerk waar dat nodig en mogelijk is, zonder willekeur. De vraag van de inwoner staat centraal.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties ervaren dat de gemeente dicht bij hun leefwereld staat.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties weten waar de gemeente Helmond als overheid voor staat

Wat gaan we ervoor doen?

Leren van de aanpak in het sociaal domein bij het verder ontwikkelen van een integrale aanpak

In het sociaal domein zijn we al enige tijd aan de slag met die andere overheid, die we verbinden aan de Helmond-Aanpak. De Helmond-Aanpak staat voor een andere manier van samenwerken met partners rondom casuïstiek en vragen van inwoners (en start in Helmond-West). Samen met 21 andere organisaties op het terrein van wonen-inkomen-welzijn-zorg committeren we ons aan een werkwijze waarbij de (vraag van de) inwoner centraal staat. Beroepskrachten benaderen inwoners vanuit eenzelfde grondhouding met als basisvragen: wat wil je (perspectief)? Wat kun je? Wat heb je nodig? Ook leren we bij de Helmond-Aanpak gezamenlijk van de praktijk.

Deze inzichten en lessen gebruiken we om werkende-weg onze eigen dienstverlening en beleid te verbeteren. Zo maken we in 2024 een start met het herzien van onze communicatie-uitingen (brieven, mails, folders, website). Begrijpelijk, empathisch en cultuursensitief communiceren is het doel. Ook gaan onze medewerkers meer gebiedsgericht werken - op locaties in de stad. Verder zetten we ervaringsdeskundigheid in, in de eigen uitvoering, te beginnen bij de uitvoering van minimaregelingen. Ook communiceren we 1 a 2x per jaar samen met onze partners over zorg en ondersteuning in het sociaal domein en sluiten we aan bij thema's die inwoners belangrijk vinden zoals geldzaken (in het recente verleden) en mentale gezondheid.

Als het gaat om andere overheid willen we het 'van buiten naar binnen gericht werken' versterken binnen de hele organisatie. Daarin betrekken we uiteraard de lessen uit de Helmond-aanpak en het sociaal domein. Een aantal ontwikkelingen zijn reeds in voorbereiding en krijgen in de loop van 2024 een verdere invulling. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een actief participatiebeleid, versterking van wijkgericht werken, verbeteren van de dienstverlening bij burgerzaken en klantcontact (in de fysieke- en digitale omgeving), een versneld proces omtrent vergunningen (omgevingswet) en een nog sterkere inzet op heldere taal.

In 2024 stellen we hiervoor een verdere integrale aanpak op, waardoor inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties steeds beter en vaker ervaren dat de gemeente dicht bij hun leefwereld staat.

4.4.2 Strategische positionering/lobby (incl. regionale samenwerking en citymarketing)

Beoogd maatschappelijk effect:

We 'zetten Helmond op de kaart' met regionale samenwerking, lobby en citymarketing. Regionale samenwerking, lobby en citymarketing zijn middelen om de ambities van de gemeente Helmond te kunnen realiseren.

Doelstellingen

- De belangen van Helmond zijn mede door onze public affairs, lobby en citymarketing bekend bij provinciale, nationale en Europese beleidsmakers en beslissers.
- We benutten en versterken de strategische positie van Helmond landelijk en in de regio als middel om de ambities te kunnen realiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

Samenwerking in nationaal en regionaal verband

VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) en VBG (Vereniging Brabantse Gemeenten)

In 2023 is de Verenigingsstrategie "VNG 2030: Stap naar voren" vastgesteld. VNG zet in op meer samen optrekken, versterken van de onderlinge banden en een scherpere focus. VNG zoekt naar manieren om de stem van gemeenten nog beter te laten doorklinken. Centraal in de lobby richting het rijk staan de uitvoerbaarheid van wetten en de toereikendheid van de middelen die gemeenten voor de uitvoering van taken van het rijk ontvangen. De VBG wil de kwaliteit van het voorbereidings- en besluitvormingsproces in provinciale aangelegenheden bevorderen. Zij doet dit door te overleggen met de provincie, door deel te nemen aan adviescommissies en door signalen van gemeenten over te brengen.

G40 netwerk

In de G40 (netwerk van ongeveer 40 (middel)grote steden) is de koers ingezet om extra inzet te plegen op lobby en de communicatiestrategie. Dit krijgt in 2024 verder vorm op basis van een aanbesteding voor ondersteuning op deze thema's. De focus ligt hierbij op een heldere, communicatief sterke boodschap van de G40 en een meer stevige positionering van de G40 in het huidige landelijke krachtenveld.

BrabantStad

Helmond neemt deel aan de public affairs en lobbyactiviteiten van BrabantStad zoals de jaarlijkse ontmoeting met beleidsmakers uit Den Haag en Brussel (niveau secretaris- en directeur-generaal) en de Brabantborrel (tijdens Prinsjesdag). Met deelname aan de jaarlijkse vastgoedbeurs Provada brengen we ruimtelijke ontwikkelingen in Helmond landelijk onder de aandacht.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Onder het programma Regionale strategie en samenwerking wil de Metropoolregio Eindhoven een overkoepelend 'regionaal perspectief 2040' ontwikkelen dat op strategisch niveau inzicht geeft in de verwachtingen, consequenties en aandachtspunten met betrekking tot de vijf inhoudelijke samenwerkingsthema's die in de andere programma's in deze begroting aan de orde komen. Verder wordt ingezet op versnelling en realisatie van de regionale schaa sprong in balans met het draagvermogen regio. Daarvoor wordt een afwegingskader 'brede welvaart' ontwikkeld.

Stedelijk gebied Eindhoven (SGE)

Op basis van de Samenwerkingsagenda en het samenwerkingsconvenant met praktische uitvoeringsafspraken (vastgesteld respectievelijk geactualiseerd in 2023) werken we vanuit Helmond met de andere acht gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven samen aan een robuust leef- en vestigingsklimaat, met meer dan voorheen aandacht voor brede welvaart en duurzaamheid binnen de thema's wonen, economie, voorzieningen & evenementen en ruimte.

De Peel

De bestuurlijke samenwerking tussen de Peelgemeenten (met ook betrokkenheid van andere overheden zoals het Waterschap Aa en Maas) is nu nog sterk thematisch georganiseerd. Met het ontwikkelen en implementeren van een gezamenlijke Peelagenda (onder regie van de Programmamanager Peelsamenwerking die in september 2023 is aangesteld) wordt in 2024 ingezet op intensivering van de samenwerking en versterking van de uitvoeringskracht.

Samenwerking met Nederlandse New Towns

De Nederlandse New Town-alliantie (in eerste instantie vijf voormalige groeisteden) zijn sinds eind 2022 een officieel Leernetwerk met het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) gestart. Vanwege het groeistadverleden is Helmond in het voorjaar van 2023 informeel en in het najaar van 2023 formeel aangesloten bij deze (lobby) alliantie. De New Towns alliantie voert een lobby voor hernieuwde aandacht van het Kabinet en (financiële) steun voor de voormalige 'New Towns' met een Nationaal Programma, gericht op het keren van de neergaande trend en het bijdragen aan de bredere maatschappelijke uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, duurzaamheid en woningnood. In het najaar 2023 startte een nieuw New Town-onderzoek (met commitment van het Rijk) met als doel dat de resultaten daarvan de aandacht van het Kabinet trekken. Het onderzoek is in het voorjaar van 2024 gereed. Ook Helmond levert aan dit onderzoek een (financiële) bijdrage.

Wijziging gemeenschappelijke regelingen MRE, GGD, ODZOB, VRBZO

Door wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen de gemeenschappelijke regelingen te worden aangepast. Zoals voorgeschreven in de gewijzigde wet zijn in de 2e helft van 2023 concept voorstellen voor zienswijzen of reacties voorgelegd aan de 21 colleges en gemeenteraden in de regio. Definitieve voorstellen (eventueel aangepast op basis van de reacties) worden begin 2024 aangeboden aan de 21 colleges en gemeenteraden voor eensluidende besluitvorming zodat de wijziging per 1 juli 2024 in werking treedt.

Citymarketing

In de zomer van 2023 hebben we de raad geïnformeerd over het voornemen om aan de slag te gaan met het opstellen van een breed citymarketingbeleid. In het najaar van 2023 is de opdracht hiervoor uitgezet bij een extern bureau. De verwachting is dat in het voorjaar van 2024 de resultaten hiervan bekend zijn. Op basis van dit citymarketingbeleid kan worden bepaald welke partijen (zoals Visit Helmond, Centrummanagement en de gemeente zelf) welke rol moeten krijgen in de uitvoering en welke budgetten er nodig zijn.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
050	80 jaar vrijheid in 2024-2025	150	40	0	0
Totaal Beleidsintensivering Strategische positionering / lobby		150	40	0	0

80 jaar vrijheid in 2024-2025

In 2024-2025 herdenkt Nederland 80 jaar leven in vrijheid. Het is belangrijk dat we de verhalen en geschiedenis van Brabant, zoals die van de Tweede Wereldoorlog, kunnen blijven vertellen en doorgeven aan de volgende generaties. Met een aansprekend programma richting 80 jaar Vrijheid in 2024 en 2025 willen we dit doen.

Specificatie per hoofdproduct thema Strategische positionering / Lobby

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
020 Regionale aangelegenheden	1.960	0	-1.960
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	261	0	-261
Totaal Strategische positionering / lobby	2.221	0	-2.221

4.4.3 Participatiebeleid

Beoogd maatschappelijk effect:

Goede participatie zorgt voor beter en gedragen beleid en een meer soepele realisatie. We willen als gemeente groeien naar een professionele en eenduidige manier van omgaan met participatie.

Doelstellingen

- Meer lijn in de manier waarop we als organisatie de participatie aanpakken.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties betrekken bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van gemeentelijke beleid.
- Duidelijke richtlijnen voor particuliere initiatiefnemers over het betrekken en raadplegen van de omgeving bij de ontwikkeling van hun plannen.

Wat gaan we ervoor doen?**Kwartiermaken en implementeren van het participatiebeleid**

Bij het vaststellen van de begroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een nieuw beleidskader Participatie te maken, met een praktische handreiking voor participatietrajecten en ruimte voor ontwikkeling, ook in het kader van de Omgevingswet. In het beleidskader wordt aangegeven hoe de gemeente Helmond kijkt naar participatie en voorziet in een aanpak voor participatievraagstukken. Het beleidskader Participatie is in de afgelopen periode opgesteld. Hiervoor is input opgehaald bij bewoners, de gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie. Naar verwachting wordt het beleidskader participatie eind 2023 door de raad vastgesteld. Na vaststelling start de implementatie van het nieuwe participatiebeleid. In 2024 staat daarmee in het teken van implementatie en kwartiermaken.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
075	Participatiebeleid	80	80	80	80
Totaal Beleidsintensivering Participatiebeleid		80	80	80	80

Participatiebeleid

Het nieuwe participatiebeleid is beschreven in het ambitieakkoord.

Er is inmiddels een kwartiermaker Participatie gestart. Deze kwartiermaker geeft samen met de organisatie, middels de implementatie van het participatiebeleid, vorm aan de uitdaging om als gemeente te groeien naar een professionele 'Helmondse' aanpak van participatie, waardoor participatie met de inwoners naar een hoger niveau gebracht wordt.

Specificatie per hoofdproduct thema Participatiebeleid

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
075 Participatiebeleid	117	0	-117
Totaal Participatiebeleid	117	0	-117

4.4.4 Wijkgericht werken

Beoogd maatschappelijk effect:

Het vertrouwen in de gemeente bij inwoners vergroten en het verbeteren van dienstverlening door het wijkgericht werken sterker te maken, met dienstverlening en begeleiding die op de behoefte van de wijk is afgestemd. Ideeën en plannen van inwoners, ondernemers en organisaties om hun eigen wijk te verbeteren worden makkelijker en dichter bij deze partijen georganiseerd.

Doelstellingen

- Doorontwikkelen van het integrale opgave- en wijkgerichte werken, waarbij men oog heeft voor transparantie en lokale democratie met als doel draagvlak en participatie te creëren bij de bewoners en maatschappelijke partners.
- Een adequate, verbindende en op de wijk afgestemde dienstverlening/begeleiding. We kijken multidisciplinair en integraal naar de ontwikkeling van een wijk/gebied voor de (middel)lange termijn. We komen in verbinding met inwoners en (keten)organisaties tot een op-maat-gemaakte, geregisseerde en integrale aanpak voor wijken. We streven naar een versterking in de samenwerking met woningcorporaties, zorgpartijen, en veiligheidsorganisaties. Per wijk zal een andere mix (en intensiteit) in samenwerking(spartners) zijn, passend bij de opgaven in de wijk.
- We stimuleren meer kleinschalige burgerinitiatieven in onze (aandachts)wijken en realiseren die initiatieven.

Wat gaan we ervoor doen?

Implementatie wijkgericht werken als onderdeel van de organisatieontwikkeling

Context wijkgericht werken

In overeenstemming met de bestuursopdracht uit 2020 om verder inhoud te geven aan het integrale wijkgerichte werken zijn voor veel wijken wijkontwikkelingsplannen gemaakt. De inzet van die plannen is opgenomen in 4.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken). Verder wordt wijkgericht werken bij gezondheid (zie 4.1.5) en veiligheid (zie 4.2.3) al toegepast. Wijkontwikkeling (middellange en lange termijn en wijkontwikkelplannen) en wijkgericht werken als werkwijze (korte richting middellange termijn met een wijkagenda) zijn beiden onderdeel van wijkgericht werken, maar met een verschillende focus.

Wijkgericht werken is essentieel in de schaalessprong waar de gemeente Helmond voor staat. Zowel de opgaven in de wijken als de behoefte van inwoners om zich prettig te voelen en betrokken te zijn bij hun eigen leefomgeving vragen hierom. 'Doen wat nodig is' in de wijken is een speerpunt als het gaat om Andere Overheid: een overheid die meedenkt, zich open opstelt en transparant communiceert. Er is ook een nauwe relatie met het participatiebeleid.

Implementatie wijkgericht werken als onderdeel van de organisatieontwikkeling

Om de ambities rond wijkgericht werken te realiseren dienen bestuurlijk en ambtelijk duidelijke rollen en (sturings)lijnen belegd te zijn zowel richting inwoners, (keten)partners als de interne organisatie. Waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt op wat er al is. Wijkgericht werken als werkwijze is daarom een van de ontwikkellijnen binnen de organisatieontwikkeling (zie 4.4.6).

In 2023 vond besluitvorming over het externe advies voor wijkgericht werken plaats. In 2024 gaan we aan de slag om het besluit te implementeren. Eventuele gevolgen voor de begroting worden verwerkt in de bestuursrapportages in 2024.

Specificatie per hoofdproduct thema Wijkgericht werken

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
080 Wijkgericht werken	16	0	-16
Totaal Wijkgericht werken	16	0	-16

4.4.5 Dienstverlening

Beoogd maatschappelijk effect:

Vanuit het oogpunt van dienstverlening zorgen wij voor een zo prettig mogelijke stad voor alle Helmonders en haar bezoekers. Dienstverlening omvat onder andere het verstrekken van informatie, het aanbieden van online diensten, het vereenvoudigen van processen en het verbeteren van de communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Het doel is om de interactie tussen onze gemeente en de samenleving te verbeteren en het vertrouwen in onze gemeente te vergroten.

Doelstellingen

- Excellente dienstverlening zonder poespas, toegankelijk, bereikbaar en duidelijk en met een persoonlijke benadering.
- De kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit van de dienstverlening is afgestemd op de toenemende complexiteit van de dienstverleningsvraag.

Wat gaan we ervoor doen?

Om tegemoet te komen aan de verwachtingen van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven en de veranderende samenleving, is het wenselijk en noodzakelijk om een sterke digitale, inclusieve en innovatieve kwaliteitsimpuls te geven aan de producten en diensten, de processen, de organisatie en de medewerkers.

Visie op dienstverlening

De visie stelt dat de dienstverlening van Helmond toegankelijk, bereikbaar, betrouwbaar en duidelijk is. Vanuit de visie zetten we in op het denken in mogelijkheden en oplossingen, heldere communicatie en processen zonder overbodige administratieve stappen.

Het Huis voor de Stad gaat in 2024 open. Dit wordt het hart van de dienstverlening én het visitekaartje van de gemeente Helmond en is dé plek waar je geholpen wordt. Én als een inspirerende, bruisende en innovatieve plek waar je de trots van Helmond(ers) ziet en voelt. We gaan bezoekers in een open en transparante sfeer en op een warme en persoonlijke manier welkom heten. Er zijn geen burgerzaken- en receptiebalies meer. De klantgeleiding gaan we maximaal inrichten op het persoonlijke contact.

Om de verwachtingen van de bezoeker waar te maken (en wegwijs te maken), is het noodzakelijk dat deze met persoonlijke aandacht en begeleiding ontvangen wordt. Daarnaast wordt de integrale loketfunctie bij het ontvangst steeds belangrijker. Er vinden tussentijdse evaluaties plaats om de aangeboden dienstverlening te toetsen en daar waar noodzakelijk, aan te passen.

Programma Werk aan Uitvoering

De rijksoverheid ontwikkelt samen met uitvoeringsinstanties, gemeenten en provincies een aanpak om de dienstverlening van de overheid te verbeteren. Het programma Werk aan Uitvoering (landelijk programma, in samenwerking met de VNG) richt zich op het versterken van de uitvoeringspraktijk door het delen van kennis en ervaringen tussen overheden en het stimuleren van innovatieve oplossingen. De gemeente Helmond neemt deel aan de kennis,- en ervaringsplatformen en maakt een vertaalslag naar ons eigen dienstverleningsconcept.

Omnichannel Dienstverlening

We verlenen in Helmond langs verschillende kanalen (telefonie post, fysiek, digitaal etc) diensten aan onze inwoners. Kenmerkend is dat de inwoner niet altijd een naadloze klantreis kan worden aangeboden doordat de kanalen 'los' en gefragmenteerd naast elkaar bestaan. We zetten acties uit om Omnichannel Dienstverlening te implementeren conform de uitgangspunten van het landelijke programma Werk aan Uitvoering. Dit houdt een aanpak in waarin bovenstaande fragmentatie wordt tegengegaan en die gericht is op inclusieve interactie en een naadloze klantreis waarin de mens centraal staat.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
070	Verwerken ID/ Paspoorten	246	246	246	246
070	Dekking: leges	-156	-156	-156	-156
070	Evenementencoördinator	88	88	88	88
070	Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad	156	156	0	0
070	Beveiliging Huis voor de Stad	400	400	400	400
Totaal Beleidsintensivering Dienstverlening		734	734	578	578

Verwerken ID / Paspoorten

Vanaf 2024 zal er voor een periode van vijf jaren een hausse ontstaan in het aanvragen van nieuwe paspoorten en ID-kaarten. De hausse ontstaat vanwege het einde van de zogenaamde paspoortendip. Het aantal verlopen documenten zal in enkele jaren oplopen van 3.000 in 2023 naar 19.000 in 2027. Vanaf 2028 zal er weer een daling optreden in het aantal verlopen documenten (11.000). Om deze toeloop van nieuwe aanvragen binnen de gestelde servicenormen te kunnen afwikkelen is uitbreiding van de formatie met vooralsnog 2 fte nodig. Deze fluctuatie in aanvragen is veroorzaakt door de in 2014 ingevoerde verlenging van de geldigheidsduur van deze reisdocumenten van vijf naar tien jaar.

Wij hebben de ambitie om vanaf 2024 de dienstverlening verder te verbeteren. Wij willen dan de service aanbieden aan onze inwoners om de reisdocumenten gratis thuis te laten bezorgen. Onze inwoners hoeven dan voor een nieuw reisdocument slechts eenmaal naar het Huis voor de Stad te komen in plaats van nu tweemaal. Deze maatregel moet er ook toe bijdragen dat de bezoekersstromen in het Huis voor de Stad hanteerbaar blijven. Ervaringen elders leren dat circa 30% van de aanvragers gebruik maakt van de gratis service. De kosten hiervan worden geraamd op circa € 90.000 per jaar.

Evenementencoördinator

Helmond wil een evenementvriendelijke stad zijn. Daar hoort bij dat we evenementenorganisatoren zo goed mogelijk willen ondersteunen en begeleiden. Om dit te bereiken is een belangrijke rol toegedicht aan de functie van evenementencoördinator. Deze persoon ondersteunt en begeleidt de organisator vanaf het eerste contactmoment tot en met de evaluatie van het evenement. De praktijk van de afgelopen jaren is, dat de gemeente werkt met slechts één (part time) evenementencoördinator. Op de eerste plaats is dit te kwetsbaar (denk aan ziekte, vakantie). Op de tweede plaats is dit onvoldoende om alle organisatoren goed van dienst te kunnen zijn. De praktijk is dat we vooral met vrijwilligersorganisaties werken, die (soms veel) ondersteuning nodig hebben.

Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad

Bezoekers worden in een open en transparante sfeer en op een warme en persoonlijke manier welkom geheten. Om de verwachtingen van de bezoeker waar te maken (en wegwijs te maken), is het noodzakelijk dat deze met persoonlijke aandacht en begeleiding ontvangen wordt. De integrale loketfunctie bij het ontvangst is steeds belangrijker.

Beveiliging Huis voor de Stad

Met de verharding van de maatschappij in de afgelopen jaren zien wij een stijgende behoefte aan beveiliging in onze huidige locaties. Om hier adequaat op in te steken en niet alleen onze medewerkers, maar ook onze bezoekers een veilig huis te geven, is er meer inzet van beveiliging noodzakelijk tijdens de reguliere openingstijden en raads- en commissievergaderingen.

Specificatie per hoofdproduct thema Dienstverlening

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
060 Beheer Basisregistraties	182	0	-182
070 Stadswinkel	5.126	2.104	-3.022
Totaal Dienstverlening	5.308	2.104	-3.204

4.4.6 Digitale Stad

Beoogd maatschappelijk effect:

Helmond doet actief mee met het tijdig, inclusief en verantwoord inzetten van de toenemende kansen die digitalisering en innovatie bieden om daarmee onze rol als lokale overheid op een relevante en efficiënte wijze te kunnen blijven vervullen.

Binnen dit onderdeel van de programmabegroting wordt met name een programmagerichte focus beschreven van de slimme en innovatieve inzet van de mondiaal beschikbare kansen van digitalisering en het gebruik van data. Dit ten behoeve van het aanpakken van de maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan. Speciale aandacht is er daarbij voor het borgen van het uitgangspunt dat iedereen hiervan moet kunnen profiteren en/of aan mee kan (blijven) doen. Dat noemen we digitale inclusiviteit.

Het borgen van de impact van al deze ontwikkelingen op de organisatie en de bedrijfsvoering wordt o.a. beschreven in paragraaf 5.5.5.

Doelstellingen

- Iedereen dient toegang te kunnen hebben tot de digitale infrastructuur en de kansen die dit biedt. Tevens helpen zijn en blijven al onze burgers zich bewust van de risico's en kansen die de digitalisering met zich meebrengt en beschikken ze over de juiste vaardigheden om op een veilige manier hierop te kunnen inspelen en van te kunnen profiteren.
- Het afronden en borgen van een glasvezelnetwerk (capaciteit minimaal 1 Gigabit) dat betaalbaar en toegankelijk is voor iedereen in de stad en een aansluiting heeft op de Brabantring.
- Slimme (digitale) innovaties optimaal laten bijdragen aan het (sneller en beter) realiseren van de maatschappelijke opgaven die we in en voor de stad zien.

Wat gaan we ervoor doen?

Inclusiviteit en toegankelijk maken van digitale mogelijkheden

- We zetten in op de doorontwikkeling en het gebruik van het netwerk van Glasvezel Helmond. Dit met de focus op het uitbouwen van de bezetting van het netwerk (zowel voor huisaansluitingen als maatschappelijke diensten). Daarnaast zal de samenwerking met de Brabantring worden ingezet. Om dat te faciliteren realiseren we een zogenaamd opstappunt op deze infrastructuur, in het nieuwe Huis voor de stad.
- We werken aan een betrouwbare, veilige en verantwoorde basis voor data-opslag en –uitwisseling. Daarbij ondersteunen we diverse afdelingen van de gemeente bij de inzet van het gebruik van data en de inzet van digitale innovaties (o.a. Digital Twins) om betere inzichten te krijgen voor het nemen van adequate, breed (publiek en politiek) gedragen en goed te communiceren beslissingen.
- We werken intensief samen met andere overheden, kennisinstellingen en de markt om nieuwe kennis, innovaties en oplossingen op het gebied van data en digitalisering naar onze stad te halen en daarmee de kansen van digitalisering voor de Helmondse samenleving, op een inclusieve en verantwoorde manier te benutten. We zetten in op de uitvoering van een jaarlijks bijgesteld Actieplan Digitale Inclusie. De focus is daarbij dat onze inwoners:
  - In een digitale samenleving kunnen beschikken over de benodigde begeleiding, vaardigheden, apparatuur en infrastructuur;

- o Weten wat de gevolgen zijn van de digitale samenleving en kennis hebben van digitale mogelijkheden die de kwaliteit van leven voor hen zouden kunnen verbeteren;
- o Actief willen en durven meedoen in de digitale samenleving.
- We blijven digitaal bewustzijn en vaardigheden stimuleren in balans met publieke waarden. Dit om de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en privacy te verkleinen tot een acceptabel niveau. We dragen uit dat het beleid en de thema's privacy en informatiebeveiliging de kwaliteit van onze dienstverlening verbetert. We organiseren daarvoor o.a. de Week van Digitaal Bewustzijn samen met onze convenantpartners. En we werken (samen met Gemeente Eindhoven) aan de doorontwikkeling van ethisch beleid en een ethische team.
- We onderzoeken de mogelijkheden om de door de gemeente beheerde data beschikbaar te stellen aan de ketenpartners in de stad. Hiermee willen we de dienstverlening aan onze inwoners nog verder helpen te verbeteren.

Beleidskader ethiek en digitalisering

In 2024 wordt het beleidskader ethiek en digitalisering vastgesteld. Daarnaast zetten we een sensoren- en algoritme-register op.

Impact van EU wet- en regelgeving

Ook in Europa is er heel veel aandacht voor de impact die de inzet van digitale technologieën heeft op onze samenleving. De impact is beschreven in de uitgangspunten van "De Digital Decade". Dit staat in paragraaf 5.5.5. expliciet beschreven. In 2024 zal een herijking van het programmaplan Digitale stad mede in het licht van deze ontwikkelingen worden afgerond. Daarmee wordt maximaal aansluiting gezocht bij de taakstelling voortkomend uit de Digital Decade, de organisatieontwikkeling en de evaluatie van de impact van het programmaplan Digitale Stad over de afgelopen 4 jaar.

4.4.7 Personeel en Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect:

De organisatie past qua omvang en kwaliteit bij de groei die Helmond doormaakt. Ambitie en organisatie zijn in balans.

Naast de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van personeel en organisatie die we in dit onderdeel beschrijven, geven we in de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel personeel, een nadere uiteenzetting van hoe we ook continu bezig zijn met de ontwikkeling van onze medewerkers en de doelen die we daarbij nastreven.

Doelstellingen

- De organisatie moet in balans zijn met de uitdagingen waar de stad voor staat.
- Onze medewerkers worden beter in staat gesteld om hun werk voor de inwoners en gebruikers van de stad te doen.
- We streven naar een adequate personeelsbezetting (zowel kwantitatief of kwalitatief).
- We zijn een cultuurdiverse organisatie waarin iedereen welkom is en iedereen zich thuis voelt en tot zijn recht komt.

Wat gaan we ervoor doen?**In balans zijn met de uitdagingen waar de stad voor staat**

De steeds complexere opgaven, veelzijdige ambities en de groei van onze stad vragen veel van onze stad en individuele medewerkers. In 2022 is een analyse van de organisatie gemaakt met de vraag of de organisatie nog wel in balans is met de uitdagingen waar de stad voor staat. Een belangrijke uitkomst van deze analyse is dat de organisatie moet meegroeien met de uitdagingen die er in de stad liggen. In 2023 is er circa 90 fte extra aan de formatie toegevoegd om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden. En de verwachting is dat de organisatie de komende jaren, parallel aan de groei van de gemeente, nog verder moet doorgroeien.

Aan de hand van een achttal ontwerp- en inrichtingsprincipes is in 2023 de organisatieontwikkeling opgepakt. Dit zijn:

1. De organisatiestructuur en het sturingsconcept faciliteren het doelmatig en doeltreffend realiseren van de kerntaken, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities van Helmond.
2. Het sturingsconcept gaat uit van drie managementlagen: directie, afdelingsmanagers en teammanagers.
3. Richtlijn voor de span of attention van teammanagers is 20 tot 30 medewerkers.
4. Het organisatieontwerp stimuleert integraliteit en wendbaarheid in werken, geeft expliciet aandacht aan prioritaire opgaven en ambities en biedt duidelijkheid qua sturing en verantwoordelijkheden.
5. Beleid en uitvoering staan met elkaar in nauwe verbinding.
6. Sturing op bedrijfsvoering: integraliteit, visie, innovatie en 'in control'.
7. Ambitie en realisme in de organisatie: kwalitatief en kwantitatief.
8. Gedeeld leiderschap: faciliteren leiders en eigenaarschap bij medewerkers.

Uit de analyse van de organisatie is een tiental ontwikkellijnen gedefinieerd:

Naar verwachting is in het vierde kwartaal van 2023 het grootste deel van de besluitvorming over deze ontwikkellijnen afgerond. De implementatie van de uitwerkingen wordt per lijn in 2024 afgerond.

Daarbij merken we op dat de ontwikkeling van de organisatie een continu en deels ook organisch proces is. Dus ook na afronding van deze tien ontwikkellijnen zullen nieuwe ontwikkelingen worden opgepakt zodat de organisatie vitaal blijft en in staat is om de ontwikkelingen in de stad en regio het hoofd te kunnen bieden.

Onze medewerkers worden beter in staat gesteld om hun werk voor de inwoners en gebruikers van de stad te doen

Aan het begin van het tweede kwartaal van 2024 nemen we het nieuwe Huis voor de Stad in gebruik. In het eerste kwartaal richt onze aandacht zich op een soepele ver- en inhuizing van onze medewerkers.

Met het Huis voor de Stad zorgen we voor een fijnere werkomgeving wat tevens belangrijk is voor het behoud en aantrekken van personeel. Uiteraard wordt ook integraal werken vergemakkelijkt als we meerdere locaties samenvoegen naar één. We moderniseren onze manier van werken door onder andere hybride werken structureel te implementeren en meer in te zetten op duurzaam reizen. En in samenhang hiermee geven ook we een impuls aan thuiswerken. Hiervoor wordt in 2024 een bedrag van € 240.000 onttrokken aan de reserve arbeidsvoorwaarden en wordt in 2024 bezien hoe thuiswerken ook structureel beter kan worden gefaciliteerd.

We streven naar een adequate personeelsbezetting (zowel kwantitatief of kwalitatief)

Door de structurele inzet van strategische personeelsplanning hebben we een goed beeld van toekomstige personeelsbehoeften, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Dit helpt ons bij het stimuleren en waarborgen van de kennis en de kwaliteiten van onze medewerkers. En tevens beperken we de uitstroom en bezetten we proactief sleutelposities. Hierdoor blijven we wendbaar om verandering aan te kunnen en doelstellingen te blijven realiseren.

De herijking op dit thema is in 2023 van start gegaan en wordt een structureel onderdeel van de afdelingsplannen vanaf 2024. In 2024 zullen we een aantal keuzes dat hieruit voortvloeit moeten maken en uitvoeren.

In 2024 versterken we de onafhankelijke positie van de Functionaris Gegevensbescherming.

Cultuurdiverse organisatie

Een inclusief werkklimaat draagt bij aan een betere dienstverlening aan de stad, daarnaast draagt het bij aan de missie van de gemeente Helmond. Om hier verder in te ontwikkelen, ronden we eind 2023 een onderzoek naar diversiteit en inclusie af. Ontwikkelmogelijkheden die hieruit voortkomen, implementeren we vanaf begin 2024.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
010	Burgerberaad	100	0	0	0
Totaal Beleidsintensivering Personeel en Organisatie		100	0	0	0

Burgerberaad

De motie Burgerberaad is aangenomen, dit zal nog verder worden uitgewerkt met de gemeenteraad na het vaststellen van het nieuwe participatiebeleid.

Specificatie per hoofdproduct thema Personeel en Organisatie

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
003 College van B&W	1.948	250	-1.698
010 Raad en raadscommissies	1.939	0	-1.939
025 Bestuursondersteuning	2.337	150	-2.187
Totaal Personeel en Organisatie	6.224	400	-5.824

4.4.8 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel is een totaal van de thema's opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x €1.000/ - = negatief)

Begroting				
	2024	2025	2026	2027
Lasten	13.854	13.715	13.660	13.294
Baten	2.541	2.538	2.828	2.011
Saldo	-11.313	-11.177	-10.832	-11.283
<i>Verrekening met reserves</i>				
Storting	31	27	83	86
Onttrekking	-37	-38	-130	324
Saldo	-11.381	-11.242	-11.045	-11.045

4.5 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. In dit hoofdstuk zijn de onderdelen opgenomen die deel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en deze worden kort toegelicht. Dit met uitzondering van die onderdelen waarvan de besteding van lokale heffingen gebonden is aan de opbrengsten - zoals bijvoorbeeld bij rioleringen, afvalstoffen, leges, markten, parkeren en dergelijke.

4.5.1 Financieel overzicht

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2024	2025	2026	2027
991	DNA (Vernieuwing van de arbeidsvoorwaarden)	130	130	130	130
991	Impuls thuiswerken onderdeel van DNA	240	0	0	0
991	Dekking: Reserve arbeidsvoorwaarden	-240	0	0	0
991	Integriteitsmedewerker	110	110	110	110
991	Onderzoeksmiddelen schaa sprong	400	0	0	0
991	Ophogen kapitaallastenplafond begroting 2024	0	500	1.250	2.250
991	Vrijval stelpost begroting 2024	-667	-846	-1.057	-1.056
991	Reserve grote projecten	8.900	0	0	0
991	Bezuiniging opgave	0	0	0	-2.570
991	Reserveren voor grote opgaven 2025	0	15.106	0	0
Totaal Beleidsintensivering Algemene dekkingsmiddelen		8.873	15.000	433	-1.136

DNA (Vernieuwing van de arbeidsvoorwaarden)

We willen als gemeente een aantrekkelijk werkgever zijn voor medewerkers in iedere fase van hun loopbaan. Daarbij willen we goed voor ons personeel zorgen, zodat ze gezond kunnen werken (thuis en op andere locaties), op een gemakkelijke manier bij hun werk kunnen komen (mobiliteit) en uitgedaagd worden om een bijdrage te leveren (ontwikkeling).

Impuls thuiswerken onderdeel van DNA

Aan het begin van het tweede kwartaal van 2024 nemen we het nieuwe Huis voor de Stad in gebruik. In het eerste kwartaal richt onze aandacht zich op een soepele ver- en inhuizing van onze medewerkers.

Met het Huis voor de Stad zorgen we voor een fijnere werkomgeving wat tevens belangrijk is voor het behoud en aantrekken van personeel. Uiteraard wordt ook integraal werken vergemakkelijkt als we meerdere locaties samenvoegen naar één. We moderniseren onze manier van werken door onder andere hybride werken structureel te implementeren en meer in te zetten op duurzaam reizen. Om thuiswerken een impuls te geven wordt in 2024 een bedrag van € 240.000 onttrokken aan de reserve arbeidsvoorwaarden en wordt in 2024 gezien hoe thuiswerken ook structureel beter kan worden gefaciliteerd.

Integriteitsmedewerker

De noodzaak voor een goede en onafhankelijke borging van de integriteitsfunctie in organisaties is de afgelopen jaren, door verschillende incidenten, toegenomen. Helmond heeft al jaren een integriteitscoördinator, waarbij het zwaartepunt op het afhandelen van meldingen ligt. Komende jaren willen we daarnaast meer focus leggen op preventie, repressie en moreel leren. Om dit organisatiebreed goed te kunnen uitrollen, is meer capaciteit nodig.

Onderzoeksmiddelen schaalsprong

In 2024 leggen we een ontwikkelperspectief Helmond Centrum+ voor aan de gemeenteraad. Hierin wordt aangegeven welke ruimtelijke interventies nodig zijn om de schaalsprong te realiseren en daarmee een kwaliteitssprong te maken en de brede welvaart te verhogen. Op basis van het ontwikkelperspectief zijn vervolgonderzoeken nodig, bijvoorbeeld voor thematische of gebiedsgerichte verdiepingen. Zie ook paragraaf 4.2.2. over Stedelijke Vernieuwing.

Ophogen kapitaallastenplafond begroting 2024

Het kapitaallastenplafond wat we binnen onze gemeente hanteren, is niet toereikend om de toenemende kapitaallasten te kunnen bekostigen. In deze begroting wordt voorgesteld om het kapitaallastenplafond stapsgewijs te verhogen.

Vrijval stelpost begroting 2024

Bij het opstellen van de begroting worden alle voor- en nadelen met elkaar verrekend. Dit leidt bij deze begroting tot een voordeel.

Reserve voor grote projecten

Via de reserve grote projecten, gaan we sparen voor grote investeringen die nodig zijn om de schaalsprong te kunnen maken. Een toelichting op de reserve is opgenomen in hoofdstuk 3 'Budgettair kader en financiële ontwikkelingen'.

Bezuinigingsopgave

Op advies van de provincie en de VNG hebben we een realistische begroting opgesteld. Daarbij laten de jaren 2026 en 2027 een tekort zien. In 2027 hebben we een taakstellende stelpost opgenomen, waardoor we in 2026 en 2027 een maximaal tekort van € 5 miljoen laten zien. Dit is ongeveer 1% van ons begrotingstotaal. Dit is ook verder toegelicht in hoofdstuk 3 'Budgettair kader en financiële ontwikkelingen'.

Stelpost nieuw beleid/grote opgaven 2025

In 2025 hebben we nog een fors incidenteel overschot van ruim € 15 miljoen. Dit houden we beschikbaar voor nieuw beleid en de grote uitdagingen in de komende jaren.

Knelpunten

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Knelpunten	2024	2025	2026	2027
991	Actualisatie verordening rechtspositie raads- en commissieleden	95	95	95	95
991	Stijging verzekeringskosten gemeente	90	90	90	90
Totaal Knelpunten Algemene dekkingsmiddelen		185	185	185	185

Actualisatie verordening rechtspositie raads- en commissieleden

Op 11 juli 2023 heeft de gemeenteraad de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Helmond 2023 vastgesteld. De wijzigingen betreffen grotendeels wettelijk verplichte voorzieningen, met uitzondering van de verzekering raadsleden voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. De invoering van de nieuwe regels leidt tot extra kosten. Door het Rijk worden hiervoor geen extra middelen beschikbaar gesteld.

Stijging verzekeringskosten gemeente

Het afgelopen jaar zijn we geconfronteerd met een forse verhoging van de premie van onze brandverzekering. Dit kost ons in totaal € 75.000 extra aan premie. Hierop zijn alle gemeentelijke gebouwen, inventarissen en scholen verzekerd. De oorzaak van deze stijging is de verplichte indexering van de verzekerde waarden van de panden en de inventarissen.

We hebben het cyberrisico opnieuw moeten verzekeren omdat de huidige aanbieder uit de markt is gestapt. We hebben een nieuwe cyberpolis afgesloten die € 12.500 duurder is.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2024

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed (ophoging ten opzichte van begroting 2023)	2.150	0	2.150
AD	Dekking MJOP en Rijk	-295	0	-295
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		1.855	0	1.855

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

We trekken meer geld uit voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Meer informatie over de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) is te vinden in hoofdstuk 5.3.6 (Onderhoudsplan gebouwen).

Specificatie per hoofdproduct Algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen.
(inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2024 Lasten	2024 Baten	2024 Saldo
910 Organisatie algemeen	2.239	500	-1.739
920 Financiering en treasury	318	380	62
930 Nieuwe investeringen	19.113	7.114	-11.999
935 Centrum- en regiofunctie	729		-729
940 Post Onvoorzien	250		-250
944 Overige financiële middelen	351	645	294
950 Onroerend zaak belasting	573	27.328	26.755
960 Overige belastingen	828	1.118	290
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	2.303	251.427	249.435
991 Overhead	51.466	2.654	-49.213
992 Doorbelasting overhead	-4.352		4.352
996 Vennootschapsbelasting			
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	73.818	291.166	217.348

Wat mag het kosten?

(bedragen x €1000/ - = negatief)

Begroting				
	2024	2025	2026	2027
Lasten	53.956	76.534	70.476	77.417
Baten	282.728	291.850	280.970	285.430
Saldo	228.772	215.316	210.494	208.013
<i>Verrekening met reserves</i>				
Storting	19.862	3.748	1118	1118
Onttrekking	8.436	3.974	724	559
Saldo	217.346	215.542	210.100	207.454

4.5.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffingen	Raming 2024
Onroerende zaakbelasting	27.329
Hondenbelasting	698
Precariobelasting	321
Totaal lokale heffingen	28.348

4.5.3 Algemene uitkeringen

De gemeentefondsuitkering is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten. De ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële bestedingsruimte van gemeenten. De gemeentefondsmiddelen zijn in principe vrij besteedbaar; het is een algemeen dekkingsmiddel. Het Helmondse beleid is dat de taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen één-op-één worden ingezet voor de betreffende beleidsterreinen. Een inhoudelijke toelichting op het gemeentefonds staat in paragraaf 3.3 beschikbare ruimte.

4.5.4 Kosten van overhead

Om inzicht te geven in de kosten moeten gemeenten op grond van het BBV de baten en lasten op het niveau van de programma's presenteren en worden deze centraal begroot en verantwoord. De kosten van de overhead worden afzonderlijk opgenomen. Onder de overhead vallen de kosten van ondersteunende afdelingen zoals financiën, communicatie, personeelszaken en automatisering maar ook de kosten voor huisvesting en management.

4.5.5 Vennootschapsbelasting

Belastingplicht

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2021 zijn ingediend. Over de jaren 2016 tot en met 2020 zijn inmiddels definitieve aanslagen ontvangen.

Verschuldigde vennootschapsbelasting:

In de eerste jaren van de belastingplicht zijn fiscale verliezen ontstaan die konden worden verrekend met fiscale winsten van latere jaren. Het was de verwachting dat daardoor de eerste jaren daarna, geen belasting betaald zou moeten worden. De verliezen uit de eerste jaren van de belastingplicht zijn bij nader inzien onvoldoende om de positieve resultaten vanaf 2020 volledig weg te kunnen werken. Het gevolg was dat er vanaf boekjaar 2020 vennootschapsbelasting betaald moest worden. Ook in 2021 en 2022 is vennootschapsbelasting verschuldigd. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- de invoering van een algemene renteaftrekbeperking per 1-1-2019;
- een beperking van de aftrekbare rentelasten binnen het grondbedrijf;
- het standpunt van de belastingdienst dat reclame-inkomsten belast moeten worden;
- onverwacht grote fiscale winst van het grondbedrijf in boekjaar 2021.

Het is erg lastig om te voorspellen of en hoeveel vennootschapsbelasting verschuldigd is over 2023 en 2024. Dit wordt veroorzaakt door de onzekere fiscale resultaten van het grondbedrijf terwijl het grondbedrijf wel vrijwel geheel verantwoordelijk is voor het totale jaarresultaat.

4.5.6 Ruimte Onvoorziene uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks een budget op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien blijft in 2024 ongewijzigd op een bedrag van € 250.000. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien waren bij het opstellen van de begroting en zich in de loop van 2024 voordoen.

5 Verplichte paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2024 is conform de CPB index 12%. Net als voorgaand jaar wordt er, gelet op de voortdurende prijsstijgingen waar iedereen mee te maken krijgt, niet voor gekozen dit percentage aan te houden. Voorgesteld wordt een indexering toe te passen van 7%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is, vermelden we dit in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

5.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Als uitgangspunt bekijken we de drie componenten, die samen de woonlasten bepalen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing), afzonderlijk.

Voor het jaar 2024 is het percentage voor de indexering op 7,0% gesteld. De meeste tarieven, waaronder de OZB, worden verhoogd met dit percentage behalve die waarvoor wettelijke beperkingen gelden. Hieronder vallen met name de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Het tarief voor de rioolheffing stijgt in 2024 licht doordat de kosten hoger uitvallen. Daarnaast is voor de afvalstoffenheffing een stijging van de toe te rekenen kosten te zien (deze worden in programma 12 nader toegelicht). Om tot een sluitend geheel te komen, zal het verwachte tarief voor 2024 worden verhoogd met 8,4% voor huishoudens met het verwachte gemiddelde van 7 ledigingen.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2021	190,80	237,46	428,26	3,23%
2022	187,80	244,36	432,16	0,91%
2023	186,96	251,72	438,68	1,51%
2024	187,80	272,87	460,67	5,01%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt hij of zij ook OZB. Voor het jaar 2024 stellen we voor om de OZB niet te verhogen met het inflatiepercentage van 12% maar te indexeren met 7%. In de onderstaande tabel is de prijsontwikkeling vanaf 2021 zichtbaar. Hier is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot licht onder de inflatiecorrectie.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffen- heffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2021	353,00	190,80	237,46	781,26	2,48%
2022	347,00	187,80	244,36	779,16	-0,27%
2023	368,00	186,96	251,72	806,68	3,53%
2024	394,00	187,80	272,87	854,67	5,95%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 310.000 in 2023, tegen € 319.000 voor het belastingjaar 2024.

Wat dat voor effect heeft bij verschillende woningwaarden tonen we in de onderstaande tabel getoond. De definitieve nieuwe woningwaarden voor 2024 zijn overigens nog niet bekend.

Tabel: Wijziging woonlasten voor eigenaren/gebruikers bij verschillende woningwaarden (in €).

Woningwaarde 2023 / 2024	Uitsluitend gebruiker	310.000 / 319.000*	500.000 / 515.000	800.000 / 824.000
Rioolheffing 2023	186,96	186,96	186,96	186,96
Afvalstoffenheffing 2023	251,72	251,72	251,72	251,72
Gebruikers	438,68	438,68	438,68	438,68
OZB 2023		368,00	594,00	950,00
Eigenaar/ gebruiker		806,68	1.032,68	1.388,68
Rioolheffing 2024	187,80	187,80	187,80	187,80
Afvalstoffenheffing 2024	272,87	272,87	272,87	272,87
Gebruikers	460,67	460,67	460,67	460,67
OZB 2024		394,00	636,00	1.017,00
Eigenaar/ gebruiker		854,67	1.096,67	1.477,67
Wijziging t.o.v. 2023 (%)	5,01%	5,95%	6,20%	6,41%
Wijziging t.o.v. 2023 (€)	€ 21,99	€ 47,99	€ 63,99	€ 88,99

* De gemiddelde woningwaarde is tussen belastingjaar 2023 en 2024 gestegen met ongeveer 3,0% van € 310.000 naar € 319.000.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven

Onroerende zaakbelastingen

Voor 2024 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB opbrengsten over 2023 plus de gevolgen van areaaluitbreidingen en indexering.

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2024 is conform de CPB index 12%. Bij de indexatie voor 2024 wordt in de tariefberekening echter uitgegaan van de voorgestelde 7,0%.

De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2024 volgens de afgesproken systematiek.

Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 3,0%. Dat wordt gecorrigeerd door het tarief evenredig te verlagen. Het effect van de waardestijging wordt daardoor dan ook helemaal ongedaan gemaakt. Wel wordt in de tariefberekening de eerder genoemde indexering van 7% toegepast, waardoor dat ook de gemiddelde stijging is van de OZB-aanslag.

Bij de niet-woningen is sprake van een stijging van de WOZ-waarden met gemiddeld 1% en geldt dezelfde systematiek als bij de woningen.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling zijn het afgelopen jaar verder gestegen. In hoofdstuk 4.2.6 (Beheer en onderhoud) staat een nadere toelichting van de externe ontwikkelingen die een effect hebben op de (stijging van de) kosten.

Voor de afvalstoffenheffing geldt, naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”. Doordat gebleken is dat het scheidingsgedrag in de gemeente Helmond flink achter bleef bij de landelijke cijfers, is vanaf 2021 gekozen voor een andere heffingssystematiek.

Deze systematiek gaat uit van een basisafvalstoffenheffing, die bestaat uit een vast bedrag (vastrecht). Dit vastrecht zal vanaf 2024 ook bij percelen die gebruik maken van inzameling via verzamelcontainers in rekening worden gebracht.

Boven op het vastrecht zal per werkelijke lediging betaald moeten worden, waarbij een verschillend tarief voor een 140 liter container, een 240 liter container en de aanbidding van een zak bij een verzamelcontainer wordt gehanteerd. Dit geldt uitsluitend voor het restafval, waarmee we het beter scheiden van afval stimuleren. Het geraamde gemiddeld aantal ledigingen wordt op grond van de ervaringscijfers bijgesteld naar 7 ledigingen voor de 140 liter containers en 10 ledigingen voor de 240 liter containers. Ten opzichte van het belastingjaar 2023 zal het verwachte meest voorkomende tarief stijgen met 8,4% naar € 272,87 op jaarbasis per perceel met een 140 liter container. Het rekenvoorbeeld betreft het vastrecht en het gemiddeld 7 x aanbieden van de container. Nieuw is dus de werkwijze, waarbij ook bij verzamelcontainers voortaan per aangeboden zak moet worden betaald, wat zal worden geregistreerd via een pasjessysteem.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld afval	9.563	
Overige inkomsten taakveld excl heffingen	-1.650	
Netto kosten taakveld	7.913	65%
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	849	7%
Handhaving	112	1%
Heffing en invordering belastingen	427	3%
Toe te rekenen BTW	1.409	12%
Overhead	435	4%
Blink Reiniging	1.099	9%
Totale kosten	12.244	100%
Opbrengst heffingen	12.244	100%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de kosten die noodzakelijk zijn voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen voor het beheer van hemelwater en grondwater betaald worden van de rioolheffing. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Het huidige GRP geldt voor de periode 2024-2027, waarin ook de kostenonderbouwing is opgenomen. Vanuit de opzet van de kostentoerekening blijkt dat de kosten niet noemenswaardig afwijken van het voorgaande jaar; het tarief stijgt met 0,45% naar € 187,80. Hiermee blijft Helmond op het maximaal toegestane niveau van 100% kostendekking.

Helmond kent twee categorieën voor de tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid rioolheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld Riolering	5.971	66%
Dotatie aan voorziening riolering	-2.384	-26%
<i>Netto kosten product</i>	<i>3.587</i>	<i>40%</i>
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	583	6%
Reinigingskosten	0	0%
Heffing en invordering belastingen	11	0%
Toe te rekenen BTW	1.817	20%
Overhead	446	5%
Waterlopen	180	2%
Totale kosten *	9.008	100%
Opbrengst heffingen	9.008	100%

*Totale kosten zijn inclusief de dotatie aan de spaarvoorziening voor toekomstige investeringen

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente heffen we hondenbelasting. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente worden per 1 januari 2023 ruim 8.900 honden gehouden. Controle op het hondenbezit wordt uitgevoerd door een externe dienstverlener. De tarieven stijgen met 7% t.o.v. 2023.

Parkeerbelasting, naheffingen

De parkeertarieven worden voor 2024 door de systematiek van tweejaarlijkse indexering niet verhoogd. Het standaard uurtarief blijft € 2,35.

Als op aangewezen plaatsen voor betaald parkeren de parkeerbelasting niet wordt betaald, kan hiervoor een naheffingsaanslag worden opgelegd. Met ingang van 2020 worden controles uitgevoerd met behulp van een scanauto, wat een beter betaalgedrag moet stimuleren door beter toezicht. De opbrengsten uit naheffingen mogen de kosten van parkeercontroles niet overschrijden. Daarom is hieronder een tabel opgenomen waarin we de mate van kostendekkendheid weergeven.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid naheffingen parkeren	(in €)	(in %)
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Uitvoeringskosten externe controleurs	246	48%
Heffing en invordering belastingen	122	24%
Kosten personeel parkeren / ondersteuning	39	7%
Overhead	81	16%
Kosten invordering buitenlandse kentekens	25	5%
Totale kosten	513	100%
Opbrengst Naheffingen	513	100%

Het tarief voor de naheffingsaanslag wordt voor 2024 met € 5,80 verhoogd naar € 65,80. Overigens is er een wettelijk maximumtarief voor de kosten van een naheffingsaanslag door de minister van BZK vastgesteld. Voor het jaar 2024 is dat maximum € 76,70. Hiermee blijft het tarief ruim onder dit bedrag.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben of plaatsen van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Gebleken is dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden; de mate van gebruik van de openbare ruimte is moeilijk te voorspellen. Het merendeel van de inkomsten uit precariobelasting is afkomstig van het gebruik van gemeentegrond voor terrassen, uitstallingen, bouwplaatsen en standplaatsen. Daarnaast wordt op grond van overeenkomsten ook betaald voor het gebruik van gemeentegrond door brandstofpompen, die gebruik maken van de openbare ruimte.

Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt.

In de afgelopen jaren is de precariobelasting voor een belangrijk deel niet opgelegd, om zwaar door de coronacrisis getroffen sectoren, met name de horeca en detailhandel te ontzien. Dit betrof vooral de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen.

Bij de opstelling van de begroting 2024 is er vanuit gegaan, dat de heffing weer net als vóór de corona- en inkomenscrisis zal worden opgelegd.

Toeristenbelasting

Vanaf 2017 kent de gemeente Helmond toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties, waarmee het bedrag gelijk blijft aan het voorgaande jaar. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en de scouting.

De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.

Het aantal overnachtingen in Helmond is weer gestegen en ligt inmiddels weer boven het niveau van 2019 (vóór de Corona-crisis).

Marktgelden

Bij de tarieven voor marktgelden is ook voor 2024 gekozen voor de algemene indexering van 7,0%. De promotiegelden worden uitsluitend voor de zaterdagmarkt opgelegd. Ook dit tarief is geïndexeerd met bovenstaand percentage. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de marktrecamecommissie.

Verder wordt er gewerkt met geprivatiseerde markten, waarbij wel marktgelden in rekening worden gebracht. Die worden vervolgens uitgekeerd aan de organisatoren van de betreffende markten, die ook de lasten ervan dragen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kleinere markten.

Ondernemersfonds: reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven voor reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar. We kijken daarbij naar de kosten die verbonden zijn aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement en de winkelboulevard aan de Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor de reclamebelasting worden voor 2024 verhoogd met de indexering van 7,0%. De activiteiten van de winkelboulevard aan de Engelseweg zijn opgenomen in het programma van de Stichting Bedrijventerreinen. Deze stichting zorgt ook voor een aparte administratie van kosten en opbrengsten.

Sinds 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds opgericht, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad kunnen worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, namelijk: de Stichting Centrummanagement en de Stichting Bedrijventerreinen en Wijkmanagement Helmond (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), die het gemeentebestuur hier nadrukkelijk om gevraagd hebben. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande onroerendezaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds. Deze zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan leidt tot onnodige risico's voor de gemeente. Wel is kruissubsidiëring mogelijk waarbij een onderdekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product.

De transitie naar een nieuwe Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking en leidt tot een volledig nieuwe Legesverordening, gebaseerd op de nieuwe modelverordening van de VNG. De indeling is veranderd in drie hoofdstukken in plaats van voorheen Titels verder wijzigt met name hoofdstuk 2 "Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet" drastisch.

Van rijkswege zijn maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals voor onder andere reisdocumenten en rijbewijzen. De gemeente Helmond hanteert deze maximumtarieven. De gemeente Helmond maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem - Kostendekking.nl - om de mate van kostendekking van de leges in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
Kostendekking hoofdstuk 1 (o.a. reisdoc./rijbewijzen)	€ 1.494	€ 536	€ 2.030	€ 1.901	93,62%
Kostendekking hoofdstuk 2 (o.a. omgevingsvergunning)	€ 1.891	€ 1.446	€ 3.337	€ 3.327	99,72%
Kostendekking hoofdstuk 3 (o.a. horeca/evenementen)	€ 52	€ 43	€ 95	€ 50	52,36%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 3.436	€ 2.026	€ 5.462	€ 5.278	96,63%

Voor een verdere uitwerking verwijzen we naar de legesverordening 2024 met bijbehorende tarieventabel.

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn ook voor 2024 alleen de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de kwijtschelding betrokken.

De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid. Zo kent de gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor gemeentelijke privé-belastingen. Nieuw is tenslotte de verruiming van de vermogensnorm, waardoor afwijzing van kwijtschelding op een kleine buffer om tegenvallers op te vangen niet meer zo vaak voorkomt.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om via geautomatiseerde toetsing bij het Inlichtingenbureau kwijtschelding toegewezen te krijgen. De gemeente maakt van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de inwoner als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt of zoveel mogelijk beperkt.

Het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de "Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen" en de "Leidraad invordering gemeentelijke belastingen".

Toename aandeel no-cure-no-pay-bureaus bij ingediende bezwaarschriften

Al enige jaren is (ook landelijk) een toename te zien van het aandeel bezwaarschriften, dat namens belastingschuldigen wordt ingediend door no-cure-no-pay-bureaus (NCNP). Natuurlijk is het prima dat inwoners en bedrijven zich laten ondersteunen door gespecialiseerde partijen bij de indiening van een bezwaarschrift, maar inmiddels is de massaliteit enorm toegenomen. Een door een NCNP-bureau ingediend bezwaarschrift is standaard voorzien van een verzoek om proceskostenvergoeding. Het bedrag dat daarmee is gemoeid is een veelvoud van de daadwerkelijke vermindering van de aanslag, vaak wel het 20-voudige of meer.

De vergoedingen die jaarlijks uitgekeerd moeten worden aan deze NCNP-bureaus zijn inmiddels al opgelopen tot ruim boven de € 200.000. Ook de VNG heeft hier inmiddels aandacht voor gevraagd bij de landelijke politiek, waarbij de staatssecretaris van Financiën heeft aangekondigd met een pakket maatregelen te komen, die nog in 2024 ingevoerd moeten worden. Op dit moment is nog onduidelijk wat de gevolgen van de val van het kabinet hiervoor zullen zijn.

Middels de reguliere P&C-producten houden wij u op de hoogte van de verwachte kosten.

Ontwikkelingen WOZ

- Samenhangende Objecten Registratie

De Samenhangende Objectenregistratie (SOR) – Richtlijn 2025 wordt een landelijk uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid.

De verschillende bestaande basisregistraties (waaronder BGT, BAG en WOZ) vertonen tot nu toe weinig samenhang. De registraties zijn op verschillende momenten en gescheiden van elkaar ontstaan en dat heeft ertoe geleid dat gegevens over (nagenoeg) hetzelfde object (zoals gebouwen, wegen of openbare ruimten) verspreid zijn geraakt over verschillende registraties met elk hun eigen inhoud, processen om gegevens bij te houden en ICT-systemen.

Met de SOR wordt beoogd om meer samenhang aan te brengen tussen de verschillende objecttypen en de eigenschappen die daarover worden bijgehouden. Hiermee kunnen bijhoudingsprocessen worden vereenvoudigd, de informatievoorziening flexibeler worden opgezet en de wensen van gebruikers om meer samenhangende informatie worden ingewilligd.

- Informatiemodel WOZ

Het Informatiemodel WOZ (IMWOZ) geeft de volledige inhoudelijke beschrijving van de WOZ-administratie. Het IMWOZ-model vormt de vervanging van de Catalogus WOZ, de Catalogus WOZ-gegevens voor afnemers en het Gegevenswoordenboek WOZ.

In het IMWOZ-model worden diverse wijzigingen gedefinieerd. Het in één keer doorvoeren van alle wijzigingen is een te grote operatie. Daarom zal de invoering fasegewijs plaatsvinden, waarbij steeds een wijziging wordt opgepakt, die de meeste urgentie heeft en/of die het beste aansluit op andere ontwikkelingen in de WOZ-administratie.

- Fase 1: Wijziging modellering van belanghebbende niet-woningen (start 2023);
- Fase 2a: Wijziging tot uniformering WOZ-objecten (Aanpassen codering type WOZ object, toevoegen attribuut 'functie', 'aanduiding repeterend' en 'aanduiding in aanbouw');
- Fase 2b: Wijziging tot uniformering WOZ-deelobjecten (Aanpassen codering type WOZ deelobject, toevoegen attribuut 'materiaalcode deelobject' en 'aanduiding in aanbouw deelobject');
- Fase 3: Aanbrengen van onderscheid tussen fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken.

5.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee inwoners en bedrijven te maken kunnen krijgen.

	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelastingen			
- tarief eigenaren woningen	0,1269%	0,1187%	0,1262%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2419%	0,2440%	0,2673%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1936%	0,1934%	0,2156%
Afvalstoffenheffing			
- Vastrecht (2022 incl. 6 x 140 lt)*	€ 223,56	€ 206,52	€ 230,52
- Vastrecht (2022 incl. 6 x 240 lt)*	€ 246,00	€ 206,52	€ 230,52
- Vast bedrag gezamenlijke inzameling **	€ 244,36	€ 251,72	€ 230,52
- tarief per lediging 140 lt	€ 5,20	€ 5,65	€ 6,05
- tarief per lediging 240 lt	€ 8,94	€ 9,72	€ 10,40
- per aanbieding verzamelcontainer			€ 2,16
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	€ 187,80	€ 186,96	€ 187,80
Hondenbelasting			
- tarief 1e hond	€ 63,24	€ 66,96	€ 71,46
- tarief 2e hond en volgende	€ 126,48	€ 133,92	€ 143,28
- kenneltarief	€ 316,20	€ 334,80	€ 358,20
Marktgeden			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	€ 10,00	€ 10,60	€ 11,30
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	€ 59,60	€ 487,20	€ 522,00
- Engelseweg per jaar	€ 464,40	€ 492,00	€ 526,80
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar ***	€ 57,30	€ 58,85	€ 63,40
- Paspoorten 18 jaar en ouder ***	€ 75,80	€ 77,75	€ 83,85
- vervangende ID-kaarten ***	€ 33,35	€ 34,25	€ 36,90
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar ***	€ 36,95	€ 37,95	€ 40,90
- ID-kaarten 18 jaar en ouder ***	€ 68,50	€ 70,35	€ 75,80
- Rijbewijzen ***	€ 41,60	€ 44,65	€ 48,15
Wabo / bouwactiviteiten:****			
- Normkosten t/m € 500.000	35 ‰	35 ‰	-
- Normkosten € 500.000 - € 5.000.000	26,5 ‰	26,5 ‰	-
- Normkosten € 5.000.000 - € 10.000.000	26,5 ‰	20 ‰	-
- Normkosten > € 10.000.000	26,5 ‰	10 ‰	-

* Voor 2022 inclusief 6 ledigingen vooraf, vanaf 2023 vooraf alleen vastrecht.

** Betreft voornamelijk hoogbouw en complexen met verzamelcontainers, v.a. 2024 ook vastrecht.

*** De maximumtarieven voor de reisdocumenten en rijbewijzen moeten nog door het Rijk worden vastgesteld.

**** Gewijzigde systematiek vanaf 2024 i.v.m. invoering Omgevingswet, afhankelijk van gebruiksfuncties en gebruiksooppervlakte

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijke risico's verbonden. Hier kunnen we diverse maatregelen tegen treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig financiële middelen aan te houden om eventuele nadelen op te vangen. Hierbij is van belang dat de uitvoering van gemeentelijk beleid gecontinueerd wordt.

Deze paragraaf is één van de wettelijk voorgeschreven paragrafen en hij bevat de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basisset van 5 voorgeschreven financiële sturingskengetallen.

5.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De volgende onderdelen beschouwen we als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve;
- Algemene reserve Grondbedrijf;
- Begrotingsbudget 'onvoorzien incidenteel';
- Onbenutte belastingcapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit: financiële vertaling van de risico's die de gemeente loopt, waardoor we een inschatting kunnen maken van de middelen die de gemeente minimaal nodig heeft om die risico's op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen: de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen ernstige gevolgen mogelijk worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen

optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van weerstandscapaciteit zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringsprojecten houden we rekening met onvoorziene kosten;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen, maken we als gemeente altijd een bewuste keuze of we een risico verzekeren of in eigen beheer opvangen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Van ieder risico maken we een inschatting van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's benoemen we wel, maar drukken we niet in euro's uit;
- Onze ratio weerstandsvermogen dient minimaal 1,5 te zijn. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit actualiseren we bij de begroting en de jaarrekening.
-

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component

(bedragen x € 1.000)	
Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	76.488
Algemene reserve grondbedrijf	60.107
Post onvoorzien incidenteel	250
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	136.845
Onbenutte belastingcapaciteit	1.250
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	1.250
Totale weerstandscapaciteit	138.095

De incidentele weerstandscapaciteit is € 136,8 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en het begrotingsbudget voor onvoorziene tegenvallers.

De structurele weerstandscapaciteit is € 1,25 miljoen

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds. Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

In 2024 is de artikel12-norm voor de OZB-opbrengst 0,1614% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen in 2024 is 0,1262% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen zijn 0,2673% (eigendom) en 0,2156% (gebruikers) van de WOZ-waarde.

Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire 2023 (redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1536% kent en nog een ruimte van € 1,25 miljoen heeft voor het jaar 2024. De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden.

Tabel Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1 miljoen)			
Belastingcapaciteit (x € 1.000)	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten	Onbenutte capaciteit
OZB	27,33	28,58	1,25
Afvalstoffenheffing	12,24	12,24	0,00
Rioolheffing	9,01	9,01	0,00
Totaal	48,58	49,83	1,25

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Er is landelijk voor gekozen om voortaan de verschillen tussen gemeenten in beeld te brengen via een landelijke benchmark, uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). De totale woonlasten voor Helmond (niveau 2023) liggen met 90,54% iets onder het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het COELO (Bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2023).

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1)
- Klein (factor 0,3)

- Midden (factor 0,5)
- Groot (factor 0,7)
- Zeer groot (factor 0,9)

Voor een aantal risico's zijn al beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregelen brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico's en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Risico's	I/S	Grondslag		Beheersing	Dekking	Restrisico
			kans	risico's			
1.	Juridische claims	I	0,5	100			50
2a.	Open eindregeling WMO/Jeugd/rondkomen	I	0,5	1.560	Reserve Sociaal Domein	780	0
2b.	Participatiewet BUIG	I	0,1	5.656	Alg.res Senzer/ Reserve I-deel	566	0
3a.	Verstrekke geldleningen	I	0,1	19.500			1.950
3b.	Borgstellingen	I	0,1	61.600			6.160
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,1	5.500			550
5.	Venootschapsbelasting	I/S	0,8	1.000			800
6.	Fiscale claims	I	0,2	PM			PM
7.	Cyber risico's	I	0,1	12.000			1.200
8.	Calamiteiten	I	0,1	6.000			600
9.	Claim afval	I	0,9	1.900	Reserve Afvalstoffen	1.710	0
10.	Prijsontwikkeling bouwkosten	I	0,5	7.900			3.950
	Risico's Algemeen						15.260
12.	Grondbedrijf			57.000			57.000
Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf							72.260

Ad 1. Juridische claims

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridisch risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 100.000.

Ad 2a. Sociaal Domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn opneemenderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt risico's met zich mee als de vraag naar hulp groter is dan voorzien. Een afwijking van 2% leidt tot een risicobedrag van ongeveer € 1,56 miljoen. De grondslag voor dit risico is gebaseerd op de budgetten Wmo, Jeugd en rondkomen vanuit de jaarrekening 2022.

Ad 2b. Participatiewet Gebundelde uitkering (BUIG)

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een opneemenderegeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. Uit de begroting 2024 van Senzer blijkt dat het weerstandsvermogen van Senzer voldoende is om de risico's zelf op te vangen. De kans dat we als gemeente worden aangesproken op ons aandeel wordt als klein ingeschat.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het totale volume van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar toegenomen. Hierdoor is ook het risico toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Een onderdeel hiervan zijn de verstrekte duurzaamheidsleningen. Voor inwoners tot 75 jaar ligt het risico op oninbaarheid van de rente- en aflossingsverplichtingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (Svn). Bij inwoners boven 75 jaar ligt dit risico bij de gemeente. De kans dat gemeente hierop wordt aangesproken wordt als klein ingeschat.

Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 19,5 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 61,6 miljoen.

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totale huuropbrengsten bedragen ongeveer € 5,5 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Uiteraard zetten we ons in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden wanneer ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De ingediende aangiften over 2016 tot en met 2020 leiden oorspronkelijk niet tot een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting vanwege het feit dat in de eerste jaren van de belastingplicht fiscale verliezen zijn ontstaan die konden worden verrekend met fiscale winst in latere jaren. Dit was ook de verwachting voor de jaren daarna. Door een aantal oorzaken is deze verwachting niet uitgekomen. Oorzaken die de aanleiding waren dat eerder dan verwacht vennootschapsbelasting was verschuldigd zijn: correcties van de belastingdienst in verband met ontvangsten buitenreclame, een nieuw ingevoerde renteaftrekbeperking van 2019 en de hoogte van de aftrek van rentekosten van het grondbedrijf. Uiteindelijk is er over 2020 al een fiscale winst gerealiseerd van € 900.000 waardoor in 2020 voor het eerst vennootschapsbelasting verschuldigd was. Tegen de verwachting in, is over 2021 een hoge winst gerealiseerd van ruim € 8.000.000. Dat betekent dat ook over 2021 vennootschapsbelasting verschuldigd is. Over het jaar 2022 zijn inmiddels de eerste conceptberekeningen gemaakt. Deze berekeningen leiden tot een fiscale winst van omstreeks € 900.000 en een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting van omstreeks € 190.000.

Ad 6. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen kan er altijd onverwacht een claim van de belastingdienst ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen vijf jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn.

Ad 7. Cyberrisico's

De informatiebeveiligingsdienst van de VNG geeft aan dat voor overheden het risico op schade door een mogelijke cyberaanval toeneemt. Er zijn landelijk meer meldingen van ransomware met destructieve gevolgen en er worden steeds meer kwetsbaarheden in software geregistreerd. Ook zijn gemeenten afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden waarbij de gevolgen in de eigen gemeente merkbaar waren. Een gemeente neemt deel in veel samenwerkingsverbanden en maakt gebruik van diensten van derden zoals softwareleveranciers. Gemeente Helmond heeft waardevolle informatie te verliezen of kan schade lijden als informatie niet meer beschikbaar is. De kans dat de gemeente Helmond ook te maken krijgt met cybercrime neemt toe. De kans dat dit leidt tot uitval van applicaties en hiermee gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering is

aanwezig. Om dit risico te verkleinen investeren we continu in infrastructuur en medewerkers. Daarnaast is een verzekering afgesloten met een beperkte dekking voor de schade en dekking voor expertise om de omvang van de schade te beperken

Ad 8. Calamiteiten

Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt.

Ad 9. Claim afval

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het niet nakomen van de aanleververplichtingen in de periode 2015 t/m 2017. De Hoge Raad heeft onherroepelijk de claim in maart 2023 toegekend aan Attero over de periode 2015 t/m 2017. Op basis hiervan heeft de Metropoolregio (contractpartner in deze) Attero betaald. Op 25 oktober 2023 heeft het Algemeen Bestuur MRE een voorstel behandeld om de claim te verdelen over de regio gemeenten. Dit voorstel was, in lijn met het vonnis, gebaseerd op de hoeveelheid te weinig geleverd afval in de periode 2015 t/m 2017. Helmond en een aantal andere gemeenten heeft conform het contract geleverd en zou op grond hiervan geen bijdrage verschuldigd zijn aan MRE. Pas na 25 oktober 2023 is bekend is of het Algemeen Bestuur MRE heeft ingestemd met het voorstel, en of dit besluit definitief is. De middelen in de reserve Afvalstoffenheffing om het risico af te dekken kunnen vrijvallen als alle gemeenten het aan hen gevorderde aandeel aan MRE hebben voldaan.

Ad 10. Prijsontwikkeling bouwkosten

Een internationaal tekort aan bouwmaterialen leidt tot grote bouwkostenstijgingen. Als gemeente lopen we onder andere een risico op hogere prijzen bij aanbestedingen. De onvoorspelbare markt zorgt ervoor dat het prijsverloop moeilijk is in te schatten. Het kan daardoor voorkomen dat de huidige budgetten niet meer toereikend zijn. Het openstaand bedrag aan investeringen, na aftrek van De Braak en Huis voor de Stad bedraagt ongeveer € 79 miljoen. We houden rekening met een verwachte gemiddelde prijsstijging van 10%.

Ad 11. Grondbedrijf

Het grondbeleid van Helmond ligt vast in de nota grondbeleid. De paragraaf Grondbeleid geeft een nadere onderbouwing en toelichting op de uitvoering daarvan.

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening een uitgebreide herziening gedaan van de te verwachten eindresultaten op de Bouwgronden in Exploitatie (BIE). Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 1 januari 2034 en Automotive Campus 1 januari 2041) liggen nog ver weg.

De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

De stand van de reserve grondbedrijf inclusief het jaarrekening resultaat van 2022 is € 60,1 miljoen. Op de BIE's met een verwacht positief eindresultaat zit nog een winstpotentie van in totaal ruim € 14,0 miljoen (op eindwaarde). Deze winsten zullen in de komende jaren worden bepaald volgens de Percentage of Completion (POC) methode en worden toegevoegd aan de reserve grondbedrijf.

Risicoanalyse

Bij de jaarrekening 2022 is een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitaties. Daarbij is bepaald dat het risicobedrag ligt tussen de € 34 en € 57 miljoen. Bij de jaarrekening 2023 zal bij de uitgebreide herziening van de grondexploitaties ook weer een nieuwe risicoanalyse worden uitgevoerd.

Algemene risico's

Ontwikkelingen wereldeconomie

Er zijn macro-economisch ingrediënten aanwezig voor een recessie. Denk hierbij aan de stijgende inflatie, tekort aan grondstoffen, tekort aan fossiele brandstoffen, verstoring van productielijnen en de oplopende rente. Dit kan mogelijk impact hebben op de financiële positie van gemeente Helmond, bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook op het sociaal domein (uitkeringen, vluchtelingen, jeugdhulp etc).

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio 1,91 namelijk:

€ 138,09 miljoen

€ 72,26 miljoen

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 1,91 voldoet aan de streefwaarde zoals van minimaal 1,5 zoals vastgelegd in de financiële verordening.

5.2.6 Financiële kengetallen

Gemeenten zijn volgens het BBV verplicht om 5 financiële kengetallen op te nemen in hun begroting en jaarrekening om inzicht te geven in hoe ze er financieel voor staan. Het bestuur wordt hiermee in staat gesteld om beter te sturen op de financiële positie. De kengetallen zijn voorgeschreven maar niet genormeerd.

We berekenen de kengetallen op basis van het balansbeeld ultimo 2024. In de tabel staan de actuele kengetallen zoals berekend bij deze begroting 2024. Daarnaast staan in de tabel ook de kengetallen van de jaarstukken 2022 en de begroting 2023. Op basis van dit beeld is de conclusie dat de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geen aanleiding geeft tot bijsturing. Onder de tabel geven we een toelichting op de kengetallen afzonderlijk.

Financiële kengetallen	Jaarstukken	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.a Netto schuldquote	36,1%	28,8%	38,8%	41,5%	48,3%	50,4%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	20,7%	28,8%	38,8%	41,5%	48,3%	50,4%
2. Solvabiliteitsratio	53,2%	58,1%	50,9%	50,2%	47,8%	47,3%
3. Structurele exploitatieruimte	3,9%	2,1%	3,0%	3,6%	-0,8%	-1,5%
4. Grondexploitatie	29,7%	28,5%	23,6%	20,0%	19,7%	16,1%
5. Belastingcapaciteit	97,0%	89,4%	90,6%	90,6%	90,6%	90,6%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast vergeleken met de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is. In het algemeen geldt hoe lager het percentage, hoe beter. Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie. Tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is flexibeler dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond zien we door de jaren heen een daling van dit percentage. Dit is een positieve ontwikkeling want hoe hoger het percentage, hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. De totale woonlasten voor Helmond liggen iets onder het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het beheer van de openbare ruimte gaan jaarlijks forse, grotendeels structurele, budgetten om. Dit zijn niet alleen budgetten voor dagelijks onderhoud, maar ook voor meer of minder grootschalige renovaties en reconstructies van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Deze middelen zetten we in om zo veel mogelijk bij te dragen aan de maatschappelijke doelen. Met andere woorden; maatschappelijke meerwaarde creëren en aansluiting bij de strategische agenda van Helmond en het ambitieakkoord.

De inzet van middelen voor het beheer van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel gestuurd vanuit een technische invalshoek. Hiernaast staan de thema's klimaatadaptatie en vergroenen centraal. Ook thema's als gezondheid, biodiversiteit, recreatie, mobiliteit en smart city nemen we mee om de prioritering van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Ingrepen in de openbare ruimte worden afgewogen op basis van kosten, prestaties/maatschappelijke meerwaarde en risico's. Hierbij zorgen we dat het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in stand blijft

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen wordt uitgevoerd op basis van een integraal beheerkader. Deze is nodig om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren en zicht te hebben op de benodigde middelen. In 2024 worden de onderliggende nog ontbrekende beheerplannen vastgesteld.

5.3.1 Wegen

De gemeente is aansprakelijk wanneer schade en/of letsel ontstaat door nalatigheid in het uitvoeren van haar beheertaken. Het is de zorgplicht van de gemeente om haar wegen op een verantwoorde wijze te beheren en te onderhouden. Dit betekent vanzelfsprekend dat de gemeente goed rentmeesterschap als taak heeft voor het omgaan met het kapitaalgoed wegen

Wat willen we bereiken en op welke manier

We zorgen ervoor dat de wegen in Helmond functioneel, veilig en comfortabel zijn voor alle gebruikers. Het gaat daarbij om het op orde hebben van de kwaliteit van de wegen, voetpaden, fietspaden, pleinen en overige verblijfsgebieden. De gemeente Helmond hanteert hiervoor onderhoudsniveau C zoals afgesproken met de gemeenteraad (zie assetsheet wegen 2021-2024).

Om dit te bereiken voeren wij onderhoud en vervangingsinvesteringen uit. Hiervoor worden alle verhardingen in Helmond elke twee jaar geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden in de praktijk getoetst. Hieruit volgen de onderhouds- en investeringsprogramma's.

Met onderhoud wordt bedoeld het herstraten van bestratingsmateriaal, het repareren van asfalt of het vervangen van asfaltdeklagen van wegen. Met investeringen vanuit het wegbeheer worden reconstructies, herinrichtingen en volledige vervanging van verhardingen uitgevoerd.

Het onderhoud van de bestrating wordt door 3 aannemers uitgevoerd waarmee een meerjarig contract is afgesloten. Elke aannemer is verantwoordelijk voor een rayon. De gemeente Helmond hebben we hiervoor opgesplitst in 3 rayons. Voor het asfaltonderhoud worden bestekken opgesteld. De uitvoering van dit onderhoud vindt jaarlijks plaats. De investeringsprojecten vanuit het wegbeheer worden uitgevoerd via de "meerjarenplanning investeringen wegen 2024-2028".

Met deze wijze van wegbeheer hebben wij een actueel beeld van de verhardingskwaliteit en kan er tijdig worden geanticipeerd om kwaliteitsvermindering van het verhardingsareaal te beperken.

Investeringsprojecten worden integraal afgestemd met de vakdisciplines binnen het fysieke domein voor koppelkansen. Hier wordt ook gekeken naar de maatschappelijke opgaven zoals het inbedden van klimaat-adaptieve maatregelen of rolstoelvriendelijke inrichting.

Wat mag het kosten

Het wegonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 1.400.000. Op basis van de meest actuele wegininspectie is geconstateerd dat in 2024 eenmalig extra geld nodig is voor het op peil houden van het onderhoudsniveau. Het betreft een bedrag van € 1.000.000. Hiernaast is er structureel € 235.000 extra opgenomen binnen de exploitatie wegen. Dit heeft voornamelijk te maken met de grote prijsstijgingen in de wegebouw sector.

Voor de investeringen vanuit het wegbeheer is jaarlijks een krediet beschikbaar. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk. Deze staan in de begroting vermeld als "wegen regulier" onder kansrijke investeringen. De investeringen welke de komende jaren nodig zijn kunnen worden opgevangen binnen de meerjarenkredieten. Vooralsnog is er ondanks de forse prijsstijgingen nog geen aanleiding om de investeringskredieten voor het wegbeheer te verhogen.

5.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

Wat willen we bereiken en op welke manier

Er is een beheerplan "Civieltechnische Kunstwerken 2021-2024". In dit plan wordt benoemd hoe we omgaan met onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding op korte en lange termijn. De gemeente telt 228 civieltechnische kunstwerken (inclusief fonteinen) waaronder 19,5 km aan water- en/of grondkeringsvoorzieningen.

Voor 2024 staan de volgende grootschalige werkzaamheden op de planning of in voorbereiding:

- Vervanging van sluis 8 en 9
- Vervanging brug Geldropseweg
- Voegen Henri Dunanttunnel blijft ieder jaar een aandachtspunt
- Schilderwerk diverse bruggen
- Baggeren wijkpark Brouwhuis tijdens herinrichting

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 340.000.

5.3.3 Waterlopen/waterpartijen

Wat willen we bereiken en op welke manier

De gemeente heeft ruim 160 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog allerlei openbare stadsvijvers van in totaal 18 hectare. Met Waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in het stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen. Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt in overeenstemming met de Wet Natuurbescherming.

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 300.000.

5.3.4 Onderhoudsplan rioleringen

Het huidige gemeentelijk rioleringsplan loopt eind 2023 af. Met de komst van de Omgevingswet wordt het gemeentelijk rioleringsplan één van de programma's van de Omgevingswet. De naam verandert daarmee ook naar 'Water- en rioleringsprogramma (WRP)'. Het programma is in 2023 aan de raad ter vaststelling aangeboden. We onderbouwen hoe we invulling geven aan de 3 gemeentelijke zorgplichten:

- de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- de verwerking van afvloeiend hemelwater;
- het beperken van de nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

De looptijd van dit WRP is van 2024 tot en met 2028. In dit programma krijgen klimaatadaptatie en oppervlaktewater een meer prominente rol.

Wat willen we bereiken en op welke manier

In dit programma is het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden jaarlijks opgenomen in een Operationeel Programma Rioleringen (OPR).

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van jaarlijks € 930.000. Omdat de uitgaven jaarlijks een constant peil hebben worden deze direct ten laste van de exploitatie gebracht.

5.3.5 Onderhoudsplan groen

Stedelijk groen

Inleiding

Stedelijk groen en bomen zijn belangrijk voor de klimaatbestendigheid en leefbaarheid van de stad en haar inwoners. Zo biedt groen mogelijkheden voor het bergen van water. Daarnaast hebben planten, grassen en bomen een verkoelend effect en dienen ze als schuilplaats en voedselbron voor dieren en insecten. Bewoners voelen zich gezonder, hebben minder last van stress en zijn productiever in een groene omgeving.

Het grootste deel van het groen areaal bestaat uit bermen (54%). Daaropvolgend zijn gazons (26%) en struiken (10%). Het grootste deel van het stedelijk groen ligt binnen wijkcentra en wijken (61%). Daarna volgt het groen binnen wijkranden en industrieterreinen (38%). De kleinste omvang voor het areaal van stedelijk groen vinden we terug in het stadscentrum (1%). De asset bomen omvat alle straat- en laanbomen, bomen in bosplantsoenen, knot- en leibomen binnen de gemeente Helmond.

Wat willen we bereiken en op welke manier

We zorgen ervoor dat het openbaar groen in stand blijft en er verzorgd uitziet. De gemeente Helmond hanteert hiervoor onderhoudsniveau A in het stadscentrum. Onderhoudsniveau B wordt in de wijkcentra en wijken gehanteerd. En op het industrieterrein wordt onderhoudsniveau C toegepast. Zoals afgesproken met de gemeenteraad (zie assetsheet Stedelijk groen 2021-2024)

Wij voeren onderhoud uit op al het openbaar groen. Binnen het onderhoud wordt onderscheid gemaakt naar dagelijks onderhoud (schoffelen, maaien, zwerfafvalruimen) en technisch onderhoud (snoeien, terugzetten, inboet).

We voeren vervangingsinvesteringen uit op die locaties waar beheer niet meer afdoende is om een verzorgde indruk af te geven. Dan gaat het gehele plantvak op de schop. We hebben in beeld welke locaties dit zijn.

Het onderhoud van het openbaar groen wordt door een samenwerkingsverband van 3 plaatselijke aannemers uitgevoerd waarmee een meerjarig contract is afgesloten. Ook Senzer heeft een rayon waar zij hun bedrijfsschool hebben gevestigd.

Het beheer van bomen is gericht op drie uitgangspunten, namelijk: veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. ú

Veiligheid: voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Dit door het realiseren van voldoende doorgang voor verkeer en het verkleinen van het risico op breuk van stam of takken die letsel of schade aan de omgeving kunnen veroorzaken Dit wordt gedaan door een visuele controle; ú

Gezondheid: gezonde conditie van bomen, zonder ziekte. Er wordt gestreefd naar een normaal tot goede conditie voor minimaal 95% van het bomenbestand; ú

Duurzaam: een kwalitatief hoogwaardig bomenbestand waarbij bomen tot volle wasdom komen en oud worden. Dit bij voorkeur zonder kunstmatige groeiplaatsvoorzieningen en zodanig dat ze geen zwaarwegende overlast veroorzaken.

Investeringsprojecten worden integraal afgestemd met de vakdisciplines binnen het fysieke domein voor koppelkansen. Hier wordt ook gekeken naar de maatschappelijke opgaven zoals het inbedden van klimaatadaptieve maatregelen. En er wordt ingezet op meer biodiversiteit.

Wat mag het kosten

Het Stedelijk groenonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 2.690.000. Vanaf 2024 is er structureel € 158.000 extra toegekend vanwege grote prijsstijgingen.

Voor de investeringen vanuit het Stedelijk groen is jaarlijks een krediet beschikbaar van € 450.000. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk.

Het Boomonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 708.000.

Voor de investeringen vanuit het bomen is jaarlijks een krediet beschikbaar van € 450.000. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk.

Bomen – Aanpak boomwortelproblematiek

Ook in 2024 worden er locaties aangepakt waar veel overlast is van boomwortels. Plannen worden indien van toepassing voorbereid in overleg en met inbreng van bewoners.

5.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

Wat willen we bereiken en op welke manier

De gemeentelijke vastgoedpanden, circa 120 panden en 150.000 m², worden regelmatig technisch onderworpen aan (her)inspectie. Het onderhoudsplan is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem staat. Naar aanleiding van ingrijpende renovaties, aankopen en/of verkopen worden de mutaties in panden jaarlijks in deze MJOP verwerkt.

Bij de (her)inspectie en actualisatie van het MJOP worden alle gebouwonderdelen beoordeeld op basis van een conditiemeting om zo de kwaliteit te borgen en achterstallig onderhoud te voorkomen voor de toekomst.

Aan objecten die de gemeente eventueel op korte termijn wil verkopen, wordt vooralsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en behoud van panden, blijft de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten verrichten.

De komende jaren worden de panden verder verduurzaamd, inclusief vergroening, in combinatie met het regulier onderhoud. De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting en in de onderhoudsreserve. Voor de verduurzaming worden separatie kredieten beschikbaar gesteld.

In 2024 staat in de planning om de Asset sheets te actualiseren. Hierbij wordt het MJOP geactualiseerd en daarbij wordt er naar gestreefd om de structuur van de reservering aan te passen naar een voorziening.

Voor een aantal scholen, in ieder geval voor alle multifunctionele accommodaties, is contractueel afgesproken dat de uitvoering van het onderhoud door de gemeente gebeurt. De budgetten hiervoor zijn overgeheveld naar de gemeente.

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 4.190.000.

5.4 Financiering

5.4.1 Rentevisie

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt goed volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

Het financieel beleid van de ECB is in relatief korte tijd sterk veranderd. Het is duidelijk dat de toenemende inflatie en de oorlog in Oekraïne hierbij een belangrijke rol spelen. Daar komt bij dat de energieprijzen enorm zijn gestegen. Dit betekent dat het voor veel mensen moeilijker is geworden om rond te komen.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft vanaf 2022 stapsgewijs de beleidsrente verhoogd van minus 0,5% naar 4% in september 2023. Dit is in relatief korte tijd een enorme verhoging.

Het doel van de ECB is de hoge inflatie terugdringen. Het lenen van geld is door de hogere beleidsrente voor iedereen duurder geworden. De hypotheekrente is in korte tijd sterk gestegen en is van invloed op de woningmarkt.

Tot nu toe heeft de hogere rente voor Helmond geen direct effect gehad. Er zijn vanaf 2022 nog geen langlopende leningen aangetrokken. Dit kan mogelijk komend jaar wel aan de orde zijn als diverse grote investeringen tot een negatieve liquiditeitsprognose leiden. Als dat het geval is, bepalen we op basis van de dan geldende rentetarieven of we de financieringsbehoefte afdekken door langlopende leningen (> 1 jaar) of kortlopende leningen/kasgeldlimiet (< 1 jaar).

De liquiditeitspositie van onze gemeente is de afgelopen jaren overwegend positief geweest. Gezien de recente ontwikkelingen en onzekerheden ten aanzien van inflatie, economie en rentebeleid is het lastig om voor 2024 een goede inschatting van de rente te maken.

Leningen en borgstellingen worden alleen verstrekt als voldaan wordt aan de uitgangspunten van de notitie 'leningen- en borgstellingen beleid'.

5.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico (vlottende en vaste schuld);
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico vlottende schuld - kasgeldlimiet

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. In de Wet financiering decentrale overheden (fido) is daarom een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De limiet voor 2024 is vastgesteld op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van € 459 miljoen, ofwel € 39 miljoen. Binnen de kasgeldlimiet kan een deel van de eventuele financieringsbehoefte gedekt worden met kortlopende leningen, tenzij een forse rentestijging op de kapitaalmarkt verwacht wordt.

Renterisico vaste schuld - renterisiconorm

Om de rentegevoeligheid van de vaste leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken, wordt jaarlijks een renterisiconorm gesteld. Deze is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm komt daarmee op € 91,8 miljoen. Het maximumpercentage wordt voor de komende vier jaar berekend op basis van de begroting voor 2024. Het doel daarvan is dat gemeenten hun leningenportefeuille spreiden, zo worden de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en ook de komende begrotingsjaren wordt de norm niet overschreden. Zie onderstaand overzicht.

(bedragen x € 1 mln.)

Staat E langlopende geldleningen	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027
Renteherziening	15,0	15,0	-	-
Aflossingen	17,5	17,5	2,5	2,5
Totaal risico	32,5	32,5	2,5	2,5
renterisiconorm	91,8	91,8	91,8	91,8
ruimte onder renterisiconorm	59,3	59,3	89,3	89,3

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het afgeven van een borgstelling op een lening die door een derde partij verstrekt wordt. Het verstrekken van een lening of borgstelling gebeurt volgens de kaders van het leningen- en borgstellingenbeleid.

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

Geldleningen u/g	stand 1-1-2022	stand 1-1-2023	raming 1-1-2024
woningbouwcorporaties	2,8	2,4	1,9
verpleeg/verzorgingshuizen	1,0	0,8	0,0
overige	15,1	16,3	15,3
totaal geldleningen u/g	18,9	19,5	17,2
Waarborgen en huurgaranties			
gewaarborgde leningen netto risico	44,6	61,5	59,1
Huurgaranties	0,2	0,1	0,0
Totaal waarborg huurgaranties	44,8	61,6	59,1
Totaal	63,7	81,1	76,3

We zien een geringe afname van het volume aan verstrekte leningen. Dit komt met name omdat er weinig nieuwe leningen worden verstrekt vanwege de risico's die de gemeente hierbij loopt.

Achtervang WSW

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Komt een corporatie/toegelaten instelling in financiële problemen dan geldt onder de huidige regelgeving de volgende structuur:

1. Primaire zekerheid: de eigen middelen van de corporatie om tegenvallers op te vangen en mogelijke saneringssteun van andere corporaties;

2. Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW. Raakt dat door de aanspraken onder een bepaald niveau dan kunnen de obligo's worden opgevraagd bij de WSW-deelnemers (corporaties);
3. Tertiaire zekerheid: de gedeelde achtervang van Rijk en gemeenten. Als het WSW niet aan haar verplichtingen kan voldoen, komt de gedeelde zekerheid tussen rijk (50%) en gemeenten (50%) in beeld met het verstrekken van renteloze geldleningen aan het WSW.

Onderstaande tabel geeft weer voor welke bedrag aan geldleningen onze gemeente een achtervangfunctie vervult (in miljoenen €).

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Achtervang via W.S.W.	460,4	495,7	518,2

5.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 39 miljoen wordt daarbij volledig benut.

Zoals in de rentevisie is aangegeven is de ECB-rente is in relatief korte tijd sterk gestegen. Het schatten van rentepercentages is gezien de vele onzekerheden (oorlog in Oekraïne, China, inflatie) erg lastig. Voor een inschatting van de kortetermijnrente baseren wij ons op het 3 maands Euribor percentage: 4%. Voor een inschatting van de langetermijnrente kijken we vooral naar de rente op de 10 jaars staatsobligaties: 3%.

Uit de volgende tabel blijkt dat er in 2024 een investeringsbehoefte is van € 91 miljoen. In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk op termijn ook echt nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkoop, inzet van reserves et cetera.

(bedragen x € 1 miljoen)

Overzicht financieringsbehoefte	2024	2025	2026	2027
Boekwaarde activa per 1-1	481	504	520	520
Gefinancierd met:				
Eigen vermogen (reserves)	245	253	248	246
Voorzieningen	40	42	44	47
Langlopende geldleningen stand per 1-1	67	49	32	29
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	39	39	39	39
	390	384	363	361
Verwachte financieringsbehoefte	91	121	156	159

5.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema		2024
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		5.967
b. De externe rentebaten	-/-	403
Totaal door te rekenen externe rente		5.565
c1. De rente die aan de grondexploit: moet worden doorberekend	€ 2.876	€ 2.876
c2. De rente van projectfinanciering c € - het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
	-/-	2.876
Saldo door te rekenen externe rente		2.689
d1. Rente over eigen vermogen		
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)		1.680
De aan taakvelden (programma's incl. overhead) toe te rekenen rente		4.369
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente	-/-	3.202
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		1.167
Gehanteerde rente-omslag		1,00%
Prognose werkelijke renteomslag		1,36%

5.4.5 Overige ontwikkelingen

EMU-norm decentrale overheden

Het overheidssaldo of EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk voor het terugdringen van het begrotingstekort. Het jaarlijkse aandeel van decentrale overheden in het tekort bedraagt 0,4% van het BBP. Per provincie en gemeente geeft het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden af. Dit is een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

In bijlage 6.1 is een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag. De drempel voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen is 2%. Hierdoor worden de administratieve lasten voor gemeenten verminderd. Voor Helmond is het drempelbedrag in 2024 afgerond € 9,2 miljoen.

Het doel van schatkistbankieren is, dat door het onderling verrekenen van de schulden en tegoeden van de centrale overheid en gemeenten (samen met provincies en waterschappen), de gerapporteerde EMU-schuld van Nederland lager is. Gezien onze positieve liquiditeitspositie verwachten we ook in 2024 nog gebruik te moeten maken van schatkistbankieren.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf geven wij een overzicht van instanties, waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling. Mogelijk is daarbij sprake van een dividend- of een andere vorm van uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel in €	Nominaal bedrag historische uitgaven in €	Ontvangsten in €
Automotive Facilities Brainport Holding NV	1.104		25.280	0
Brainport Development N.V.	328	453,78	148.840	
Enexis Holding NV	23.176	1,00	23.176	25.434
Glasvezel Helmond B.V.	1.000	1,00	6.250.000	0
BrabantRing BV	26	4615,38	120.000	
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	52.650	2,50	131.625	131.625

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Planning- en controlcyclus

Voorjaarsnota

Dit jaar is er zoals gebruikelijk weer een voorjaarsnota opgesteld. Deze voorjaarsnota is behandeld in de raadsvergadering van juli 2023 en is als uitgangspunt genomen voor de uitwerking van de voorliggende programmabegroting 2024-2027.

De programmabegroting bevat de budgettaire kaders op hoofdlijnen, en een geactualiseerd meerjarenperspectief 2024-2027. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van de begroting via de twee bestuursrapportages (Beraps). In 2025 leggen we verantwoording af over de uitvoering van deze begroting met de jaarverantwoording 2024.

Programmabegroting

In mei van dit jaar heeft uw raad de nieuwe programma-indeling met de bijbehorende thema's vastgesteld. Deze nieuwe indeling is gebaseerd op de principes van Brede Welvaart. Brede Welvaart is het fundament van het Ambitieakkoord én van deze begroting. Kortgezegd: winst moet niet het ultieme doel zijn van economische groei, maar is het middel om de inclusieve, duurzame en levendige stad voor elkaar te krijgen. Het werken aan Brede Welvaart vraagt per definitie een integrale aanpak en werkwijze die de afzonderlijke beleidsterreinen overstijgt.

Met de nieuwe programma-indeling zijn wij met elkaar beter in staat om te werken aan onze lange termijn opgaven (Helmond Ambitie 2040, Ambitieagenda 2023-2028 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma). Naast de nieuwe indeling proberen wij in overleg met uw raad de begroting leesbaarder en compacter te maken en als sturingsmiddel aan waarde te laten winnen. De begroting is immers van ons allemaal.

5.5.2 Fiscaliteiten

Deze paragraaf ziet op Rijksbelastingen en het btw-compensatiefonds.

Fiscaal Beleid

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Een goede reputatie hebben is daarbij belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid, waar geen ruimte is voor kunstmatige constructies. De gemeente is zich ervan bewust dat fiscale planning ook kansen biedt om binnen bestaande wet- en regelgeving belastinglasten te verminderen.

Op basis van deze uitgangspunten wil de gemeente aan haar fiscale verplichtingen voldoen. De gemeente beperkt de risico's die zij daarbij loopt en benut fiscale mogelijkheden. De risico's worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework. Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle

Horizontaal Toezicht

De gemeente heeft in 2011 met de Belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de Belastingdienst, waarbij de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om haar processen zo op orde te hebben dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. De Belastingdienst heeft aangekondigd dat zij een aanscherping van het horizontaal toezicht wil doorvoeren. Nog meer dan voorheen wil de Belastingdienst dat een gemeente door interne monitoring de werking van de door haar getroffen maatregelen kan vaststellen, waardoor

aanvaardbare aangiften worden ingediend. Gedurende het jaar 2023 heeft intensief overleg plaatsgevonden over de voorwaarden waar de gemeente Helmond aan moet voldoen. Wanneer de gemeente aan de gestelde voorwaarden zou voldoen, kon een nieuw convenant worden afgesloten. Begin september heeft de belastingdienst aangegeven dat de gemeente Helmond inmiddels voldoet aan de gestelde voorwaarden. Daarom kan nu een nieuw convenant worden gesloten. Naar verwachting zal het nieuwe convenant ondertekend gaan worden einde oktober of begin november.

5.5.3 Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

De wetswijziging, waarbij het college van B&W een rechtmatigheidsverantwoording moet gaan afgeven bij de jaarrekening, is ingegaan vanaf het verslagjaar 2023. In de situatie tot en met verslagjaar 2022 gaf de accountant in de controleverklaring een oordeel over de financiële rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. In de nieuwe situatie legt het college van B&W zelf rechtstreeks verantwoording af aan de raad over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Deze rechtmatigheidsverantwoording van het college maakt dan wettelijk deel uit van de jaarrekening. De accountant controleert de rechtmatigheidsverantwoording van het college op getrouwheid. De accountant beoordeelt dus of hetgeen het college meldt in de rechtmatigheidsverantwoording, juist en volledig is. Ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening 2023 zijn de kaders door de raad vastgesteld en is de controleverordening geactualiseerd.

5.5.4 Personeel en organisatie

Personeel

Onze organisatie bestaat uit gemotiveerde medewerkers die trots zijn op Helmond. Daar werken zij met grote passie om inwoners, bedrijven en instellingen goed van dienst te zijn.

Door de groei van de stad maar ook een algemene hogere mobiliteit op de arbeidsmarkt is het een stevige uitdaging om voldoende gekwalificeerd personeel te kunnen blijven aantrekken. Naast beproefde methoden worden vanuit recruitment ook nieuwe methoden ingezet om in contact te komen met potentiële nieuwe collega's. Extern versterken we onze arbeidsmarktpositie door het ontwikkelen en neerzetten van een sterk werkgeversmerk. We zetten door middel van ambassadeurschap en de wervingsbonus onze netwerken actief in bij het vinden van nieuw personeel. Daarnaast werken we samen met opleidingsinstanties en geven we ruimte aan stagiaires en talenten. Onze arbeidsmarktcommunicatie ontwikkelen we op basis van nieuwe inzichten en methoden continu door.

Om iedere nieuwe collega snel vertrouwd te laten raken met het werk en de organisatie, bieden we een uitgebreid onboardingsprogramma aan.

Maar ook kijken we voor huidige medewerkers naar mogelijkheden van doorgroei van naar ander werk binnen de organisatie. Dit doen we onder andere door te investeren in opleidingen en het voeren van "het goede gesprek". Het voeren van "het goede gesprek" geeft ons inzicht in de wensen en mogelijkheden van onze medewerkers. Door deze methodiek kunnen we doorgroei van talenten naar andere functies stimuleren en realiseren we dat medewerkers langer bij ons te blijven werken.

De gemeente Helmond investeert in de ontwikkeling van alle kritische kennis en vaardigheden. Dat doen we voor iedereen binnen onze organisatie via de Helmond Academie. Op basis van zes verschillende leerlijnen ontwikkelen we de kennis en vaardigheden die medewerkers nodig hebben om de maatschappelijke opgaven, projecten en dienstverlening te realiseren. Zo zetten we nadrukkelijk in op de ontwikkeling van onder andere persoonlijke vaardigheden, digitale vaardigheden, integraal en projectmatig werken. Hiermee sluiten we aan bij de wensen en behoeften van onze medewerkers.

Ook zetten we in op duurzame mobiliteit als een arbeidsvoorwaarde van deze tijd waarmee we bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen maar dit tegelijkertijd ook combineren met een gezonde leefstijl. Dit doen we door bijvoorbeeld fietsen naar het werk te belonen. Maar ook zetten we in op gecombineerd deelvervoer zoals openbaar vervoer en vervoersmogelijkheden zoals (elektrische) deelfiets/brommer of auto.

Indicatoren personeel:

	Huidig (juli 2023)	Doelstelling 2024
Verzuim, inclusief langdurig	4,89%	4,5%
Meldingsfrequentie	1,14	0,90
Verhouding vast-flexibel	83,7% - 16,3%	85% - 15%
Uitgaven opleiding en ontwikkeling per FTE	€ 1.612	€ 1.828

Toelichting op de indicatoren:

Het verzuim is in het eerste halfjaar van 2023 met 0,6% gestegen ten opzichte van 2022. Deze trend is in lijn met de landelijke ontwikkeling op het vlak van verzuim. Wij streven ernaar om door intensiever aandacht te besteden aan verzuim en verzuimoorzaken deze trend vanaf de tweede helft van 2023 om te buigen. We zetten in op een daling van zowel het verzuimpercentage als de verzuimfrequentie

in 2024. Met name is onze inzet gericht op het terugbrengen van verzuim door mentale arbeidsbelasting.

Voor wat betreft het percentage flexibel personeel (externe inhuur) streven wij ernaar om dit in 2024 terug te brengen naar maximaal 15 procent. Mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt vinden wij het op dit moment niet reëel om in te zetten op een forsere afbouw. Het is nog niet te verwachten dat de arbeidsmarkt verruimt. Zodra zich dit voordoet, kunnen wij onze ambities voor wat betreft de afbouw van externe inhuur naar boven bijstellen.

Vanaf 2024 herstellen we het verband tussen de omvang van de formatie en het opleidingsbudget weer naar de rijksnorm van 2% van de loonsom. Daarmee blijven we in staat om een adequaat te investeren in de ontwikkeling van kennis en vaardigheden van onze medewerkers.

Voor wat betreft een uiteenzetting van de belangrijkste ontwikkelingen op het vlak van personeel (en organisatie) verwijzen we naar programma 4.

5.5.5 Informatievoorziening en ICT

Wat willen we bereiken?

Wat we willen bereiken is dat we een betrouwbare overheid zijn met een informatievoorziening die past bij en mee groeit met de organisatie én met onze stad. Informatie en data moeten beschikbaar en betrouwbaar zijn en worden beschermd en gebruikt op een veilige manier. Dat betekent ook dat we stevig moeten inzetten op transformatie naar een data gedreven organisatie, waarin we mede op basis van informatie en kennis besluiten nemen en keuzes maken.

Wat gaan we ervoor doen?

We zetten in 2024 de ingeslagen weg verder voort. In het kort, eerst de hoofdlijnen in hoofdstuk 1 van het ambitie-akkoord vanuit een digitale invalshoek;

- *Ruimte bieden en onzekere tijden:* Dit vraagt om mee kunnen bewegen met onzekerheid. Dus een wendbare organisatie die haar Informatievoorziening op orde heeft.
- *De Kapstok Brede Welvaart:* Het zijn veel factoren die samen bepalen hoe duurzaam Helmond zich ontwikkelt. Daarvoor zijn beschikbare en goede data, informatie en kennis van binnen en buiten de organisatie nodig. Op die manier is het goede maatschappelijk gesprek te voeren en zijn passende keuzes te maken.
- *Verbinding met de samenleving:* Dit is vertaald naar een betrouwbare overheid, het leveren van maatwerk en het samen doen. 'Betrouwbaar' betekent ook dat de gegevens beschikbaar, juist en veilig zijn en blijven. 'Samen' vraagt in de moderne tijd om een brede beschikbaarheid van (digitale) hulpmiddelen om (veilig) te kunnen samenwerken binnen en buiten de organisatie. Maatwerk vraagt om doelgerichte en efficiënte processen. Denk aan kortere doorlooptijden met meer kwaliteit in de dienstverlening zoals vereist in de Omgevingswet. We houden dan meer tijd en geld over om aandacht te kunnen geven aan 'maatwerk' (=inclusief) voor mensen die dat nodig hebben.

In 2023 hebben we gemerkt dat het besef dat digitalisering niet langer alleen de opdracht is van een IT-afdeling steeds verder toeneemt. Deze opdracht wordt meer beleefd als een gezamenlijke opdracht aan Raad, College en de totale gemeentelijke organisatie. In 2024 blijven wij dit verder stimuleren. We houden vast aan de drie aandachtsgebieden;

1. Voorbereiden op de digitale transformatie van de maatschappij

De komende jaren blijven we investeren om onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven bij de tijd te houden. Het op het huidige niveau blijven, vraagt al veel energie en we moeten verder blijven groeien om de ontwikkelingen bij te houden.

Wat komt er op ons af; Tussen nu en 2026 zijn er nog ca. 13 wetten te verwachten die de digitale toekomst van de EU vormgeven. Wetten die gaan over Informatieveiligheid, digitale identiteit, kunstmatige intelligentie etc. In het [factsheet](#) over de digitale transformatie van Europa tot 2030 is een samenvatting opgenomen van wat er allemaal op ons afkomt. Dit heeft ook impact op gemeenten. We zullen daarom wendbaarder moeten worden. We werken aan snelle en eenvoudige informatiedeling en ondersteunen de digitale (besluitvormings-) processen.

In 2024 werken we ook verder aan de doorontwikkeling van de [Kennissagenda Helmond](#). Ook voor een succesvolle uitvoering van de Omgevingswet en de Wet Open Overheid zijn dit belangrijke randvoorwaarden.

2. Mogelijk maken van digitaal samenwerken van en met de Raad, organisatie en ketenpartners

Het digitaal (samen)werken biedt steeds meer kansen. In het nieuwe Huis voor de stad gaan we samenwerken (ook digitaal) met elkaar en de partners in de stad. In 2023 hebben we geleerd dat dit

voor niet iedereen al vanzelfsprekend is. In 2024 blijven we hier aandacht voor hebben en zorgen in ieder geval dat de technische voorziening werken en zo eenvoudig mogelijk te gebruiken zijn. In het eerste kwartaal zijn we druk met die faciliteiten te faciliteren en te laten werken. In kwartaal 2 en 3 vooral bezig met nazorg en begeleiding. We zullen dit samen met AOG en de collega's van huisvesting aanpakken.

3. Versterken van de fundamenteën van de digitale informatievoorziening

We gaan in 2024 verder met het vereenvoudigen van onze IT-voorzieningen. We doen dit door een aantal systemen, die voor de hele organisatie nodig zijn, in samenhang te brengen en aan te passen. We zijn ervan bewust dat de daarmee gemaakte investeringen niet altijd direct terug te zien zijn in verbeterde dienstverlening of efficiënter werken. Ze zijn wel nodig om "onder de motorkap" sneller te kunnen reageren op veranderende wetgeving, dienstverleningseisen en technologie.

In 2024 benutten we de mogelijkheden de Digitale Archief Ruimte (DAR) waar we in 2023 mee zijn gestart. We zullen daarmee in staat zijn om afscheid te nemen van een aantal oude ICT-systemen. Bijvoorbeeld met de invoering van de nieuwe applicatie voor de omgevingswet, kunnen we in 2024 afscheid nemen van 3 andere applicaties. We kunnen daardoor beter onze inwoners helpen. Alles staat immers bij elkaar. We zijn veiliger want de oude applicaties worden niet meer onderhouden door de leveranciers. We krijgen minder kosten omdat we de licenties niet meer betalen.

In het programma "Altijd verbonden" komen een aantal projecten samen die zorgen voor het vereenvoudigen en versterken van het fundament. Hierdoor wordt de samenhang versterkt. Dit programma werkt nauw samen met het projectteam van het Huis voor de Stad om daarin de voorzieningen en dienstverlening, die we willen bereiken, mogelijk te maken. In 2024 nemen we ook de digitale maatregelen nodig voor informatieveiligheid op in dit programma. We werken zo integraal aan onze betrouwbaarheid ook bij vernieuwingen.

Wat mag het kosten?

In 2023 is een slag gemaakt qua capaciteit, het doorvoeren van verbeteringen en digitale aansluiting van nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet.

Deze ontwikkelingen zetten we in 2024 door. Dit is ook nodig omdat doorontwikkeling langzaam verloopt: dit komt door inhoudelijke complexiteit in combinatie met een moeilijke arbeidsmarkt. De hoofdtaak de dienstverlening aan stad en organisatie te garanderen, is met de inrichting en verhuizingen naar de tijdelijke huisvestingen en volgend jaar naar het Huis voor de Stad, ingewikkelder geworden.

Het versterken van de basis op orde is een complex proces. Het is inhoudelijk op kennis uitdagend. Het werven (en behouden) van ICT-medewerkers vraagt veel tijd en aandacht. Net als het opleiden van medewerkers. We hebben een aantal ad-hoc prioriteiten die langdurig aandacht vragen, zoals de energiecrisis, opvang vluchtelingen en Huis voor de Stad. De dreiging van cybercriminaliteit waartegen we ons moeten blijven beschermen, is toegenomen. We zien ook dat de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering razendsnel gaan. We hebben het dit jaar ervaren, met de doorbraak van kunstmatige intelligentie (ChatGPT) bij het grote publiek. Tegelijkertijd moeten we ook zorgen voor onze dagelijkse dienstverlening aan stad en organisatie. We zijn immers elke werkdag open en dienstbaar aan de stad en dat wordt altijd ondersteund met digitale technologie.

De totale kosten bedragen € 11,6 miljoen.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Het BBV definieert deze begrippen in artikel 1 als volgt: -

- **financieel belang:** *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”;* ·
- **bestuurlijk belang:** *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.*

In deze paragraaf geven we inzicht in de verbonden partijen die wij als gemeente hebben. Dit inzicht is van belang omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan uitvoeren. De gemeente draagt als het ware de verantwoordelijkheid voor de uitvoering aan de verbonden partij over. Aan bod komen: ·

- de kosten die ermee gemoeid zijn; ·
- het budgettaire beslag op de begroting; ·
- de diverse risico's die we als gemeente lopen; ·
- de mogelijke budgettaire gevolgen van deze risico's.

In de aparte programmahoofdstukken is daarnaast nog opgenomen hoe de verbonden partijen bijdragen aan het uitvoeren van onze beleidsresultaten.

Onze visie op samenwerkingen in het algemeen, waar de verbonden partijen onderdeel van zijn, is vastgelegd in het 'Visiedocument intergemeentelijke samenwerking' (2012). In de 'Notitie deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen 2017' gaan we in het bijzonder in op het beleid voor de privaatrechtelijke samenwerkingen. De visie op en de uitvoering van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in aparte beleidsdocumenten.

5.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze samenwerkingsverbanden zijn te omschrijven als verlengd lokaal bestuur. Onze gemeente neemt deel in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR-en):

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blink
6. Senzer

Deze regelingen worden verderop in deze paragraaf apart toegelicht.

De kosten die wij hebben vanwege onze deelname in een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte kosten. Deze moeten wij opnemen in onze gemeentelijke begroting. Jaarlijks ontvangen wij in het voorjaar de ontwerpbegrotingen voor het komende jaar van de 6 GR-en. Deze leggen wij voor aan uw raad. Uw raad heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

In het algemeen geldt dat deelnemers aan gemeenschappelijke regelingen (mede)aansprakelijk zijn voor de dekking van eventuele tekorten. De tekorten die zij niet zelf kunnen opvangen (binnen hun weerstandsvermogen), worden naar rato van ons aandeel in de gemeenschappelijke regelingen omgeslagen naar onze gemeente.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Algemeen

- Op 1 maart 2023 is het samenwerkingsakkoord 2023-2026 "In Goede Banen" vastgesteld door het Algemeen Bestuur MRE. In dit samenwerkingsakkoord staan de gezamenlijke ambities, opgaven, doelen en afspraken waar de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de komende jaren samen aan willen werken. De ambitie is een sterke regio met behoud van het kenmerkend innovatieve Brainportprofiel en een stabiele sociale basis en vitale leefomgeving voor alle inwoners. De grote achterliggende opgave is de duurzame verstedelijkingsopgave en de opgaven voor een vitaal landelijk gebied, die in onze regio samenkomen, met elkaar te verbinden. Deze lijnen dragen in samenhang bij aan de brede welvaart van de hele regio en haar inwoners.
- Op basis van de ambitie is de samenwerking gericht op vijf strategische hoofdopgaven: ruimte en wonen (kwaliteit leefomgeving), toekomstbestendig mobiliteitssysteem, toekomstbestendig energiesysteem, vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied. In de MRE begroting en het werkprogramma is invulling gegeven wat de samenwerkende gemeenten op de thema's willen bereiken en wat ze samen gaan doen. De hoofdopgave ruimte en wonen is in 2023 toegevoegd.
- Op 17 maart 2023 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in de zaak Attero over de minderlevering van brandbaar restafval over de periode 2015-januari 2017. Op basis van de uitspraak zijn de Brabantse gemeenten en gewesten gehouden de naheffing te betalen, vermeerderd met BTW en wettelijke rente. Het vonnis is definitief, er is geen beroep meer mogelijk. De naheffing wordt doorbelast aan de deelnemende gemeenten, het bestuurlijk proces om te komen tot een definitieve verdeling is in 2023 opgestart.

Dienst Metropoolregio Eindhoven

- Bij de dienst Metropoolregio Eindhoven zijn de 5 strategische hoofdopgaven ondergebracht, als ook samenwerking en strategie, incl. Landgoed Gulbergen. Activiteiten op deze opgaven zijn in deze begroting opgenomen bij het beleidsresultaat Verbonden Partijen in het betreffende programma.
- In de MRE begroting 2024 is een formatie-uitbreiding opgenomen voor de dienst Metropoolregio Eindhoven welke is gefinancierd uit verschuiving tussen de inwoner bijdragen voor Regionale Opgaven en het Stimuleringsfonds. In 2023 is een intern organisatieonderzoek uitgevoerd om de realisatiekracht van de organisatie te versterken, onder meer door het invoeren van regionaal programmamanagement..
- Kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van Gulbergen zijn in 2022 in kaart gebracht en vertaald in een aantal ontwikkelrichtingen. Volgend hierop heeft een breed communicatie- en burgerparticipatieproces plaatsgevonden wat is afgesloten met een participatieverslag. Naar verwachting zal er eind 2023 een voorkeursscenario worden bepaald.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

- In 2023 is besloten de onderdelen RHCE en MRE niet te ontvlechten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn:

- Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Ruimte en Wonen, Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development N, V), Transitie landelijk gebied, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA).
- Het initiëren en stimuleren van en participeren in initiatieven op het gebied van cultuurhistorie en erfgoedbeheer., de zorg voor en het beheer van de archiefbescheiden welke naar de archiefbewaarpplaats(en) van de Metropoolregio zijn overgebracht, het toezicht op de niet-overgebrachte archiefbescheiden van de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en het adviseren van de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van de inrichting van de documentaire informatiehuishouding. De gemeente Gemert-Bakel neemt geen deel aan dit onderdeel van de gemeenschappelijke regeling.
- Als voortzetting van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven behartigt de Metropoolregio tevens het belang van de gemeenten bij een zorgvuldig beheer van de taken van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, zoals die na datum van inwerkingtreding van deze wijziging van de regeling nog bestaan. Het betreft het beheer van de fondsen en voorzieningen, verkregen uit de verkoop van de NV RAZOB ter dekking van de verplichtingen ten aanzien van de eindafwerking en de nazorg van de stortplaats en de ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen alsmede het optreden als grondeigenaar van het landgoed dat uit het beheer voortvloeit, en het optreden als contractspartij namens de gemeenten, in de rechtsverhouding tussen de Vereniging van Contractanten, Afvalsturing Brabant en Attero N.V. c.q. de rechtsopvolgers, inzake de verwerking van restafval en GFT-afval, alsmede het beheren van dat contract

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Ook is bepaald welke risico's door de

Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

In de MRE begroting 2024 wordt op basis van financiële kengetallen geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

Op grond van de gemeenschappelijke regeling dragen de deelnemende gemeenten de zorg (risico) dat de Metropoolregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan alle verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Het algemeen bestuur van de ODZOB heeft op 30 maart 2023 ingestemd met de meerjarenvisie 2023-2027: *Samen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving*. Uitgangspunt van deze meerjarenvisie 2023-2027 is budgetneutraal, en daar waar het niet mogelijk blijkt een concreet voorstel voor te leggen aan het algemeen bestuur van de ODZOB.

In de meerjarenvisie 2023-2027 is onderscheid gemaakt tussen de inzet op het fundament en aanvullende inzet per thema. Opvallende aanvullende inzet is:

- Het verstevigen van het regionaal kernteam externe veiligheid.
- De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau in het Regionaal Meetnet Lucht & Geluid en in het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL, veehouderij) wordt voortgezet conform de huidige gemaakte afspraken.
- Het outcomegericht werken samen met de gemeenten ontwikkelen, door bij enkele urgente onderwerpen 3 pilotprojecten/experimenten te starten.
- Vergelijkbaar met het regionale agrarische platform voor veehouderijen (WAL) - de komende jaren de mogelijkheden te verkennen van een nieuw regionaal platform voor industrie, gericht op kennisdeling en beleidsmatige afstemming op de vier thema's (duurzaam, veilig, gezond en omgeving).

In de komende vier jaar worden de kadernota's opgesteld met de meerjarenvisie als referentiekader voor de invulling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waar 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant in participeren. De ODZOB voert een landelijk vastgesteld basistakenpakket uit op het gebied van milieu-vergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de dienst kan opdragen. Ook voert de ODZOB enkele bovenlokale collectieve taken uit. Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's

De gemeentelijke bijdragen aan de ODZOB vinden plaats door facturatie op basis van declareerbare uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij een vaste inwonersbijdrage zoals bij de andere GR-en. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

In het verleden is in de begroting van de ODZOB onvoldoende ruimte ingebouwd voor een fitte organisatie. Het hoge ziekteverzuim en de krapte op de arbeidsmarkt vragen om gerichte maatregelen die zorgen voor een duurzame gunstige trendontwikkeling; namelijk een ziekteverzuim dat blijvend onder de 6% ligt. Vandaar dat het gemiddeld uurtarief in 2023 en 2024 tijdelijk met €3,00 per uur is verhoogd. Hiervan is € 2,05 bedoeld ter dekking van het productiviteitsverlies dat volgt uit het ziekteverzuim en is € 0,95 bedoeld ter bekostiging van de maatregelen om (weer) te komen tot een fitte organisatie.

Op grond van de gemeenschappelijke regeling dragen de deelnemende gemeenten de zorg (risico) dat de ODZOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

De koers van VRBZO voor de komende jaren is vastgelegd in de visie 2025. De uitvoeringsagenda 2024 die aan de visie is verbonden, heeft als kern de doorontwikkeling van het domein crisisbeheersing. Door corona en de crisisnoodopvang asielzoekers zijn de uitvoeringsplannen niet (volledig) uitgevoerd, deze zullen via extra inspanningen in 2023 en 2024 wel worden gerealiseerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

VRBZO heeft taken op het terrein van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing:

- Adequaet reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en regelen van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de organisatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot haar taak.
- Het coördineren en uitvoeren van bevolkingszorg-taken

Risico's

De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken krijgt in 2024 zijn:

- Het Meerjarig Beleidsplan 2022-2026. De GGD ziet voor de komende jaren de volgende maatschappelijke uitdagingen:
  - Effecten van Covid-19 op de volksgezondheid
  - Het verkleinen van gezondheidsverschillen
  - Bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving
  - Bevorderen van een mentaal gezonde samenleving
  - Een signalerende regionale functie in de openbare geestelijke gezondheidszorg
  - De juiste ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen
- Zorgcoördinatie bij spoedeisende hulp (waaronder Ambulancezorg)
- Vernieuwing van de jeugdgezondheidszorg
- Regionalisering programma Nu Niet Zwanger
- Versterking Infectiebestrijding en Pandemische Paraatheid
- Ontwikkelingen binnen Rijksvaccinatieprogramma
- Zorgakkoorden en een regionale preventie infrastructuur
- Informatieveiligheid/privacy, verbetering van de informatiehuishouding en risicomanagement

- Ontwikkelingen in de forensische geneeskunde
- Nieuwkomers in onze regio
- Inwerkingtreding van de Omgevingswet

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geeft de GGD vorm en inhoud aan collectieve preventie en gezondheidswinst.

Risico's

- Toenemende arbeidsmarktcrispes bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden.
- Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. Vanwege toegenomen (inzicht in de) externe dreiging en ervaringen (o.a. datalek covid), de geconstateerde achterstand in informatiebeveiliging in combinatie met de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de GGD zowel bij PG als AZ beheert, wordt de omvang van dit risico hoger ingeschat.
- O.a. vanwege de nieuwe CAO per 2023, is het risico van stijging van de salariskosten boven de indexering actueel, hoewel de verwachting is dat gemeenten dit gezien de omvang zullen compenseren.
- De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crisis maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de genoemde crisis heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Beleidsresultaat:

- in 2024 vervolgt de werkgroep haar onderzoek naar een nieuwe Businesscase voor de organisatie Blink. De ontvlechting met Prezero en de opzet van de nieuwe organisatie Blink zal een doorlooptijd en besluitvormingstraject hebben in 2024.

Achtergrondinformatie

In 2023 is in opdracht van het Algemeen Bestuur van Blink een strategisch onderzoek uitgevoerd naar de juridische constructie van Blink.

In dat onderzoek is vastgesteld dat de rechtmatigheid en juridische houdbaarheid van de PPS-constructie met de private partner Prezero niet houdbaar is.

Prezero heeft daarop aangegeven uit de samenwerking te willen stappen, onderhandelingen tussen de betrokken partijen hierover worden gevoerd.

De negen deelnemende gemeenten binnen Blink hebben uitgesproken samen met onze organisatie Blink verder te willen op het gebied van afvalinzameling, -verwerking en innovatie. Belangrijke

uitgangspunten hierbij zijn zekerheid op het gebied van de afvalinzameling, rechtmatigheid en grip op financiën.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie draagt nu en in de toekomst zorg voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering en het vermarkten van afval- en grondstoffen, de reiniging van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding van deelnemende gemeenten.

Risico's

- Blink opereert in een dynamische omgeving, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkten en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting en inzamelvergoedingen). Ook de krapte op de arbeidsmarkt, energiekosten en stijgende prijzen voor materiaal hebben nog steeds effecten op de kosten. De verwachting is dat ook de komende jaren deze een (vaak niet voorspelbare) invloed hebben, met als gevolg wisselende kostenniveaus voor Blink en haar deelnemers;
- De opdracht waar we voor staan, de ontwikkeling van de robuuste organisatie Blink, kan voor kosten zorgen op het gebied van o.a. een eigen ICT omgeving, inzamelvoertuigen, en HRM taken.

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer, zoals ook Zorg en Jeugd. Daartussen bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er afstemming plaatsvindt. Het is van belang dat de raad de integraliteit tussen de drie domeinen bewaakt, aansluitend bij de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De raad heeft hiertoe de mogelijkheid zoals in de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd (zienswijzprocedure).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit.

Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende. Redenerend vanuit de vraag van de werkgever verbindt Senzer de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende (matching) aan de werkgever.

Risico's

- Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid (i.e. de verdeelsystematiek BUIG). Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor;
- Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de invoering of wijziging van diverse wet- en regelgeving (i.e. de herziening van de Participatiewet).

5.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek verder geregeld. Dit kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt onze deelname aangeduid als deelneming. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI Automotive Industry NL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond BV
7. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
8. Stichting AutomotiveCampus Helmond
9. Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
10. Stichting Brainport Smart District
11. Vereniging KIC EIT Urban Mobility
12. Coöperatieve vereniging Urban development Institute (UDI)
13. Stichting Fieldlab de Peel
14. Brabantring

Brainport Development NV
<p><i>Ontwikkelingen</i></p> <p>Het Rijk heeft Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport naar analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. In het regeerakkoord heeft het kabinet vastgelegd om samen met de regio de noodzakelijk doorontwikkeling van de regio als mainport ter hand te nemen.</p> <p>Op basis daarvan is een Strategische Agenda ontwikkeld voor de regio met 3 pijlers:</p> <ol style="list-style-type: none">
1) Internationale waardeketens,
2) Talent en
3) Woon-, leef- en vestigingsklimaat. <p>Verder werkt Brainport Development aan de uitvoering van het meerjarig uitvoeringsprogramma voor de regio. Het meerjarenplan 2021-2024 bestaat uit twee delen:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Het onderhouden van ons ecosysteem: MKB-ondersteuning, talentontwikkeling, technologieverkenning, branding, public affairs en het clusteren van nieuwe kansen.
2. Versterking van het ecosysteem: tekorten arbeidsmarkt, internationalisering, sleuteltechnologieën, kapitaalfondsen en versterken vestigingsklimaat.
<p><i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i></p> <p>Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.</p>
<p><i>Risico's</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
• Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen

AFB (Automotive Facilities Brainport) is een structuurvennootschap, die op de Automotive Campus een aantal onderzoeksfaciliteiten exploiteert. Daar kunnen MKB'ers terecht voor onderzoek. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is daarvan de belangrijke subsidiënt. Recent heeft EZK desgevraagd ingestemd met het wijzigen van het rapportageprotocol, als gevolg waarvan AFB als vehikel zijn nut en noodzaak verliest. De directeur van de campus organisatie is vorig jaar tevens als directeur van deze vennootschap aangesteld. Naar verwachting zal AFB door de aandeelhouders in het najaar 2023 al kunnen worden geliquideerd. Hiermee wordt uiteindelijk uitvoering gegeven aan een AvA besluit van 2019.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De onderzoeksfaciliteiten blijven behouden voor de campus, maar de exploitatieverantwoordelijkheid wordt neergelegd bij een of enkele private partijen. Daarover wordt definitief besloten in de nog te organiseren liquidatievergadering.

Risico's

AFB ontplooit nauwelijks activiteiten. Liquidatie van de vennootschap is een logische uitvloeisel van het AvA besluit in 2019. Er bestaat geen risico ten aanzien van de voortgang van de onderzoeksactiviteiten, welke ten behoeve van de MKB doelgroepen blijven bestaan. Er bestaat wel risico ten aanzien van de waarde van de aandelen. Daar is de verwachting dat de liquidatiewaarde beneden de waarde ligt waarop AFB op onze balans staat. Het risico bedraagt maximaal € 25.280.

RAI Automotive Industry NL BV

Ontwikkelingen

RAI Automotive Industry NL is de toonaangevende autoriteit in de Nederlandse automotive productie- en supply chain industrie en richt zich op wereldwijde automotive- en mobiliteitsoplossingen door krachten te bundelen met leden van de industrie en belanghebbenden om zo op te treden als katalysator op het gebied van innovatie en onderwijs. RAI Automotive Industry is onderdeel van RAI Vereniging en behartigt samen de belangen van de Nederlandse automotive industrie op nationaal en internationaal niveau.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gemeente draagt, net als de Provincie Noord-Brabant, bij aan Rai Automotive Industry NL. RAI Automotive Industry NL versterkt en verrijkt de ecostructuur op de campus. Hierdoor bestaat zicht op de innovatieve plannen van de RAI en kan de gemeente aanhaken met lokale initiatieven.

Risico's

De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage (in 2023: € 16.500). Deze bijdrage geeft met name kansen voor de gemeente Helmond en kent geen risico's.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG-bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan maatschappelijke instellingen. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor diverse voorzieningen.

Het financieel resultaat in 2022 steeg naar € 300 miljoen (€ 236 in 2021). Er is ruim € 139 miljoen uitgekeerd aan dividend. Voor Helmond is dit € 131.625.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen de sterke vermogenspositie beïnvloeden. De naar risico gewogen solvabiliteitsratio's van de BNG Bank blijven op een hoog niveau, waardoor risico's laag ingeschat worden. De grote ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen de BNG Bank op het hoogste niveau. De BNG behoort tot de veiligste banken ter wereld (AAA status).

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland is een aantal deelnemingen voortgekomen waarvan alleen nog Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. en Claim Staat Vennootschap B.V. resteren. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze twee deelnemingen. Deze BV's zijn ter afhandeling van rechten en plichten die voortvloeien uit de verkoop van Essent respectievelijk Essent en Attero.

Ontwikkelingen

In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes;

Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.

2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie;

Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.

3. Klanten weten wat ze aan ons hebben;

Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Focus ligt op de uitvoering van de energietransitie en het beperken van transportschaarste.

Ontwikkelingen op het gebied van warmte, waaronder het nieuwe wetsvoorstel, zijn voor Enexis aanleiding om het strategisch plan op dit onderwerp nader uit te werken. Enexis verwacht dit in het voorjaar van 2024 ter vaststelling aan de AVA voor te leggen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Risico's

De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.

Het risico is gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 53% eigen vermogen.
Over het jaar 2022 is € 25.434 aan dividend ontvangen; over 2021 was dit € 13.084.

Glasvezel Helmond BV

Ontwikkelingen

Het netwerk is qua realisatie nagenoeg afgerond. Er vindt nu een transitie plaats naar een exploitatie-beheerfase. In deze fase wordt er een optimalisatie van de bedrijfsvoering en de governance gerealiseerd. Daarbij wordt het oorspronkelijke doel, om de gehele gemeente Helmond van een robuust glasvezelnetwerk te voorzien als fundament voor de digitale stad van de toekomst, verder geborgd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is:

- Alle inwoners, bedrijven en instellingen tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een toekomstvast glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk is open en toegankelijk voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals o.a. zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk gaat onderdeel worden van de zogenaamde BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse glasvezelnetwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken op boven regionale schaal;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en er daarmee kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst.
- Alle gemeenschapsaccommodaties en andere maatschappelijke instellingen de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (acties van concurrerende aanbieders);
- De businesscase zou in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar kunnen blijken, doordat bijvoorbeeld deelname vanuit inwoners en dienstenleveranciers achterblijft;
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service zouden in de praktijk onvoldoende (consistent) kunnen blijken te zijn, waardoor het aantal aangesloten inwoners en bedrijven af zal nemen in plaats van toenemen.

Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen

Eind 2021 is de opzet van het fonds gewijzigd om beter aan te kunnen sluiten bij de behoefte in de markt. In 2022 is het nieuwe fonds live gegaan zodat het weer een bijdrage kan leveren aan een goed vestigingsklimaat in het SGE. In 2022 heeft de adviescommissie twee verschillende projecten beoordeeld en 1 project heeft een positief advies gekregen en daarmee is ook een financieringsovereenkomst gesloten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Om het aanbod van bestaande bedrijventerreinen beter aan te laten sluiten op de behoeften van ondernemers en bedrijven, heeft de regio samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe

innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's

Het aantal mogelijke leads kent sinds halverwege 2022 een dalende lijn.

Dit wordt veroorzaakt door de volgende zaken:

- de economische situatie op dit moment is onzeker en leidt tot voorzichtigheid bij partijen
- herontwikkeling is lastig vanwege o.a. de stikstofdiscussie en mogelijke (bezwaar)procedures
- en vooral i.v.m. een grote schaarste aan bedrijfsruimte in zowel het Stedelijk Gebied als in de gemeenten daaromheen.

De schaarste aan bedrijfsruimte maakt dat veel initiatieven zelfstandig vanuit de markt opgepakt worden. Hulp van de overheid in financiële zin is daarbij niet nodig. De vraag is wat het effect van de recente rentestijging zal zijn op businesscases van partijen. Mogelijk dat het ROW daarmee een optie wordt. Het ROW is mede om die reden samen met de gemeente aan het onderzoeken waarom langdurig leegstaande locaties leeg blijven om op die manier te kijken of met het ROW een ontwikkeling op gang gebracht kan worden.

Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht. De gemeente participeert samen met bouwbedrijf Van de Ven en de provincie Noord-Brabant. De stichting heeft een driedelige taak:

1. Mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
2. Aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
3. Uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat.

In 2024 werken we de nieuwe constructie van samenwerking op de Automotive Campus uit (zie paragraaf 4.3.1). Daarbij betrekken we ook de huidige positie van de Stichting Automotive Campus.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hierdoor bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- Aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's

Conjuncturele ontwikkelingen en structuurwijzigingen kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van de Automotive Campus. Zoals hierboven beschreven heeft een publiek-private sturing op zowel het fysieke eigendomsconcept als op de inhoudelijk-organisatorische campusontwikkeling de gemeentelijke voorkeur voor de toekomst. Voor de gemeente is het van groot belang dat de Automotive Campus een positieve doorontwikkeling maakt.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

Er wordt uitvoering gegeven aan de landelijke meerjarenagenda zorg- en veiligheidshuizen 2021-2024. Daarbij is ruimte voor regionale invulling en inkleuring van de (basis-)taken. Het ZVHBZO en gemeente Helmond bespreken op regelmatige basis de voortgang van de samenwerking voor een goede afstemming van de gemeentelijke taken binnen de domeinen zorg en veiligheid en de taken van het ZVHBZO op dit vlak. Daarbij wordt de Helmondse AVE aanpak gebruikt als uitgangspunt voor de samenwerking, waardoor duidelijk is welke taken iedere organisatie heeft in iedere fase.

In 2024 wordt verder ingezet op het bestaande dienstverleningspakket zoals dat recent door het ZVHBZO is uitgebreid. Daarbinnen vallen de volgende taken:

- Casuïstiek-op-maat; procesregie in complexe casuïstiek met een knelpunt en een veiligheidsrisico;
- de PGA Radicalisering, deze is gericht op personen die (mogelijk) radicaliseren;
- de PGA Jeugd, die zich richt op jongeren met overlastgevend en/of crimineel gedrag;
- de PGA Personen met onbegrepen gedrag, die een gevaar (kunnen) zijn voor zichzelf of de omgeving;
- MDA++, gericht op huishoudens waarin het niet lukt om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken.

Na de (door)ontwikkeling van dit dienstenpakket staat 2024 in het teken van het uitvoeren van de genoemde dienstverlening. De organisatie gaat hiervoor zelfstandig personeel in dienst nemen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te borgen en de kosten te verlagen. Dat kon voorheen enkel op basis van detachering of payroll.

Verder wordt projectmatig ingezet op het vereenvoudigen en versterken van de regionale samenwerking tussen bestuur, zorg en veiligheid in Oost-Brabant. Die samenwerking is erg complex en er is sprake van een enorme bestuurlijke en operationele overlegdrukte.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bij veroorzakers van ernstige overlast of criminaliteit met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken. Bij de aanpak van deze personen is het effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen.

Het ZVHBZO verzorgt onder andere de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen en te voorkomen. En om te komen tot passende zorg voor de betrokken personen. Met deze aanpak levert het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Risico's

Door wisselingen in de organisatie en krapte op de arbeidsmarkt bestaat het risico dat de bezetting van het Zorg- & Veiligheidshuis niet snel genoeg op sterkte komt óf dat er langere tijd geïnvesteerd moet worden om nieuwe medewerkers op te leiden en in te werken. Daarmee zouden de activiteiten onder druk komen te staan.

Het is voor het ZVHBZO van belang om focus te houden op de bestaande activiteiten en het verder optimaliseren daarvan. Hiermee komt er stabiliteit in de organisatie die afgelopen jaren door wisselingen in de bezetting en introductie van nieuwe thema's onder druk heeft gestaan. Wanneer partners eventueel dringend verzoeken om toch nieuwe taken op te pakken kan dat verstorend werken.

Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) De wijk van de toekomst te maken.

2023 bereikt:

- NGF middelen toegekend
- Opstellen voorstel innovatieve wijksystemen (programmalijnen)
- Up-date Qbook versie 2.0
- Oplevering 52 tijdelijke woningen mHome

Vooruitblik 2024

De combinatie van het hoge ambitieniveau en complexe externe factoren, zoals kostenstijgingen op de woningmarkt en stijging van hypotheekrente, hebben het ingewikkelder gemaakt voor ontwikkelaars en gemeente om de businesscase sluitend te krijgen. Tegelijkertijd is de urgentie om (duurzaam) te bouwen groot en zijn om meerdere redenen en voor meerdere doelgroepen woningen hard nodig. Een oriëntatie op de toekomst moet duidelijk maken hoe slim, duurzaam en innovatief wonen haalbaar blijft. De toekomstige rol van stichting BSD, onderdeel van de governance van het project, hangt hiermee nauw samen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door economische onzekerheid en de terughoudendheid van projectontwikkelaars en bouwbedrijven risicovolle innovaties toe te passen, komen de benodigde ontwikkelingen onvoldoende op gang. BSD moet een podium gaan bieden om de innovatieve woon- en werkoplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor andere gebiedsontwikkelingen in Nederland.

Risico's

Bij een oriëntatie op de toekomst, worden ook de risico's in beeld gebracht.

Om innovatie in de wijk te ontwikkelen zijn financiële middelen nodig, zoals de toegekende NGF-middelen. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig. Het acquireren van de benodigde middelen is een primaire taak van de Stichting i.s.m. haar partners.

Vereniging KIC Urban Mobility

Ontwikkelingen

EIT Urban Mobility is nu vier jaar operationeel met de uitvoering van activiteiten op het gebied van educatie, innovatie en business creatie op het gebied van stedelijke mobiliteitsvraagstukken.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Europa, de Brainportregio en Helmond, staan voor grote opgaven als het gaat om duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en mobiliteit. Het gaat hier om complexe en integrale opgaven. Samenwerking met andere triple helix partners binnen EIT UM biedt ons de mogelijkheid om onze stedelijke opgaven te realiseren. We hebben toegang tot een groot netwerk van bedrijven en kennispartners die die allen een vergelijkbare opgave hebben.

Risico's

Het betreft de toetreding tot en deelname aan een buitenlandse entiteit, een vereniging met vestigingsplaats in Barcelona (Spanje). Intern is er geen concrete kennis van het Catalaanse en Spaanse recht aanwezig. Dit zou in de toekomst voor problemen kunnen zorgen, te meer nu ook de rechter in Barcelona bevoegd is om over eventuele geschillen te oordelen. Hoewel risico's in dit kader niet geheel zijn uitgesloten, zijn de statuten en reglementen door deskundige externe partijen opgesteld.

Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative (UDI)

Ontwikkelingen

De samenwerking in het Urban Development Initiative (UDI) heeft als ambitie om in de regio adequate, slimme, integrale, innovatie gedreven antwoorden te bieden op stedelijke vraagstukken en een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van leven, werken en verblijven nu en in de toekomst. Nieuwe kennis, technologieën en innovaties worden door de kennisinstellingen in samenwerking met bedrijfsleven tot stand gebracht en vervolgens samen met de overheden uitgetoetst en opgeschaald in de werkelijke stedelijke omgeving.

Ook in 2023 zijn in het kader van de innovatieprogramma's Energy, Future Building en Digital City diverse activiteiten (kennissessies en concrete projecten) uitgevoerd in samenwerking met de ecosysteem partners. Een deel van deze activiteiten vindt zijn neerslag in majeure Helmondse opgaven/programma's (zoals de Schaalsprong en NetZeroCities). Daarnaast is UDI gestart met de uitvoering van Europese projecten waarin met andere steden en organisaties wordt samengewerkt op het gebied van energie en klimaat en digitalisering,

In Q4 2023 start de besluitvorming over de toekomst van UDI na afloop van de Regiodeal financiering die loopt tot en met 2024.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bijdragen aan duurzame oplossingen voor de grote systemische ontwikkelingsopgaven waar onze stedelijke samenlevingen en economieën momenteel voor staan. Versnellen van innovatie via samenwerking met marktpartijen en kennisinstellingen.

Risico's

Geen specifiek te benoemen risico's.

Stichting fieldlab De Peel

Ontwikkelingen

Door personele wisselingen bij het Innovatiehuis de Peel en beperktere ondersteuning vanuit de gemeente, is er de afgelopen periode minder inzet geweest op de topsector Slimme Maakindustrie en het bijbehorende fieldlab. De komende periode wordt samen met de partners van het fieldlab geïnterviewd welke inzet nodig is ten aanzien van de doorontwikkeling van de slimme maakindustrie en de rol van de gemeente daarbij.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Door de creatie van het Fieldlab vormen wij de koplopersgroep binnen de regionale maakindustrie in Helmond-De Peel en stimuleren wij kennisdeling, innovatie, behoud van werkgelegenheid en samenwerking met het onderwijs. Dit leidt tot een innovatieve en toekomstbestendige hightech MKB-sector in de regio Helmond-De Peel.

Risico's

Geen specifiek te benoemen risico's.

Brabantring BV

Ontwikkelingen

Het derde kwartaal 2023 is de oprichting van de Brabantring BV een feit geworden en in de uitvoeringsfase gebracht. Om de Brabantring optimaal in te kunnen zetten is er binnen het nieuwe Huis voor de stad een zogenaamd opstappunt voorzien. Deze technische voorziening zal in 2024 ook technisch worden ingevuld en worden geoperationaliseerd. Naast de verdere doorontwikkeling van de digitale ontsluiting van de gemeente Helmond zelf wordt ook de ontsluiting van het achterland van de gemeente Helmond (o.a. de Peelgemeenten), binnen het hierna beschreven openbaar belang, daarbij voorzien.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Doel van de Brabantring is om goede en betrouwbare digitale connectiviteit in heel Brabant beschikbaar te maken om daarmee op een slagvaardige wijze, onze maatschappelijke taakstelling op een relevante wijze te kunnen blijven invullen. De BrabantRing is een hoogwaardige digitale infrastructuur (een digitale 'snelweg') die veilige digitale connectiviteit biedt als aanjager voor innovatieve maatschappelijke toepassingen. Er is een breed gedeeld beeld dat digitalisering maatschappelijke kansen biedt en doorbraken kan realiseren in uiteenlopende gebieden. We doelen hier op de industrie, de zorg, op het gebied van mobiliteit en logistiek en b.v. voor de energietransitie etc. Moderne digitale, maatschappelijke toepassingen stellen hoge eisen aan veiligheid, continuïteit, flexibiliteit en laagdrempeligheid van de daarvoor benodigde digitale verbindingen. Het relatief onveilige en minder betrouwbare internet voldoet hieraan onvoldoende en vormt daarmee een rem op toekomstige ontwikkelingen. Er is dus een andere vorm van connectiviteit nodig die laagdrempelig toegankelijk is voor maatschappelijke partijen (zeker ook voor kleine, innovatieve ondernemingen) om hun rol in de digitale transitie optimaal te kunnen pakken.

Risico's

De businesscase voor Brabantring B.V. heeft, net als tijdens de in juli 2021 met de raad doorlopen wensen en bedenkingenprocedure, een geprognosticeerd positief resultaat. Er is sprake van een beperkte financiële investering voor de gemeente Helmond en daarmee een beperkt financieel risico (maximaal de investering van € 120.000).

5.6.4 Financieel en bestuurlijke belang

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verbonden partijen die de volgende informatie bevat: -

- De verbonden partijen waarin de gemeente Helmond deelneemt;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij; -
- De rechtsvorm van de verbonden partij; -
- Het financieel belang van onze gemeente in de verbonden partij; -
- Het bestuurlijk belang van onze gemeente in de verbonden partij; -
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Het programma waaraan de verbonden partij een bijdrage levert. In het betreffende programma is ook beschreven hoe de verbonden partij bijdraagt aan onze beleidsresultaten.

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang / structurele bijdrage	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 01-01-2023	Vreemd vermogen 01-01-2023	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Resultaat 2024	Bijdrage aan Programma
Gemeenschappelijke regeling										
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.396	Lid DB en lid AB; Lid AB	E. Blanksma; M. de Kort	14.449	13.786	13.512	11.967	-	2, 3, 4
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Eindhoven	1.219	Lid AB en lid DB	A. Bonte	1.012	6.637	1.849	6.336	-	2
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Eindhoven	5.542	Lid AB en lid DB	E. Blanksma	2.167	40.267	2.167	40.927	-	2
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	3.125	Lid AB (voorzitter)	C. Dortmans	5.465	29.698	4.287	13.802	-	1
Blink	Helmond	11.181	Lid AB en lid DB (voorzitter)	M. van Lierop	0	6.203	n.t.b.	n.t.b.	-	2
Senzer	Helmond	81.518	Lid DB (voorzitter); Lid AB	E. de Vries; M. de Kort	28.294	17.355	15.694	20.600	-	1

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 01-01-2022	Vreemd vermogen 01-01-2022	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Resultaat 2022	Bijdrage aan Programma
Vennootschappen en coöperaties										
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	3.304	4.046	3.339	4.300	16	3
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Stemrecht in AvA	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3
RAI Automotive Industry NL BV	Helmond	15 Lidmaatschap	Lid Algemene Ledenvergadering	n.v.t.	583	518	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	3
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	5.062.000	143.995.000	4.615.000	107.459.000	300.000	4
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.176 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	4.241.000	5.154.000	5.441.000	4.907.000	1.300.000	2
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	1.532	7	1.480	10	-52	2
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	312	23	210	13	-102	2
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	6.250 (50% aandelen)	Stemrecht in AvA Voordracht RvC-lid	n.v.t.	11.140	27.019	10.189	31.326	-951	4
Brabantring B.V.	Eindhoven	120 (5,2% aandelen)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4
Stichtingen en verenigingen										
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	75 structurele bijdrage	Lid bestuur (penningmeester)	H. van Dijk	477	165	721	318	244	2
Stichting Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE	Eindhoven	877 o.b.v. aanvragen	Lid bestuur	M. de Kort	2	1.730	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	3
Stichting Automotive Campus	Helmond	265 incidentele bijdrage	Lid Raad van Toezicht	M. de Kort	-	390	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	3
Vereniging KIC EIT Urban Mobility	Barcelona	50 incidentele bijdrage	Lid van vereniging	ambtenaar	7.131	21	7.120	20	0	2
Stichting Brainport Smart District	Helmond	500 structurele bijdrage	Lid bestuur (voorzitter)	A. Bonte	0	426	0	569	0	2
Stichting Smart Industries Fieldlab de Peel	Helmond	50 incidentele bijdrage	Lid bestuur	ambtenaar	n.t.b.	n.t.b.	70	1	-6	3
Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative U.A.	Eindhoven	Bijdrage in natura (personeel)	Lid van vereniging	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	2

5.6.5 Organisatie met een bestuurlijk, maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “*Notitie verbonden partijen*” (Commissie BBV, oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”. In deze gevallen wordt in de notitie geadviseerd om deze organisaties ook te vermelden in de paragraaf verbonden partijen. De commissie zegt hierover:

“In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- *een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- *een bestuurlijke belang;*

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.”

Doorgaans is de gemeente bij de start van de samenwerking een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten van de samenwerking te voldoen. Deze bijdrage is opgenomen in de deze begroting. Een van de partners in de samenwerking treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de samenwerking vertegenwoordigd zijn.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten. In Helmond gaat het om de volgende samenwerkingsverbanden en reguliere bestuurlijke overleggen:

	Naam samenwerkingsverband \ bestuurlijk overleg	Het openbaar belang dat ermee wordt gediend	Draagt bij aan programma:
1	Coöperatie Slimmer Leven	Coöperatie Slimmer Leven maakt zich sterk voor het implementeren en opschalen van innovaties die slim inspelen op de actuele uitdagingen en veranderingen in onze maatschappij.	1
2	Peel Duurzaam Gezond	Peel Duurzaam Gezond is gericht op een regionale aanpak van zorg en welzijn in de Peel, door tien zorg organisaties en de Peelgemeenten.	1
3	Bestuurlijke Overleggen de Peel	Reguliere bestuurlijke overleggen van de Peelgemeenten rond de thema's Sociale zaken;	1, 2, 3

		WMO\ Jeugdzorg; Wonen; Ruimte; Energietransitie; Economie.	
4	PACT Brabant	Pact Brabant is een samenwerkingsverband van Brabantse werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en kennisinstellingen. Pact Brabant biedt een platform om kennis te delen, te brainstormen en tot oplossingen te komen voor de arbeidsmarktproblematiek in Brabant.	1, 3
5	Arbeidsmarkt regio Helmond-De Peel	Arbeidsmarkt regio Helmond-De Peel is een van de 35 arbeidsmarktregio's waarin de 6 Peelgemeenten, Geldrop Mierlo en UWV de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden vormgeven. Helmond is centrumgemeente.	1
6	BrabantStad	BrabantStad is een bestuurlijk netwerk van de provincie Noord Brabant en de steden Helmond, Roosendaal, Breda, Tilburg, Eindhoven, Oss en 's-Hertogenbosch ("B7"). De samenwerking richt zich op samenwerking rond grootstedelijke vraagstukken en krijgt vorm in bestuurlijke overleggen, werkgroepen en gezamenlijke lobby rond de thema's WMO\ jeugdzorg; Sport; Duurzame verstedelijking; Veiligheid; Slimme en Duurzame Mobiliteit; Cultuur. Digitale Stad. Er is ook ruimte om in te spelen op andere actuele ontwikkelingen.	1, 2, 3, 4
7	21voordejeugd Zuidoost Brabant	Rondom jeugdbescherming- en jeugdreclassering, Veilig Thuis, Spoed Eisende Zorg en JeugdzorgPlus sluiten de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant jaarlijks een Dienstverlenings- en samenwerkingsovereenkomst.	1
8	Een 10 voor de jeugd	Een 10 voor de jeugd is een samenwerking van 11 gemeenten in en rond de Peel voor de uitvoering van de inkoopstrategie gespecialiseerde jeugdhulp	1
9	Vereniging Sport en Gemeenten	Vereniging Sport en Gemeenten is een platform van gemeenten voor doorontwikkeling en positionering van sport en bewegen als bindend element in de samenleving.	1
10	Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	Samenwerkingsverband van 9 gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven, gericht op de thema's voorzieningen/evenementen (sport, cultuur en recreatie) ; wonen; ruimte; en economie (in het bijzonder bedrijventerreinen, detailhandel). De samenwerking krijgt gestalte in bestuurlijke overleggen en projecten.	1, 2; 3
11	Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC) Oost Brabant	RIEC's helpen overheidsdiensten en de maatschappij om criminele ondermijning van de samenleving te stoppen.	2

12	Peelland Interventie Team (PIT)	Het PIT is een interventieteam onder de regie van de Peelgemeenten. De convenantpartners zijn verder de politie eenheid Oost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) en Senzer.	2
13	Van Gogh Nationaal Park	Samenwerking tussen overheden, bedrijven en organisaties gericht op verkrijgen van de status van Nationaal Park "nieuwe stijl" voor een groot deel van het Brabantse landschap.	2
14	Luchthaven Eindhoven Overleg	Het Luchthaven Eindhoven Overleg bestaat uit de kamers OEA en COVM. De kamer Ontwikkeling Eindhoven Airport (OEA) is het overlegplatform over de ontwikkeling van Eindhoven Airport voor omwonenden, overheden, Eindhoven Airport, belangenverenigingen (natuur, milieu, bedrijfsleven) en luchtvaartmaatschappijen.	2
15	Commissie Overleg en Voorlichting Milieu Vliegbasis de Peel	Overleg en adviesorgaan van gemeenten binnen het obstakel gebied van Vliegbasis de Peel.	2
16	Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel	Samenwerkingsovereenkomst tussen de 6 Peelgemeenten en het Waterschap Aa en Maas gericht op doelmatig waterbeheer.	2
17	Green deal Geothermie Brabant	Green deal Geothermie Brabant is een deal die door een groot aantal publieke en private partijen is ondertekend, met als doel om op een veilige manier geothermieprojecten in de provincie Noord Brabant te realiseren.	2
18	Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030	Samenwerkingsovereenkomst met regionale afspraken over samenwerking en financiering voor de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda.	2
19	VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten)	De VNG is de belangenbehartiger van alle gemeenten richting het Rijk. Daarnaast is de VNG gesprekspartner van de verschillende decentrale overheden, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen. Statutair zijn alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden lid. Voor de behartiging van diverse belangen zijn vaste beleidscommissies actief. Via de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering spreken gemeenten standaarden af, kopen ze samen in en werken ze samen aan nieuwe diensten en producten rond maatschappelijke en organisatorische vraagstukken.	4
20	VBG (Vereniging Brabantse Gemeenten)	De Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) is één van de provinciale afdelingen van de VNG.	4
21	G40	De G40 is een netwerkorganisatie van ongeveer 40 (midden) grote steden. Het doel is het	4

		behartigen van de gezamenlijke belangen richting het Rijk en andere relevante partijen. De verschillende beleidsterreinen zijn binnen het netwerk ondergebracht in drie Pijlers en diverse themagroepen.	
--	--	--	--

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, ook bovengenoemde samenwerkingsverbanden en reguliere bestuurlijke overleggen aan de orde.

5.7 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

Visie

De visie op het grondbeleid ligt vast in de Nota Grondbeleid 2017-2020. Deze nota wordt, vooruitlopend op de invoering van de omgevingswet, in de 2^e helft van 2023 geactualiseerd op basis van de afspraken in het coalitieakkoord. De koers volgens de huidige nota grondbeleid is dat de gemeente bij voorkeur facilitair grondbeleid voert, waarbij zij actief grondbeleid voortzet om de actieve grondexploitaties^[1] (hierna grondexploitaties of afgekort BIE) af te ronden. In de nieuwe nota grondbeleid zal bepaald worden wat de koers wordt voor de komende jaren.

Uitvoering

De gemeente zet haar grondbeleid als middel in om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren.

Begin 2023 wordt gewerkt aan 21 BIE. In de loop van 2023 worden een aantal nieuwe BIE opgestart (o.a. Lobke en Politiekantoor). Bij de ontwikkelingen waarvoor de planvorming nog niet zo ver is dat al een BIE kan worden geopend zijn eerder al tijdelijke voorbereidingskredieten (o.a. Stationskwartier, Piet Blomplein en bedrijventerrein Varenschut Noord) beschikbaar gesteld. De komende periode worden nog meer tijdelijke voorbereidingskredieten aangevraagd (o.a. Houtsdonk).

De gegevens in deze paragraaf zijn gebaseerd op de laatste uitgebreide herziening van de 21 lopende grondexploitaties bij de jaarrekening 2022. De nieuwe begroting voor Brandevoort BSD is hierin nog niet verwerkt. De aanpassingen die op grond van de omgevingsvisie Stationskwartier gaan komen op de lopende BIE Cacaofabriek en Ehad terrein zijn hierin ook nog niet verwerkt. Eerst moet hierover besluitvorming plaatsvinden door de gemeenteraad. De planning is dat dit in de 2^e helft van 2023 gaat plaatsvinden. Bij de eerstvolgende uitgebreide herziening van alle BIE bij de jaarrekening 2023 worden deze aanpassingen wel verwerkt. In de 1^e berap van 2024 zal dan een actualisatie van de begroting 2024 plaatsvinden.

Risico's

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname van een aanzienlijk deel van de grond voor projectmatige bouw.
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie.
- De indexering van de opbrengsten passen we toe in de eerste 10 jaar. Na 10 jaar worden de opbrengsten niet meer verder geïndexeerd.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op kostenontwikkeling, rentestijging, planproductie en opbrengstenstijging.

---

^[1] De BBV noemt grondexploitaties, waar de gemeente actief grondbeleid voert, bouwgrond in exploitatie of afgekort BIE.

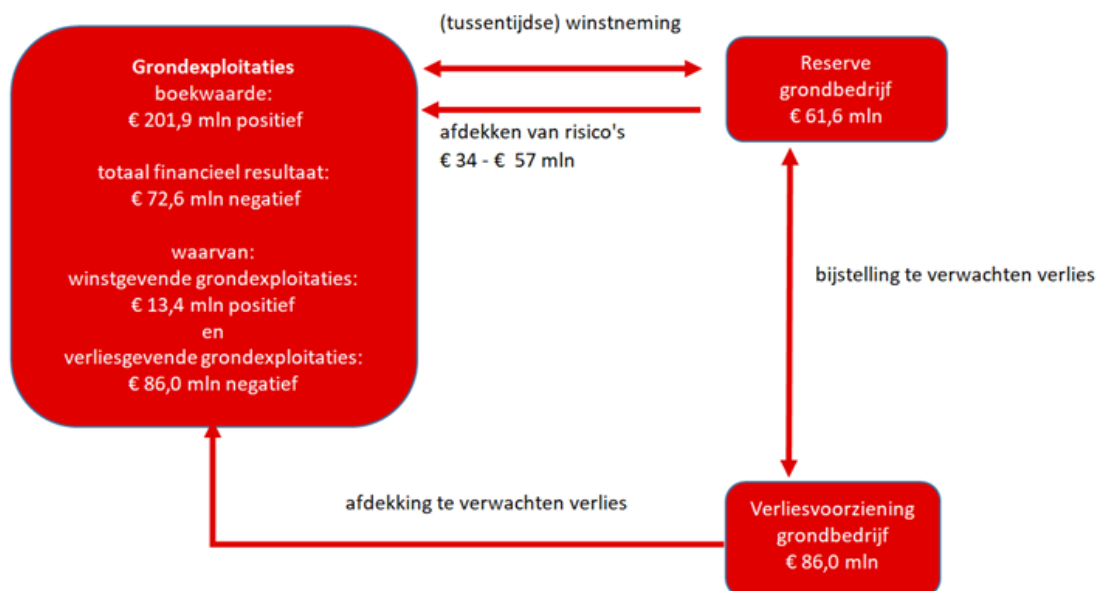
Herziening Bouwgronden in exploitatie (BIE)

Volgens de BBV voorschriften moet jaarlijks een uitgebreide herziening van alle BIE's plaatsvinden. Met de vaststelling door de raad van de actualisering van de BIE's bij de Jaarrekening 2022 zijn ook de grondexploitatiebegrotingen voor de resterende looptijd vastgesteld. De afzonderlijke jaarschijven voor de resterende looptijd (en dus ook de jaarschijf 2024) liggen daarmee in principe vast tot aan de nieuwe uitgebreide herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2023. De looptijd en planning van de BIE's is gebaseerd op de beste inschatting.

Grondbedrijf

Jaarlijks actualiseert het college naast de grondexploitaties ook de risicoanalyse. Het college rapporteert hierover in de paragraaf weerstandsvermogen. Grote afwijkingen legt het college aan de raad voor, zodra deze spelen. De risicoanalyse wordt opnieuw geactualiseerd bij de herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2023.

Het geheel van alle grondexploitaties met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hierna volgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien (de cijfers zijn gebaseerd op de laatste herziening van de BIE's en de risicoanalyse bij de jaarrekening 2022).

Parameters

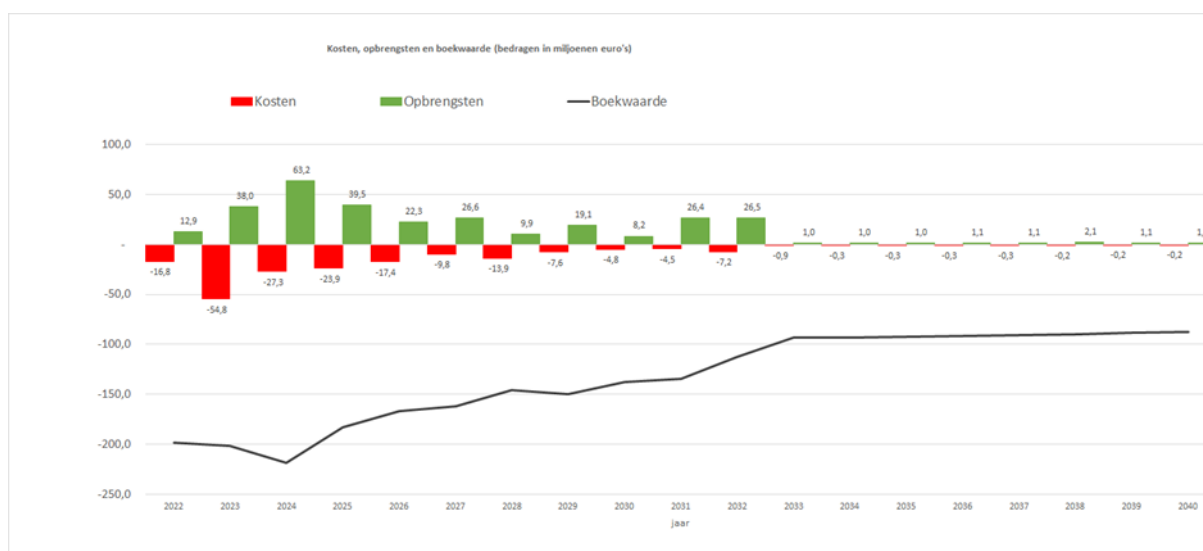
Bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2022 zijn de volgende parameters gebruikt:

Parameter	Uitgangspunt
Prijspeildatum	1-1-2023
Rente	1,3%
Disconteringsvoet	2,0%
Grondverwerving	
- 2023 tot en met 2025	1,0%
- vanaf 2026	2,0%
Voorzieningen, plan- en overige kosten	
-2023	6,0%
- 2024 en 2025	4,0%
- vanaf 2026	2,0%
Grondverkopen	
-2023	0,0%
- 2024 en 2025	1,0%
- vanaf 2026 tot en met 2032	2,0%
- vanaf 2033 tot einde grondexploitatie	0,0%
Overige opbrengsten	2,0%

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten.

Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Het figuur hierna laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties (gebaseerd op de jaarrekening 2022).

Winstneming

BBV schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor. Dit betekent dat naar rato van voortgang (tussentijdse) winst genomen wordt.

Om een inschatting te doen van de mogelijk in de komende jaren tussentijds te nemen winst op de winstgevende BIE's wordt de volgende pragmatische methode gehanteerd:

De verwachte eindwaardes op winstgevende BIE's zoals die bij de jaarrekening 2022 zijn bepaald worden pondspondsgewijs verdeeld over de restantperiode van de betreffende BIE's. In totaal is de verwachte winst op eindwaarde afgerond € 14,0 miljoen. Alsdan kan de volgende zeer globale schatting gedaan worden van de te nemen winsten in de jaarschijven:

Jaar	POC methode
2023	6,3 mln
2024	5,7 mln
2025	2,0 mln
Totaal	14,0 mln

Actuele prognose van de resultaten

Bij de meest recente herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2022 zijn de verwachte looptijden en eindresultaten bepaald. In de volgende tabel zijn die zichtbaar gemaakt:

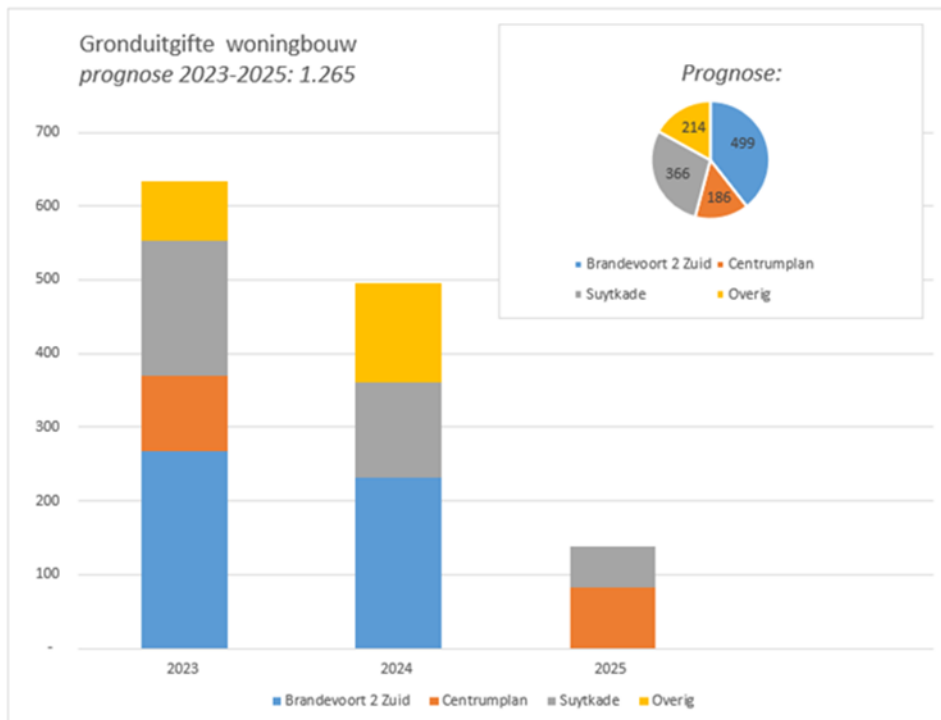
Complex	jaarrekening 2022					
	Boekwaarde ultimo 2022	Verwachte einddatum 1 januari	Eindwaarde		Contante waarde	
			Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies
Woongebieden						
Boemerang	304	2025	-	233	-	224
Brandevoort II	141.082	2034	-	47.048	-	37.839
Dijksestraat	7	2025	52	-	50	-
Heiakker Brouwhuis	1.248	2024	-	1.484	-	1.455
Houtse Akker 1	-978	2024	259	-	254	-
Houtse Akker 2	3.775	2024	-	757	-	742
	145.437		311	49.522	304	40.260
Saneringsgebieden						
Cacaofabriek eo	2.260	2026	-	1.527	-	1.439
Centrum	7.193	2026	-	8.716	-	8.214
Goorloopzone Noord	4.896	2026	-	3.249	-	3.062
Mierloseweg 210 tm 232	1.779	2026	-	989	-	932
Pleinen Heistraat	1.781	2026	-	1.551	-	1.461
Suytkade	21.498	2027	-	22.914	-	21.169
	39.407		-	38.945	-	36.276
Industriegebieden						
Automotive Campus	8.715	2041	-	6.686	-	4.681
Bedrijvenpark Schooten	104	2024	363	-	356	-
BZOB	-2.432	2025	6.059	-	5.824	-
Ehad Engelseweg	5.039	2026	-	2.043	-	1.925
De Weijer Oost	1.868	2025	1.345	-	1.293	-
Rietbeemd	2.107	2026	-	1.478	-	1.393
Rijpelberg bedrijventerrein	-405	2026	3.653	-	3.442	-
Spiro Chruchillaan Franke	2.027	2024	-	1.509	-	1.479
	17.021		11.420	11.715	10.915	9.478
Overige gebieden						
Restexploitaties	-	2026	2.308	-	2.175	-
	0		2.308	-	2.175	-
Totaal BIE	201.865		14.038	100.183	13.393	86.014

Gronduitgifte

Woningen.

De prognoses van de grondverkoop met fasering voor de komende jaren staan in de figuur hieronder (stand jaarrekening 2022). Onderstaande aantallen zijn uit de 21 lopende BIE's, met uitzondering van Brandevoort 2 plandeel Noord (= boven het spoor). Dit wordt Brandevoort 2 plandeel BSD. Zoals al eerder in deze paragraaf aangegeven moet de besluitvorming hierover in de gemeenteraad nog plaatsvinden.

De nieuwe ontwikkelingen die de komende jaren worden opgestart in het kader van de schaa sprong (o.a. stationskwartier en Houtsdonk) zijn hierin ook nog niet opgenomen.

Bedrijventerreinen.

Het totaal nog uit te geven kavels op lopende BIE is ca 18ha (stand jaarrekening 2022). Op BZOB is nog 6,0 ha beschikbaar. Op de Automotive Campus 3,7 ha. Op de overige bedrijventerreinen zijn nog restantpercelen beschikbaar. In totaal is dat ca 8,2 ha. Het Ehad terrein (wordt onderdeel stationskwartier) is in deze opsomming niet meer meegenomen.

Nieuwe ontwikkelingen

Zoals al eerder in deze paragraaf aangegeven zijn op meerdere plekken in onze stad initiatieven gaande die in de (nabije) toekomst zullen leiden tot nieuwe BIE's. De afgelopen jaren zijn daarvoor voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld. Zodra de planvorming is afgerond zullen de nieuwe BIE's met een grondexploitatiebegroting ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. Alsdan worden deze nieuwe ontwikkelingen meegenomen bij de jaarlijkse uitgebreide herzieningen van alle grondexploitaties bij de jaarrekening.

Er zijn ook kleinere ontwikkelingen gaande waarvoor de planvorming minder tijd in beslag neemt en het niet nodig is om met een voorbereidingskrediet te werken. In die gevallen wordt direct een nieuwe BIE met grondexploitatiebegroting ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Facilitair grondbeleid

Naast de eigen grondexploitaties faciliteert de gemeente ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.

Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden. Ten tijde van de

jaarrekening 2022 hebben we 36 lopende overeenkomsten met marktpartijen. In de loop van 2023 zijn al weer een aantal trajecten opgestart waarvoor naar verwachting nieuwe anterieure overeenkomsten gesloten gaan worden.

5.8 Wet open overheid (Woo)

Wat is de Woo?

De Wet Open Overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van eenieder op bestuurlijke informatie van de overheid. Het onderliggende doel is het vergroten van het vertrouwen van de burger in de overheid. Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast de passieve openbaarmaking (informatieverstrekking op verzoek) ook de actieve openbaarmaking (informatieverstrekking uit eigen beweging) regelt. Het uitgangspunt hierbij is dat iedereen recht heeft op toegang tot bestuurlijke informatie, tenzij er goede redenen zijn om dit niet te doen. Gemeentelijke overheden moeten elf informatiecategorieën openbaar maken (publiceren) in de periode 2023 – 2027. De volgorde waarin deze elf informatiecategorieën geopenbaard moeten worden, wordt bekend gemaakt met een Koninklijk Besluit.

Wat willen we in 2024 bereiken?

1. De openbaring van de volgende vier informatiecategorieën:
  - a. Organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens,
  - b. Bij vertegenwoordigende organen binnengekomen stukken en vergaderstukken decentrale overheden,
  - c. Woo-verzoeken en -besluiten,
  - d. Convenanten.
2. Beter vindbare informatie.
3. Meer bewustwording bij de medewerkers van de gemeente Helmond met betrekking tot naamgeving, opslag en kenmerking van documenten.

Wat gaan we ervoor doen?

- Ad 1. De openbaring van de bovengenoemde informatiecategorieën.
Het openbaren van een informatiecategorie wordt benaderd als een (deel)project.
De projectgroep onderzoekt waar documenten uit de betreffende informatiecategorie zich in de gemeentelijke organisatie bevinden. Het (deel)project is geslaagd als de betreffende documenten, na vaststelling, systematisch worden geopenbaard en door eenieder vindbaar is op de gemeentelijke website en via de landelijke Woo-index.
- Ad 2. Beter vindbare informatie.
Hoe meer de gemeentelijke informatiehuishouding op orde is, hoe beter informatie vindbaar is. “Op orde” betekent binnen deze context “eenduidige naamgeving”, voorzien van bruikbare kenmerken (meta-data) en georganiseerd opgeslagen en gearchiveerd.
Het op orde brengen van de informatiehuishouding is een gemeenschappelijk inspanning van de projectgroep Woo en Team gegevensmanagement.
- Ad 3. Via een bewustwordingscampagne dat onderdeel is van de Woo-communicatiestrategie zullen alle medewerkers van de gemeente Helmond gemotiveerd worden om, meer dan nu het geval is, te denken vanuit het belang van de burger. We laten de inwoners in onze keuken kijken, uitgezonderd informatie waarvan in diverse wetten is vastgelegd dat die niet geopenbaard mag worden.

Verwachte uitgaven

Er zijn drie functionaliteiten (software) die benodigd zijn de openbaring van informatie geordend en geautomatiseerd te laten verlopen:

- a. Een publicatieplatform.
- b. Anonimiseringssoftware,
- c. Waarmerkingssoftware.

Het budget voor 2024 is voldoende om deze uitgaven te dekken.

6 Bijlagen

6.1 EMU-saldo

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
	Volgens realisatie tot en met sept. 31-12-2023, aangevuld met raming	Volgens begroting 31-12-2024	Volgens meerjarenraming in begroting 31-12-2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.885	8.667	-4.976	-6.147	-8.326
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	50.979	56.344	32.152	7.681	-7.143
3. Mutatie voorzieningen	3.557	2.359	2.359	2.359	2.359
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	21.371	-31.794	-15.285	-6.263	-17.709
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-72.679	-13.524	-19.485	-5.206	18.885

6.2 Overzicht structureel lasten en baten

In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in hoeverre de begroting structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten die van invloed zijn op het structurele saldo.

(bedragen x € 1.000)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	8.667	-4.976	-5.887	-8.326
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-8.667	4.976	2.421	3.326
Begrotingssaldo na bestemming	-	-	-3.466	-5.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	13.514	16.167	143	-1.058
Structureel begrotingssaldo	13.514	16.167	-3.323	-6.058

In 2024 en 2025 is er sprake van een begrotingsevenwicht. Dit betekent dat er in de begroting meer dan voldoende structurele dekkingsmiddelen aanwezig zijn om de structurele lasten te kunnen bekostigen. Vanaf 2026 slaat dit beeld om. Het saldo is daarna negatief.

6.3 Overzicht incidentele lasten en baten

Overzicht incidentele lasten en baten

Incidentele baten en lasten zijn begrotingsposten die een tijdelijk karakter hebben oftewel een einddatum kennen. Dit in tegenstelling tot structurele baten en lasten die, tot nadere besluitvorming, een onbepaalde looptijd kennen. Overigens kan de omvang van structurele begrotingsposten wel fluctueren in de meerjarenraming als gevolg van intensiveringen en/of bezuinigingen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt, dat de dekkingsbron hierbij niet relevant is.

In onze gemeente wordt nadrukkelijk gestuurd op een meerjarig structureel evenwicht. In het kader van een solide, financieel beleid hanteren we het uitgangspunt dat structurele uitgaven ook structureel gedekt worden. Het overzicht van incidentele baten en lasten is hier in feite een weerspiegeling van.

Materiële beïnvloeding

Om het overzicht compact en leesbaar te houden, hanteren we, op advies van de commissie BBV, een (grens)bedrag van € 50.000 voor de bedragen die we in het overzicht opnemen. Dit houdt in dat we alle bedragen van € 50.000 en hoger aanmerken als een zogenoemde materiële beïnvloeding. Met dit bedrag sluiten we aan bij het grensbedrag dat we hanteren bij het rapporteren en toelichten van afwijkingen in de periodieke bestuursrapportages en financiële jaarverantwoording.

In onderstaande overzicht zijn de incidentele lasten en baten voor de (meerjaren)begroting 2022-2025 opgenomen. De posten worden onderaan het overzicht afzonderlijk toegelicht:

Overzicht incidentele lasten en baten

bedragen x €1.000

Nr.	Incidentele baten en lasten:	2024		2025		2026		2027	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
1	Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen)	85		83		83		83	
1	Onttrekking aan de reserve instroom en doorstroombanen		85		83		83		83
2	CHN: tegengaan tweedeling in de stad	50							
2	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		50						
3	Onttrekking aan de reserve sociaal domein		750						
4	CHN: creëren van extra perspectief jongeren	500							
4	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		500						
5	Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs voor Helmondse Educatieve Agenda		500						
Totaal programma 1 Meedoen, rondkomen en vooruitkomen		635	1.885	83	83	83	83	83	83
6	Dotatie aan de algemene reserve (Brainport Smart District)	50							
7	Verstevigen buurtpreventie	135		50					
8	Inrichten vaagafhankelijk vervoer	350		350					
9	Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)		359		359				
10	Dotatie aan de algemene reserve (verschuiving subsidie BSD van 2024 naar 2023)	250							
11	Dotatie reserve Mobiliteitsfonds	250		250					
12	Vernieuwde aanpak woningbouwversnelling	95							
13	Projecten leefbaarheid en plan- en communicatiekosten	65							
13	Onttrekking aan de reserve leefbaarheidsmaatregelen		65						
14	Deelmobiliteit	100							
15	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	450		300		250			
16	Toezicht bouwen en wonen	117		117					
16	Onttrekking aan de reserve leges voor capaciteit toezicht bouwen en wonen		117		117				
17	Data op orde mobiliteit	100		100					
18	Onttrekking Reserve grote opgaven/projecten		70		70		220		220
19	Achterstallig onderhoud wegen	1.000							
Totaal programma 2 Duurzaam en leefbaar		2.962	611	1.167	546	250	220	-	220

Nr.	Incidentele baten en lasten:	2024		2025		2026		2027	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
20	Digitaliseren cultuur historische Helmondse archieven	60							
21	Onderzoeksmiddelen schaalsprong	400							
22	Onttrekking aan de reserve High Tech Automotive Campus (Automotive Campus)					100			600
Totaal programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk		460	-	-	-	-	-	-	-
23	80 jaar vrijheid Helmond	150		40					
24	Burgerberaad	100							
25	Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad	156		156					
26	Dotatie aan de egalisereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)	31		27		83		86	
26	Onttrekking aan de egalisereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)		-37		-38		-130		324
Totaal programma 4 Bestuur en organisatie		437	-37	223	-38	83	-130	86	324
27	ID-banen gemeente Helmond	50		50		50		50	
27	Onttrekking aan de reserve vorm ID-banen		50		50		50		50
28	Dotatie aan de algemene reserve (Huis van de Stad)	179		179					
29	Dotatie aan de reserve grote projecten	8.900							
29	Onttrekking aan de algemene reserve		5.400						
29	Dotatie aan de reserve grote projecten	5.400							
29	Onttrekking vrijval reserve cofinancieringsfonds t.g.v. reserve grote projecten		1.714						
29	Dotatie vrijval reserve cofinancieringsfonds t.g.v. reserve grote projecten	1.714							
29	Dotatie aan de reserve saldo kapitaallastenplafond 2024 in nieuwe reserve grote projecten	2.400							
30	Impuls thuiswerken onderdeel van DNA	240							
30	Onttrekking reserve arbeidsvoorwaardenbeleid		240						
31	Reserveren voor grote opgave			15.106					
Totaal programma AD		18.883	7.404	15.335	50	50	50	50	50
Totaal		23.377	9.863	16.808	641	466	323	219	1.277
Waarvan incidentele mutaties op reserves		19.174	9.363	457	641	84	323	86	1.277
Incidentele mutaties op reserves < € 50.000		1	21	1		1		1	5
Saldo sluit aan op saldo incidentele reservemutaties in bijlage 5.4			-9.791		183		238		1.195
Saldo incidentele baten en lasten			13.514		16.167		143		-1.058

1. Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen) (dekking onttrekking reserve ID-banen)

In de besluitvorming over de afbouw van de ID-banen (gesubsidieerde arbeid) is besloten om de 43 ID-werknemers (arrangement 4: werknemers met zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt) in dienst buiten de gemeentelijke organisatie, voornamelijk in Zorg en Onderwijs tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in de ID-regeling te houden. De subsidiëring van de loonkosten van deze medewerkers wordt bekostigd uit de reserve ID-banen. De laatste werknemer bereikt in 2034 de pensioengerechtigde leeftijd.

2. Crisis-en herstel Nota: tegengaan tweedeling in de stad (dekking onttrekking reserve corona herstelfonds)

Samen met een Stuurgroep werken we aan een lokale coalitie om de tweedeling tegen te gaan. Vanuit het brede palet aan stakeholders bundelen we op dit thema de krachten en maken we gezamenlijk het actieplan 'Ruimte om te leven'. In de crisis- herstelnota is € 50.000 per jaar gereserveerd in de periode tot en met 2024 voor de kosten die voortvloeien uit het actieplan.

3. Onttrekking aan de reserve sociaal domein

De kosten in het Sociaal Domein laten de komende jaren een stijgende lijn zien. Ter dekking van de geprognosticeerde kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein onttrekken we in 2024 € 0,75 miljoen aan de Reserve Sociaal Domein.

4. Crisis- en herstel Nota: creëren van extra perspectief voor jongeren (dekking onttrekking reserve corona herstelfonds)

In de crisis- en herstelnota is tot en met 2024 een bedrag van € 500.000 per jaar gereserveerd voor het creëren van extra perspectief voor jongeren. Naar aanleiding hiervan hebben we een programmaplan opgesteld. Het betreft een pragmatische, actiegerichte agenda op drie sporen voor een positief jeugdbeleid. Enerzijds is dit programma erop gericht om op korte termijn een aantal impulsen te geven om in de huidige lastige situatie rondom Covid-19 voor jongeren perspectief te bieden. Daarnaast bevat het maatregelen waarmee we op de langere termijn ons preventieve beleid versterken en een integrale aanpak risicojeugd ontwikkelen en borgen. De verschillende onderdelen zijn nadrukkelijk tot stand gekomen in gesprek met jongeren en onze partners in de stad. We zetten in op de volgende drie sporen:

- het realiseren van korte termijn interventies om de negatieve effecten van de maatregelen rondom Corona tegen te gaan;
- het optimaliseren en in samenhang brengen van het preventief en voorliggend jeugdaanbod;
- een integrale aanpak risicojeugd.

5. Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs voor Helmondse Educatieve Agenda

In het ambitieakkoord is opgenomen dat we de Helmondse Educatieve Agenda (HEA) gaan intensiveren om (gelijke) kansen van jeugdigen te versterken. Samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp blijft daarbij van groot belang. De dekking voor 2024 vindt deels plaats vanuit Rijksmiddelen.

6. Dotatie aan de algemene reserve (Brainport Smart District)

Ons college heeft Stichting Brainport Smart District in 2022 een aanvullende subsidie toegekend van € 200.000. € 50.000 was al beschikbaar in de begroting 2022. Het budget is met € 150.000 opgehoogd uit de algemene reserve. In 2024 verlagen we het budget met € 150.000 ten gunste van de algemene reserve.

7. Verstevigen buurtpreventie

We investeren extra capaciteit en middelen in de ondersteuning van buurtpreventie zodat er een stevigere basis komt te staan.

8. Inrichten vraagafhankelijk vervoer

De gemeente Helmond zet in op een mobiliteitstransitie. Naast het stimuleren van actieve vormen van mobiliteit is ook een schaalessprong in het aanbod van OV en deelmobiliteit noodzakelijk. Ten aanzien van OV wordt voor de lokale invulling onder meer ingezet op vraagafhankelijk vervoer. Dit is alleen mogelijk indien ook de gemeente Helmond zelf financieel bijdraagt. Voor 2024 en 2025 wordt incidenteel budget aangevraagd om een dergelijke vervoersvoorziening in Helmond op te richten. Vanaf 2026 is structureel budget nodig. Het nog op te richten mobiliteitsfonds is noodzakelijk om in deze structurele behoefte te voorzien.

9. Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)

Dit betreft de onttrekking voor de bestedingen uit het Bestedingsplan 2023-2025.

10. Onttrekking aan de algemene reserve (verschuiving subsidie BSD van 2024 naar 2023)

Wij hebben Stichting Brainport Smart District in 2022 een aanvullende subsidie toegekend van € 200.000. € 50.000 was al beschikbaar in de begroting 2022. Het budget is met € 150.000 opgehoogd. Voor het jaar 2024 verlagen we het budget met € 150.000. Daarnaast verschuiven we aanvullend € 100.000 van de jaarschijf 2024 naar 2023 om ook voor 2023 voldoende financiële middelen beschikbaar te hebben.

11. Dotatie reserve Mobiliteitsfonds

Voor de inrichting van het fonds zijn er in 2024 en 2025 incidentele middelen noodzakelijk voor de oprichting van het fonds en de eerste stortingen in het fonds. Na het oprichten van het fonds zijn structureel middelen noodzakelijk.

12. Vernieuwde aanpak woningbouwversnelling

Wij hebben de ambitie om de komende jaren (tot 2040) 15.000 woningen toe te voegen. Dit komt neer op een doelstelling van 750 woningen per jaar. Naast de eerder voor vier jaar toegekende capaciteit is een intensievere aanpak voor de realisatie van deze aantallen wenselijk. De middelen wenden we hoofdzakelijk aan voor een extra borging op de voortgang van grote projecten (die voor het merendeel de op te leveren woningen bepalen) en voor procesverbetering (van initiatief tot oplevering) in het (aansturing)proces van woningbouwprojecten.

13. Projecten leefbaarheid en plan- en communicatiekosten

In de reserves Leefbaarheidsmaatregelen, Samen investeren Brabantstad en Stedelijke vernieuwing, zijn bedragen opgenomen voor Leefbaarheidsmaatregelen Leonardusbuurt en Helmond-West en voor plan- en communicatiekosten Binnenstad. We onttrekken een bedrag van € 189.000 en verdelen de budgetten over de jaren 2022, 2023 en 2024. In 2024 € 65.000.

14. Deelmobiliteit

In september 2021 is door de Raad de Visie en Aanpak Deelmobiliteit Helmond vastgesteld. Deelmobiliteit speelt een onmisbare rol in de schaa sprong waar Helmond voor staat. Deelmobiliteit moet bijdragen aan een leefbare, gezonde, en veilige stad. Om uitwerking te geven aan de vastgestelde visie zijn financiële middelen noodzakelijk. Het gaat hierbij concreet om de realisatie van mobiliteitshubs met bijbehorend mobiliteitsaanbod, het uitvoeren van (gedrags)onderzoeken en wijkgerichte behoeftenonderzoeken, het opzetten van een samenwerkingsconstructie om deelmobiliteit blijvend beschikbaar te maken voor de nieuw te bouwen woningen in het centrum en elders, zoals Brainport Smart District. Omdat we niet alle kennis en capaciteit in huis hebben zal voor de realisatie inhuur of inschakeling van externe adviesbureaus noodzakelijk zijn.

15. Doorontwikkeling Food Tech Brainport

De doorontwikkeling van Food Tech Brainport (FTB) is onderdeel van de economische visie van de gemeente Helmond en draagt bij aan de realisatie van verschillende doelstellingen in het ambitieakkoord. Samen met de betrokken partners is een concept visie en concept uitvoeringsagenda tot stand gekomen die samen met de partners verder wordt uitgewerkt. Ook is FTB onderdeel van de innovatiecoalitie van de provincie. Uitgangspunt is dat onze gemeente, samen met ondernemers, onderwijs en overige partners, meerjarig commitment geeft aan de realisatie van de doorontwikkeling. Voor deze doorontwikkeling zijn in de jaren 2024-2026 middelen benodigd. De verwachting is dat FTB uiteindelijk in 2027 financieel zelfredzaam is.

Een voorstel over de doorontwikkeling van FTB wordt overigens nog separaat aan de raad voorgelegd.

16. Toezicht bouwen en wonen (dekking onttrekking reserve leges capaciteit toezicht bouwen en wonen)

Toezicht op bouwprojecten is onderdeel van een veilige en leefbare stad. Want om de schaa sprong en woningbouwversnelling mogelijk te maken, is voldoende capaciteit op

toezicht en handhaving belangrijk. Daarnaast is sprake van de invoering van de Omgevingswet en andere recente nieuwe wet- en regelgeving waardoor er in deze overgangsfase onvoldoende basiscapaciteit aanwezig is om de wettelijke taken kwalitatief en tijdig te kunnen uitvoeren. Voor 2024 en 2025 is een uitbreiding van de huidige basiscapaciteit nodig met 1,5 fte naar 3,0 fte. De voor deze jaren benodigde incidentele middelen worden gedekt uit de Reserve Bouwleges. Medio 2025 zal worden geëvalueerd welke structurele basiscapaciteit nodig is voor een adequate uitvoering in de jaren daarna.

17. Data op orde mobiliteit

Als gemeente Helmond zijn we verplicht via zowel Nederlandse (2023) als Europese wetgeving (2025 & 2027) om mobiliteitsdata aan te bieden. Deze mobiliteitsdata dienen beschikbaar gemaakt te worden in een nationaal portaal. Denk aan MaaS, deelmobiliteit, verkeersborden, snelheidslimieten, maar ook waar voertuigen wel of niet mogen rijden. Deze data moeten overgenomen worden door voertuigen, serviceproviders en navigatiesystemen. Voorwaarde is dat deze beschikbaar is en van goede kwaliteit. Op beide vlakken lopen wij fors achter o.a. wegens een gebrek aan formatieplaatsen. Hiermee zijn we dus niet in staat om deze mogelijkheden in te zetten voor de mobiliteitstransitie en Helmond bereikbaar, veilig en leefbaar te houden. Om ook onze positie als koploper in Smart Mobility te houden is het van belang om deze data zo snel mogelijk op orde te krijgen.

18. Onttrekking reserve grote opgave/projecten

Recent werd duidelijk dat de Metropoolregio Eindhoven (MRE) veel harder groeit dan verwacht. Om de groei aan inwoners, woningen en banen in Brainport Eindhoven op te vangen is een mobiliteitstransitie onvermijdelijk en noodzakelijk. Dit vraagt om een forse investering. Om invulling te geven aan de regionale bijdrage t.b.v. de schaa sprong van de Brainport is op de schaal van de MRE een regionale bekostigingssystematiek voor de bereikbaarheid uitgewerkt.

Het financieringsvoorstel betreft voor de gemeente Helmond een bijdrage van € 4,7 miljoen over de komende 10 jaar. De bijdrage hieraan wordt gedekt uit de reserve grootschalige projecten. Middels een Raadsinformatiebrief wordt uw raad hierover nader geïnformeerd.

19. Achterstallig Onderhoud wegen

Naar aanleiding van de in 2021 uitgevoerde wegininspecties heeft er in 2022 een maatregeltoets plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er sprake is van achterstallig onderhoud dat uiterlijk in 2024 moet worden uitgevoerd. Dit ligt in lijn met de door de Raad in 2020 vastgestelde assetsheet Wegen. Daarbij is aangegeven dat nader onderzoek van de kwaliteit van het verhardingsareaal kan leiden tot aanvullende voorstellen/maatregelen. Om het achterstallig onderhoud te herstellen zijn in 2024 extra beheermiddelen toegezegd.

20. Digitaliseren cultuur historische Helmondse archieven

Op 8 december 2022 is het project 'Digitaliseren fotocollectie Jozef van den Broek' opgeleverd. Door gezamenlijke inspanningen van het historisch veld in Helmond, Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) en gemeente is deze collectie in bewaring bij het RHCE digitaal toegankelijk gemaakt.

Dit project was mogelijk doordat de raad in 2019 € 50.000 daarvoor beschikbaar heeft gesteld. Daarbij is door de raad uitgesproken dat zij veel waarde toekennen aan het digitaal toegankelijk maken van archiefschatten van Helmond in bewaring bij RHCE.

Op verzoek van de gemeente Helmond heeft RHCE een drietal vervolgprojecten op Jozef van den Broek benoemd. Deze projecten zijn extra op de jaarlijkse bijdragen van de gemeente Helmond aan het RHCE.

Het gaat in alle gevallen om archiefcollecties uit de geschiedenis van Helmond met cultuurhistorische waarden. Een incidentele bijdragen van € 60.000 stelt het RHCE in staat om één van de drie projecten i.s.m. vrijwilligers uit het historisch veld in Helmond uit te voeren.

21. Onderzoeksmiddelen schaalsprong

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van het ontwikkelperspectief voor de schaalsprong. Het ontwikkelperspectief geeft in een ruimtelijke structuurkaart weer welke stad we in 2040 willen zijn en welke fysieke interventies daarvoor nodig zijn. De ruimtelijke structuurkaart is voor 70% gereed en daarmee komt nu ook steeds beter zicht op de gewenste interventies. Een eerste beeld van deze interventies is afgelopen maand gereed gekomen (juli). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om verbindende structuren (nieuw dan wel opwaarderen van bestaande structuren in groen en infra), nieuwe gebiedsontwikkelingen (transformatie in de bestaande stad) en voorzieningen. De komende maanden werken we de interventies verder uit (in compleetheid, volgordelijkheid en waar nodig meer verfijnd in aard van de maatregelen). Ook zal dan een verkenning naar de bijbehorende kosten worden uitgevoerd (zowel personeelskosten, onderzoekskosten als uitvoeringskosten). Deze kostenverkenning dient vervolgens als basis voor de (gewenste) reservering van middelen in de begroting van de komende jaren. Deze kosten zijn vooralsnog PM.

Wel is in zomerperiode het beeld ontstaan dat in 2024 onderzoeksbudget nodig is voor de schaalsprong om de interventies verder uit te werken. Voor de schaalsprong zijn structureel middelen (600 k) gereserveerd voor personeelskosten, maar niet voor onderzoek. Daarbij is ook duidelijk geworden dat niet alle interventies onderdeel zijn van lopende programma's. Daarnaast is, na ambtelijk contact met het ministerie van IenW, de afgelopen weken duidelijk geworden dat de eerder mondeling toegezegde middelen voor onderzoek naar de mobiliteitsopgave Schaalsprong mogelijk niet toegekend gaan worden. Hierover loopt nog het gesprek met BZK en IenW. Maar de kans is aanwezig dat de bekostiging van de onderzoeken geheel ten laste van de gemeente Helmond komt.

22. Onttrekking aan de reserve High Tech Automotive Campus (Automotive Campus)

Wij hebben de overtuiging dat een publiek-private samenwerking de toekomst van de Automotive campus het beste wordt geborgd. Hiervoor werken wij gezamenlijk met andere campusgrondeigenaren (Provincie en Bouwbedrijf Van de Ven) een model uit. Duidelijk is dat hiermee ook op langere termijn een financiële opgave voor de ontwikkeling van de campus bij de gemeente ligt.

Tot op heden bekostigen wij onze ambities voor de campus vanuit een hiervoor ingerichte reserve (Reserve High Tech Automotive Campus). Dit volstond vanwege het voornemen de campus te privatiseren. In de reserve is eind 2022 nog € 1,5 miljoen voorhanden, waarmee naar verwachting de kosten tot halverwege 2025 kunnen worden gedekt. Nu het privatiseringsscenario niet langer aan de orde is, dienen ook structureel middelen gereserveerd te worden in de begroting. Hoeveel middelen nodig zijn, zal duidelijk worden wanneer de toekomststructuur en bijbehorende begroting helder wordt. Vooralsnog zijn in deze begroting de huidige uitgaven voor de campus (circa € 600.000 per jaar) langjarig doorgetrokken. Er moet in de toekomst naast dit bedrag dus rekening gehouden worden met een aanvullende claim.

23. 80 jaar vrijheid Helmond

In 2024-2025 herdenkt Nederland 80 jaar leven in vrijheid. Het is belangrijk dat we de verhalen en geschiedenis van Brabant, zoals die van de Tweede Wereldoorlog, kunnen blijven vertellen en doorgeven aan de volgende generaties. Met een aansprekend programma richting 80 jaar Vrijheid in 2024 en 2025 willen we dit doen.

24. Burgerberaad

De motie Burgerberaad is aangenomen, dit zal nog verder worden uitgewerkt met de gemeenteraad na het vaststellen van het nieuwe participatiebeleid.

25. Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad

Het Huis voor de Stad heeft een open karakter, waar de bezoeker vier mogelijkheden heeft om het gebouw te betreden. Diezelfde openheid treedt de bezoeker tegemoet in de publiekshal: De medewerker gastontvangst.

26. Dotatie aan de egalisatiereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)

Op grond van een prognose van het aantal af te geven rijbewijzen wordt de raming van de opbrengsten en de (rijks)afdrachten aangepast. Daarnaast wordt de toevoeging aan de egalisatiereserve reisdocumenten/rijbewijzen geraamd.

27. ID-banen gemeente Helmond

N.a.v. de beëindiging van ID-banen (gesubsidieerde arbeid in eigen gemeentelijke organisatie) is besloten om deze door te betalen tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hiervoor is een reserve gevormd. Het bedrag in de reserve is passend om dit te kunnen bekostigen. Zowel de kosten als de dekking hiervan is jaarlijks in de begroting opgenomen.

28. Dotatie aan de algemene reserve (Huis van de Stad)

Op 30 juni 2020 heeft onze Raad ingestemd met het basisontwerp Huis voor de Stad en is een investeringskrediet toegekend. De Raad heeft tevens besloten om de eenmalige kosten die zich voordoen te onttrekken aan de reserves. De incidentele lasten en bijbehorende onttrekkingen in 2022 bedragen € 659.000. In 2024 en 2025 is sprake van een incidenteel voordeel op de exploitatielasten van jaarlijks € 179.000. Deze wordt gestort in de algemene reserve

29. Reserve grote projecten

Er wordt voorgesteld om een nieuwe reserve in te stellen om te sparen voor grote projecten. Deze reserve wordt ingezet voor:

- Niet geraamde projecten in het lopende jaar die bijdragen aan de grote opgaven als schaalsprong, verduurzaming en maatschappelijke opgaven;
- Toekomstige grote projecten die bijdragen aan deze opgaven en waarvoor geen andere dekking beschikbaar is;
- Projecten waarvoor cofinanciering noodzakelijk is;
- Tekorten op reeds aangegane projecten, bijvoorbeeld in het geval van extreme prijsstijgingen.

Bij deze begroting zijn incidentele middelen beschikbaar, die ingezet worden om de reserve te vullen. In totaal gaat het om € 18,4 miljoen. De opbouw van dat bedrag is als volgt:

- jaarrekeningresultaat 2022 (€ 5,4 miljoen);
- onderuitputting kapitaallasten 2024 (€ 2,4 miljoen);
- ruimte begroting 2024 (€ 8,9 miljoen);

- vrijval reserve cofinanciering (€ 1,7 miljoen).

Hiermee bouwen we een buffer op, waardoor we én sparen én snel kunnen schakelen als dat nodig is. Jaarlijks bekijken we in het begrotingsproces welke incidentele middelen we kunnen toevoegen aan de reserve.

30. Impuls thuiswerken onderdeel van DNA (dekking onttrekking reserve arbeidsvoorwaardenbeleid)

Aan het begin van het tweede kwartaal van 2024 nemen we het nieuwe Huis voor de Stad in gebruik. In het eerste kwartaal richt onze aandacht zich op een soepele ver- en inhuizing van onze medewerkers.

Met het Huis voor de Stad zorgen we voor een fijnere werkomgeving wat tevens belangrijk is voor het behoud en aantrekken van personeel. Uiteraard wordt ook integraal werken vergemakkelijkt als we meerdere locaties samenvoegen naar één. We moderniseren onze manier van werken door onder andere hybride werken structureel te implementeren en meer in te zetten op duurzaam reizen. Om thuiswerken een impuls te geven wordt in 2024 een bedrag van € 240.000 onttrokken aan de reserve arbeidsvoorwaarden en wordt in 2024 bezien hoe thuiswerken ook structureel beter kan worden gefaciliteerd.

31. Dotatie stelpost grote opgave begroting 2025

In 2025 hebben we nog een fors incidenteel overschot van ruim € 15 miljoen. Dit houden we beschikbaar voor nieuw beleid en de grote uitdagingen in de komende jaren.

6.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoegingen aan reserves	Totaal 2024	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ -	€ -	€ -
PROG02	€ 1.458.000	€ 908.000	€ 550.000
PROG03	€ -	€ -	€ -
PROG04	€ 348.592	€ 317.500	€ 31.092
AD	€ 19.543.968	€ 950.000	€ 18.593.968
Totaal	€ 21.350.560	€ 2.175.500	€ 19.175.060

Onttrekkingen aan reserves	Raming 2024	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ 2.037.210	€ 652.363	€ 1.384.847
PROG02	€ 1.931.905	€ 1.299.364	€ 632.541
PROG03	€ 315.236	€ 315.236	€ -
PROG04	€ -36.982	€ 220	€ -37.202
AD	€ 8.436.337	€ 1.032.337	€ 7.404.000
Totaal	€ 12.683.706	€ 3.299.520	€ 9.384.186

Saldo	-€ 8.666.854	€ 1.124.020	-€ 9.790.874
--------------	---------------------	--------------------	---------------------

6.5 Reserves en voorzieningen

Naam reserve	Einddatum	Mutaties 2024			Mutaties 2025			Mutaties 2026			Mutaties 2027			
		Boekwaarde 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2026	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2027
Algemene reserves														
799100 Algemene Reserve	Onbepaald	€ 81.887.813	€ 479.168	€ -5.421.641	€ 76.945.340	€ 179.168	€ -	€ 77.124.508	€ -	€ -	€ 77.124.508	€ -	€ -	€ 77.124.508
799105 Algemene reserve Grondbedrijf	Onbepaald	€ 59.107.273	€ -	€ -58.000	€ 59.049.273	€ -	€ -	€ 59.049.273	€ -	€ -	€ 59.049.273	€ -	€ -	€ 59.049.273
Totaal algemene reserves		€ 140.995.086	€ 479.168	€ -5.479.641	€ 135.994.613	€ 179.168	€ -	€ 136.173.781	€ -	€ -	€ 136.173.781	€ -	€ -	€ 136.173.781
Bestemmingsreserves														
Specifieke bestemmingsreserves														
Ruimtelijk domein														
799141 Reserve leefbaarheidsmaatregelen	2023	€ 114.421	€ -	€ -65.400	€ 49.021	€ -	€ -	€ 49.021	€ -	€ -	€ 49.021	€ -	€ -	€ 49.021
799211 Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	2023	€ 429.544	€ -	€ -	€ 429.544	€ -	€ -	€ 429.544	€ -	€ -	€ 429.544	€ -	€ -	€ 429.544
799217 Reserve groene peelvallei	2023	€ 841	€ -	€ -	€ 841	€ -	€ -	€ 841	€ -	€ -	€ 841	€ -	€ -	€ 841
799218 Reserve cofinancieringsfonds	2023	€ 1.714.000	€ -	€ -1.714.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
799219 Reserve High Tech Automotive Campus	2023	€ 709.007	€ -	€ -	€ 709.007	€ -	€ -	€ 709.007	€ -	€ -100.000	€ 609.007	€ -	€ -600.000	€ 9.007
799221 Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	2023	€ 310.376	€ -	€ -	€ 310.376	€ -	€ -	€ 310.376	€ -	€ -	€ 310.376	€ -	€ -	€ 310.376
799310 Reserve parkeervoorzieningen	Onbepaald	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244
799335 Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	2023	€ 3.568.558	€ -	€ -	€ 3.568.558	€ -	€ -	€ 3.568.558	€ -	€ -	€ 3.568.558	€ -	€ -	€ 3.568.558
799338 Reserve Stedelijke Investerings	2023	€ 2.822.101	€ -	€ -850.000	€ 1.972.101	€ -	€ -250.000	€ 1.722.101	€ -	€ -	€ 1.722.101	€ -	€ -	€ 1.722.101
799550 Reserve samen investeren Brabantstad	2023	€ 78.904	€ -	€ -	€ 78.904	€ -	€ -	€ 78.904	€ -	€ -	€ 78.904	€ -	€ -	€ 78.904
799585 Reserve Startersleningen	2023	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203
799587 Reserve stimuleren wonen	2023	€ 2.012.091	€ -	€ -358.500	€ 1.653.591	€ -	€ -358.500	€ 1.295.091	€ -	€ -	€ 1.295.091	€ -	€ -	€ 1.295.091
799591 Reserve glasvezel	Onbepaald	€ 1.176.663	€ 317.500	€ -	€ 1.494.163	€ 317.500	€ -	€ 1.811.663	€ 317.500	€ -	€ 2.129.163	€ 317.500	€ -	€ 2.446.663
799597 Reserve bouwleges	2024	€ 2.344.000	€ -	€ -117.000	€ 2.227.000	€ -	€ -117.000	€ 2.110.000	€ -	€ -	€ 2.110.000	€ -	€ -	€ 2.110.000
799598 Reserve Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW)	2025	€ -2	€ -	€ -	€ -2	€ -	€ -	€ -2	€ -	€ -	€ -2	€ -	€ -	€ -2
Reserve Hoogspanning Brandevoort	2026	€ 3.030.227	€ -	€ -	€ 3.030.227	€ -	€ -	€ 3.030.227	€ -	€ -2.900.000	€ 130.227	€ -	€ -	€ 130.227
Sociaal domein														
Reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg	2025	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000
799220 Reserve Sociale stad	2023	€ 3.104.349	€ -	€ -	€ 3.104.349	€ -	€ -	€ 3.104.349	€ -	€ -	€ 3.104.349	€ -	€ -	€ 3.104.349
799405 Reserve integraal veiligheidsbeleid	2023	€ 108.000	€ -	€ -	€ 108.000	€ -	€ -	€ 108.000	€ -	€ -	€ 108.000	€ -	€ -	€ 108.000
799480 Reserve gezondheidsbeleid	2023	€ 20.418	€ -	€ -	€ 20.418	€ -	€ -	€ 20.418	€ -	€ -	€ 20.418	€ -	€ -	€ 20.418
799486 Reserve voorm ID-banen GH	Bij uitstroom	€ 271.632	€ -	€ -50.000	€ 221.632	€ -	€ -50.000	€ 171.632	€ -	€ -50.000	€ 121.632	€ -	€ -50.000	€ 71.632
799488 Reserve Instroom en doorstroombanen	2034	€ 392.806	€ 800	€ -84.847	€ 308.759	€ 800	€ -82.642	€ 226.917	€ 800	€ -82.642	€ 145.075	€ 800	€ -82.642	€ 63.233
799582 Reserve Brandweer – profess. organisat	2023	€ 9.889	€ -	€ -	€ 9.889	€ -	€ -	€ 9.889	€ -	€ -	€ 9.889	€ -	€ -	€ 9.889
799583 Reserve ODZOB	2023	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve Koopkrachtcrisis	2025	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve Beschermd Wonen en Opvang	2026	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000
Bedrijfsvoering														
799138 Reserve eenmalige investeringsimpuls	2031	€ 1.782.123	€ -	€ -235.986	€ 1.546.137	€ -	€ -235.986	€ 1.310.151	€ -	€ -235.986	€ 1.074.165	€ -	€ -235.986	€ 838.179
799570 Reserve organisatie ontwikkeling	2023	€ 464.359	€ -	€ -	€ 464.359	€ -	€ -	€ 464.359	€ -	€ -	€ 464.359	€ -	€ -	€ 464.359
799584 Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	2023	€ 240.000	€ -	€ -240.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
799593 Regionale samenwerkingen	2023	€ 171.965	€ -	€ -	€ 171.965	€ -	€ -	€ 171.965	€ -	€ -	€ 171.965	€ -	€ -	€ 171.965
799594 Saldo begroting 2020	2023	€ 4.390.000	€ -	€ -450.000	€ 3.940.000	€ -	€ -3.250.000	€ 690.000	€ -	€ -	€ 690.000	€ -	€ -	€ 690.000
799595 Reserve Corona	2024	€ 6.059.663	€ -	€ -550.000	€ 5.509.663	€ -	€ -	€ 5.509.663	€ -	€ -	€ 5.509.663	€ -	€ -	€ 5.509.663
Reserve grote opgaven/projecten/schaalsprong	Onbepaald	€ -	€ 18.414.000	€ -70.000	€ 18.344.000	€ -	€ -70.000	€ 18.274.000	€ -	€ -220.000	€ 18.054.000	€ -	€ -220.000	€ 17.834.000
Totaal specifieke bestemmingsreserves		€ 41.430.382	€ 18.732.300	€ -4.785.733	€ 55.376.949	€ 318.300	€ -4.414.128	€ 51.281.121	€ 318.300	€ -3.588.628	€ 48.010.793	€ 318.300	€ -1.188.628	€ 47.140.465

Naam reserve	Einddatum	Mutaties 2024			Mutaties 2025			Mutaties 2026			Mutaties 2027			
		Boekwaarde 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2026	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2027
Dekkingsreserves														
799140 Dekkingsreserve kapitaallasten	Onbepaald	€ 49.404.112	€ 1.858.000	€ -1.705.534	€ 49.556.578	€ 3.500.000	€ -4.874.812	€ 48.181.766	€ 2.900.000	€ -2.263.152	€ 48.818.614	€ -	€ -2.217.371	€ 46.601.243
Totaal dekkingsreserves		€ 49.404.112	€ 1.858.000	€ -1.705.534	€ 49.556.578	€ 3.500.000	€ -4.874.812	€ 48.181.766	€ 2.900.000	€ -2.263.152	€ 48.818.614	€ -	€ -2.217.371	€ 46.601.243
		€ 49.404.112			€ 49.556.578			€ 48.181.766			€ 48.818.614			€ 46.601.243
Egalisatiereserves														
799101 Reserve sociaal domein	Onbepaald	€ 4.764.311	€ -	€ -750.000	€ 4.014.311	€ -	€ -	€ 4.014.311	€ -	€ -	€ 4.014.311	€ -	€ -	€ 4.014.311
799150 Reserve i-deel	Onbepaald	€ 2.368.998	€ -	€ -	€ 2.368.998	€ -	€ -	€ 2.368.998	€ -	€ -	€ 2.368.998	€ -	€ -	€ 2.368.998
799240 Egalisatiereserve Verkiezingen	Onbepaald	€ 525	€ -	€ -	€ 525	€ -	€ -	€ 525	€ -	€ -	€ 525	€ -	€ -	€ 525
799241 Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	Onbepaald	€ 77.415	€ 31.092	€ 37.202	€ 145.709	€ 27.213	€ 38.002	€ 210.924	€ 83.028	€ 130.102	€ 424.054	€ 86.104	€ -323.996	€ 186.162
799320 Reserve afvalstoffenheffing	Onbepaald	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834
799456 Reserve onderhoud buitensport	Onbepaald	€ 784.795	€ -	€ -	€ 784.795	€ -	€ -	€ 784.795	€ -	€ -	€ 784.795	€ -	€ -	€ 784.795
799528 Reserve automatisering algemeen	Onbepaald	€ 638.842	€ -	€ -	€ 638.842	€ -	€ -	€ 638.842	€ -	€ -	€ 638.842	€ -	€ -	€ 638.842
799559 Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	Onbepaald	€ 599.815	€ -	€ -	€ 599.815	€ -	€ -	€ 599.815	€ -	€ -	€ 599.815	€ -	€ -	€ 599.815
799572 Reserve Gemeentemuseum	Onbepaald	€ 205.317	€ -	€ -	€ 205.317	€ -	€ -	€ 205.317	€ -	€ -	€ 205.317	€ -	€ -	€ 205.317
799588 Bestemmingsreserve Theater Speelhuis	Onbepaald	€ 244.000	€ -	€ -	€ 244.000	€ -	€ -	€ 244.000	€ -	€ -	€ 244.000	€ -	€ -	€ 244.000
799592 Reserve ERD WGA en ZW	Onbepaald	€ 371.534	€ -	€ -	€ 371.534	€ -	€ -	€ 371.534	€ -	€ -	€ 371.534	€ -	€ -	€ 371.534
Reserve Mobiliteitsfonds	2028	€ -	€ 250.000	€ -	€ 250.000	€ 250.000	€ -	€ 500.000	€ -	€ -	€ 500.000	€ -	€ -	€ 500.000
Totaal egalisatiereserves		€ 12.817.386	€ 281.092	€ -712.798	€ 12.385.680	€ 277.213	€ 38.002	€ 12.700.895	€ 83.028	€ 130.102	€ 12.914.025	€ 86.104	€ -323.996	€ 12.676.133
Totaal bestemmingsreserves		€ 103.651.880	€ 20.871.392	€ -7.204.065	€ 117.319.207	€ 4.095.513	€ -9.250.938	€ 112.163.782	€ 3.301.328	€ -5.721.678	€ 109.743.432	€ 404.404	€ -3.729.995	€ 106.417.841
Totaal reserves		€ 244.646.966	€ 21.350.560	€ -12.683.706	€ 253.313.820	€ 4.274.681	€ -9.250.938	€ 248.337.563	€ 3.301.328	€ -5.721.678	€ 245.917.213	€ 404.404	€ -3.729.995	€ 242.591.622
Voorzieningen														
59064 Voorziening verlofsparen		€ 308.000	€ -	€ -	€ 308.000	€ -	€ -	€ 308.000	€ -	€ -	€ 308.000	€ -	€ -	€ 308.000
799610 Voorziening wethouderspansioenen		€ 6.633.545	€ 25.000	€ -250.000	€ 6.408.545	€ 25.000	€ -250.000	€ 6.183.545	€ 25.000	€ -250.000	€ 5.958.545	€ 25.000	€ -250.000	€ 5.733.545
799624 Voorziening rioleringslasten		€ 29.288.464	€ 2.483.920	€ -	€ 31.772.384	€ 2.483.920	€ -	€ 34.256.304	€ 2.483.920	€ -	€ 36.740.224	€ 2.483.920	€ -	€ 39.224.144
Voorziening Afval		€ 1.130.206	€ 100.000	€ -	€ 1.230.206	€ 100.000	€ -	€ 1.330.206	€ 100.000	€ -	€ 1.430.206	€ 100.000	€ -	€ 1.530.206
799683 Voorziening mobiliteit		€ 208.260	€ -	€ -	€ 208.260	€ -	€ -	€ 208.260	€ -	€ -	€ 208.260	€ -	€ -	€ 208.260
799685 Vz reparatie uitkering WW-versobering		€ 33.868	€ -	€ -	€ 33.868	€ -	€ -	€ 33.868	€ -	€ -	€ 33.868	€ -	€ -	€ 33.868
799687 Vz onderhoud tbv bevoegd gezag scholen		€ 1.750.516	€ -	€ -	€ 1.750.516	€ -	€ -	€ 1.750.516	€ -	€ -	€ 1.750.516	€ -	€ -	€ 1.750.516
Voorziening grondbedrijf		€ 83.984.586	€ 1.679.692	€ -233.453	€ 85.430.825	€ 1.708.616	€ -19.552.480	€ 67.586.961	€ 1.351.739	€ -22.913.599	€ 46.025.101	€ 920.502	€ -	€ 46.945.603
799689 Voorz verlies contracten fac grondbedr		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
799684 Voorziening kwaliteitsverbeter landschap		€ 147.200	€ -	€ -	€ 147.200	€ -	€ -	€ 147.200	€ -	€ -	€ 147.200	€ -	€ -	€ 147.200
Totaal voorzieningen		€ 123.484.645	€ 4.288.612	€ -483.453	€ 127.289.804	€ 4.317.536	€ -19.802.480	€ 111.804.860	€ 3.960.659	€ -23.163.599	€ 92.601.920	€ 3.529.422	€ -250.000	€ 95.881.342

6.6 Investeringsprogramma (IVP)

bedragen x €1.000

Progr.	Investeringsprogramma 2024	2024	2025	2026	2027
		IVP 2024	Kapitaallasten		
Vervangingsinvesteringen					
1	Speelvoorzieningen	100	8	8	8
1	Skatevoorzieningen	65	4	4	4
1	Skatevoorzieningen - <i>ophoging begroting 2023</i>	220	13	13	13
1	Vervanging sportvelden	700	30	30	30
1	Vervanging sportvelden - <i>ophoging begroting 2023</i>	50	2	2	2
2	Wegen regulier	3.600	108	107	107
2	Opwaarderen openbare verlichting	700	30	30	30
2	Vervanging verkeerregelinstanties (VRI's)	1.420	50	49	49
2	Openbaar groen	450	20	19	19
2	Vervanging bomen	450	20	19	19
2	Vervanging natuur en recreatie	75	3	3	3
2	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	1.793	0	0	0
2	dekking rioolrecht*	-1.793	0	0	0
2	Vervanging containers	60	0	0	0
2	dekking afvalstoffenheffing*	-60	0	0	0
Nieuw beleid					
1	Ambulance post (dekking kostprijsdekkende huur)	4.500	157	157	156
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond	1.750	76	75	75
2	Vergroenen van de stad	575	25	25	25
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.500	65	65	64
2	Wonen	350	15	15	15
2	30 km-zones in Helmond-Noord en Dierdonk	750	33	32	32
2	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.000	43	43	43
2	Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	500	14	14	14
2	<i>Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)</i>	-320	-8	-8	-8
2	uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave	120	7	7	7
2	Herinrichting terrein Adelaarplein-Abdijlaan-Vinkelaan Helmond Noord	200	9	9	9
2	<i>dekking reserve stedelijke vernieuwing*</i>	-200	-9	-9	-9
2	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	11	11	11
2	<i>dekking reserve stedelijke vernieuwing*</i>	-250	-11	-11	-11
2	Stationskwartier	750	33	32	32
2	Gebiedsgerichte aanpak Natuur	50	2	2	2
2	Opwaarderen openbare ruimte Annawijk	400	17	17	17
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing*</i>	-400	-17	-17	-17
2	Herinrichting openbare ruimte Den Herd	58	3	2	2
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing*</i>	-58	-3	-2	-2
3	Projecten cultuur	750	33	32	32
3	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	150	7	6	6
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed (ophoging ten opzichte van begroting)	2.150	126	125	124
AD	Dekking MJOP en Rijk	-295	-15	-15	-15
Totaal (investeringsprogramma exclusief dekking)		25.486	964	953	950

* Budgettair neutraal

6.7 Kansrijke investeringen 2025-2027

bedragen x €1.000

Progr. Investerings	2025	2026	2027	Totaal	2026	2027
	Kansrijke investeringen				kapitaallasten	
Vervangingsinvesteringen						
1	Speelvoorzieningen	400	250	250	900	31 50
1	Vervanging sportvelden	300	300	300	900	13 26
1	Vervanging sportvelden - <i>ophoging begroting 2023</i>	90	165	30	285	4 11
2	Wegen regulier	3.600	3.600	3.600	10.800	108 215
2	Wegen regulier - <i>ophoging begroting 2023</i>	0	0	1.400	1.400	0 0
2	Opwaarderen openbare verlichting	700	700	700	2.100	30 60
2	Vervanging verkeerregelinstantaties (VRI's)	1.710	1.870	1.870	5.450	60 125
2	Openbaar groen	450	450	450	1.350	20 39
2	Vervanging bomen	450	450	450	1.350	20 39
2	Vervanging natuur en recreatie	225	150	150	525	10 16
2	Kasteel Traverse	1.250	1.250	0	2.500	38 75
2	Kasteel Traverse - <i>ophoging begroting 2023</i>	450	0	0	450	13 13
2	Deurneseweg	0	0	1.500	1.500	0 0
2	Deurneseweg - <i>ophoging begroting 2023</i>	0	0	300	300	0 0
2	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	1.793	1.793	1.793	5.379	0 0
2	dekking rioolrecht	-1.793	-1.793	-1.793	-5.379	0 0
2	Vervanging containers	60	60	60	180	7 13
2	dekking afvalstoffenheffing	-60	-60	-60	-180	-7 -13
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	135	323	1.202	1.660	28 96
Nieuw beleid						
1	Buitenruimte Campus De Braak aanvullend krediet	1.600	0	0	1.600	69 69
1	Jan van Brabant verhoging krediet	0	0	9.091	9.091	0 0
1	Jan van Brabant infrastructurele aanpassingen	0	1.970	0	1.970	0 118
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout	pm			0	0 0
1	Ambulance post (dekking kostprijsdekkende huur)	820	0	0	820	35 35
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.450	1.125	800	4.375	106 155
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond - <i>ophoging begroting 2023</i>	0	1.000	1.200	2.200	0 43
2	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	900	850	525	2.275	39 76
2	Vergroenen van de stad	900	900	875	2.675	40 78
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	0	1.500	1.500	3.000	0 65
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum - <i>ophoging begroting 2023</i>	1.500	0	0	1.500	65 65
2	Wonen	350	350	0	700	15 30
2	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.000	4.000	4.000	9.000	43 216
2	Flankerende maatregelen N279	0	0	2.500	2.500	0 0
2	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	250	0	0	250	11 11
2	Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	4.960	4.960	4.960	14.880	174 346
2	<i>Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)</i>	-3.220	-3.220	-3.220	-9.660	-113 -225
2	uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave	300	400	400	1.100	18 42
2	Multifunctionele Accommodatie (MFA) Rijpelberg	2.750	3.000	3.000	8.750	27 58
2	WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	500	750	750	2.000	22 54
2	Uitvoering duurzaamheidsopgave (vervolg Energiearmoede) klimaatopgave	190	0	0	190	11 11
2	Verkeersmaatregelen Helmond Noord Adelaarplein en omgeving	185	0	0	185	11 11
2	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	0	0	250	11 11
2	<i>Dekking reserve stedelijke vernieuwing*</i>	-250	0	0	-250	-11 -11
2	Stationskwartier	1.500	1.500	1.500	4.500	65 130
3	Projecten cultuur	1.375	150	500	2.025	60 66
3	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	850	0	0	850	37 37
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed (ophoging ten opzichte van	3.125	4.375	4.375	11.875	248 508
AD	<i>Dekking MJOP en Rijk</i>	-865	-415	-415	-1.695	-52 -76
Totaal (investeringsprogramma exclusief dekking)		37.368	38.191	50.031	125.590	1.306 2.688

* Budgettair neutraal

6.8 BBV indicatoren

Programma 1 Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

Thema 1.1 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
1.1.1	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)	80	86	87	90	96	90	81		Waarstaatjegemeente.nl, (2022 1e helft v/h jaar)

Thema 1.2 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
1.2.1	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	64,3%	65,4%	66,2%	68,2%	76,9%	71,0%	72,1%		Waarstaatjegemeente.nl
1.2.2	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	50,6	49,9	47,6	45,1	52,8	47,5			Waarstaatjegemeente.nl
1.2.3	Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)	253	119	128	112	114	122	127,2		Waarstaatjegemeente.nl
1.2.4	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%	7%	6%			Waarstaatjegemeente.nl

Thema 1.3 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
1.3.1	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	3%	3%	2%	2%	3%	2%			Waarstaatjegemeente.nl
1.3.2	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1	3	3	4	4	4			Waarstaatjegemeente.nl
1.3.3	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	5	11	12	18	12	11			Waarstaatjegemeente.nl
1.3.4	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	1,7%	2,2%	1,9%	2,1%	2,10%	2,30%			Waarstaatjegemeente.nl
1.3.5	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	9,5%	9,5%	8,9%	8,5%	8,2%	11,8%	8,6%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.6	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,1%	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	1,1%	1,1%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.7	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,5%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%		Waarstaatjegemeente.nl (2022 1e helft v/h jaar)
1.3.8	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2%	1%	1%	2%	1%	2%			Waarstaatjegemeente.nl

Thema 1.6 Sport

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
1.6.1	Niet-sporters (%)					52,70%				Waarstaatjegemeente.nl

Programma 2 Duurzaam en leefbaar

Thema 2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
2.2.1	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	201	198	205	215	229	245	275	312	Waarstaatjegemeente.nl (Voorlopig 2022)
2.2.2	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	6,5	6,5	9,7	9,8	10,4	14	10,1		Waarstaatjegemeente.nl

Thema 2.3 Veiligheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
2.3.1	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	6	4	3	3		2	1,6		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.2	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	9	8	7	7,4	7,1	5,6	6,5		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.3	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	8	7	8	8	9	6,6	8,2		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.4	Verwijzingen Halt (aantal)	151	110	99	109	121	11	10		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.5	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	4	3	3	2		2	2		Waarstaatjegemeente.nl

Thema 2.4 Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
2.4.1	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	189	183	187	181					Waarstaatjegemeente.nl
2.4.2	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,6%	1,0%	1,5%						Waarstaatjegemeente.nl

Programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk

Thema 3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieusheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
3.1.1	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	114,1	119,2	124,9	132,2	137,3	141,8	149,3		Waarstaatjegemeente.nl
3.1.2	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	616	635	653	666	770	778	686		Waarstaatjegemeente.nl
3.1.3	Funciemenging (verhouding banen en woningen in %)	51,6%	52,6%	53,3%	53,7%	53,6%	53,7%	53,9%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 4 Bestuur en organisatie

Thema 4.7 Personeel en Organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)		6,34	6,49	6,25	6,31	6,74	6,74	7,98	AOG
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)		6,94	6,13	6,02	6	6,58	6,9	7,13	AOG
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)		285	322	1.114	875	893	1.001	844	Financiën
13.04	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen		5,1%	4,6%		22,8%	27,2%	25,2%	24,9%	Financiën
13.05	Overhead (%)		7,5%	8,2%	9,8%	10,2%	9,8%	9,5%	9,7%	Financiën
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	67,3	67,9	68	76,7	76,2	66,5	66	65,5	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)	729	750	752	757	766	763	898	917	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens (€)	729	750	752	757	766	785	935	966	Waarstaatjegemeente.nl

6.9 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Taakvelden	2024 Lasten	2024 Baten
0 Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	8.497	400
0.10 Mutaties reserves	21.351	12.683
0.2 Burgerzaken	5.206	2.141
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.081	2.796
0.4 Overhead	45.486	1.942
0.5 Treasury	350	789
0.61 OZB woningen	573	23.203
0.62 OZB niet-woningen		4.125
0.63 Parkeerbelasting	69	3.898
0.64 Belastingen overig	828	1.281
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2.303	251.427
0.8 Overige baten en lasten	3.435	
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		
Resultaat Bestuur en ondersteuning	91.179	304.685
1 Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.085	240
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.344	445
Resultaat Veiligheid	11.429	685
2 Vervoer		
2.1 Verkeer en vervoer	17.453	1.276
2.2 Parkeren	2.305	46
2.4 Economische havens en waterwegen	80	33
Resultaat Vervoer	19.838	1.355
3 Economie		
3.1 Economische ontwikkeling	5.040	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.858	10.020
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	173	266
3.4 Economische promotie	1.691	401
Resultaat Economie	17.762	10.687
4 Onderwijs		
4.1 Openbaar basisonderwijs	292	
4.2 Onderwijshuisvesting	3.993	637
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.678	1.865
Resultaat Onderwijs	8.963	2.502
5 Sport, cultuur en recreatie		
5.1 Sportbeleid en activering	1.146	
5.2 Sportaccommodaties	6.242	2.358
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8.546	1.712
5.4 Musea	3.045	471
5.5 Cultureel erfgoed	59	3
5.6 Media	3.279	788
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.926	160
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	29.243	5.492

Taakvelden	2024 Lasten	2024 Baten
6 Sociaal domein		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	24.341	6.762
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.625	
6.3 Inkomensregelingen	66.974	42.150
6.4 WSW en beschut werk	15.721	
6.5 Arbeidsparticipatie	5.657	780
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.698	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.678	259
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	9.663	1.642
6.71B Begeleiding (WMO)	8.011	
6.71C Dagbesteding (WMO)	2.072	
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	1.167	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-82	
6.72A Jeugdhulp begeleiding	2.584	
6.72B Jeugdhulp behandeling	3.992	
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	2.264	
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	754	
6.73A Pleegzorg	1.409	
6.73B Gezinsgericht	932	
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	3.108	
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.114	
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	8.499	
6.74C Gesloten plaatsing	837	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-653	
6.81A Beschermd wonen (WMO)	19.262	
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4.622	170
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		
6.82A Jeugdbescherming	800	
6.82B Jeugdreclassering	249	
Resultaat Sociaal domein	198.298	51.763
7 Volksgezondheid en milieu		
7.1 Volksgezondheid	2.437	100
7.2 Riolering	5.920	9.008
7.3 Afval	9.611	13.894
7.4 Milieubeheer	4.523	2.286
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	17	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	22.508	25.288
8 Volkshuisv, RO en sted. vernieuwing		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.401	89
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	53.429	53.429
8.3 Wonen en bouwen	5.251	3.328
Resultaat Volkshuisv, RO en sted. vernieuwing	60.081	56.846
Resultaat	459.301	459.301

6.10 Taakvelden per programma

Verdelingsprincipe taakvelden over de Programma's					
Programma	Programma ramma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2024 Lasten	2024 Baten
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	0.10	Mutaties reserves	0	2.037
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	4.1	Openbaar basisonderwijs	292	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	4.2	Onderwijshuisvesting	3.993	637
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.678	1.865
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	5.1	Sportbeleid en activering	1.146	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	5.2	Sportaccommodaties	6.242	2.358
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	358	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	24.030	6.637
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.626	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.3	Inkomensregelingen	66.842	42.148
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.4	WSW en beschut werk	15.721	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.5	Arbeidsparticipatie	3.205	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.698	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.678	259
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	9.663	1.642
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.71B	Begeleiding (WMO)	8.011	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.71C	Dagbesteding (WMO)	2.072	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	1.167	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-82	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.72A	Jeugdhulp begeleiding	2.584	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.72B	Jeugdhulp behandeling	3.992	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	2.264	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	754	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.73A	Pleegzorg	1.409	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.73B	Gezinsgericht	932	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	3.108	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.114	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	8.499	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.74C	Gesloten plaatsing	837	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-653	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.81A	Beschermde wonen (WMO)	19.262	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4.622	170
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.82A	Jeugdbescherming	800	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	6.82B	Jeugdreclassering	249	0
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	7.1	Volksgezondheid	2.437	100
Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	10	0
Resultaat Programma 1				214.560	57.853
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	0.10	Mutaties reserves	1.208	1.932
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.352	2.796
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	0.63	Parkeerbelasting	69	3.898
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	0.64	Belastingen overig	0	135
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6.085	240
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	1.2	Openbare orde en veiligheid	5.344	445
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	2.1	Verkeer en vervoer	17.453	1.276
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	2.2	Parkeren	2.305	46
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	2.4	Economische havens en waterwegen	80	33
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.858	10.020
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.333	154
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	505	0
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	6.3	Inkomensregelingen	131	0
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	7.2	Riolering	5.920	9.008
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	7.3	Afval	9.611	13.894
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	7.4	Milieubeheer	4.523	2.286
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	7	0
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	8.1	Ruimtelijke ordening	1.401	89
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	53.429	53.429
Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	8.3	Wonen en bouwen	5.251	3.328
Resultaat Programma 2				132.865	103.009

Verdelingsprincipe taakvelden over de Programma's					
Programma	Programma ramma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2024 Lasten	2024 Baten
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	0.10	Mutaties reserves	0	315
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	0.64	Belastingen overig	0	28
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.1	Economische ontwikkeling	5.064	0
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	173	266
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.4	Economische promotie	1.691	401
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8.544	1.712
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.4	Musea	3.045	471
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.5	Cultureel erfgoed	59	3
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.6	Media	2.947	788
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	235	6
Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	6.5	Arbeidsparticipatie	2.415	780
Resultaat Programma 3				24.173	4.770
Programma 4	Bestuur en organisatie	0.1	Bestuur	8.280	400
Programma 4	Bestuur en organisatie	0.10	Mutaties reserves	31	-37
Programma 4	Bestuur en organisatie	0.2	Burgerzaken	5.206	2.141
Programma 4	Bestuur en organisatie	5.6	Media	332	0
Programma 4	Bestuur en organisatie	6.5	Arbeidsparticipatie	37	0
Programma 4	Bestuur en organisatie	8.3	Wonen en bouwen	0	0
Resultaat Programma 4				13.886	2.504
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.1	Bestuur	217	0
Programma 4	Bestuur en organisatie	0.5	Treasury	0	380
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutaties reserves	22.471	8.436
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	729	0
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.4	Overhead	45.714	1.942
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	350	409
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.61	OZB woningen	573	23.203
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.62	OZB niet-woningen	0	4.125
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.64	Belastingen overig	828	1.118
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2.015	251.427
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	1.114	0
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-194	125
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	6.3	Inkomensregelingen	0	0
Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	7.2	Riolering	0	0
Resultaat Programma 5				73.817	291.165
Totaal Resultaat				459.301	459.301

6.11 Financiële positie

Activa	01-01-2024	01-01-2025	01-01-2026	01-01-2027	01-01-2028
Vaste activa					
Materiële vaste activa	320.150.201	376.494.403	408.646.727	416.327.525	409.184.425
Financiële vaste activa	23.461.158	22.271.367	21.074.956	19.871.731	18.662.294
Totaal vaste activa	343.611.359	398.765.770	429.721.683	436.199.256	427.846.719
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	137.223.089	105.429.000	90.144.119	83.881.548	66.172.109
Totaal vlottende activa	137.223.089	105.429.000	90.144.119	83.881.548	66.172.109
Totaal activa	480.834.449	504.194.770	519.865.802	520.080.804	494.018.828
Passiva	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	244.646.966	253.313.820	248.337.563	245.917.213	242.591.622
Voorzieningen	39.500.059	41.858.979	44.217.899	46.576.819	48.935.739
Langlopende schulden	66.933.647	49.431.293	31.924.641	29.413.582	26.898.001
Totaal vaste passiva	351.080.672	344.604.092	324.480.103	321.907.614	318.425.362
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	129.753.776	159.590.678	195.385.699	198.173.190	175.593.466
Totaal vlottende passiva	129.753.776	159.590.678	195.385.699	198.173.190	175.593.466
Totaal passiva	480.834.449	504.194.770	519.865.802	520.080.804	494.018.828

6.12 Overzicht Kadernota's en Beleidsnota's

Programmahoofdstuk 1 Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	Programmahoofdstuk 2 Duurzaam & Leefbaar	Programmahoofdstuk 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk	Programmahoofdstuk 4 Bestuur & Organisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Zorg en welzijn - Werk & Inkomen (inclusief armoede/schulddienstverlening, participatiewet) - Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs - Inclusie - Gezondheid - Sport 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting - Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken) - Veiligheid - Klimaat & energie/gezonde leefomgeving - Mobiliteit - Beheer en onderhoud 	<ul style="list-style-type: none"> - Topsectoren / Stedelijke werkmilieus - Onderwijs / arbeidsmarkt - Bedrijventerreinen / circulaire economie - Cultuur & recreatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Andere Overheid - Strategische positionering /lobby - Participatiebeleid - Wijkgericht werken - Dienstverlening - Digitale Stad - Personeel & Organisatie

Met uw raad is afgesproken om in deze programmabegroting een bijlage op te nemen met beleidsnota's. Dit is vastgelegd in het format, zoals 23 mei jl. heeft voorgeleden in het raadsvoorstel om te komen tot een nieuwe indeling van de begroting.

Het overzicht moet vooral gezien worden als een eerste aanzet van Kadernota's en Beleidsnota's en is dus niet limitatief. Voor een aantal nota's is een digitale koppeling aangebracht.

Algemeen

[Ambitieakkoord Helmond 2022-2026: Een sterker Helmond voor iedereen.](#)

[Helmond Ambitie 2040](#)

[Crisis- en Herstelnota](#)

Financieel

[Financiële verordening](#)

[Helmond Rapport Herijking Financieel Beleid](#)

[Nota Reserves en voorzieningen beleid](#)

[Nota Investeringsbeleid](#)

[Nota Leningen en Garantiebeleid](#)

Programmahoofdstuk 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

[Kadernota Sociaal Domein](#)

[Subsidiekader versterken lokale netwerken 2022](#)

Zorg en welzijn

[Sociale teams en verder](#)

[Doordecentralisatie Beschermd Wonen](#)

[Visie op Wonen, Welzijn en Zorg](#)

Integraal plan Zorg en Actief Leven Akkoord *(in ontwikkeling)*

[Regioplan Integraal Zorgakkoord](#) *(in ontwikkeling via 'Peel Duurzaam en Gezond)*

[Regioplan dakloosheid](#) *(in ontwikkeling)*

Jeugd

Perspectief voor de jeugd 2021-2024

Kansennota *(in ontwikkeling)*

Gebiedsgericht Meerjarenprogramma aanpak (risico)Jeugd *(in ontwikkeling)*

Inclusie

[Actieplan toegankelijkheid](#)

[Actieplan digitale inclusie](#)

[Stadsplan Basisvaardigheden](#)

[Regenboogbeleid 2023-2026](#) *(in ontwikkeling)*

Onderwijs

[Helmondse Educatieve Agenda 2020-2030](#)

[Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023](#)

Visie op nieuwkomersonderwijs

Onderwijshuisvesting

[Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018-2025](#)

Integraal huisvestingsplan 2026-2040 *(in ontwikkeling)*

Gezondheid

[Plan van aanpak gezondheid](#)

[Preventieakkoord 2020-2040](#)

Sport

[Sport en beweegnota 2021-2030](#)

Lokaal Sportakkoord *(in ontwikkeling)*

Programmahoofdstuk 2: Duurzaam en leefbaar

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

[Concept Omgevingsvisie 2040](#)

[SGE Verstedelijkingsakkoord](#)

[Ruimtelijk Afwegingskader de Peel](#)

[Concept Omgevingsvisie 2040](#)

[Concept-Woonvisie](#)

[Beleidskader arbeidsmigratie](#)

[Nota grondbeleid \(in ontwikkeling\)](#)

Wijkontwikkelingsplannen

Wijkontwikkelingsplan Noord

Wijkontwikkelingsplan Oost

Wijkontwikkelingsplan Rijpelberg

Wijkontwikkelingsplan Binnenstad

Stedelijke vernieuwing

Ontwikkelperspectief Schaalsprong (in ontwikkeling)

[Herijking Centrumperspectief](#)

[Visie Stationskwartier Helmond](#)

[Gebiedsvisie Stiphout 2022-2035](#)

Veiligheid

[Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026](#)

[Versterkingsplan Binnenstad Oost](#)

Klimaat en energie

[Klimaatbeleid](#)

[Regionale Energiestrategie Metropoolregio](#)

[Visie zonnevelden en zonnedaken](#)

[Transitievisie Warmte](#)

[Missie Klimaatneutrale steden](#)

Gezonde leefomgeving

[Structuurvisie Peelvallei](#)

Landschapsvisie Groen en Gezondheid (in ontwikkeling)

[Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025](#)

[Nota natuurlijk buiten spelen](#)

[Koersnota geluid \(in ontwikkeling\)](#)

[Meerjarenvisie Ondergrond \(in ontwikkeling\)](#)

[Meerjarenvisie ODZOB 2023-2027](#)

Mobiliteit

Visie en aanpak Deelmobiliteit Helmond

Mobiliteitsvisie 2040 (in ontwikkeling)

[Parkeerbeleid centrum](#)

[Fietsagenda Helmond](#)

Beheer en onderhoud

[Integraal beheerplan openbare ruimte](#)

[Water en rioleringsplan 2024-2028](#)

[Bosbeheer 2020-2030](#)

[Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2](#)

Programmahoofdstuk 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk

[Economische visie Helmond 2030](#)

[Visie Foodtech Brainport](#) *(in ontwikkeling)*

[Detailhandelsbeleid 2023-2030](#)

[Visie bedrijventerreinen Helmond](#) *(in ontwikkeling)*

Onderwijs en arbeidsmarkt

[Regionaal Arbeidsmarktplan Helmond-de Peel 2023-2027](#)

Cultuur

[Cultuurbeleid](#)

[Cultuurvisie 2040](#) *(in ontwikkeling)*

[Erfgoedvisie](#) *(in ontwikkeling)*

Recreatie

[Evenementenbeleid](#)

[Horecavisie](#) *(in ontwikkeling)*

Programmahoofdstuk 4: Bestuur & Organisatie

Strategische positionering /lobby, incl. regionale samenwerking en stadsmarketing

[Visiedocument intergemeentelijke samenwerkingen](#)

[Deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen](#)

[Samenwerkingsakkoord MRE 2023-2026](#)

[Samenwerkingsagenda SGE 2023](#)

[Stedelijke agenda BrabantStad](#)

[Stadsmarketing](#) *(in ontwikkeling)*

Participatiebeleid *(in ontwikkeling)*

Dienstverlening

[Visie op dienstverlening](#) *(in ontwikkeling)*

[Beleidsplan informatievoorziening](#) *(in ontwikkeling)*

Digitale Stad

[Digitale Stad Helmond](#)

6.13 Was / Wordt lijst per Programma's

WAS				WORDT					
Programma	Omschrijving	Hoofd-product	Omschrijving hoofdproducten	Programma Code	Programma Omschrijving	Thema Code	Thema Omschrijving	Hoofd-product	Omschrijving hoofdproducten
Programma 01	Veiligheid en handhaving	HP110	Integraal veiligheidsbeleid algemeen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.3	Veiligheid	HP110	Integraal veiligheidsbeleid algemeen
		HP120	Handhavingsbeleid	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.3	Veiligheid	HP120	Handhavingsbeleid
		HP125	Integraal veiligheidsbeleid en horeca	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.3	Veiligheid	HP125	Integraal veiligheidsbeleid en horeca
		HP140	Brandweer	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.3	Veiligheid	HP140	Brandweer
Programma 02	Werk en inkomen	HP602	Uitvoering uitkeringsregelingen	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP602	Uitvoering uitkeringsregelingen
		HP603	Bijzondere bijstand	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP603	Bijzondere bijstand
		HP604	Schulddienstverlening	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP604	Schulddienstverlening
		HP618	Werkgelegenheidsbeleid	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP618	Werkgelegenheidsbeleid
		HP618	Werkgelegenheidsbeleid	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.2	Onderwijs / arbeidsmarkt	HP618	Onderwijs / arbeidsmarkt
		HP619	Minima beleid	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP619	Minima beleid
		HP621	Participatie	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.2	Werk en Inkomen	HP621	Participatie
		HP621	Participatie	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.3	Participatiebeleid	HP621	Participatiebeleid
Programma 03	Zorg en welzijn	HP640	Sociale Netwerken	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP640	Sociale Netwerken
		HP642	Basisvoorzieningen accommodaties	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP642	Basisvoorzieningen accommodaties
		HP673	Gezondheid	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.5	Gezondheid	HP673	Gezondheid
		HP674	Maatschappelijke ondersteuning	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP674	Maatschappelijke ondersteuning
		HP675	Specialistische ondersteuning	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP675	Specialistische ondersteuning
		HP690	Wmo individuele voorzieningen	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.4	Inclusie	HP678	Inclusie
		HP695	Wmo persoonlijke ondersteuning	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP690	Wmo individuele voorzieningen
Programma 04	Jeugd en onderwijs	HP700	Wmo subsidieregelingen	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP695	Wmo persoonlijke ondersteuning
		HP720	Lijkbezorging	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.1	Zorg en Welzijn	HP700	Wmo subsidieregelingen
		HP403	Sociale Netwerken	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP720	Lijkbezorging
		HP404	Basisvoorzieningen accommodaties	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP403	Sociale Netwerken
		HP405	Basisvoorzieningen overig	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP404	Basisvoorzieningen accommodaties
		HP406	Maatschappelijke ondersteuning	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP405	Basisvoorzieningen overig
		HP409	Specialistische ondersteuning	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP406	Maatschappelijke ondersteuning
		HP410	Huisvesting onderwijs	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP409	Specialistische ondersteuning
		HP478	Technieeducatie	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP410	Huisvesting onderwijs
		HP575	Openbare speelgelegenheden	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP478	Technieeducatie
		HP681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.3	Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	HP575	Openbare speelgelegenheden
		HP502	Stichting kunstkwartier	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC
Programma 05	Cultuur, toerisme en recreatie	HP505	Beeldende kunst en vormgeving	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP502	Stichting kunstkwartier
		HP510	Museum	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP505	Beeldende kunst en vormgeving
		HP515	Speelhuis	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP510	Museum
		HP520	Bibliotheek Helmond-Peel	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP515	Speelhuis
		HP522	Amateur.kunstbeoefening	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP520	Bibliotheek Helmond-Peel
		HP525	Evenementen festiviteiten	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP522	Amateur.kunstbeoefening
		HP530	Monumentenzorg en archeologie	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP525	Evenementen festiviteiten
		HP540	Toeristische aangelegenheden	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP530	Monumentenzorg en archeologie
Programma 06	Sport en bewegen	HP542	Overige culturele aangelegenheden	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP540	Toeristische aangelegenheden
		HP550	Sport en bewegen	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.6	Sport	HP542	Overige culturele aangelegenheden
		HP570	Groenvoorzieningen - recreatie	Programma 1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	TH1.6	Sport	HP550	Sport en bewegen
		HP572	Recreatiegebieden	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.4	Cultuur en Recreatie	HP570	Groenvoorzieningen - recreatie
									HP572

WAS				WORDT					
Programma	Omschrijving	Hoofd-product	Omschrijving hoofdproducten	Programma Code	Programma Omschrijving	Thema Code	Thema Omschrijving	Hoofd-product	Omschrijving hoofdproducten
Programma 07	Economisch beleid en werkgelegenheid	HP340	Economische en industriële zaken	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.1	Topsectoren / stedelijke werkmilieus	HP340	Economische en industriële zaken
		HP360	Markten	Programma 3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	TH3.3	Bedrijventerrein / Circulaire economie	HP360	Markten
		HP370	Energie opwekken	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.4	Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving	HP370	Energie opwekken
Programma 08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	HP820	Ruimtelijke ordening stafafdelingen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP820	Ruimtelijke ordening stafafdelingen
		HP825	Ruimtelijke ordening algemeen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP825	Ruimtelijke ordening algemeen
		HP830	Planproductie PBH	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP830	Planproductie PBH
		HP840	Bouw- en woningtoezicht	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP840	Bouw- en woningtoezicht
		HP850	Volkshuisvesting	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP850	Volkshuisvesting
		HP880	Grondexploitatie	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP880	Grondexploitatie
		HP885	Facilitair grondbeleid	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP885	Facilitair grondbeleid
		HP890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.1	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	HP890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen
Programma 09	Stedelijke vernieuwing	HP310	Centrum	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.2	Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)	HP310	Centrum
		HP810	Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.2	Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)	HP810	Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer
		HP815	Stadsvernieuwing algemeen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.2	Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)	HP815	Stadsvernieuwing algemeen
Programma 10	Verkeer en mobiliteit	HP250	Verkeer en vervoer beleid	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.5	Mobiliteit	HP250	Verkeer en vervoer beleid
Programma 11	Openbare ruimte en natuurbescherming	HP210	Wegen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP210	Wegen
		HP225	Wegen - reiniging	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP225	Wegen - reiniging
		HP230	Parkeervoorzieningen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP230	Parkeervoorzieningen
		HP260	Verkeer en vervoer uitvoering	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP260	Verkeer en vervoer uitvoering
		HP270	Binnenhavens en waterwegen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP270	Binnenhavens en waterwegen
		HP580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.
		HP595	Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP595	Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen
		HP722	Begraafplaatsen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP722	Begraafplaatsen
		HP730	Huishoudelijke afvalstoffen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP730	Huishoudelijke afvalstoffen
		HP750	Ontsmettingen en ov.reinigingen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP750	Ontsmettingen en ov.reinigingen
		HP755	Reinigingen graffiti	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP755	Reinigingen graffiti
		HP760	Rioleringen	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.6	Beheer en Onderhoud	HP760	Rioleringen
		HP780	Milieubeheer	Programma 2	Duurzaam en Leefbaar	TH2.4	Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving	HP780	Milieubeheer
Programma 12	Milieu	HP002	Andere Overheid	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.1	Andere Overheid	HP002	Andere Overheid
		HP003	College van B&W	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.7	Personeel en Organisatie	HP003	College van B&W
		HP010	Raad en raadscommissies	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.7	Personeel en Organisatie	HP010	Raad en raadscommissies
		HP020	Regionale aangelegenheden	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.2	Strategische positionering / Lobby	HP020	Regionale aangelegenheden
		HP025	Bestuursondersteuning	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.4	Wijkgerichtwerken	HP025	Bestuursondersteuning
		HP025	Bestuursondersteuning	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.7	Personeel en Organisatie	HP025	Bestuursondersteuning
		HP025	Bestuursondersteuning	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.6	Digitale Stad	HP025	Bestuursondersteuning
		HP050	Voorlichting communicatie stadspromotie	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.2	Strategische positionering / Lobby	HP050	Voorlichting communicatie stadspromotie
		HP060	Beheer Basisregistraties	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.5	Dienstverlening	HP060	Beheer Basisregistraties
		HP070	Stadswinkel	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.5	Dienstverlening	HP070	Stadswinkel
		HP090	Regionale aangelegenheden brabantstad	Programma 4	Bestuur en organisatie	TH4.2	Strategische positionering / Lobby	HP090	Regionale aangelegenheden brabantstad
		HP920	Financiering en treasury	Programma 4	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP920	Financiering en treasury
		HP930	Nieuwe investeringen	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP930	Nieuwe investeringen
Programma 13	Bestuur en organisatie	HP935	Centrum- en regiofunctie	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP935	Centrum- en regiofunctie
		HP910	Organisatie algemeen	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP910	Organisatie algemeen
		HP940	Post Onvoorzien	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP940	Post Onvoorzien
		HP944	Overige financiële middelen	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP944	Overige financiële middelen
		HP950	Onroerend zaak belasting	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP950	Onroerend zaak belasting
		HP960	Overige belastingen	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP960	Overige belastingen
		HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds
		HP991	Overhead	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP991	Overhead
		HP992	Doorbelasting overhead	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP992	Doorbelasting overhead
		Programma 14	Algemene dekkingsmiddelen	HP930	Nieuwe investeringen	Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen
HP935	Centrum- en regiofunctie			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP935	Centrum- en regiofunctie
HP910	Organisatie algemeen			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP910	Organisatie algemeen
HP940	Post Onvoorzien			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP940	Post Onvoorzien
HP944	Overige financiële middelen			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP944	Overige financiële middelen
HP950	Onroerend zaak belasting			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP950	Onroerend zaak belasting
HP960	Overige belastingen			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP960	Overige belastingen
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds
HP991	Overhead			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP991	Overhead
HP992	Doorbelasting overhead			Programma 5	Algemene dekkingsmiddelen	TH5.0	Algemene dekkingsmiddelen	HP992	Doorbelasting overhead

6.14 Beleidsintensivering afgezet tegen beschikbaar budget

In onderstaande tabel is per beleidsintensivering opgenomen wat de wijziging is ten opzichte van het bestaande budget. De tabel is als volgt opgebouwd:

- Het budget vóór de beleidsintensivering.
- De beleidsintensiveringen zoals opgenomen in de programmabegroting 2024 – 2027. De autonome ontwikkelingen, zoals de indexering van de kapitaallasten en de areaalontwikkeling, zijn buiten beschouwing gelaten.
- Het budget na het verwerken van de beleidsintensivering.
- De procentuele wijziging.

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Progr.	Beleidsintensiveringen	Budget 2024 voor beleidsintensivering	Beleidsintensivering 2024	Budget 2024 na beleidsintensivering	Procentuele afwijking	I/S
1	Integrale ondersteuning ouderen	100	100	200	100%	S
1	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering	9.151	669	9.820	7%	S
1	120-130% Bijzondere bijstand / collectieve aanvullende verzekering uitvoering regeling	0	80	80	100%	S
1	Voucher dierenarts	0	40	40	100%	S
1	Helmondse Educatieve Agenda (HEA)	700	700	1.400	100%	S
2	Toezicht bouwen en wonen	117	117	234	100%	I
2	Nieuwe ontwikkelingen wonen	0	111	111	100%	S
2	Exploitatielasten verduurzaming vastgoed gebouwen	0	200	200	100%	S
2	Aanpak Ondernijning	0	105	105	100%	S
2	Aanpak digitale criminaliteit	0	118	118	100%	S
2	Beveiliging politieke ambtsdragers	0	55	55	100%	S
2	Uitvoeringsbudget brede veiligheidsthema's	0	40	40	100%	S
2	Versterken Veiligheidsinformatieknooppunt	0	50	50	100%	S
2	Verstevenen buurtpreventie	0	50	50	100%	I
2	Wijkregisseur Helmond West	0	174	174	100%	S
2	Uitbreiding boa	1.904	277	2.181	15%	S
2	Verstevenen uitvoeren Wet Bibob	0	98	98	100%	S
2	Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	35	30	65	86%	S
2	Beleidsmedewerker civiel circulair/ co2 neutraal	0	98	98	100%	S
2	Regisseur ondergrond	0	98	98	100%	S
2	Budget Klimaat- en energie	0	1.251	1.251	100%	S
2	Data op orde mobiliteit	76	100	176	132%	I
2	Deelmobiliteit	0	100	100	100%	I
2	Inrichten vraagafhankelijk vervoer	0	350	350	100%	I
2	Mobiliteitsfonds reserves	0	250	250	100%	I
2	Plannen elektrische laadpalen per wijk/ verplaatsingskosten	0	60	60	100%	S
2	Smart Mobility	0	500	500	100%	S
2	Uitwerken Mobiliteitsvisie	0	111	111	100%	S
2	MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong	0	70	70	100%	S
2	Onderhoud wegen	1.370	1.000	2.370	73%	I
2	Exploitatielasten toegekende investeringen (diverse fiches)	0	28	28	100%	S
2	Administratief medewerker afval	0	42	42	100%	S
2	Technisch medewerker afval	0	72	72	100%	S
2	Beleidsadviseur afval	0	52	52	100%	S
2	Uitbreiding formatie riolering	0	195	195	100%	S
3	Automotive Campus	0	600	600	100%	S
3	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	0	450	450	100%	I
3	Onderwijs en arbeidsmarkt	300	260	560	87%	S
3	Centrumrol Social Return (SROI)	0	345	345	100%	S
3	Actieplan bedrijven	0	350	350	100%	S
3	Uitvoeringsbudget Economische Visie	0	75	75	100%	S
3	Cultuurparticipatie / Cultuurcontract	0	70	70	100%	S
3	Verhogen evenementenbudget	495	150	645	100%	S
3	Digitaliseren cultuur historische Helmondse archieven	0	60	60	100%	I
3	Bekostiging Dit is Helmond	82	85	167	100%	S
3	Broedplaatsen / POST#5700	0	110	110	100%	S
3	Home computer museum	4	75	79	1875%	S
3	Uitbreiding cultuur	539	111	650	21%	S
4	80 jaar vrijheid Helmond	10	150	160	1500%	I
4	Participatiebeleid	0	80	80	100%	S
4	Verwerken ID/ Paspoorten	73	246	319	100%	S
4	Evenementencoördinator	88	88	176	100%	S
4	Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad	0	156	156	100%	I
4	Beveiliging Huis voor de Stad	0	400	400	100%	S
4	Burgerberaad	0	100	100	100%	I
AD	DNA (Vernieuwing van de arbeidsvoorwaarden)	0	130	130	100%	S
AD	Impuls thuiswerken onderdeel van DNA	0	240	240	100%	I
AD	Integriteitsmedewerker	124	110	234	89%	S
AD	Onderzoeksmiddelen schaa sprong	600	400	1.000	67%	I
Totaal		€ 15.768	€ 12.233	€ 28.001		

6.15 Totaaloverzicht 2022 - 2027

Volgens de regels van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet in de begroting een vergelijking worden opgenomen van de huidige begrotingsjaren (2024-2027) en de twee daaraan voorafgaande jaren (jaarrekening 2022 en begroting 2023). In verband met de overgang van 13 inhoudelijke programma's naar 4, presenteren we dit overzicht op twee manieren:

1. De oude begrotingsindeling op basis van 13 programma's en het programma algemene dekkingsmiddelen.
2. De nieuwe begrotingsindeling op basis van 4 programma's en het programma algemene dekkingsmiddelen.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Meerjarenbegroting	Rekening		Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Lasten (excl.stortingen reserves)							
1	Veiligheid en handhaving	8.337	9.583	11.308	11.172	11.121	11.121
2	Werk en inkomen	101.027	88.835	89.160	88.342	88.105	87.738
3	Zorg en welzijn	54.009	58.224	62.260	62.748	62.571	62.557
4	Jeugd en onderwijs	60.839	58.172	58.261	54.405	54.852	55.363
5	Cultuur, toerisme en recreatie	14.707	14.811	16.288	16.052	16.168	16.152
6	Sport en bewegen	6.326	7.147	7.662	11.228	9.244	9.222
7	Economisch beleid en werkgelegenheid	5.023	4.124	5.255	5.220	5.167	4.813
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	34.592	70.009	71.736	67.577	53.228	34.645
9	Stedelijke vernieuwing	2.115	2.756	2.047	2.080	2.113	1.983
10	Verkeer en mobiliteit	5.047	2.973	3.989	4.193	3.975	3.966
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	18.165	18.016	20.980	20.583	20.900	20.945
12	Milieu	19.947	20.210	21.328	21.346	21.345	21.344
13	Bestuur en organisatie	11.498	11.842	15.149	16.789	15.874	16.171
14	Algemene dekkingsmiddelen	48.631	47.667	52.529	73.326	68.129	74.207
Totaal lasten		390.263	414.369	437.952	455.061	432.792	420.227
Baten (excl.onttrekkingen reserves)							
1	Veiligheid en handhaving	735	638	685	685	685	685
2	Werk en inkomen	42.744	43.454	43.155	43.155	43.155	43.155
3	Zorg en welzijn	2.163	3.336	4.338	3.765	5.075	5.067
4	Jeugd en onderwijs	7.463	6.118	6.746	6.246	6.246	6.246
5	Cultuur, toerisme en recreatie	4.267	3.734	3.375	3.375	3.375	3.375
6	Sport en bewegen	1.074	1.634	2.364	2.154	2.154	2.154
7	Economisch beleid en werkgelegenheid	932	377	299	299	299	299
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	23.448	68.107	69.661	65.291	51.394	32.751
9	Stedelijke vernieuwing	127	135	135	135	135	135
10	Verkeer en mobiliteit	3.180	132	136	136	136	136
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	4.703	4.702	5.079	5.079	5.079	5.079
12	Milieu	23.063	22.871	25.376	25.376	25.376	25.376
13	Bestuur en organisatie	2.981	1.749	2.923	2.918	3.208	2.391
14	Algemene dekkingsmiddelen	275.698	253.499	282.348	291.470	280.589	285.052
Totaal baten		392.578	410.486	446.620	450.084	426.906	411.901
Totaal resultaat programma's		2.316	-3.883	8.668	-4.977	-5.886	-8.326
Verrekeningen met reserves							
Stortingen in reserves		40.478	4.827	21.351	4.274	3.301	404
Onttrekkingen aan reserves		59.392	8.710	12.683	9.251	5.721	3.729
Totaal verrekeningen met reserves		18.914	3.883	-8.668	4.977	2.420	3.325
Totaal resultaat programma's		21.230	0	0	0	-3.466	-5.001

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

		Rekening		Begroting			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten (excl.stortingen reserves)							
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	222.201	212.378	214.560	213.908	211.957	212.066
2	Duurzaam en Leefbaar	88.203	123.547	131.405	126.969	112.701	94.022
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	19.730	18.935	24.174	23.936	23.998	23.628
4	Bestuur en organisatie	11.498	11.842	13.854	13.715	13.660	13.294
5	Algemene dekkingsmiddelen	48.631	47.667	53.956	76.534	70.476	77.217
Totaal lasten		390.263	414.369	437.949	455.062	432.792	420.227
Baten (excl.onttrekking reserves)							
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	53.444	54.542	55.816	54.533	55.843	55.836
2	Duurzaam en Leefbaar	55.256	96.584	101.077	96.708	82.810	64.169
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.199	4.112	4.455	4.455	4.455	4.455
4	Bestuur en organisatie	2.982	1.749	2.921	2.539	2.828	2.011
5	Algemene dekkingsmiddelen	275.698	253.499	282.348	291.850	280.970	285.430
Totaal baten		392.579	410.486	446.617	450.085	426.906	411.901
Totaal resultaat programma's		2.316	-3.883	8.668	-4.977	-5.886	-8.326
Verrekeningen met reserves							
Stortingen in reserves		40.478	4.827	21.351	4.274	3.302	404
Onttrekkingen aan reserves		59.392	8.710	12.683	9.251	5.722	3.729
Totaal verrekeningen met reserves		18.914	3.883	-8.668	4.977	2.420	3.325
Totaal resultaat programma's		21.230	0	0	0	-3.466	-5.001